

АЦО ТЕОФИЛОВСКИ
ПРИЛОЗИ ЗА ФЛОРАТА НА РЕПУБЛИКА
МАКЕДОНИЈА

ASO TEOFILOVSKI
CONTRIBUTIONS TO THE FLORA OF THE REPUBLIC
OF MACEDONIA

Скопје, 2011
Skopje, 2011

Издавач

Приватно издание на авторот Ацо Теофиловски

Техничка подготвока

Ацо Теофиловски

Печат

PAN Computers&Print - Тетово

Тираж

50 примероци

CIP - Каталогизација во публикација
Национална и универзитетска библиотека "Св. Климент Охридски", Скопје

581.9.06(497.7)

ТЕОФИЛОВСКИ, Ацо

Прилози за флората на Република Македонија / Ацо Теофиловски =
Contributions of the flora of the Republic of Macedonia / Aco
Teofilovski. - Скопје : [А. Теофиловски], 2011. - 142 стр. : илустр.
(делумно во боја) ; 21 см

Summary: Contributions of the flora of the Republic of Macedonia. -
Библиографија: л. 105-110

ISBN 978-9989-57-741-3

1. Насп. ств. насл. - I. Teofilovski, Aco види Теофиловски, Ацо
а) Флора - Систематика - Македонија

COBISS.MK-ID 87572746

СОДРЖИНА / CONTAINS

Благодарност	6
ВОВЕД	7
МАТЕРИЈАЛ И МЕТОДИ НА РАБОТА	7
1. НОВИ, РЕТКИ И НЕДОВОЛНО ПОЗНАТИ РАСТЕНИЈА ВО ФЛОРАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА	8
2. ФЛОРА НА ПЛАНИНАТА СУВА ГОРА	36
2.1. Географска положба и граници на планината Сува Гора	36
2.2. Орографски и хидрографски карактеристики на планината Сува Гора	36
2.3. Геолошко-геоморфолошки карактеристики на планината Сува Гора	37
2.4. Флористички состав на планината Сува Гора	38
2.5. Флористички диверзитет на планината Сува Гора	99
2.6. Биолошки спектар на планината Сува Гора	102
2.7. Фитогеографски карактеристики на планината Сува Гора	102
ЛИТЕРАТУРА	105
REFERENCES	105
SUMMARY	111
<u>ПРИЛОГ I: КАРТИ НА РАСПРОСТРАНУВАЊЕ НА НОВИ, РЕТКИ И НЕДОВОЛНО ПОЗНАТИ РАСТЕНИЈА ВО ФЛОРАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА</u>	<u>113</u>
<u>CONTRIBUTION I: MAPS OF DISTRIBUTION OF THE NEW, RARE AND INSUFFICIENTLY KNOWN PLANTS IN THE FLORA OF THE REPUBLIC OF MACEDONIA</u>	<u>113</u>
<u>ПРИЛОГ II: ФОТОГРАФИИ</u>	<u>121</u>
<u>CONTRIBUTION II: FOTOS.....</u>	<u>121</u>
<u>ПРИЛОГ III: ЛАТИНИЧНА ТРАНСКРИПЦИЈА НА ТОПОНИМИТЕ.....</u>	<u>141</u>
<u>CONTRIBUTION III: LATIN TRANSCRIPTION OF THE TOPONYMS</u>	<u>141</u>
ИНДЕКС НА ФАМИЛИИ	142
INDEX OF FAMILIES	142

Благодарности

За поддршката и укажаната помош во текот на долгогодишните флористички истражувања им се заблагодарувам пред сè на академик Владо Маџевски, постојано на сега постојниот професор Радослав Ризовски, професорите Мишко Косијадиновски и Живко Сековски, м-р Зоран Николов и на инж. Дејан Манџуковски.

На моето семејство му се заблагодарувам за поддршката и укажаната помош во техничките дел од долгогодишните истражувања.

ВОВЕД

Почетоците на флористичките истражувања на територијата на Република Македонија се поврзани со посетата на германскиот ботаничар Grizebach во 1839 година и појавата на неговото дело "Spicilegium floraе Rumelicae et Bithynicae" [1843-1844]. Од тогаш па се до денешни денови, флората на Република Македонија со својата разновидност продолжува да го привлекува вниманието на голем бој ботаничари.

Во последните неколку децении, флористичките истражувања на територијата на Република Македонија се интензивирани, особено со отпочнувањето на проектот "Флора на Република Македонија" кој се уште е во тек. Досега се објавени том I, св. 1-6 [Мицевски, 1985-2005] и том II, св. 1 [Матевски, 2010] со што се опфатени групите *Pteridophyta*, *Gymnospermae* и дел од *Angiospermae* (*Horypetalae* и неколку фамилии од *Sympetalae*).

Сепак, и покрај истражувањата кои се одвиваат повеќе од еден и половина век, некои делови од Република Македонија остануваат се уште недоволно флористички истражени. Не се доволно истражени исто така и повеќе таксономски групи на ниво на целата територија. Тоа се потврдува и со фактот што сеуште се откриваат нови таксони за флората на Република Македонија и воопшто за науката.

Сето ова не потстрекна во тек на еден подолг временски период да се зафатиме со флористички истражувања на повеќе планински масиви: Сува Гора, Шар Планина, Жеден, серпентинскиот масив северозападно од Скопје, Осој, Јакупица, Китка, планините во околина на Кичево, Нице, Галичица, Кожуф и Плачковица, како и поголем број населени места и нивните околии.

МАТЕРИЈАЛ И МЕТОДИ НА РАБОТА

Во текот на теренските истражувања собираан е хербариумски материјал и прибирани се податоци за хорологијата и екологијата на таксоните. Особено внимание беше посветувано на собирање доволен број репрезентативни примероци во развојни фази погодни за нивно детерминирање. Во некои случаи при теренските истражувања проучувани се и нивните дијагностички карактеристики потребни за детерминација. Хербаризирањето е вршено со користење на стандардни методи. Најголемиот дел од хербариумскиот материјал се наоѓа во приватната збирка на авторот додека еден помал дел е депониран на Институтот по биологија при Природно-математичкиот факултет во Скопје (МКНН).

Најголемиот дел од теренските истражувања се вршени во текот на 1998, 1999, 2005, 2009 и 2010 година додека помал дел и во текот на 1988, 1989, 1990, 1991, 2000, 2003 и 2006 година.

При детерминацијата на материјалот користени се класичните флористички дела кои се однесуваат на територијата на Република Македонија, соседните земји, Балканскиот Полуостров и Европа, како и поголем број монографски работи. За споредбени анализи на некои проблематични таксони користена е хербариумската збирка на Институтот по биологија при Природно-математичкиот факултет во Скопје (МКНН) како и хербариумските и фото-збирки на Зоран Николов (Природонаучен музеј на Македонија, Скопје) и Дејан Манџуковски (Македонски шуми, Скопје).

Резултатите од нашите истражувања кои ги изнесуваме во ова дело ќе ги претставиме во две одделни поглавја:

- 1. Нови, ретки и недоволно познати растенија во флората на Република Македонија**
(стр. 8 - 35)
- 2. Флора на планината Сува Гора** (стр. 36 - 104)

1. НОВИ, РЕТКИ И НЕДОВОЛНО ПОЗНАТИ РАСТЕНИЈА ВО ФЛОРАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Во текот на нашите истражувања особено внимание им посветивме на растенијата кои се ретки или воопшто не беа познати во флората на Република Македонија. Во ова поглавје се претставени 1 нов вид во флората на Балканскиот Полуостров, 14 нови и 104 ретки или недоволно познати видови или други таксони во флората на Република Македонија.

За секој таксон дадени се комплетни хоролошки податоци за територијата на Република Македонија, во кои се вклучени податоците до кои ние дојдовме во текот на нашите истражувања како и податоците кои веќе се објавени од други автори (доколку такви постојат). При тоа, освен флористичките трудови кои се однесуваат на територијата на Република Македонија, земени се предвид и трудовите од областа на фитоценологијата.

За 117 ксони хоролошките податоци се претставени и на карта со координатна мрежа од 10 x 10 km (стр. 113-120: сл. 2-18).

За повеќето таксони дадени се и (ориентациони) податоци за севкупниот ареал.

За некои таксони дадени се и оригинални фотографии на детали или цели растенија, направени на жив или хербариумски материјал (стр. 121-139: сл. 119-185).

Нов вид за флората на Балканскиот Полуостров е *Rubus wahlbergii*.

Следните 7 видови се нови за флората на Република Македонија: *Anchusa thessala*, *Rhinanthus mediterraneus*, *Campanula oreadum*, *Jacobaea othonnae*, *Lactuca intricata*, *Hieracium jurassicum* и *Elymus panormitanus*.

Следните 4 подвидови се нови за флората на Република Македонија: *Rapistrum rugosum* ssp. *linnaeana*, ? *Sorbus umbellata* ssp. *banatica*, *Epilobium roseum* ssp. *roseum* и *Solanum nigrum* ssp. *schultesii*.

Следните 2 вариетети се нови за флората на Република Македонија: *Trifolium arvense* var. *strictius* и *Crepis paludosa* var. *glabra*.

Нова форма во флората на Република Македонија е *Scabiosa ochroleuca* f. *scopolii*.

Следните 23 таксони досега биле познати само за 1 наоѓалиште на територијата на Република Македонија: *Gymnocarpium robertianum*, *Rumex obtusifolius* ssp. *transiens*, *Minuartia mediterranea*, *Silene fabarioides*, *Viola dacica*, *Rosa heckeliana*, *Sempervivum thompsonianum*, *Genista januensis* ssp. *macedonica*, *Medicago carstiensis*, *Vicia pisiformis*, *Linum elegans*, *Cyanus pindicola*, *Centaurea scabiosa* ssp. *spinulosa*, *Scorzoneroideis montana* ssp. *breviscapa*, *Lactuca aurea*, *Crepis nicaeensis*, *Hieracium umbrosum*, *H. tommasinianum*, *H. macrodontoides*, *Crocus vernus*, *C. x hybridus*, *Bromopsis inermis* и *Carex lepidocarpa*.

Следните 16 таксони досега биле познати за 2 наоѓалишта на територијата на Република Македонија: *Ranunculus fontanus*, *Amaranthus blitoides*, *Chenopodium hybridum*, *Minuartia doerfleri*, *Ptilotrichum cyclocarpum* ssp. *cyclocarpum*, *Genista tinctoria* var. *pubescens*, *G. januensis* ssp. *januensis*, *Astragalus depressus* var. *hirsutus*, *Polygala alpestris* ssp. *croatica*, *Plantago media* ssp. *pindica*, *Galinsoga quadriradiata*, *Vulpia unilateralis*, *Carex phyllostachys*, *C. paniculata*, *C. melanostachya* и *Eriopactis microphylla*.

Следните 20 таксони досега биле познати за 3 наоѓалишта на територијата на Република Македонија: *Asplenium cuneifolium*, *Ranunculus flammula*, *Polygonum rurivagum*, *Rumex nebroides*, *R. nepalensis*, *Viola gostivarensis*, *Euphorbia barrelieri* ssp. *hercegovina*, *Astragalus lacteus*, *Epilobium tetragonum* ssp. *lamyi*, *Solanum luteum* ssp. *alatum*, *Rhinanthus wagneri*, *R. melampyroides*, *Campanula macrostachya*, *Centaurea affinis*, *Cyanus triumfetti* ssp. *axillaris*, *Juncus tenuis*, *Stipa tirsia*, *Danthonia alpina*, *Carex depauperata* и *Orchis provincialis*.

Презентирани се исто така нови наоѓалишта за 45 растенија кои се веќе познати за 4 или повеќе локалитети, но кои сепак се сметаат за поретки растенија или пак нивната хорологија во Република Македонија не е доволно истражена. Тука спаѓаат следните

таксони: *Phyllitis scolopendrium*, *Paeonia mascula*, *Peltaria alliacea*, *Sempervivum zeleborii*, *Veronica spicata*, *V. acinifolia*, *Melampyrum cristatum*, *Erythronium dens-canis*, *Allium bornmuelleri*, *Crocus pallidus*, *Festuca arundinacea* ssp. *orientalis*, *Sesleria tenerrima*, *Orchis ustulata* и др.

За следните таксони, со новооткриените наоѓалишта се поместуваат границите на нивниот ареал кон исток (*Saxifraga grisebachii*), кон југ (*Rubus wahlbergii*, *Pilosella echiooides* ssp. *proceriformis*) и кон север (*Sempervivum thompsonianum*, *Genista januensis* var. *macedonica*, *Campanula oreadum*, *Lactuca intricata*).

ASPLENIACEAE

Asplenium cuneifolium Viv. (Сл. / Fig. 2)

НОВИ НАОЃАЛИШТА:

- Нице: во близина на Добро Поле - помеѓу Ставанкина Бука и т. 1813, серпентински камењар, 1770 m, 28.7.2010

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Македонија [Mayer, 1963]
- Помеѓу селата Рогачево (Тетово) и жел. станица Рапче (Скопје) [Мицевски, 1985]
- Дудица - село Конско [Bornmüller, 1928, sub *A. forsteri* Sadl.]
- Беласица - с. Мокриево [Стојанов, 1921]

Видот е со ареал во централна и јужна Европа и Турција..

A. fissum Kit. ex Willd. (Сл. / Fig. 3)

НОВИ НАОЃАЛИШТА:

- Нице - Бело Гротло, помеѓу карбонатни блокови, 2050 m, 12.8.2010

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Македонија [Mayer, 1963]
- Шар Планина - Кобилица [Grizebach, 1844]
- Шар Планина [Мицевски, 1985]
- Бистра [Leute, 1978; Мицевски, 1985]
- Кораб [Рудски, 1938; Мицевски, 1985]
- Јакупица [Horvat, 1935; Мицевски, 1985]
- Дешат [Мицевски, 1985]
- Галичица [Horvat, 1935; Мицевски, 1985]

Наоѓалиштето "долчето западно од врвот Црн Камен" наведено од Китанов [1948a] за планината Јабланица се наоѓа во Албанија. Од страна на Мицевски [1985] тоа погрешно се наведува како податок за територијата на Македонија.

Видот е со ареал во југоисточна Европа и Апенинскиот Полуостров.

Phyllitis scolopendrium (L.) Newman (Сл. / Fig. 4)

НОВИ НАОЃАЛИШТА:

- Шар Планина - помеѓу Три Воде и Рупа, силикат, 1060-1300 m, 2.8.1988; 10.9.1999

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Македонија [Mayer, 1963]
- Скопска Црна Гора [Em, 1966; Мицевски, 1985]
- Копиљача [Ризовски, 1984]
- Скопје - Матка [Em, 1966]
- Осој [Матвеева, 1968]
- Водно [Дренковски, 1969]
- Крива Паланка [Урумов, 1923]
- Струмица [Рудски, 1943]

На новооткриеното наоѓалиште растението се среќава расфрлано, на површина од околу 30 ha. Расте во букова шума, често со значително учество на *Acer pseudoplatanus*, *Fraxinis*, *excelsior* и *Ulmus montana*. Населува најчесто каменливи местата, со поголема количина на почвена и воздушна влага.

Видот е со ареал во поголемиот дел од умерените области на северната хемисфера.

ASPIDIACEAE

Polystichum setiferum (Forsk.) Woyнар. (Сл. / Fig. 5)

НОВИ НАОЃАЛИШТА:

- Шар Планина: р. Бистрица - Руна, букова шума, силикат, 1150 m, 29.10.1999

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Македонија [Mayer, 1963]
- Бистра [Мицевски, 1985]
- Буковиќ [Мицевски, 1985]
- Јакупица [Мицевски, 1985]
- Битолско [Grecescu, 1899, sub *Aspidium angulare* Kitab.]
- Нице [Velenovský, 1922, sub *Aspidium angulatum* Döll.]
- Прилепско [Stojanoff, 1928, sub *P. aculeatum* Hofm. ssp. *angulare* Kit.]
- Беласица [Стояновъ, 1921, sub *Aspidium angulare* Kitab.; Мицевски, 1985]
- Плачковица [Мицевски, 1985]

Видот е со ареал во поголемиот дел од умерените области на северната хемисфера.

***Dryopteris villarii* (Bellardi) Woyнар ex Schinz (Сл. / Fig. 6)**

НОВИ НАОЃАЛИШТА:

- Галичица - североисточно од Тепено, карбонатни камењари и карпи, 1930 m, 7.7.2010

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Македонија [Mayer, 1963]
- Шар Планина [Мицевски, 1985]
- Рудока - Кожа и Маврови Анови [Мицевски, 1985]
- Бистра [Мицевски, 1985]
- Крчин [Мицевски, 1985]
- р. Треска [Мицевски, 1985]
- Јакупица [Horvat, 1935; Мицевски, 1985]

Видот е со ареал во Шпанија, Алпите и западни делови на Блаканскиот Полуостров.

***D. pallida* (Woy) Fomin (Сл. / Fig. 7)**

НОВИ НАОЃАЛИШТА:

- Осој: с. Мерово - Шпат, камеливи места, карбонат, 1050 m, 15.7.2008

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Македонија [Mayer, 1963]
- помеѓу Гостивар и Кичево [Мицевски, 1985]
- Дебар - с. Бањиште [Мицевски, 1985]
- Јабланица [Мицевски, 1985]
- р. Црн Дрим - с. Луково [Мицевски, 1985]
- Галичица - помеѓу селата Стење и Конско [Мицевски, 1985]

Видот е со ареал во медитеранските области.

***Gymnocarpium robertianum* (Hoffm.) Newman (Сл. / Fig. 8)**

НОВИ НАОЃАЛИШТА:

- Шар Планина - Долна Лешница, каменливо место, 1530 m, 8.8.1989

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Македонија [Mayer, 1963]
- Дудица [Мицевски, 1985]

Видот е со ареал во поголемиот дел од умерените области на северната хемисфера.

В Л Е С Н А С Е А Е

***Blechnum spicant* (L.) Roth. (Сл. / Fig. 9)**

НОВИ НАОЃАЛИШТА:

- Македонски Брод: с. Волче - помеѓу Пеклишта и Попово Брдо, влажен дол со букова шума, силикат, 1280 m, 21.8.1999

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Шар Планина - Љуботен [Bornmüller, 1928]
- Јакупица [Кошанин, 1911]
- Јакупица - Кадина Река [Em, 1966]
- Пелистер [Годоровски, 1972]
- Кожуф - Ацибарица [Em, 1966]
- Нице - под Сива Стена [Em, 1966]
- Дудица [Мицевски, 1985]
- Беласица [Димитров, 2007]

- Пехчево [Мицевски, 1985]
- Осогово - Руен [Џеков & Ризовски, 1978].

Видот е со ареал во поголемиот дел од Европа со Кавказ, Мала Азија, Северна Африка и Макронезија.

RANUNCULACEAE

Ranunculus flammula L. (Сл. / Fig. 10, 181, 182)

Нови наоѓалишта:

- Кичево: с. Јаворец - Речиште, блатно место, силикат, 1430 m, 24.8.2009

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Гостивар [Мицевски, 1966, 1985]
- Мавровско Поле (некогашно) [Мицевски, 1985]
- Моноспитовско Блато [Мицевски, 1985]

Видот е со ареал во поголемиот дел од Европа и умерените делови на Азија.

R. fontanus C. Persl (Сл. / Fig. 11, 178)

Нови наоѓалишта:

- Кичево: с. Јаворец - Метаризине, блатно место, силикат, 1650 m, 27.8.2009

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Македонски Брод - с. Волче [Матевски & Теофиловски, 2004]
- Пехчево [Мицевски, 1985]

Видот е со ареал на Балканскиот и Апенинскиот Полуостров, Корзика и Сицилија.

CARYOPHYLLACEAE

Minuartia mediterranea (Link) Maly (Сл. / Fig. 12, 151)

Нови наоѓалишта:

- Скопје - железничка станица, помеѓу плочките на пероните, 7.5.2010

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Валандово - Костурино [Џарни & al., 2010]

За планината Рудока - долина на Боговињска Река (1600 m) се наведува таксонот *M. tenuifolia* Hieron. var. *confertiflora* Briq. (? = *M. mediterranea* f. *confertiflora* (Willk.) Briq.) [Ade, 1954]. Со оглед на големата надморската височина на локалитетот, податокот верјатно не се однесува на *M. mediterranea*.

Видот е со природен ареал во поголемиот дел од Медитеранот и Нормандија, додека адвентивно се среќава во Германија, Северна Америка и Австралија.

M. doerfleri Hayek [*M. baldaccii* Amttf. ssp. *doerfleri* (Hay.) Hay.] (Сл. / Fig. 13, 165)

Нови наоѓалишта:

- Нице: Бела Река - Ставрин, карбонатен камењар, 1900 m [12.9.2010, leg. A. Teofilovski & D. Mandzukovski]
- Нице - Бело Гротло, карбонатна карпа, 2080 m, 24.7.2010

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Бистра - Косеница [Мицевски, 1993]
- Јакупица - Солунска Глава и Марина Дупка [Мицевски, 1993]

Видот е балкански ендемит познат за североисточна Албанија, североисточна Грција (Фалакро) и Македонија [Kamari, 1997].

Silene fabarioides Hausskn. (Сл. / Fig. 14)

Нови наоѓалишта:

- Сува Гора: с. Чегране - Љуги Кеч, карбонатни камењари и сипари, 700-1000 m, 28.6.2005
- Сува Гора: с. Беловиште - Влак, карбонатни сипари, 1250 m, 4.5.2005
- Кожуф - Две Уши, карбонатни сипари, 1770 m, 29.9.2009

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Кожуф - Балија Планина и Пржиград [Vandas, 1909]
- Кожуф - Круша и Смрдлива Вода [Мицевски, 1993]

Greuter (1997) во синонимиката на *S. fabarioides* го подредува *S. lindneri* Černjavski со *locus classicus* во клисурата на р. Треска - с. Пуста Брезница. Од друга страна Мицевски [1993], *S. lindneri* го коментира како таксон од комплексот *S. vulgaris* (Moench) Garcke, кој според овој автор бара дополнителни проучувања.

S. fabarioides се наведува за локалитетот Добро Поле на Нице [Velenovsky, 1922], кој се наоѓа во Грција, во непосредна близина на македонско-грчката граница. Можно е негово присуство и на македонската страна од оваа планина.

Видот е со ареал во јужната половина на Балканскиот Полуостров.

D. karinaensis Markgr. & Lindtner (Сл. / Fig. 15)

НОВИ НАОЃАЛИШТА:

- Сува Гора: с. Здуње - Веља Пресло, 900 m, 22.6.2003
- Сува Гора: с. Здуње - Висока Чука, 550 m, 30.5.1999
- Сува Гора: с. Луковица - Голема Глава, 400 m, 30.5.1999

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- р. Треска - Капина, Оча и меѓу Кула и Капина [Lindtner, 1937]
- р. Треска - Капина, Кула, Белица и Борополе [Soška, 1938]
- Скопје: с. Нова Брезница - Козјак [Мицевски, 1993]
- Македонски Брод - Барбарас [Мицевски, 1993]

Македонски ендемит кој досега беше познат за повеќе локалитети од десната страна на р. Треска, од с. Нова Брезница до Барбарас. Новите наоди, кои се од левата страна на оваа река, беа очекувани. Тука тоа е често растение на потегот од Голема Глава до Веља Пресло, на карбонатни камењари и карпи, до 1100 m надморска височина.

АМАРАНТАСЕАЕ

Amaranthus blitoides Watson (Сл. / Fig. 16)

НОВИ НАОЃАЛИШТА:

- Гевгелија - Вардарски Рид, рудерално место, 8.10.2010

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Скопје - железничка станица Рапче [Мицевски, 1995]
- р. Бабуна - Пешти [Čarni & al., 2001]

Видот природно се среќава во југозападните делови на Северна Америка и Мексико, додека адвентивно се среќава во повеќе други делови на светот.

СНЕНОПОДИАСЕАЕ

Chenopodium hybridum L. (Сл. / Fig. 17)

НОВИ НАОЃАЛИШТА:

- Тетово - автобуска станица, запуштено место, 10.10.2010
- Тетово - с. Сараќино, покрај ограда, 21.9.2009
- Сува Гора: с. Гургурница - Расова, покрај шумски пат, карбонат, 400 m, 11.7.1999
- Сува Гора: с. Горна Лешница - Покоглава, покрај шумски пат, 900 m, 25.8.2005
- Сува Гора - покрај патот за с. Гургурница, карбонат, 1000 m, 15.8.1999
- Сува Гора: с. Волковија - Чука, 550 m, 5.9.1999

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Валандовско - с. Марвинци [Uotila, 1980, цит. Мицевски, 1995]
- Водно [Мицевски, 1995]

Веројатно пошироко распространето рудерално растение во Македонија, но со недоволно истражена хорологија.

Ареалот на видот е во поголемиот дел од Европа, Кавказ, Сибир и Алтајските Планини.

POLYGONACEAE

Polygonum aviculare L. ssp. **rurivagum** (Boreau) Berher. [Syn.: *P. rurivagum* Jordan ex Bor.] (Сл. / Fig. 18)

НОВИ НАОЃАЛИШТА:

- Сува Гора - с. Луковица, покрај сид, 950 m, 7.10.2005
- Сува Гора: с. Горна Лешница - во селото, тревесто место, 800 m, 7.10.2005

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Бистра - с. Сенце [Мицевски, 1995, sub *P. rurivagum*]
- Јакупица - планинарски дом "Караџица" [Мицевски, 1995, sub *P. rurivagum*]
- Прилеп - Дабничка Планина [Мицевски, 1995, sub *P. rurivagum*]

Подвидот е со ареал во поголемиот дел од умерените области на северната хемисфера.

Rumex nebroides Campd. (Сл. / Fig. 19)

Нови наоѓалишта:

- Сува Гора - под Таул, на карбонатни камењари и помеѓу карбонатни блокови, 1600-1700 m, 20.6.1999, 28.6.2005

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Бистра [Мицевски, 1995]
- Јабланица [Мицевски, 1995]
- Галичица [Мицевски, 1995]

Видот е со ареал во западните делови на Балканскиот Полуостров, Италија со Сицилија и јужна Франција.

R. nepalensis Sprengel. (Сл. / Fig. 20, 157)

Нови наоѓалишта:

- Сува Гора: с. Мерово - помеѓу Водица и Јабланица, проредена дабова шума, 970 m, 26.6.2006
- Галичица: с. Болно - Луто Речиште, шумски пат во дабова шума, силикат, 1300 m, 22.6.2010

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Галичица [Vandas, 1909]
- Галичица - Пољце, Асанѓура и Голем Врв [Черњавски, 1943]
- Јабланица [Markgraf, 1932, cit. Мицевски, 1995]
- Кавадарци - над с. Галиште [Soška, 1939b; Rechinger, 1943, cit. Мицевски, 1995]

Резервите искажани од Мицевски [1995] во "Флора на Република Македонија" во однос на наведените литературни податоци не се прифатливи, бидејќи се работи за многу своевиден вид кој тешко би можел да се побрка со други видови.

R. obtusifolius L. ssp. **transiens** (Simonikai) Rech. f. (Сл. / Fig. 21)

Нови наоѓалишта:

- Сува Гора - Пеклиште, покрај патот, силикат, 1390 m, 21.8.1999
- Кичево - над с. Белица, шумски чистинки, силикат, 1400 m, 25.10.2010
- Кичево - североисточно од с. Јаворец, покрај шумски пат, силикат, 1450 m, 27.8.2009

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Шар Планина [Мицевски, 1995]

PAEONIACEAE**Paeonia mascula** (L.) Miller (Сл. / Fig. 22)

Нови наоѓалишта:

- Сува Гора: с. Гургурница - Кушевица, термофилна шикара, карбонат, 1150 m, 24.5.1998

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Жеден [Мицевски, 1995]
- Галичица - с. Велестово и с. Петрино [Черњавски, 1943]
- Демир Капија - Краста [Soška, 1939b]
- Кавадарци - с. Радобил [Stojanoff, 1928]

Мицевски [1995] во "Флора на Република Македонија" изнесува резерви во однос на податоците за локалитетите Демир Капија - Краста и Кавадарци - с. Радобил, бидејќи за нив се наведува и видот *P. peregrina* Miller.

Ареалот на видот се протега од Јужна Европа и Мала Азија до Ирак и Иран на исток.

VIOLACEAE**Viola gostivarensis** (W. Becker & Bornm.) Bornm. (Сл. / Fig. 23)

Нови наоѓалишта:

- Сува Гора - Табахон, планинско пасиште, карбонат, 1600 m, 30.5.1990
- Сува Гора - Добарски Жеден, карбонатен камењар, 700-900 m, 18.4.1999
- Сува Гора: с. Желино - Шкоза, карбонатен камењар, 650-850 m, 10.4.2005
- Сува Гора: с. Стенче - Липа, карбонатен камењар, 900 m, 25.4.1999
- Сува Гора - с. Чегране, карбонатен камењар, 750-1100 m, 21.4.2005
- Сува Гора: с. Чегране - Самар, карбонатен камењар, 1600 m, 21.4.2005
- Сува Гора: с. Чајле - Јужарија, карбонатни камењари и сипари, 600-700 m, 12.4.1998
- Сува Гора: с. Беловиште - Влак, карбонатни карпи и камењари, 900-1500 m, 4.5.2005

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Гостивар - Кожа (locus cl.) [Bornmüller, 1925; Мицевски, 1995]

- Маврови Анови [Мицевски, 1995]
- Бистра - Меденица, Говедарник и Султаница [Мицевски, 1995]
- ? Прилеп - с. Тројаци, с. Дуња и с. Беловодица [Stojanoff, 1928, sub *V. allchariensis* W. Becker var. *gostivarensis* Beck.].

Македонски ендемит чиј ареал изгледа е ограничен во северозападните делови на Македонија: Бистра, Маврови Анови, Кожа и западните и северните падини на Сува Гора. Наведените податоци на Stojanff [1928] за Прилеп, според Мицевски [1995] се однесуваат на *V. herzogii* (W. Bwcker) Bornm.

Мицевски [1995] со знакот "?" цитира податок на Herzog од 1922 година за присуството на овој вид во Мариово. Веројатно се работи за техничка грешка, бидејќи таков податок не постои во трудот на Herzog [1922] или пак се работи за некој друг труд кој на нас не ни е познат.

Во популациите на планината Сува Гора (со исклучок на локалитетите во околина на с. Чегране) чести се примероци со виолетови цветови. Овој вид досега се сметаше за исклучиво жолтоцветен.

V. dacica Borbás (Сл. / Fig. 24, 150)

Нови наоѓалишта:

- Плачковица - слив на Мородвишка Река, покрај шумски пат, силикат, 1200 m, 11.8.2009

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Осогово - Кадијица и Гуштерица [Мицевски, 1995]
- ? Скопска Црна Гора [Групче, 1958]

Според мислењето на Мицевски [1995] како и според нашето мислење, податокот на Групче [1958] за Скопска Црна Гора најверојатно се однесува на друг таксон.

BRASICACEAE

Peltaria alliacea Jacq. (Сл. / Fig. 25)

Нови наоѓалишта:

- Шар Планина - Три Воде, букова шума, силикат, 1250 m, 4.8.1988
- Шар Планина: Вратничка Река - Шопко, букова и елова шума, 1470 m, 1989
- Сува Гора: с. Гургурница - Расова, ретки шуми и шикари, карбонат, 500 m, 30.5.1999
- Сува Гора: с. Луковица - Речиште, покрај шикари, карбонат, 750 m, 7.6.1998
- Сува Гора: с. Г. Лешница - Попова Шапка, покрај шумски пат, 1000 m, 22.5.1999

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Жеденска Клисуре [Мицевски, 1995]
- Жеден - с. Радуша [Матвејева, 1965]
- ХЕЦ "Матка" [Китанов, 1948b]
- Треска, Патишка Река [Мицевски, 1995]
- Осој [Матвејева, 1968]
- Мавровско - Ацина Река [Мицевски, 1995]
- Бистра [Ризовски & Џеков, 1990]
- р. Радика - ман. Св. Јоаким Бигорски [Мицевски, 1995]
- Велес [Soška, 1939].

Ареалот на видот е од Австрија до јужна Романија и Македонија.

Alyssoides utriculata (L.) Moench var. **graeca** (Reuf.) Hay. [Syn.: *Vacaria graeca* Reut.] (Сл. / Fig. 26)

Нови наоѓалишта:

- Галичица - над село Евла, 1250 - 1350 m, каменливи места во појас на букова и црнгаберова шума, карбонат. 25.5.2010
- Нице - Долгиот Рид, 1780 m, каменливи места со бујна зелјеста вегетација, варовник, 23.7.2010. Ретко.

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Дешат со Крчин [Мицевски, 1995]
- Јабланица - Подгоричко Езеро [Мицевски, 1995]
- Кавадарци - Полошки Манастир [Мицевски, 1995]
- Кавадарци - Сушички Дол [Ем, 1974]
- Кавадарци - помеѓу селата Рожден и Мајдан [Degen & Dorfler, 1987]
- Кавадарци - помеѓу селата Ржаново и Мрежичко [Мицевски, 1995]
- Демир Капија [Мицевски, 1995]
- Плавуш - Чепелска Корија [Мицевски, 1995]

- Струмица - с. Водоча [Мицевски, 1995]
- Гевгелија - помеѓу селата Николич и Јурганцили [Stojanoff, 1928, sub *Vacaria graeca*]
- Гевгелија - Конска Река [Мицевски, 1995]

A. utriculata s.l. се наведува за: Скопска Црна Гора - Св. Илија, Оструга и Црни Камен [Групче, 1958, sub *Vesicaria utriculata* Lam.]; Демир Капија [Bornmüller, 1926]; Струмица - с. Водоча; Прилеп - Дренска Планина [Stojanoff, 1928, sub *Vacaria utriculata* Wahl.].

Ареалот на *A. utriculata* s.l. е во западните Алпи, Апенините, Балканскиот Полуостров, јужна Романија и Мала Азија.

Ptilotrichum cyclocarpum Boiss. ssp. ***cyclocarpum*** [Syn.: *P. rupestre* (Ten.) Boiss. var. *scardicum* (Giseb.) Hal.; *Koniga scardica* Griseb.] (Сл. / Fig. 27)

Нови наоѓалишта:

- Нице - потегот Вир - Бело Гротло, камењари, карпи и шума од бел бор, карбонат, 1700-2100 m, 24.7.2010, 30.7.2010

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Шар Планина - Љуботен [Kušan, 1953, sub *P. rupestre* var. *scardicum*; Мицевски, 1995, sub *P. rupestre* var. *scardicum*]
- Шар Планина - Кобилица [Grisebach, 1843, sub *Koniga scardica*]
- Бистра - Меденица [Мицевски, 1995, sub *P. rupestre* var. *scardicum*]

Видот во флората на Македонија е застапен само со ssp. *cyclocarpum*.

Ареалот на подвидот ги опфаќа Косово, ? Албанија, Македонија, Грција и Мала Азија.

Rapistrum rugosum (L.) ssp. ***linnaeana*** Rouy & Fouc (Сл. / Fig. 28)

Нови наоѓалишта:

- Скопје - фабрика "Европа", запуштен жел. колосек, 30.4.2010

Подвидот е нов за флората на Македонија.

R. rugosum s.l. се наведува за Таорска Клисра - во близина на станица Пчиња [Мицев, 1952; Мицевски, 1995]. Податокот веројатно се однесува на ssp. *linnaeana*.

PRIMULACEAE

Asterolinon linum-stellatum (L.) Duby (Сл. / Fig. 29)

Нови наоѓалишта:

- Сува Гора: с. Волковија - Дол, плитка почва на карбонатна карпа, 700 m, 1.5.1998

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Велес [Soška, 1939]
- Калучкова и клисура на р. Раец, [Bornmüller, 1928]
- Гевгелија - с. Николич и Кара Баир [Bornmüller, 1932]
- р. Тополка, р. Бабуна, Демир Капија, Валандово, Стар Дојран, Нов Дојран - Асанли и Гурѓана [Мицевски, 1998]
- Прилеп - Козјак, Плетвар, Сивец, Драдња и други локалитети (В. Матевски & М. Костадиновски, труд во подготовка)

EUPHORBIAEAE

Euphorbia barrelieri Savi. ssp. ***hercegovina*** (Beck) Kuzmanov (Сл. / Fig. 30)

Нови наоѓалишта:

- Сува Гора: с. Здуње - Веља Пресло, 900 m, 22.6.2003; с. Здуње - Висока Чука, 550 m, 30.5.1999; с. Луковица - Зајачец, 380-700 m, 1.5.1999; с. Луковица - Речиште, 750 m, 7.6.1998; с. Ларце - Чам, 1700 m, 27.6.1999; с. Милетино - Корија, 750 m, 20.7.1989; с. Милетино - Манитар, 1500 m, 30.5.1990; с. Стенче - Липа, 950 m, 21.6.1998; с. Чегране - Љуги Кеч, 850-950 m, 28.6.2005; с. Блаце - Локва, 1250 m, 21.6.1998

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Скопје - над с. Нова Брезница [Мицевски, 1995, 1998]
- Македонски Брод - Барбарас [Мицевски, 1995, 1998]
- Прилеп - Дебрешка Краста [Матевски & др., 2007]

На планината Сува Гора таксонот се среќава скоро во сите нејзини делови со карбонатна геолошка подлога. Расте на камењари и во појас на термофилни шуми и шикари, од 380 до 1750 m. На локалитетите Локва и Пеклиште расте заедно со ssp. *thessala* (Form.) Bornm.

R O S A C E A E

Rubus wahlbergii Arrh. (Сл. / Fig. 31, 119-124, 127-131)

НАОЃАЛИШТА:

- Шар Планина: с. Старо Село - покрај патот за Љуботен, силикат, 930 m, 18.7.2009
- Јакупица: с. Мала Река - под патот за с. Алдинци, ливада, 1060 m, 20.8.2010
- Јакупица: с. Мала Река - покрај патот во селото и покрај патот за с. Алдинци, силикат, 920-1100 m, 20.8.2010
- Китка: с. Црвена Вода - покрај патот за Преслап, силикат, 680-970 m, 20.8.2010
- Кичево: с. Јаворец - Скопје, мезофилен дол, силикат, 950 m, 13.7.2009
- Кичево - кај раскрсницата на патот за "Студенчица" и патот за с. Јаворец, во меѓа, силикат, 800 m, 8.7.2009, 25.8.2009
- Кичево - 1,9 km западно од с. Кнежино, под старо дабово стебло, силикат, 1300 m, 29.7.2009
- Кичево: с. Кнежино - ман. Св. Ѓорѓија, густеж од различни капини, силикат, 29.7.2009
- Кичево - 5 km северозападно од с. Јаворец, покрај шумски пат во букова шума, силикат, 1500 m, 2.9.2009, 3.9.2009
- Кичево - покрај патот за с. Долно Добреноец, силикат, 680 m, 7.7.2009
- Галичица: Источка Река - меѓу к. 947 и к. 1179, покрај шумски пат, силикат, 1100 m, 2.7.2010

ВИДОТ Е НОВ ЗА ФЛОРАТА НА БАЛКАНСКИОТ ПОЛУОСТРОВ.

Детерминацијата на хербариумскиот материјал е вршена според Weber [1995] и [Holub, 1995] при што беа земени предвид и монографиите на Sudre [1908-1913] и Focke [1910]. Користени се и описите на шведските видови од секцијата *Corylifolii*, клучот за нивно разграничување како и фотографии со висок квалитет на сите органи, направени на жив материјал [Ryde, 2005].

R. wahlbergii и припаѓа на sect. *Corylifolii* Lyndley која опфаќа поголем број на апомиктни видови, за кои се смета дека имаат сложено хибридно потекло од претставниците на секциите *Rubus* и *Caesii* Lejeune & Courtois, со делумно учество и на *R. idaeus* L. [Weber, 1995].

За флората на Македонија од претставниците на оваа секција досега единствено се наведува *R. nemorosus* Naup & Willd., за локалитетите Витачево, Голак и р. Радика [Ризовски & Цветковиќ, 1974], со појаснување на авторите дека "тука се вклучени неколку хибриди", поради што податокот е нејасен и не може да се прифати. Во "Флора на Република Македонија" овој вид не е вклучен во списокот на претставници од родот *Rubus* [Мицевски & Матевски, 1995].

Во флорите на соседните земји на Македонија: Србија [Гатић, 1972], Бугарија [Маркова, 1973], Грција [Diaroulis, 1948] и Албанија [Demiri, 1983], исто така не се наведува ниеден таксон од sect. *Corylifolii*.

Според податоците на Kurtto & Weber [2009], *R. wahlbergii* е со ареал во Норвешка, Шведска, Данска, Германија, Чешка и Полска. Одговорот на прашањето зошто овој вид досега не е регистриран јужно од Германија, Чешка и Полска, според нашето мислење е во слабата истраженост на родот *Rubus* во тие области.

Потребни се посеопфатни морфолошки и цитотаксономски анализи за дефинитивно определување на позиционираноста на македонските популации во рамките *R. wahlbergii*. Досегашните анализи на материјалот не ни даваат поткрепа за нивно одвојување во посебна географска раса односно подвид.

Rosa heckeliana Tratt. [Syn.: *R. orientalis* auct. balc. non Dupont ex Sér] (Сл. / Fig. 32, 148)

НОВИ НАОЃАЛИШТА:

- Сува Гора: с. Корито - под Таул, карбонатен камењар, 1600 m, 20.6.1999
- ? Кожуф - Две Уши, каменливи места, карбонат, 1770 m, 29.9.2009, 2.11.2009, [9.2009, leg. D. Mandzukovski]
- Маврово - Кожа и Врбен [leg. K. Micevski (MKNH)]
- Бистра - Меденица [leg. K. Micevski (MKNH)]
- Дешат - Крчин [leg. K. Micevski (MKNH)]
- Кичево - Баба Сач [leg. K. Micevski (MKNH)]
- Прилеп - Козјак [leg. K. Micevski (MKNH)]

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Македонија [Kurtto, 2009]
- Кораб [Csiki & al., 1926]

Примероците од планината Кожуф се одликуваат со издолжено елиптични лисни делови. Тие се најблиски со *R. orphanidis* Boiss. & Reut., која се смета за синоним на *R. heckeliana* [Klásterský, 1968; Zieliński, 1981].

Податоците за *R. orientalis* во "Флора на Република Македонија" [Мицевски, 1998], според нашата ревизија на хербариумскиот материјал [leg. K. Micevski (МКНН)], се однесуваат на *R. heckeliana*, што оди во прилог на мислењето на Nilsson [1972] и Kurtto [2009] дека *R. orientalis* ја нема во Европа. Слично е мислењето и на Zieliński [1986], според кој *R. orientalis* речиси сигурно не се среќава во Европа.

Ареалот на *R. heckeliana* ги опфаќа Сицилија, Албанија, Македонија, Грција и јужна Бугарија [Zieliński, 1986].

Potentilla visianii Panč (Сл. / Fig. 33)

НОВИ НАОЃАЛИШТА:

- Тетово: с. Горно Орашје - Змиина Дупка, тревесто место, серпентин, 550 m, 6.6.2009

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Скопје - рудник Радушa [Мицевски & Матевски, 1987; Мицевски, 1998]

Балкански серпентинофитски ендемит кој во Македонија има многу ограничено распространување. Според досегашните сознанија се среќава единствено на два блиски локалитети - Змиина Дупка и рудникот Радушa, на серпентинскиот масив северозападно од Скопје.

P. tridentula Vel. (Сл. / Fig. 34)

НОВИ НАОЃАЛИШТА:

- Скопје: с. Радушa - североисточно од жел. станица, серпентински камењар, 480 m, 6.5.1990

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Куманово - с. Пчиња и с. Кучкарево; Овче Поле - село Делисинци; Штип; Велес - селата Сујкулари, Ногаевци, Енешеве; Неготино - село Џимиридинци и Орлово Брдо [Мицевски, 1998]
- Неготино - Солен Дол, Солена Река, Караоцали, Кавлик, Мушанци [Matevski & al., 2007]
- Мариово - с. Градешница (locus cl.) [Velenovský, 1922]

Грчко-македонски ендемит [Kurtto, 2009] кој на територијата на Република Македонија беше познат за Мариово - Градешница и за повеќе локалитети во просторот помеѓу Куманово, Штип, Велес и Неготино. Новото наоѓалиште во близина на рудникот Радушa ја претставува северната граница од неговиот ареал.

? Sorbus umbellata (Desf.) Fritsch ssp. **banatica** (Jav.) Karpati (Сл. / Fig. 35, 143-145)

НАОЃАЛИШТА:

- Сува Гора: с. Гургурница - Микарија, карбонатен камењар, 1450 m, 8.7.1998
- Сува Гора: с. Чегране - Љуги Кеч, карбонатен камењар, 1270 m, 28.6.2005

ТАКСОНОТ НЕ СЕ НАВЕДУВА ЗА ФЛОРАТА НА МАКЕДОНИЈА.

Според Kurtto [2009] овој таксон е ендемит на Романија и Бугарија додека присуството на територијата на некогашната Југославија и некогашната "Државна заедница Србија и Црна Гора" е дадено со знакот "?". Во "Флора СР Србије" ssp. *banatica* се наведува за територијата на Србија но без посочување на конкретно наоѓалиште [Јовановиќ, 1972].

На планината Сува Гора регистрирани се вкупно три примероци - еден на локалитетот Микарија (заедно со ssp. *kovessii*) и два на локалитетот Љуги Кеч, но сметаме дека сепак се потребни дополнителни истражувања за сигурно утврдување на присуството на овој таксон во Македонија.

Во рамките на видот во флората на Македонија се среќаваат уште следните три подвидови: ssp. *umbellata*, ssp. *flabellifolia* (Spach) Karpati и ssp. *kovessii* (Penzes) Karpati [Мицевски, 1998].

CRASULACEAE

Sempervivum thompsonianum Wale (Сл. / Fig. 36)

НОВИ НАОЃАЛИШТА:

- Шар Планина - вливот на р. Чаушица во р. Бистрица, силикатни карпи, 1200 m, 2.8.1988, 30.8.2000

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Стогово [Wale, 1940; Мицевски, 1998; Schropp, 2007]

Кај собраните примероци присутна е средишна црвеникава линија од горната страна на венечните ливчиња која се протега во долните 3/4 до 9/10, додека врвниот дел им е жолтеникав, што претставува најсуштинска диференцијална карактеристика на видот. Во однос на описот на овој вид [Wale, 1940; Мицевски, 1998] примероците во нашиот материјал обично се повисоки (до

18 cm) и со поголеми розети и листови. Според Schropp [2007] поробусни примероци се среќаваат на подобри почвени услови и на класичниот локалитет Стогово.

Македонски ендемит, досега единствено познат за класичното наоѓалиште - планината Стогово, каде се развива на алпските пасишта во височински појас помеѓу 2100 и 2200 m [Мицевски, 1998].

S. zeleborii Schott [Syn.: *S. ruthenicum* Koch.] (Сл. / Fig. 37, 147)

НОВИ НАОЃАЛИШТА:

- Шар Планина: Љуботенска Река - Ржан Камен, силикатни карпи, 1200 m, 21.8.2003, 18.7.2009

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Скопска Црна Гора - Соколовец и Црн Камен [Групче, 1958, sub *S. ruthenicum*]
- р. Црн Дрим - кај с. Луково [Rizovski, 1977]
- Прилеп - Трескавец [Тодоровски, 1972, sub *S. ruthenicum*]
- Баба - Пелистер [Тодоровски, 1972, sub *S. ruthenicum*]

Во "Флора на Република Македонија", поради отсуство на материјална потврда на литературните податоци, *S. zeleborii* не е вклучен во списокот на видови од родот *Sempervivum* [Мицевски, 1998].

Видот е со ареал во југоисточна и источна Европа.

Sedum tuberiferum Stoj. & Stef. (Сл. / Fig. 38)

НОВИ НАОЃАЛИШТА:

- Осој - над патот пред браната Матка, 29.6.1989
- Сува Гора: с. Куново - ископот од патот, на силикат и карбонат, 900 m, 6.7.1998, 3.8.1998

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Таорска Клисура - околина на станица Пчиња [Мицевски, 1998]
- Клисура на Црн Дрим - кај с. Луково [Мицевски, 1998]
- Беласица [Мицевски, 1998]
- Пробиштип - покрај Злетовска Река [Мицевски, 1998]

Видот е бугарско-македонски ендемит.

SAXIFRAGACEAE

Saxifraga grisebachii Degen & Döerfler

НОВИ НАОЃАЛИШТА:

- Плачковица: с. Припечани - помеѓу Влашки Колиби и т. 1340, карбонатни камењари и карпи, 1350-1400 m, 13.8.2009 [leg. A. Teofilovski & D. Mandzukovski]

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Поголем број локалитети на карбонатните масиви на запад од реката Вардар [Micevski & Mauger, 1970; Мицевски, 1998; и др.]

Балкански ендемит со ареал во Црна Гора, Косово, Македонија, Албанија и северна Грција. Новоткриеното наоѓалиште на планината Плачковица е интересен флористички наод бидејќи ова растение за прв пат е откриено источно од реката Вардар, со што источната граница на неговиот вкупен ареал се поместува од планината Кожуф на планината Плачковица. Бројната популација регистрирана на планината Плачковица веројатно му припаѓа на ssp. *grisebachii*, но тоа не можевме да го потврдиме, бидејќи хербариумскиот материјал со кој располагаме не е подобен за инфраспециска детерминација.

FABACEAE

Chamaecytisus absinthioides (Janka) Kuzm. ssp. **rhodopaeus** (Wagner) Kuzmanov (Сл. / Fig. 39, 163)

НОВИ НАОЃАЛИШТА:

- Кичево - Прострањска Планина, шумски чистинки во појас на букова шума и во дабови шуми, силикат, 1100-1400 m, 6.10.2010
- Галичица - Тепено, каменливи места и низ смреки, карбонат, 2100 m, 7.7.2010 [leg. A. Teofilovski & D. Mandzukovski]
- Галичица - помеѓу Долго Гумно и Малина Река, чистинки во појас на букова шума, 1300 m, силикат, 8.7.2010 [leg. A. Teofilovski & D. Mandzukovski]
- Галичица: с. Болно - под Црвен Камен, на пасишта и низ смреки, 1570 m, 9.6.2010
- Галичица - с. Болно, покрај шумски патишта, чистинки во појас на дабови и букови шуми, 1100-1500 m, силикат, 22.6.2010

- Галичица - с. Илино, 1100-1500 m, покрај патишта, на шумси чистинки и дабови шуми, силикат, 17.6.2010

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Пелистер [Bornmüller, 1918; Kušan, 1953, sub *Cytisus rhodopaeus* Wagn.]
- Баба [Годоровски, 1963, sub *Cytisus rhodopaeus* Wagn.]
- Бушова Планина [Годоровски, 1963, sub *Cytisus rhodopaeus* Wagn.]
- Огражден - Суви Лаки [Мицевски, 2001, sub *Ch. absinthioides* var. *rhodopaeus* (Wagn.) Micevski]
- Скопска Црна Гора [Мицевски, 2001, sub *Ch. absinthioides* var. *rhodopaeus* (Wagn.) Micevski]
- Осогово - Руен [*Ch. absinthioides* ssp. *rhodopaeus* var. *grandiflorus* (Stoj.) Kuzm. (Мицевски, 2001)]

Ch. absinthioides s.l. се наведува за Винаца [Soška, 1940, sub *Cytisus absinthioides* Janca] додека за Кожа се наведува таксонот *Ch. absinthioides* var. *heterophyllus* (Bornm.) Micevski [Bornmüller, 1925, sub *Cytisus rhodopaeus* Wagner var. *heterophyllus* Bornm. var. nov; Мицевски, 2001].

За Крушево - с. Горно Дивјаци, Бушава Чешма и Пуста Река [Vandas, 1909] и Скопска Црна Гора [Груиче, 1958] се наведува *Ch. eriocarpus*. Податоците за Крушево веројатно се однесуваат *Ch. absinthioides* ssp. *rhodopaeus* додека податокот за Скопска Црна Гора е ревидиран од страна на Мицевски [2001] како *Ch. absinthioides* var. *rhodopaeus*.

Ch. absinthioides s.l. е со ареал во југозападна Бугарија, северна Грција и Македонија.

Genista tinctoria L. var. **pubescens** (Lang.) Neuff. (Сл. / Fig. 40)

НОВИ НАОЃАЛИШТА:

- Сува Гора: с. Милетино - Трница, тревести и грмушести места, 520-600 m, 6.6.1998

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Битола - Смолево [Мицевски, 2001]
- Струмица - с. Банско [Мицевски, 2001]

Во Македонија се среќаваат и други пониски таксони од овој вид [Мицевски, 2001; и др.].

Genista januensis Viv. var. **januensis** [Syn.: *G. triangularis* Willd] (Сл. / Fig. 41, 184)

НОВИ НАОЃАЛИШТА:

- Шар Планина - над с. Рогачево, карбонат, 1150 m, 4.7.2003
- Тетово: с. Рогачево - Рудина, пасиште, серпентин, 750 m, 28.4.2009
- Тетово - с. Долно Орашје, грмушесто место, серпентин, 500 m, 16.5.1990
- Скопје - рудник Радуша, грмушесто место, серпентин, 480 m, 6.5.1990
- Осој - над Јанче, во термофилна шикара, карбонат, 900 m, 1.6.1991
- Осој - Каурски Зелник, плитка почва, карбонат, 950 m, 21.5.1991
- Сува Гора: с. Луковица - Речиште, шибјак, карбонат, 750 m, 20.6.1991
- Сува Гора: с. Луковица - Суроч, термофилни шикари, карбонат, 900 m, 1.6.1991
- Сува Гора - над с. Долна Лешница, плитка почва, 550-750 m, 11.5.1991
- Сува Гора - Пања, шикара од црн габер, карбонат, 1050 m, 3.6.1991
- Сува Гора - над с. Стенче, шикари, карбонат, 650 m, 12.6.1991
- Водно [4.6.1971, 22.5.1983, 2.5.1990, leg. K. Micevski; 24.4.1983, leg. V. Matevski (МКНН)]
- Скопје - над с. Нова Брезница [21.6.1977, leg. K. Micevski (МКНН)]
- Таорска Клисура - жел. станица Пчиња [30.4.1951, 9.6.1985, leg. K. Micevski (МКНН)]
- Таорска Клисура [2.6.1954, leg. K. Micevski (МКНН)]
- Таорска Клисура - Рајко Жинифов [23.4.1950, leg. K. Micevski (МКНН)]
- Таорска Клисура - меѓу Рајко Жинифов и Титов Велес [12.5.1972, leg. K. Micevski (МКНН)]
- Клисура на Пчиња - околина на Катлановска Бања [8.5.1953, leg. K. Micevski (МКНН)]
- Овче Поле - Богословец [11.5.1962, leg. K. Micevski (МКНН)]
- Неготино - с. Криволак [28.5.1968, 29.5.1968, leg. K. Micevski (МКНН)]
- Неготино - Црвени Брегови [25.4.1955, leg. K. Micevski (МКНН)]
- Серта [22.6.1967, leg. K. Micevski (МКНН)]
- Демиркаписка Клисура - кон жел. станица Клисура [19.6.1972, leg. K. Micevski (МКНН)]

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Сува Гора [Меловски & др., 2010]
- Жеден - кај с. Бојане [Матвејева, 1965, sub *G. triangularis*]
- Велес - Башино Село [Bornmüller, 1926, sub *G. triangularis*]
- ? Галичица (картографски приказ) [Zieliński & al., 2004, sub *G. januensis* ssp. *januensis*]

Пристапот на Мицевски [2001] во обработката на видовите *G. januensis* и *G. lydia* Boiss. во "Флора на Република Македонија" се разликува од оној на Кузманов [1976], Gibbs [1968], Strid

(2001) и Zieliński & al. [2004], што се гледа пред се во подредувањето на *G. spathulata* Spach. во синонимиката на *G. lydia*, наспроти наведените автори кои овој таксон го сметаат за синоним на *G. januensis*. Според нашето мислење пристапот на последните автори е поприфатливо.

Сите податоци за *G. lydia* наведени од Мицевски [2001] за територијата на Македонија според нашата ревизија на хербариумскиот материјал претставуваат *G. januensis* var. *januensis*. Имено, кај сите ревидирани примероци листовите се со хиалински раб и присуствен е диморфизам помеѓу листовите од стерилните и листовите од фертилните гранчиња. Овие карактеристики се својствени за *G. januensis* и се најсуштинската разлика во однос на *G. lydia* [Zieliński & al., 2004].

Потребна е ревизија исто така и на другите литературни податоци за *G. lydia* во Македонија, бидејќи голема е веројатноста и тие да се однесуваат на *G. januensis* var. *januensis*. Тоа се следните податоци: р. Треска - с. Шишево и Капина [Soska, 1938], Добра Вода [Матевски, 1995], Валандово - с. Удово [Bornmüller, 1925], Валандово - с. Кајали [Stojanoff, 1928] и Прилеп - Сивец [Soška, 1933]. На овие податоци како и податоците на Мицевски (2001) очигледно се базираат и податоците во картографскиот приказ на Zieliński & al. [2004], за наоѓалиштата на *G. lydia* во Македонија (sub *G. januensis* ssp. *lydia*), поради што истите треба да се ревидираат.

Во картографскиот приказ на Zieliński & al. [2004, sub *G. januensis* ssp. *januensis*], иако со нејсно поставените ознаки, *G. januensis* var. *januensis* се наведува за планината Галичица. Податокот секако се базира на податокот на Мицевски [1998, 2001] за *G. januensis* var. *macedonica*.

***G. januensis* Viv. var. *macedonica* Micevski (Сл. / Fig. 42, 160)**

НОВИ НАОЃАЛИШТА:

- Сува Гора: с. Волковија - Дол, карбонатни камењари и помеѓу карбонатни блокови, 650-700 m, 3.5.1991
- Сува Гора: с. Чајле - Јужарија, карбонатни камењари и помеѓу карбонатни блокови, 700-1000 m, 13.5.1991
- Сува Гора: с. Трново - Шар, карбонатен камењар, 1300 m, 5.6.1999
- Сува Гора - Душен Камен, карбонатен камењар, 1850 m, 5.6.1999
- Сува Гора: с. Корито - под Таул, карбонатен камењар, 1600 m, 2.7.2005

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Галичица - Томорос, 1670 m [Мицевски, 1998, 2001]

Вариететот досега беше познат само од класичното наоѓалиште Томорос, на планината Галичица [Мицевски, 1998, 2001]. На планината Сува Гора го регистриравме на неколку локалитети во нејзините западни, југозападни и јужни делови. Материјалот е целосно подобен на холотипот и другите примероци во материјалот од Галичица - Томорос [13.7.1980, 14.7.1980, leg. K. Micevski].

Според описот на димензиите на листовите од стерилните гранчиња на *G. januensis* од Грција, даден од Zieliński & al. [2004, sub *G. januensis* ssp. *januensis*], може да се претпостави дека *G. januensis* var. *macedonica* се среќава и на територијата на таа земја.

Таксонот според нашето мислење заслужува статус на подвид.

***Astragalus depressus* L. var. *hirsutus* Diklić (Сл. / Fig. 43)**

НОВИ НАОЃАЛИШТА:

- Сува Гора: с. Ларце - Чам, карбонатен камењар, 1700 m, 27.6.1999
- Сува Гора: с. Ларце - Станика, еродирано пасиште, карбонат, 1620 m, 27.6.1999
- Нице - Суви Дол, шума од бел бор, 1760 m, карбонат, 24.7.2010

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Шар Планина - Попова Шапка, Церипашина и Љуботен [Мицевски, 2001]
- Прилеп - с. Витолиште [Мицевски, 2001]

Освен овој таксон во Македонија се среќава и var. *depressus* кој е пошироко распространет [Мицевски, 2001].

***A. lacteus* Heldr. & Sart. [Syn.: *A. baldaccii* Degen.] (Сл. / Fig. 44, 172)**

НОВИ НАОЃАЛИШТА:

- Сува Гора: с. Седларево - под к. 1704, карбонатен камењар, 1650 m, 15.7.1998
- Сува Гора - под Таул, карбонатни карпи, 1600 m, 28.6.2005
- Сува Гора: с. Волче - над Крње, карбонатни карпи, 1750 m, 17.7.2005
- Галичица - Самар, карбонатни камењари, 1550-1600 m, 25.5.2010

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Жеден [Мицевски, 2001, sub *A. baldaccii*]
- Караџица - над Патишка Река [Мицевски, 2001, sub *A. baldaccii*].

- Галичица [Мицевски, 1970, 2001, sub *A. baldaccii*]

Видот е јужнобалкански ендемит со ареал во Македонија, Албанија и Грција.

Vicia pisiformis L. (Сл. / Fig. 45, 153)

Нови наоѓалишта:

- Шар Планина: с. Беловиште - под Попово, шумска чистинка, силикат, 1100 m, 3.7.2008

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Баба Плина - над Велушина и Острец [Тодоровски, 1970].

Во "Флора на Република Македонија" [Мицевски, 2001] овој вид воопшто не се споменува, веројатно поради немањето увид на авторот во податоците на Тодоровски [1970].

Видот е европско-кавказки флорен елемент [Pignatii, 2005].

Ononis reclinata L. (Сл. / Fig. 46)

Нови наоѓалишта:

- Сува Гора: с. Луковица - клисура на р. Треска, карбонатен камењар, 700 m, 7.6.1998

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Велес - клисура на р. Тополка [Мицевски & Матевски, 2001]
- Неготино - Орлово Брдо [Matevski & al., 2008]
- Валандово - с. Татарли [Stojanoff, 1928]
- Валандово [Мицевски & Матевски, 2001]
- Гевгелија - с. Асанли [Bornmüller, 1926]
- Гевгелија - с. Николич [Мицевски & Матевски, 2001]
- Прилеп - с. Дебреште [Мицевски & Матевски, 2001]

Ареалот на видот ги опфаќа западна и јужна Европа, југозападна Азија, медитеранската област, северна и средна Африка и Макронезија.

Medicago carstiensis Jasq. (Сл. / Fig. 47)

Нови наоѓалишта:

- Шар Планина: с. Доброште - Падина, грмушести и тревести места, силикат, 1000 m, 27.9.2005
- Шар Планина - над селата Отуње и Брезно, грмушести и тревести места, силикат, 1000-1300 m (опсервација)

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Дебар - село Бањиште [Мицевски, 1978, 2001]

Видот е со ареал во поголемиот дел од земјите во југоисточна Европа.

Trifolium arvense L. var. **strictius** M.K.D. (Сл. / Fig. 48, 149)

Наоѓалишта:

- Сува Гора - над с. Чегране, тревесто место, карбонат, 850 m, 20.6.1999

ВАРИЕТЕТОТ Е НОВ ЗА ФЛОРАТА НА МАКЕДОНИЈА.

Сите девет примероци во колекцијата се вклопуваат во описот на таксонот даден од Науек [1924-1933].

Coronilla coronata L. (Сл. / Fig. 49)

Нови наоѓалишта:

- Сува Гора: с. Здуње - Висока Чука, термофилни шикари, карбонат, 600 m, 30.5.1999
- Сува Гора: с. Луковица - Речиште, термофилна шикара, карбонат, 750 m, 7.6.1998
- Сува Гора - с. Стенче, шума од црн габер, карбонат, 650 m, 6.1991
- Сува Гора: с. Чегране - Љуги Кеч, термофилни шикари, 800-1200 m (опсервација)
- Сува Гора: с. Трново - Шар, шикари, карбонат, 1100-1380 m, 5.6.1999

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Скопје - с. Нова Брезница [Мицевски, 2001]
- Јакупица [Horvat, 1936]
- р. Треска - Капина и Порече [Soška, 1938]
- Дебар - Бања Косоврасти [Мицевски, 2001]

Ареалот на видот ги опфаќа средна и јужна Европа и југозападна Азија.

ONAGRACEAE

Epilobium tetragonum L. ssp. **lamyi** (Schultz) Nyman (Сл. / Fig. 50)

Нови наоѓалишта:

- Сува Гора: с. Куново - покрај патот, влажно место, силикат, 1030 m, 1.8.1999
- Сува Гора: с. Милетино - Габер, запуштено лозје, 550 m, 1.7.1998

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Голешница [Vandas, 1909]
- Битола - покрај Црна Река и Смолево [Vandas, 1909]

E. roseum Schreber. ssp. **roseum** (Сл. / Fig. 51)

НАОЃАЛИШТА:

- Сува Гора: с. Г. Лешница - кај гробиштата, влажно место, 800 m, 26.8.2005

ПОДВИДОТ Е НОВ ВО ФЛОРАТА НА МАКЕДОНИЈА.

E. roseum s.l. се наведува за Тетовско [Grizebach, 1843], Битола [Grecescu, 1907], Велес - Превалец [Јуришиќ, 1923] и Струмица - с. Габрово и с. Колешино [Рудски, 1943], додека за неколку локалитети во западна Македонија се наведува *E. roseum* ssp. *subsessilis* (Boiss.) Raven [Мицевски, 2001].

L I N A C E A E

Linum elegans Spruner ex Boiss. [Syn.: *L. iberidifolium* Aucher ex Boiss.] (Сл. / Fig. 52, 158)

НОВИ НАОЃАЛИШТА:

- ? Тетово: с. Рогачево - Рудина, тревесто место, серпентин, 15.7.2005
- Сува Гора: с. Гургурница - Самар, термофилна шикара, карбонат, 550 m, 30.5.1999
- Сува Гора: с. Луковица - Зајачец, карбонатен камењар, 450 m, 16.5.1991, 1.5.1999
- Сува Гора: Дупен Камен - каменливо пасиште, карбонат, 1800 m, 5.6.1999, 1.8.1999
- Сува Гора: с. Корито - Таул, на карбонатен камењар, 1700 m, 20.6.1999
- Нице - помеѓу Суви Дол и Вир, во шума од бел бор, 1760-1840 m, 24.7.2010
- Нице: слив на Бела Река - Бело Гротло, каменливи места со закржлавени стебла од *Pinus peuce*, карбонат, 2080 m, 12.8.2010 [leg. A. Teofilovski & D. Mandzukovski]

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Мариово (Нице): Бела Река - Змејца [Мицевски, 2005, sub *L. elegans* var. *iberidifolium* (Auch.) Hayek]

Ареалот на видот се протега од Далмација до југозападна Бугарија и Грција.

P O L Y G A L A C E A E

Polygala alpestris Reichenb. ssp. **croatica** (Chodat) Hayek (Сл. / Fig. 53)

НОВИ НАОЃАЛИШТА:

- Сува Гора: с. Корито - под Таул, планинско пасиште, карбонат, 1570 m, 28.6.2005

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Шар Планина - Церишапина [Мицевски, 2005]
 - Јабланица - помеѓу Црн Камен и Шеќерна Глава [Черњавски, 1943]
- P. alpestris* во флората на Македонија е застапен само со ssp. *croatica* [Мицевски, 2005].
Подвидот е балкански ендемит.

A P I A C E A E

Peucedanum arenarium Waldst. & Kit. ssp. **neumayeri** (Vis.) Stoj. & Stef. (Сл. / Fig. 54)

НОВИ НАОЃАЛИШТА:

- Сува Гора: с. Куново - над патот за Пеклиште, карбонатен камењар, 1250 m, 1.8.1999

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Демир Капија - Дошница [Матевски, 2005]
- Кавадарци - с. Мајден [Матевски, 2005]
- Гевгелија: с. Негорци, с. Серменин, Коњска Река, Длабок Дол [Матевски, 2005]
- Нице - помеѓу Скочивир и Редер [Матевски, 2005]
- Кајмакчалан [Матевски, 2005]

P. arenarium во флората на Македонија е застапен само со ssp. *neumayeri*.

Подвидот е балкански ендемит кој се среќава од Далмација до јужна Бугарија.

C O N V O L V U L A C E A E

Cuscuta epithimum L. ssp. **kotschyi** (Des Maulns) Arcangeli (Сл. / Fig. 56)

НОВИ НАОЃАЛИШТА:

- Сува Гора: с. Ларце - Станика, врз *Asperula purpurea* и *Thymus* sp., 1650 m, 23.6.2005
- Сува Гора: с. Мерово - Карпа Беленица, врз *Asperula purpurea* и *Artemisia alba*, 1250 m, 9.9.2005

- Сува Гора: с. Луковица - Зајачец, врз *Asyneuma limonifolium*, *Galium rhodopaeum* и *Hieracium waldstenii*, 1020 m, 3.7.1999
- Сува Гора: с. Луковица - под т. 1267, врз *Asperula purpurea* и *Helianthemum nummularium*, 1250 m, 23.7.2005

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Прилеп - с. Загорани и с. Лознени [Матевски, 2005]
- Галичица - Петрино и Томорос [Матевски, 2005]
- Преспа - с. Грнчари и с. Езерани [Матевски, 2005]
- Пелистер [Матевски, 2005]

Освен *ssp. kotschyi* во флората на Македонија се среќава и *ssp. epithymum* кој е со пошироко распространување [Матевски, 2005].

BORAGINACEAE

Anchusa thessala Boiss. & Spruner (Сл. / Fig. 57, 132, 133)

НАОЃАЛИШТА:

- Скопје: Гази Баба - над студентскиот дом "Стив Наумов", тревесто место, 17.4.1988

ВИДОТ Е НОВ ВО ФЛОРАТА НА МАКЕДОНИЈА.

Ареалот на видот ги опфаќа југоисточна Европа (на исток до Крим и Кавказ) и Мала Азија.

SOLANACEAE

Solanum nigrum L. *ssp. nigrum* (Сл. / Fig. 58)

НОВИ НАОЃАЛИШТА:

- Гевгелија, покрај дворна ограда, 28.9.2009

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Водно [Дренковски, 1969]

S. nigrum s.l. е распространето растение во Македонија. Се наведуваат и пониските таксони *S. nigrum* var. *villosum* Lam. и *S. nigrum* f. *chlorocarpum* Boiss. [Matvejeva, 1965]. Повеќето овие податоци, вклучително и податокот на Дренковски [1969], веројатно се однесуваат на *ssp. schultesii*.

Таксонот *ssp. nigrum* е со космополитско распространување.

S. nigrum L. *ssp. schultesii* (Opiz) Wessely (Сл. / Fig. 59, 146)

НАОЃАЛИШТА:

- Тетово - кај "Веро Маркет", 17.10.2010; кај школото "Гоце Делчев", 23.10.2010; кај "Општински суд", 27.9.2009; во близина на муслиманските гробишта 27.9.2009; кај "Домот на Армија", 31.8.2009; кај автобуската станица, 30.9.2010
- Сува Гора - с. Горна Лешница, покрај сид од куќа, 800 m, 1.11.2006;
- Сува Гора - с. Гургурница, 450 m, 11.7.1999
- Сува Гора - с. Горни Челопек, ѓубриште, 620 m, 19.6.1998
- Скопје - кај железничката станица, 8.10.2010
- Кичево - над с. Орланци, покрај шумски пат, 25.9.2009
- Кичево - околина на Бигор Доленци, 25.9.2009
- Плачковица - с. Видовиште, покрај шумски пат, 1150 m, 12.8.2009
- Гевгелија - во градот, покрај сид, 28.9.2009

ПОДВИДОТ Е НОВ ВО ФЛОРАТА НА МАКЕДОНИЈА.

Врз основа на материјалот со кој располагаме, може да се препостави дека на територијата на Република Македонија таксонот *ssp. schultesii* е многу пораспространет одколку *ssp. nigrum*.

Ssp. schultesii се среќава во земјите на средна, јужна и источна Европа и во Австралија - југоисточно од Аделаида [Edmonds & Chweya, 1997].

S. luteum Miller *ssp. alatum* (Moench) Dostál (Сл. / Fig. 60)

НОВИ НАОЃАЛИШТА:

- Сува Гора: с. Долна Лешница, покрај сид од куќа, 530 m, 16.10.2006

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Скопје - кај клисурата на река Пчиња [Тодоровски, 1970, sub *S. nigrum* var. *alatum*]
- Прилеп - кон с. Тројаци [Тодоровски, 1970, sub *S. nigrum* L. var. *alatum* (Mch.) Marzell.]
- Нице - Алшар [Bornmüller, 1928, sub *S. miniatum* Bernh.]

SCROPHULARIACEAE

Veronica spicata L. s.l. (Сл. / Fig. 61)

НОВИ НАОЃАЛИШТА:

- Тетово: с. Рогачево - Рудина, суво тревесто место, серпентин, 15.7.2005

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Скопска Црна Гора - ман. Св. Илија [*V. spicata* ssp. *crassifolia* (Nyman) Hayek (Крпач, 2000)]
- Даутица [Петровиќ, 1913]
- Трескавец [Тодоровски, 1969; Петровиќ, 1913]
- Козјак [Тодоровски, 1969]
- Беласица - над селата Смоларе и Габрово [Стојановъ, 1921]
- Беласица - Косове Њиве [Рудски, 1943]
- Беласица - с. Банско [*V. spicata* var. *orchidea* Crantz. (Stojanoff, 1928)]

Материјалот од новооткриеното наоѓалиште кај с. Рогачево веројатно претставува нов таксон од комплексот *V. spicata*. Индументумот на соцветието а во голема мерка и усуканоста на венечните ливчиња одговараат на ssp. *orhidaea* (Crantz) Hayek, но од овој таксон примероците отстапуваат најмалку со влакнестите и матирани листови.

V. acinifolia L. (Сл. / Fig. 62)

НОВИ НАОЃАЛИШТА:

- Сува Гора: с. Куново - покрај патот, песокливо место, 950 m, 9.5.1999

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Китка [Крпач, 2000].
- Бабуна - Свињичка Глава над Хан Абди Паша, 900 m [Bornmüller, 1928]
- Пелистер - Раотинска Река и с. Цапари [Bornmüller, 1928]
- Битола - Керим Паша и р. Драгор [Димитров, 1908]
- Охрид [Grecesku, 1907]

Видот е со ареал во западна, централна и јужна Европа и Мала Азија.

V. dillenii Crantz (Сл. / Fig. 63)

НОВИ НАОЃАЛИШТА:

- Сува Гора: с. Куново - над патот, плитка почва, силикат, 950 m, 17.5.1998

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Скопска Црна Гора (повеќе локалитети) [Групче, 1958; Крпач, 2000]
- Скопје - Матка [Крпач, 2000]
- Јакупица - Салкова Планина, Калаја, Празна Торба, Мумџица и Китка [Крпач, 2000]
- Прилеп - Селечка Планина [Матевски & др., 1994]
- Мариово - Селечка Планина - Слива [Матевски & др., 1994]
- Беласица - Висока Чука [Bornmüller, 1932]

Melampyrum cristatum L. (Сл. / Fig. 64, 155)

НОВИ НАОЃАЛИШТА:

- Тетово - с. Горно Орашје - Змиина Дупка, длабока почва, 600 m, серпентин, 6.6.2009

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Македонија [*M. cristatum* var. *cristatum* и var. *ronnigeri* (Poev. ex Boiss.) Beauverd (Mayer, 1968)]
- Македонија - "?!Збевче" [*M. cristatum* var. *ronnigeri* (Poev. ex Boiss.) Beauverd (SoB, 1927-1928)]
- Скопска Црна Гора - покрај патот за с. Радишани и с. Побужје [Групче, 1958]
- Прилеп - подножје на Сивец [Тодоровски, 1969b]
- Малешевско-Пијанечка област - Арнаутски Гроб [Џеков & Ризовски, 1978]

Ареалот на видот ги опфаќа Европа и западен Сибир.

Euphrasia rostkoviana Hayne (Сл. / Fig. 65, 177)

НОВИ НАОЃАЛИШТА:

- Шар Планина - над с. Брезно, тревесто место, силикат, 1300 m, 31.8.2005
- Шар Планина - над с. Отуње, ливада, силикат, 1100 m, 17.8.2005

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Скопска Црна Гора - "низ цела Скопска Црна Гора" [Групче, 1958]
- Даутица [*E. rostkoviana* ssp. *montana* (Jordan) Wettst. (Петровиќ, 1913, sub. *E. montana* Jordan)]

Јовановиќ [1904] за Битола - Буковска Река го наведува таксонот *E. officinalis* L. кој според поновите таксономски решенија се смета за агрегат од неколку видови меѓу кои и *E. rostkoviana*.

Материјалот од Шар Планина веројатно му припаѓа ssp. *rostkoviana*.

Ареалот на видот ги опфаќа Европа, Кавказ и Мала Азија.

Rhinanthus wagneri Degen (Сл. / Fig. 66)

НОВИ НАОЃАЛИШТА:

- Сува Гора - с. Корито, ливади, 1430 m, 28.6.2005
- Сува Гора - над с. Луковица, ливади, 1030 m, 2.6.2006

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Шар Планина - Царево Гумно и Кобилица [Rochlena, 1937]
- Шар Планина - Кобилица [Bornmuller, 1937]
- Пехчево - Нов Иственик и с. Негрево [Мицевски, 1978]

Ареалот на видот е во источните делови на централна Европа и Балканскиот Полуостров.

R. mediterraneus (Sterneck) Adamović (Сл. / Fig. 67, 138, 139)

НАОЃАЛИШТА:

- Галичица - под Тепено, камењари и пасишта, карбонат, 1930 m, 7.7.2010

ВИДОТ Е НОВ ЗА ФЛОРАТА НА МАКЕДОНИЈА.

Се наведува за албанската страна на планината Кораб - околина на с. Радомир [Наyek, 1924, sub *Alectorolophus mediterraneus* Stern. ssp. *mediterraneus*].

Ареалот на видот е во планините од европскиот дел на Медитеранот.

R. melampyroides (Borbas & Degen) Soó (Сл. / Fig. 68, 140)

НОВИ НАОЃАЛИШТА:

- Сува Гора: с. Волче - над Крње, пасиште на длабока почва, карбонат, 1650 m, 16.7.2005
- Шар Планина - Јелак, чистинка во смрчева шума, 1650 m, 25.7.2006

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Македонија [Mayer, 1970]
- Кораб [Bornmüller, 1937]
- Бистра - Меденица [Мицевски, 1994]
- Јакупица - Солунска Глава [Rechinger, 1939]

Bornmüller [1937] за планината Кораб го наведува уште и var. *hayekii* Degen.

Балкански ендемит со ареал во Албанија, северозападна Грција и западна Македонија.

PLANTAGINACEAE

Plantago media L. ssp. **pindica** (Hauskn.) Rech. fil. (Сл. / Fig. 69)

НОВИ НАОЃАЛИШТА:

- Сува Гора: с. Ларце - Чам, планинско пасиште, карбонат, 1600-1700 m, 24.6.1998, 15.8.1999
- Сува Гора - Дупен Камен, планинско пасиште, карбонат, 1800-1840 m, 5.6.1999
- Сува Гора: с. Волче - над Крње, планинско пасиште, карбонат, 1650 m, 16.7.2005
- Нице - десната страна на Суви Дол, краеве на шума од бел бор, карбонат, 1750 m, 25.7.2010

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Шар Планина - Црн Врв [Rohlena, 1937, sub *P. media* var. *pindica* Hauskn.]
- Голешница - Бегова, 2100 m [Bornmüller, 1928, sub *P. media* var. *pindica* Hauskn.]

Таксонот е со ареал во централна и северозападна Грција, Албанија и Македонија.

DIPSACACEAE

Scabiosa ochroleuca L. f. **scopolii** (Lk.) Hayek (Сл. / Fig. 70)

НАОЃАЛИШТА:

- Нице - Сокол, каменливи места, карбонат, 1790 m, 9.8.2010

ФОРМАТА Е НОВА ВО ФЛОРАТА НА МАКЕДОНИЈА.

CAMPANULACEAE

Campanula oreadum Boiss. & Heldr. (Сл. / Fig. 71, 125)

НАОЃАЛИШТА:

- Нице - Бело Гротло, на карпи и помеѓу блокови, карбонат, 1950-2100 m, 24.7.2010, 12.8.2010 [leg. A. Teofilovski & D. Mandzukovski]
- Нице - Суви Дол (покрај шумскиот пат непосредно во долот), карбонатна карпа, 1770 m (опсервација)

ВИДОТ Е НОВ ВО ФЛОРАТА НА МАКЕДОНИЈА.

C. oreadum се сметаше за грчки ендемит (Castroviejo & al., 2010), познат само за планината Олимп [Hartvig, 1991].

Campanula macrostachya Willd. (карта 72 / мап 72)

НОВИ НАОЃАЛИШТА:

- Сува Гора: с. Милетино - Трница, суво тревесто место, 550 m, 6.6.1998.

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Тетово - подножје на Шар Панина [Grisebach, 1844]
- Скопје - Катланово и жел. станица "Пчиња" [Николов, 2005]
- Струмица - Чам Чифлик и Куклиш [Рудски, 1943]

Ареалот на видот ги опфаќа поголемиот дел на југоисточна Европа и Мала Азија.

ASTERACEAE**Gnaphalium uliginosum** L. (Syn.: *Filaginella uliginosa* (L.) Opiz) (Сл. / Fig. 73)

НОВИ НАОЃАЛИШТА:

- Кичево - с. Тајмиште, запуштен шумски пат, силикат, 1200 m, 16.9.2009
- Кичево - с. Јаворец, запуштен шумски пат, силикат, 1430 m, 27.8.2009
- Мавровско Езеро - с. Леуново, песокливо место во близина на езерото, 1220 m, 4.7.1999
- Тетово - Кљуково, во тогашниот шумски расадник, 24.9.1999

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Добра Вода - с. Калешовци [Матевски, 1995, sub *Filaginella uliginosa*]
- Црна Река [Soška, 1939]
- Битола и Смолево [Grecescu, 1899]
- Битола - околина [Димитров, 1908]
- Битола - Тумбе Кафе [Тодоровски, 1960]
- Битола - Лавци [Димитров, 1908; Vandas, 1909]
- Ресен [Bornmüller, 1926]
- Преспанско Езеро и Љубојно [Димитров, 1908]
- Охрид и Горичко [Vandas, 1909].

Galinsoga quadriradiata Ruiz & Pav. [Syn.: *G. ciliata* (Raf.) S. F. Blake] (Сл. / Fig. 74)

НОВИ НАОЃАЛИШТА:

- Тетово - кај "Дом на армија", покрај бетонски ѕид, 27.9.2009

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Скопје [Матевски & Костадиновски, 1990, sub *G. ciliata*]
- Горни Полог [Haziri & al., 2008, sub *G. ciliata*]

Космополит со потекло од тропските делови на Америка.

Jacobaea othonnae (Bieb.) C.A. Mey. [Syn.: *Senecio othonnae* Bieb.] (Сл. / Fig. 75, 126)

НОВИ НАОЃАЛИШТА:

- Шар Планина - 0,4 km источно од р. Чаушица, грмушесто место со *Acer heldreichii*, 1500 m, 4.8.1988
- Шар Планина: р. Бистрица - Смик, дол со проредена букова шума, силикат, 1550 m, 11.5.2005
- Стогово (усно соопштение од проф. Радослав Ризовски)

ВИДОТ Е НОВ ВО ФЛОРАТА НА МАКЕДОНИЈА.

Ареалот на овој вид ги опфаќа најмалку јужните делови на Балканскиот Полуостров, Мала Азија, Кавказ и делови од Блискиот Исток.

Centaurea scabiosa L. ssp. **spinulosa** (Spreng.) Arcang. (Сл. / Fig. 76, 179, 180)

НОВИ НАОЃАЛИШТА:

- Сува Гора - над с. Луковица, тревесто место, 1020 m, 3.7.1999
- Сува Гора: с. Седларево - Голина, покрај патот, карбонат, 1280 m, 15.7.1998, 8.7.2006

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Водно [Petrović, 1941, sub *C. spinulosa* Roch; Дренковски, 1969]
- C. scabiosa* s.l. се наведува за Струмица [Рудски, 1943].

Подвидот е со ареал во Албанија, Македонија, Бугарија, Унгарија, Романија и Србија (со Коосово и Војводина) [Greuter, 2006-2009].

C. affinis Friv. (Сл. / Fig. 77)

НОВИ НАОЃАЛИШТА:

- Кожуф - Две Уши, каменливи мета, 1730 m, 6.10.2010
- Нице - од Суви Дол до Вир, каменливи места и шума од бел бор, 1750-1850 m, 11.8.2010.

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Беласица - Висока Чука [Bornmüller, 1927]
- Кратово - ман. Лесновец [Degen, 1893]
- Осоговска Планина [Degen, 1893]

Материјалот е детерминиран по Gamal-Eldin & Wagentiz [1991].

Според податоците на Greuter [2006-2009] видот е со ареал на Балканскиот Полуостров (без Хрватска, Босна и Херцеговина и Црна Гора) и Романија, додека адвентивно се среќава во Франција.

Cyanus pindicola (Griseb.) Soják [Syn.: *Centaurea cana* Sm. var. *pindicola* Griseb.] (Сл. / Fig. 78, 173)

НОВИ НАОЃАЛИШТА:

- Сува Гора - Таул, каменливо пасиште, карбонат, 1700-1800 m, 20.6.1999
- Сува Гора - Дупен Камен, каменливо пасиште, карбонат, 1800-1850 m, 5.6.1999
- Нице - десната страна на Суви Дол, каменливи ископи и насипи околу шумскиот пат и во шума од бел бор, карбонат, 1760 m, 24.7.2010 [leg. A. Teofilovski & D. Mandzukovski]

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Нице [Grisebach, 1844, sub *Centaurea cana* var. *pindicola*]
- Нице - Сокол (и Добро Поле) [Stojanoff & Acharoff, 1935, sub *Centaurea cana* var. *pindicola*]

Прецветани примероци, кои речиси сигурно му припаѓаат на овој вид, набљудувани се на следните локалитети на планината Нице: околу патот помеѓу Топлик и Грчко Гропче (1150 m), на потегот од Суви Дол до Вир (1760-1860 m, често) и помеѓу Сокол и Минско Поле (1650-1700 m), насекаде на карбонатна геолошка подлога.

Јужнобалкански ендемит со ареал во Македонија, Албанија и Грција [Greuter, 2006-2009].

C. triumfetti (All.) Á. Löve & D. Löve ssp. **axillaris** (Čelak.) Greuter [Syn.: *Centaurea triumfetti* ssp. *axillaris* (Čelak.) Stef. & T. Georgiev] (Сл. / Fig. 79)

НОВИ НАОЃАЛИШТА:

- Шар Планина - над с. Старо Село, прордена листопадна шума, карбонат, 1050 m, 9.6.2006
- Сува Гора: с. Луковица - Речиште, термофилна шикара, карбонат, 750 m, 20.6.1991
- Сува Гора: с. Мерово - Ливада Куртешит, карбонат, 1200 m, 28.7.1989
- Сува Гора: с. Чегране - Љуги Кеч, каменливо-грмушесто место, карбонат, 1150 m, 28.6.2005
- Сува Гора: с. Куново - кон Летуње, грмушесто место, карбонат, 1100 m, 5.6.1999
- Сува Гора: с. Волче - југоисточно под Дупен Камен, шума од црн бор, карбонат, 1450-1600 m (опсервација)

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Водно [Дренковски, 1969, sub *Centaurea triumfetti* ssp. *axillaris*]
- Баба - Пелистер и Братучина Планина [Димитров, 1908, sub *C. axillaris* Willd. var. *angustifolia* Form.]

Во популациите од сите локалитети на планината Сува Гора рабните цветови во главиците се црвени, поради што најдобро е тие да се издвојат во еден нов таксон во рамките на ssp. *axillaris*.

Scorzoneroideis montana (Lam.) Holub ssp. **breviscapa** (DC.) Greuter [Syn.: *Leontodon illyricus* (Rochlena) K. Malý] (Сл. / Fig. 80)

НОВИ НАОЃАЛИШТА:

- Шар Планина - Церипашина, каменливо пасиште, карбонат, 2530 m, 24.7.1988

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Кораб, 2500 m [Костадиновски, 2002-2003, sub *Leontodon montanus* ssp. *montaniformis* (Widder) Finch & P. D. Sell]

Во флората на Македонија *S. montana* е претставен само со ssp. *breviscapa* кој според податоците на Greuter [2006-2009] е со ареал на Балканскиот Полуостров [Албанија, Србија (со Косово и Војводина), Црна Гора и Босна и Херцеговина], Апенински Полуостров, Словенија, Австрија, Швајцарија и Германија.

Lactuca aurea (Vis. & Pančić) Stebbins [Syn.: *Mulgedium sonchifolium* Vis. & Panč.] (Сл. / Fig. 81, 154)

НОВИ НАОЃАЛИШТА:

- Шар Планина - 0,4 km источно од р. Чаушица, грмушесто место со *Acer heldreichii*, 1500 m, 4.8.1988 (материјалот веројатно е уништен)
- Кичево: с. Прострање - помеѓу Средно Брдо и Ветерник, по краевите на букова шума, силикат, 1550 m, 24.9.2010
- Песјак (усно соопштение од проф. Радослав Ризовски)

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Јабланица - с. Белица [Velenovský, 1922, sub *Mulgedium sonchifolium*]
Видот е балкански ендемит.

Lactuca tuberosa Jacq. (Syn.: *L. cretica* Desf.; *Steptorhamphus tuberosus* (Jacq.) Grossh.) (Сл. / Fig. 82, 183)

НОВИ НАОЃАЛИШТА:

- Жеденска Клисура - жел. станица Орашје, каменливо место, карбонат, 6.6.2009
- Осој - езеро Матка - покрај патеката, каменливо место, карбонат, 29.6.1989
- Сува Гора: с. Луковица - под Сурок, карбонатен камењар, 600 m, 20.6.1991.
- Сува Гора: с. Луковица - р. Треска, карбонатен камењар, 650 m, 20.6.1991, 28.6.1998

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Кичево - над с. Цер [Матевски & др., 2007, sub *Steptorhamphus tuberosus*]
- Козјак - Тројаци [Stojanoff 1928, sub *L. cretica*]
- Прилеп - Дренска Планина [Stojanoff 1928, sub *L. cretica*]
- Галичица - Голем Осој [Ем, 1986, sub *L. cretica*]
- Галичица - под Сирханско Кале [Matevski & al., 2010, sub *Steptorhamphus tuberosus*]
- Таорска клисура [Мицев, 1952, sub *L. cretica*]
- Катланово [Soška, 1939a, sub *L. cretica*]
- Таорска Клисура - Влахчани [Soška, 1939a, sub *L. cretica*]
- Демир Капија [Bornmüller, 1926, sub *L. cretica*]
- Повардарје - над с. Миравци и околу Петрово Село [Јуришић, 1923, sub *L. cretica*]
- Дојран - Удово [Bornmüller, 1926, sub *L. cretica*]
- Струмица - Кула [Рудски, 1943, sub *L. cretica*].

L. hispida DC. [Syn.: *Cephalorrhynchus glandulosus* Boiss.; *C. tuberosus* (Steven) Schchian] (Сл. / Fig. 83)

НОВИ НАОЃАЛИШТА:

- Сува Гора: с. Луковица - Речиште, покрај термофилни шикари, карбонат, 750 m, 7.6.1998
- Сува Гора: с. Горна Лешница - Пања, грмушести места, карбонат, 1000 m, 8.8.1999
- Сува Гора - с. Милетино - Корија, во дабово сечиште, 800 m (опсервација)

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Жеден - с. Дворце и с. Орашје [Мицевски, 1978, sub *Cephalorrhynchus tuberosus*]
- Осој [Матвеева, 1968]
- Демир Капија - Јаворлица [Soška, 1939b, sub *Cephalorrhynchus glandulosus*]
- Демир Капија [Bornmüller, 1926, sub *Cephalorrhynchus glandulosus*]
- Струга - с. Луково [Мицевски, 1978, sub *Cephalorrhynchus tuberosus*]
- Галичица - Голем Осој [Ем, 1986]

Вид со ареал во источните делови на Балканскиот Полуостров, Романија, Украина, Транскавказије и Мала Азија.

L. intricata Boiss. (Syn.: *L. graeca* Boiss.) (Сл. / Fig. 84, 134, 135)

НАОЃАЛИШТА:

- Шар Планина: Долна Лешница - покрај р. Пена, каменливо место, 1520 m, 8.8.1989

ВИДОТ Е НОВ ВО ФЛОРАТА НА МАКЕДОНИЈА.

Новооткриеното наоѓалиште на Шар Планина претставува најсеверна точка од ареалот на овој вид кој се среќава во јужна Албанија, северна и централна Грција и западна и јужна Анадолија [Lack & Kilian, 1991].

Chondrilla urumoffii Degen (Сл. / Fig. 85)

НОВИ НАОЃАЛИШТА:

- Нице - потегот од Суви Дол до Вир, карбонатни карпи и камењари, 1760-1860 m, 25.7.2010.

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Мариово (Нице) - Топлик [Матевски, 2000-2001].

Видот е јужнобалкански ендемит со ареал во Бугарија (Пирин, Славјанка и Средни Родопи), североисточна Грција и Македонија (Нице).

Crepis paludosa (L.) Moench var. **glabra** Diklić & Nikolić (Сл. / Fig. 86, 142)

НАОЃАЛИШТА:

- Шар Планина - покрај р. Чаушица, влажно каменливо место, силикат, 1300 m, 26.7.1998

ВАРИЕТЕТОТ Е НОВ ВО ФЛОРАТА НА МАКЕДОНИЈА.

C. paludosa s.l. се наведува за Бистра - Молитер [Мицевски, 1994] и Неготино - Црвени Брегови [Matevski & al., 2008].

C. nicaeensis Pers. (Сл. / Fig. 87, 170, 171)

НОВИ НАОЃАЛИШТА:

- Тетово - североисточно од жел. станица Орашје, покрај шикари, серпентин, 450 m, 6.6.2009

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Скопје: с. Зелениково - Остри [Bornmüller, 1926]

Локалитетот во оклина на железничката станица Орашје е природно наоѓалиште на видот.

Видот е со природен ареал во поголемиот дел на јужна и југисточна Европа и веројатно Мала Азија, додека адвентивно се среќава во повеќето земји од средна и западна Европа и Скандинавскиот Полуостров.

C. capillaris (L.) Wallr. [Syn.: *C. virens* (L.) Vill.] (Сл. / Fig. 88)

НОВИ НАОЃАЛИШТА:

- Скопје - населба Аеродром, во парк, 3.6.2009

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Радовиш - Маден [Јуришиќ, 1923, sub *C. virens* var. *dentata* Bisch.].
- Демир Капија - Бели Камен [Soška, 1939]
- Кожуф - Две Уши [Bornmüller, 1926]
- Гевгелија - Конска Река [Јуришиќ, 1923, sub *C. virens*]
- Прилеп - Плетвар [Јуришиќ, 1923, sub *C. virens*]

Bornmüller [1926] овој вид го наведува и за Радуша, но врз основа на негово наоѓање во Акен (Елбе) - Германија, каде овој вид наводно бил пренесен со транспорт на руда.

Pilosella echioides (Lumn.) F. W. Schultz & Sch. Bip. ssp. **proceriformis** (Nägeli & Peter) S. Bräut. & Greuter [Syn.: *Hieracium proceriforme*. N.P.] (Сл. / Fig. 89)

НОВИ НАОЃАЛИШТА:

- Сува Гора: с. Здуње - Веља Пресло, карбонатен камењар, 900 m, 23.6.2003
- Сува Гора: с. Луковица - Речиште - под т. 1238, шикара, карбонат, 750 m, 7.6.1998
- Сува Гора: с. Г. Лешница - Пања, над шумскиот појас, карбонат, 1500 m, 20.7.1989
- Сува Гора: с. Милетино - над селото, 700 m, 30.5.1990
- Сува Гора: с. Стенче - Липа, термофилна шикара, карбонат, 1050 m, 8.7.1998
- Сува Гора: с. Волче - Маѓоа Ливада, карбонатен камењар, 1730 m, 16.7.2005
- Галичица - Бучало, карбонатни камењари и карпи, 1450 m, 9.7.2010
- Нице - Долгиот Рид, каменливи места и карпи, карбонат, 1780 m, 23.7.2010

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Скопје [Vandas, 1909; Zahn, 1923; sub *Hieracium proceriforme* ssp. *proceriforme*]
- р. Треска - Кула и Капина [Soška, 1938, sub *H. p.*]
- р. Треска - [Behr, O. & al., 1938, sub *H. echioides* ssp. *p. a. genuinum* Z.]
- Голешница - Бегова Глава [Zahn, 1923, *H. p.* var. *begovae* Bornm. & Zahn]
- Прилеп - Тројаци [Soška, 1938-1939, sub *H. p.*; Stojanoff, 1928, sub *H. p.*]
- Демир Капија [Halácsy, 1906, sub *H. p.*; Zahn, 1923, sub *H. p.* ssp. *p.*; Soška, 1938/1939, sub *H. p.*]
- Дојранско Езеро [Zahn, 1923, sub *H. p.*]
- "Kaffadar" [Zahn, 1923, sub *H. p.*]

Според податоците на Bräutigam & Greuter (2007-2009) подвидот е со ареал на Балканскиот Полуостров, Украина со Крим и централните делови на европска Русија. Според истиот извор на Балканскиот полуостров овој вид се среќава во Србија (со Косово и Војводина), Македонија и Бугарија. Новооткриеното наоѓалиште на Нице, во јужните делови од Македонија, претставува најјужна точка од ареалот на овој таксон.

Hieracium umbrosum Jord. (Сл. / Fig. 90, 164)

НОВИ НАОЃАЛИШТА:

- Галичица - над с. Евла, проредена шума од бука и црн габер, карбонат, 1400 m, 15.7.2009

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Пепелак [Behr, O. & al., 1938, sub *H. umbrosum* ssp. *eu-u.* Zahn. a. *genuinum* Z. 1. *integrifolium* Z.]

Материјалот од Галичица веројатно претставува ssp. *pseudofastigiatum* (Degen & Zahn) Zahn.

H. umbrosum е со ареал во поголемиот дел од западна, јужна и средна Европа, Украина и Норвешка [Greuter, 2007-2009].

H. jurassicum Griseb. [Syn.: *H. juranum* Fr.] (Сл. / Fig. 91, 136, 137)

НАОЃАЛИШТА:

- Сува Гора: с. Ларце - Чам, елова шума, карбонат, 1600 m, 15.8.1999

ВИДОТ Е НОВ ВО ФЛОРАТА НА МАКЕДОНИЈА.

Според податоците на Greuter [2007-2009] видот е со ареал во најголемиот дел од западната половина на Европа, делови од Балканскиот полуостров, Турција и Кавказието. Според истиот извор на Балканскиот Полуостров се среќава во Босна и Херцеговина, Црна Гора, Србија и Романија.

H. tommasinianum K. Malý [Syn.: *H. tommasinii* Reichb. f.] (Сл. / Fig. 92, 168, 169)

НОВИ НАОЃАЛИШТА:

- Кичево - с. Јаворец, на насипот и ископот од патот, силикат, 820 m, 13.7.2009, 25.8.2009
- Кичево: с. Јаворец - Скрол, засенчено место на силикатна карпа, 790 m, 10.7.2009

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Скопје - клисура на р. Треска [Behr, O. & al., 1938, sub *H. tommasinii* ssp. *eu-tommasinii* Zahn a. *genuinum* Zahn]

Балкански ендемит со ареал во Хрватска, Босна и Херцеговина, Србија, Црна Гора, Македонија и Бугарија [Greuter, 2007-2009].

H. macrodontoides (Zahn) Zahn (Сл. / Fig. 93, 166, 167)

НОВИ НАОЃАЛИШТА:

- Сува Гора: с. Чајле - Јужарија, шикари, 800 m, 18.7.1998
- Кичево: с. Јаворец - Скрол, проредена дабова шума, силикат, 800 m, 10.7.2009
- Кичево: с. Јаворец - ископот од патот, силикат, 810 m, 13.7.2009

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Јабланица - Црн Камен [Черњавски, 1943]

Според Greuter [2007-2009] видот е балкански ендемит со ареал во Хрватска, Босна и Херцеговина, Србија (со Косово и Војводина), Црна Гора и Албанија. Од страна на овој автор видот не се наведува за Македонија.

L I L I A C E A E

Erythronium dens - canis L. (Сл. / Fig. 94)

НОВИ НАОЃАЛИШТА:

- Сува Гора: с. Беловиште - Маја Емшија, букова шума, карбонат, 1500 m, 4.5.2005
- Сува Гора - Пеклиште, букова шума, 1500 m, 5.6.1999

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Бабуна - кај Хан Абди-Папа [Bornmüller, 1928]
- Прилеп - Плетвар [Stjanoff, 1928; Тодоровски, 1970]
- Бигла [Тодоровски, 1983]
- Баба [Тодоровски, 1983]
- Кајмакчалан [Тодоровски, 1970].

Allium bornmulleri Hayek (Сл. / Fig. 95, 162)

НОВИ НАОЃАЛИШТА:

- Нице - помеѓу Сокол и Минско Поле, карбонатни камењари, 1600-1750 m, 9.8.2010

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Прилеп: с. Тројаци - Козјак [Hayek, 1925; Bornmüller, 1928; Stojanoff, 1928]
- Кавадарци - Дреново и Галичан [Hayek, 1925]
- Мариово - Лубеница (= Лабиница) [Bornmüller, 1928]

Видот е грчко-македонски ендемит [Stearn, 1978].

I R I D A C E A E

Crocus vernus Hill [*C. heuffelianus* Herb.] (Сл. / Fig. 96)

НОВИ НАОЃАЛИШТА:

- Шар Планина - над с. Беловиште, ливада, силикат, 870 m, 24.3.2005
- Шар Планина - помеѓу Вратничка Река и патот за Љуботен, шибјак од леска и шумски чистинки, силикат, 1060 m, 28.3.2000

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Скопска Црна Гора - патот Скопје - Витина [Randelović & al., 2007].

Видот се наведува и за косовскиот дел на Шар Планина (с. Глобочица), во граничниот дел со Република Македонија [Šopova & Sekovski, 1982, sub *C. heuffelianus*].

C. x hybridus Petrović (Сл. / Fig. 97)

НОВИ НАОЃАЛИШТА:

- Сува Гора: с. Копачин Дол - југоисточно од селото, шумска чистинка, 700 m, 8.3.1998

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Китка - Црвена Вода [Šopova & Sekovski, 1982; Randelović & al., 2007]

Детерминацијата на двата пронајдени примероци се базира само на фенотипските карактеристики. Тие се интермедиарни во однос на карактеристиките на родителските видови *C. chrysanthus* (Herb.) Herbert и *C. adami* Gay кои растат заедно со двата пронајдени примероци од *C. x hybridus*.

Хибрирот досега е познат за Србија и Македонија [Randelović & al., 2007].

C. pallidus Kitanov & Drenkovski (Сл. / Fig. 98)

НОВИ НАОЃАЛИШТА:

- Сува Гора: Лакавичка Река - под патот за с. Куново, шумски чистинки и проредени дабови шуми, 700-1000 m, 16.3.2005
- Кичево: околина на ман. Св. Пречиста - Врвој, чистинки во појас на горунова шума, силикат, 900 - 1079 m [12.3.2011, leg. D. Mandzukovski]

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Скопска Црна Гора [Kitanov & Drenkovski, 1975]
- р. Треска - с. Зркле (loc. class.) [Kitanov & Drenkovski, 1975]
- Бистра - Маврово [Kitanov & Drenkovski, 1975]
- Рујен - Татаринавац, Алгуња, Петровце [Raňgelović & al., 2007]

На двете новооткриени наоѓалишта видот се среќава секогаш во мешани популации со *C. chrysanthus* (Herb.) Herb, во кои последниот секогаш преовладува.

C. pallidus е ендемит на Србија, Македонија и Бугарија [Randelović & al., 2007].

JUNCAEAE

Juncus tenuis Willd. (Сл. / Fig. 99)

НОВИ НАОЃАЛИШТА:

- Тетово - Спортски Центар, спортско игралиште, 26.6.2005
- Кичево - с. Јаворец, запуштен шумски пат, 1500 m, 7.9.2009
- Кожуф - с. Серменин, покрај патот за Флора, силикат, 1200 m, 6.10.2009
- Кавадарци: Конопиште - Лукар [усно соопштение од проф. В. Матевски]

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Кожуф - Висока Чука [Мицевски, 1970]
- Кавадарци - пред с. Мрежичко [Мицевски, 1995]
- Пелистер - над с. Ниже Поле [Мицевски, 1970]

Северноамериканско растение, денес натурализирано во најголемиот дел од светот.

J. thomasi Ten. [Syn.: *J. rochelianus* Roem., *J. alpinus* auct., non C. Koch] (Сл. / Fig. 100)

НОВИ НАОЃАЛИШТА:

- Кичево: с. Јаворец - Речиште, влажно место, силикат, 1430 m, 24.8.2009
- Јакупица - под патот за с. Алдинци, влажно место, силикат, 1080 m, 20.8.2010

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Шар Планина - Кобилица [Bornmüller, 1928, sub *J. rochelianus*]
- Рудока - с. Селце [Ade, 1954, sub *J. rochelianus*]
- Скопска Црна Гора - Стримски Ливади [Групче, 1958, sub *J. rochelianus*]
- Крушево - Горно Бирино [Vandas, 1909, sub *J. rochelianus*]
- Прилеп - Дренска Планина [Bornmüller, 1928, sub *J. rochelianus*]
- Пелистер [Vandas, 1909, sub *J. melanocephalus* Boiss. & Kotschy]
- Битола - Смолево [Grecescu, 1907, sub *J. rochelianus*].

Видот се наведува за албанската страна на планината Кораб - околина на с. Радомир [Csiki & al., 1926, sub *J. alpinus*].

Ареалот на видот ги опфаќа Италија, Балканскиот Полуостров, северна Романија и Турција.

POACEAE

Festuca¹ arundinacea Schreb. ssp. **orientalis** (Hackel) Tzvelev (Сл. / Fig. 101)

НОВИ НАОЃАЛИШТА:

- Сува Гора: с. Г. Лешница - над селото, покрај шумски пат, 870 m, 4.6.2005
- Сува Гора: с. Блаце - над селото, покрај поток, 650 m, 14.3.2005

¹ Хербариумскиот материјал од родот *Festuca* е детерминиран од д-р Митко Костадиновски

- Сува Гора: с. Куново - покрај патот, силикат, 1050 m, 23.6.2005

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Скопје - с. Радуша [Костадиновски, 1993, 1996]
- Раечка Клисура - покрај патот за Плетвар [Костадиновски, 1993, 1996]
- Битола - с. Рапеш, с. Будимирци и покрај Бела Река [Костадиновски, 1993, 1996]

F. pallens Host. ssp. **treskana** Markgr.- Dannenb. (Сл. / Fig. 102)

НОВИ НАОЃАЛИШТА:

- Сува Гора: с. Луковица - Зајачец (р. Треска), карбонатни карпи, 950 m, 10.5.1998
- Сува Гора: с. Чајле - над селото, карбонатни камењари и карпи, 700-800 m, 12.4.1998
- Сува Гора: с. Волче - северно од Пеклиште, помеѓу варовнички блокови, 1550 m, 2.7.2005

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Скопје - клисура на р. Треска [Markgraf-Dannenb., 1978]
- Скопје - Матка [Костадиновски, 1999]
- Македонски Брод - кај с. Суводол [Костадиновски, 1999]

Македонски ендемичен таксон чиј ареал се сметаше за ограничен во сливното подрачје на р. Треска [Костадиновски, 1999]. Со откривањето кај с. Чајле, на планината Сува Гора, неговиот ареал се проширува и во Полошката Котлина.

Vulpia unilateralis (L.) Stace [Syn.: *Nardurus maritimus* (L.) Jan.] (Сл. / Fig. 103)

НОВИ НАОЃАЛИШТА:

- Сува Гора: с. Волковија - над фудбалскиот стадион, каменливо место во појас на шикари од бел габер, карбонат, 600 m, 1.5.1998

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Дреново - клисура на р. Раец [Bornmüller, 1928, sub *Nardurus maritimus*]
- Таорска Клисура - во близина на станицата Пчиња [Мицев, 1952, sub *Nardurus maritimus* var. *aristatus* Coch]

Sesleria tenerrima (Fritsch) Hayek (Сл. / Fig. 104, 185)

НОВИ НАОЃАЛИШТА:

- Нице: слив на Бела Река - Ставрин, карбонатен камењар, 1900 m, 12.8.2010

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Рудока - Турчин и ? Цинибег [Рудски, 1938]
- Рудока - с. Селце [Ade, 1954]
- Голешница - изворот на Патишка Река [Bornmüller, 1928; *S. tenerrima* f. *longiseta* Bornm., (Bornmüller, 1928)]
- ? Јакупица [Horvat, 1935]
- Галичица [Deyl, 1946]

Јужнобалкански ендемит со ареал во Косово, Албанија, Македонија и Грција [Valdés & Scholz, 2009]. Неговата таксономија не е целосно разјаснета и тоа е веројатно причина за несигурноста на дел од податоците кои се однесуваат на Македонија. Материјалот од планината Нице во однос на описите на овој вид дадени од Gustavsson [1991] и Deyl [1980] отстапува единствено со поголемата должина на најгорниот лист, која изнесува 23-30 (50) mm.

Bromopsis inermis (Leys.) Holub [Syn.: *Bromus inermis* Leyser] (Сл. / Fig. 105, 159)

НОВИ НАОЃАЛИШТА:

- Скопје - на кејот од р. Вардар, 3.6.2009

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- "На некои места" на териоријата која ги опфаќа општините Битола, Прилеп, Крушево и Демир Хисар [Тодоровски, 1969a, sub *Bromus inermis*]

Податокот на Тодоровски [1969a] е општ и не е јасно во кои делови од наведеното подрачје авторот го регистрирал овој вид.

Elymus panormitanus (Parl.) Tzvelev [Syn.: *Agropyron panormitanum* Parl.] (Сл. / Fig. 106, 141)

НАОЃАЛИШТА:

- Галичица: с. Болно - левата страна од Луто Речиште, покрај шумски пат во појас на дабова шума, силикат, 1300 m, 26.6.2010.

ВИДОТ Е НОВ ВО ФЛОРАТА НА МАКЕДОНИЈА.

Според податоците на Valdés & Scholz [2009] ареалот на овој вид ги опфаќа поголемиот дел од медитеранските области на Европа и медитеранските области на Азија.

E. caninus (L.) L. [Syn.: *Agropyron caninum* (L.) P. Beauv.] (Сл. / Fig. 107)

НОВИ НАОЃАЛИШТА:

- Шар Планина - покрај патот за Љуботен, 1100-1200 m, 17.7.2009
- Сува Гора: с. Волче - под Таул, букова шума, карбонат, 1570 m, 16.7.2005
- Сува Гора: с. Копачин Дол - Шатор, покрај дабова шума, 950 m, 23.7.2005
- Јакупица - покрај Кадина Река, силикат, 970 m, 15.8.2010
- Кичево - покрај патот за "Студенчица", 900 m, 10.7.2009

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- р. Радика - Трница [Мицевски, 1994]
- Царева Чешма [Џарни & al., 1997]
- Велес - с. Степанци [Џарни & al., 1997]
- Порече - с. Девич [Џарни & al., 1997]
- Дудица - с. Конско, 550 m [Bornmüller, 1928]

Piptatherum holciforme (Bieb.) Roem. & Schult. [*Oryzopsis holciformis* (Bieb.) Hack.] (Сл. / Fig. 108)

НОВИ НАОЃАЛИШТА:

- Тетово - североисточно од жел. станица Орашје, покрај шикари, серпентин, 480 m, 6.6.2009

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Таорска клисура - жел. станица Пчиња [Мицев, 1952]
- Велес - р. Бабуна [Bornmuuler, 1832, sub *Oryzopsis holciformis*]
- Демир Капија [Bornmuuler, 1928, sub *Oryzopsis holciformis* var. *longiglumis* Hausskn.]
- Валандово: с. Татарли и с. Кајали [Stojanoff, 1928]
- Преспа: Мала Галичица - над Царина [Ем, 1986, sub *Oryzopsis holciformis*]

Stipa tirsia Steven [Syn.: *S. pennata* L. var. *tirsia* (Stev.) Richter] (Сл. / Fig. 109)

НОВИ НАОЃАЛИШТА:

- Тетово - с. Рогачево, серпентински камењар, 750 m, 6.6.2009

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Прилеп - с. Дуње [Stojanoff, 1928, sub *S. pennata* var. *tirsia*]
- Козјак - с. Тројаци [Stojanoff, 1928, sub *S. pennata* var. *tirsia*]
- Подрчјето кое ги опфаќа "општините Битола, Прилеп, Крушево и Демир Хисар" [Тодоровски, 1970, sub *S. pennata* ssp. *pennata* var. *tirsia*]

Податокот на Тодоровски [1970] е општ и не е јасно во кој дел од наведеното подрачје авторот го регистрирал видот.

Danthonia alpina Vest [Syn.: *D. calycina* (Vill.) Reichenb.; *D. provincialis* DC.] (Сл. / Fig. 110, 176)

НОВИ НАОЃАЛИШТА:

- Тетово - североисточно од жел. станица Орашје, серпентински камењар, 550 m, 6.6.2009

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Катлановска Бања [Šmarda, 1968, sub *D. provincialis*]
- Струмица [Soška, 1953, sub *D. calycina*]
- Пехчево [Мицевски, 1978, sub *D. calycina*]

Видот е со ареал во јужна Европа, делови од средна и западна Европа и Мала Азија.

С Y P E R A C E A E**Carex phyllostachys** С.А.Мayer (Сл. / Fig. 111, 174)

НОВИ НАОЃАЛИШТА:

- Битола - над с. Горно Српци, по краевите на дабова шума, силикат, 1000 m, 14.6.2009

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Гостивар - Кожа [Bornmüller, 1924, 1928, 1932]
- Бабуна - преминот, 1000 m [Bornmüller, 1924, 1928, 1932]

Таксономски изолиран вид со распарчен ареал. Според Authier [1997] освен во Македонија се среќава на Кавказ, северен Иран, ограничено во јужна Турција и северозападна Сирија и во Грција (4 локалитети). За територијата на Македонија овој автор ги цитира само податоците на Bornmüller [1924, 1928].

C. paniculata L. (Сл. / Fig. 112, 152)

НОВИ НАОЃАЛИШТА:

- Сува Гора: с. Луковица - над селото, блатно место, 1020 m, 3.7.1999
- Охрид - по краевите на изворите во Св. Наум, 16.7.2010

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Шар Планина - Кобилица [Bornmüller, 1928]
- Бистра - над Тони Вода [Мицевски, 1994]

Ареалот на видот ги опфаќа Европа (без северните и некои јужни делови), Канарски Острови, Мароко, Мала Азија и Кавказието.

C. melanostachya Bieb ex Willd. [Syn.: *C. nutans* Host.] (Сл. / Fig. 113)

Нови наоѓалишта:

- Скопје: Железара - во близина на железничката пруга, суво тревесто место, 30.4.2010

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Штипско [Јуришиќ, 1923, sub *C. nutans*]
- Гевгелија - брегот на р. Калица [Јуришиќ, 1923, sub *C. nutans*]

Ареалот на видот ги опфаќа поголемиот дел од западна, јужна и источна Европа, Мала Азија, Иран, Централна Азија и западен Сибир.

C. depauperata Curtis ex With. (Сл. / Fig. 114, 175)

Нови наоѓалишта:

- Сува Гора: с. Лопушник - Коњски Гроб, проредена дабова шума, силикат, 800 m, 17.5.1998
- Битола - над с. Горно Српци, по краевите на дабова шума, силикат, 1100 m, 15.6.2009

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Овче Поле - Ѓуришки Манастир [Mały, 1931]
- Прилеп: с. Тојаци - Козјак и Свињаречка Река [Ризовски & Ризовска-Атанасовска, 1999]
- Галичица - Голем Осој [Ем, 1986]

Видот е со ареал во западна Европа, западните делови на средна Европа, јужна Европа, Кавказ, Мала Азија и Персија.

C. viridula ssp. **brachyrhyncha** (Celak.) B. Schmid [Syn.: *C. flava* L. ssp. *lepidocarpa* (Tausch.) Nyman] (Сл. / Fig. 115, 156)

Нови наоѓалишта:

- Кичево: с. Јаворец - Метаризине, блатно место, силикат, 1650 m, 27.8.2009

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Бистра - над Тони Вода, 1650-1660 m [Мицевски, 1994, sub *C. flava* ssp. *lepidocarpa*]

Во флората на Европа видот е застапен само со ssp. *brachyrhyncha* чиј ареал го опфаќа освен поголемиот дел од овој континент и источните делови на Северна Америка.

C. acuta L. [Syn.: *C. gracilis* Curtis] (Сл. / Fig. 116, 161)

Нови наоѓалишта:

- Претор - во близина на Преспанско Езеро, запуштено место, 27.5.2010, 1.7.2010
- ? Сува Гора: с. Луковица - кај браната "Козјак", покрај грмушки, 370 m, 1.5.1999

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- р. Радика - кај Маврово [Bornmüller, 1928, sub *C. gracilis*]
- Мавровско Поле [Mały 1931/1932, sub *C. gracilis*]
- р. Тресака - Капина [Soška, 1938, sub *C. gracilis*]
- Таорска Клисура - наспрот станица Пчиња [Мицевски, 1952, sub *C. gracilis*]
- Беласица и "други планини во Македонија" [Jovanović & al., sub *C. gracilis*]

Материјалот од околината на браната "Козјак" е со јасно разресени долни лисни ракавци, што не е својствено за *C. acuta*. Потребни се дополнителни истражувања за сигурно утврдување на таксономската позиција на материјалот.

Видот е со ареал во северозападна Африка, скоро цела Европа и западна и северна Азија.

ORCHIDACEAE

Epipactis microphylla (Ehrh.) Swartz (Сл. / Fig. 55)

Нови наоѓалишта:

- Сува Гора: с. Седларево - над Беленица, букова шума, 1500 m, 27.6.1999
- Сува Гора: с. Лопушник - Коњски Гроб, покрај дабова шума, 1000 m, 23.6.2005
- Кичево - во близина на каптажата "Студенчица", букова шума, карбонат, 23.7.2009

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Кожуф - Ацибарица [Vandas, 1909]
- Галичица - Голем Осој [Ем, 1986, sub *Helleborine microphylla* (Ehrh.) Schinz & Thell.]

Orchis ustulata L. (Сл. / Fig. 117)

Нови наоѓалишта:

- Сува Гора: с. Ларце - Станика, пасиште во појас на букова шума, карбонат, 1500 m, 24.6.1998

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Скопска Црна Гора - Иванковец и Соколовец [Групче, 1958]
- Шар Планина - Кобилица [Bornmüller, 1928]
- Маврово - Кожа [Bornmüller, 1928]
- Бабуна [Bornmüller, 1932]
- Нов Дојран - Воловец [Bornmüller, 1932]

Ареалот на видот ги опфаќа Европа (без крајниот север) и западен Сибир.

O. spitzelii Sauter ex Koch [Syn.: *O. mrkvičkana* Veln.] (Сл. / Fig. 118)

НОВИ НАОЃАЛИШТА:

- Сува Гора: Горна Лешница - Пања, шумска чистинка, карбонат, 1100 m, 22.5.1999

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Скопска Црна Гора - Оструга и с. Бродец [Групче, 1958]
- Удово - Свети Никола на Вардар [Bornmüller, 1928]
- Дојран - Кирил Доганли [Bornmüller, 1928]
- Дуб [Циримотиќ, 1958]
- Дудица [Bornmüller, 1928]
- Нице - Сокол [Velenovský, 1922, sub *O. mrkvičkana*]

Ареалот на видот ги опфаќа поголемиот дел од Медитеранот, Алпите, Германија (исчезнат вид), Шведска и Кавказ.

O. provincialis Balbis s.str.

НОВИ НАОЃАЛИШТА:

- Сува Гора: с. Милетино - Габер, длабока почва, 580 m, 3.5.1998

ЛИТЕРАТУРНИ ПОДАТОЦИ:

- Скопска Црна Гора - Рамно, Стримски Ливади и ман. Св. Илија [Групче, 1958]
- Дуб [Циримотиќ, 1958]
- Беласица - кај с. Попчево [Стояновъ, 1921]

Литературните податоци веројатно се однесуваат на *O. provincialis* s.l. каде со ранг на подвид е вклучен и *O. pauciflora* Ten. чие присуство во Македонија е доста извесно.

2. ФЛОРА НА ПЛАНИНАТА СУВА ГОРА¹

Планината Сува Гора досега не била предмет на сеопфатни флористички истражувања поради што нејзината флора беше недоволно позната.

Првите податоци за флората на планината Сува Гора се објавени од Николовски [1960] кој во еден труд од областа на мелиорации на шумите наведува 106 видови за шумскиот појас над линијата с. Стенче - с. Форино, со височински распон помеѓу 500 и 1440 m н.в.

Од пообемните податоци следуваат податоците на Ем [1974] кој во две вегетациски снимки од еловите шуми на локалитетот Чам наведува 41 таксон.

Во поново време Матевски & Теофиловски [2004] наведуваат 9 таксони од планината Сува Гора кои се ретки или нови во флората на Република Македонија. Истите автори во друг труд [Matevski & Teofilovski, in print] за планината Сува Гора ги наведуваат видовите *Crocus kosaninii* Pulevic, *Juncus minutulus* (Albert & Jahand.) Prain и *Trisetum tenuiforme* Jonsell како нови за флората на Македонија.

Во "Флора на Република Македонија" - 2/1 [Матевски, 2010], за планината Сува Гора се наведуваат 46 видови [leg. А. Теофиловски] од следните фамилии: *Oleaceae* (6), *Gentianaceae* (4), *Arocunaceae* (2), *Asclepiadaceae* (2), *Convolvulaceae* (4) и *Boraginaceae* (28). Тоа се првите посеопфатни податоци за оваа планина кои се однесуваат на одредени таксономски групи.

Податоци со помал обем за флората на планината Сува Гора, се објавени и од страна на следните автори: Drenkovski [1969, 1971], Матвејева [1970], Ем [1980, 1982], Ризовски & Цветковиќ [1974], Мицевски [1975, 1985-2005], Šopova & al. [1983], Теофиловски [1990], Матевски & др. [1993], Матевски [2000-2001] и Меловски & др. [2010].

2.1. Географска положба и граници на планината Сува Гора

Планината Сува Гора се простира во северозападните делови на Република Македонија, помеѓу Полошката Котлина на запад и реката Треска на исток, со приближен правец на протегање север - југ. На север оваа планина се граничи со планината Жеден додека на југ со масивот Челоица. Нејзината површина изнесува околу 380 km².

Границите на планината Сува Гора, односно на подрачјето во кое се вршени теренските истражувања се претставени на Сл. 1. Топографската карта се однесува на периодот пред 2003 година, односно пред изградбата на акумулацијата "Козјак" на р. Треска.

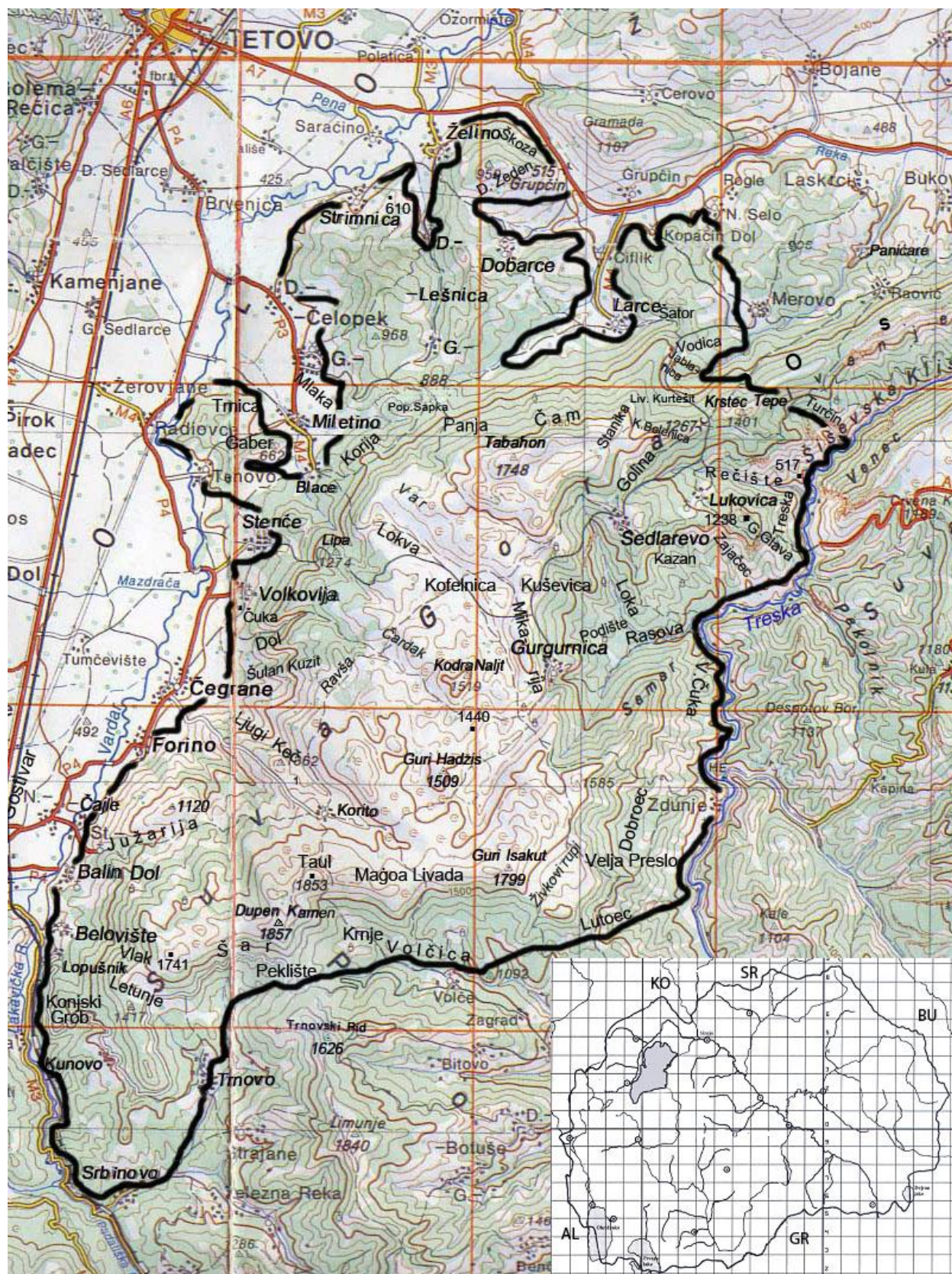
2.2. Орографски и хидрографски карактеристики на планината Сува Гора

Планината Сува Гора се одликува со планински релјеф претставен со испресечени стрмни падини кои ги поврзува висорамнинско плато со надморска височина помеѓу 1250 и 1450 m. Висинската амплитуда на оваа планина изнесува 1516 m со најниска точка од 341 m н.в. (Турчин) и највисока точка од 1857 m н.в. (Дупен Камен). На планината Сува Гора има неколку врвови повисоки од 1700 m од кои повеќето се во јужните делови каде образуваат еден трансверзален венец со должина од околу 12 km.

Хидрографската мрежа на оваа планина е претставена со помали извори и водотеци (потоци) во северните, северозападните и југозападните делови, каде се врзани за силикатна геолошка подлога и карбонатни шкрилци. Останатите делови, во кои геолошката подлога е исклучиво варовник, се скоро сосема безводни.

Во 2003 година со изградбата на акумулацијата "Козјак" дојде до потопување на деловите на Сува Гора во клисурата на р. Треска до 470 m н.в., со исклучок на околу 2 km долгата делница помеѓу браната "Козјак" и Турчин.

¹Ова поглавие скоро во целост се базира на магистерскиот труд на авторот со наслов "Флористичко-фитогеографска студија на планината Сува Гора", одбранет во 2007 година на универзитетот "Св. Кирил и Методиј", Природно-математички факултет, Скопје

Сл. 1. - Географска положба и граници на планината Сува Гора
 Fig. 1 - Geographical position and borders of the Suva Gora Mountain

2.3. Геолошко-геоморфолошки карактеристики на планината Сува Гора

Сува Гора е подредена во Динарската група на млади венечни планини, настанати во текот на алпската орогенеза. Најголемиот дел од овој масив е изграден од карбонатни карпи додека во помал обем застапени се и силикатни карпи. Од карбонатните карпи

најраспространети се доломитите и мермеризираните варовници додека во помала мерка застапени се карбонатните шкрилци. Силикатни карпи односно шкрилци се среќаваат на помали површини во северните, северозападните, североисточните и во крајните јужни делови.

Геолошко-геоморфолошките карактеристики на планината Сува Гора се опишани според податоците на Петковски & Поповски [1982], Петковски [1982], Јанчевски & др. [1984], Јанчевски & Попвасилев [1984].

2.4. Флористички состав на планината Сува Гора

Појаснувања:

Литературните податоци се претставени во заграда редоследно по сопствените податоци.

Таксоните кои се нови или ретки во флората на Република Македонија се означени со знакот "*". Коментар за нивната хорологија на територијата на Република Македонија е даден во поглавјето "Нови и ретки растенија во флората на Република Македонија" (стр. 8 - 35)

Леџенда на крајтенки / Legend of abbreviations:

кар. = карбонат, карбонатен (calcareous, limestone)

сил. = силикат, силикатен (siliceous)

опсерв. = опсервација (observation)

F I L I C I N A E

E Q U I S E T A C E A E

Equisetum palustre L. f. **palustre** • с. Мерово, блатно место, 800 m, 13.6.1999 • с. Блаце - периферија, блатно место, 660 m, 4.5.2005.

E. palustre L. f. **simplicissima** A.Br. • с. Беловиште - над селото, блатно место, 750 m, 4.5.2005.

E. arvense L. • с. Мерово - во близина на патот, блатно место, 800 m, 13.6.1999 • с. Беловиште, блатно место, 750 m, 4.5.2005 • с. Куново - околу патот, покрај поток, 1000 m, 9.5.1999.

S I N O P T E R I D A C E A E

Cheilanthes persica (Bory) Mett. ex Kuhn • с. Луковица - клисура на р. Треска, кар. камењар, 650 m, 28.6.1998.

H Y P O L E P I D A C E A E

Pteridium aquilinum (L.) Kuhn • Расова, 500 m, 30.5.1999.

Распространето на шумски чистинки, во проредени шуми, запуштени ливади и сл., до 1600 m.

A S P L E N I A C E A E

Asplenium trichomanes L. • с. Копачин Дол, 800 m, 8.3.1998 • Липа, 1100 m, 25.4.1999.

Распространето на засенчени места во појасот на шуми и во пукнатини од карпите, до 1750 m.

A. adiantum-nigrum L. (incl. *A. onopteris* L.) • Речиште, засенчено место во шикара, кар., 800 m, 7.6.1998 • Ливада Куртешит, шикара од црн габер, кар., 1100 m, 10.10.1987 • с. Копачин Дол, букова шума, 800 m, 8.3.1998 • с. Г. Челопек, дабова шума, 650 m, 20.6.1998 • Лакавичка Река, дабова шума, силикат, 750 m, 16.3.2005.

A. ruta-muraria L. • Добаски Жеден, 550-900 m, 18.4.1999 • Јужарија, 700 m, 17.5.1999.

Се среќава расфрлано на целиот масив, на кар. карпи, до 1200 m.

Ceterach officinarum DC. • Добаски Жеден, 550-900 m, 18.4.1999 • с. Волковија, 650 m, 1.3.1998 • [над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960)].

Распространето на топли каменливи места, до 1800 m.

ATHYRIACEAE

Athyrium filix-femina (L.) Roth var. **filix-femina** • с. Луковица - над селото, влажно место, 1000 m, 3.7.1999 • с. Копачин Дол - над селото, сечиште, 900 m, 28.8.1999.

Cystopteris fragilis (L.) Bernh • Речиште, 800 m, 7.6.1998 • с. Корито, 1700 m, 20.6.1999 • [над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960)].

Распространето на засенчени места во шуми и долови, на кар. сипари и сл., до 1750 m.

ASPIDIACEAE

Polystichum lonchitis (L.) Roth • Чам, елова шума, кар., 1600 m, 27.6.1998 • [Чам (Ем, 1974)].

P. aculeatum (L.) Roth • с. Копачин Дол - кај к. 839, 8.3.1998.

Се среќава на целиот масив, но доста ретко, на засенчени места во појас на шумите.

Dryopteris filix-mas (L.) Schott f. **filix-mas** • с. Ново Село, 700 m, 14.6.1998.

Се среќава расфрлано скоро во сите делови на Сува Гора, на повлажни места во шумскиот појас, до 1700 m.

POLYPODIACEAE

Polypodium vulgare L. • Речиште, 800 m, 28.6.1998.

Распространето во долови и други засенчени места во појас на шуми и шикари, до 900 m.

GYMNOSPERMAE**PINACEAE**

Abies borisii - regis Mattfeld • Чам, гради чисти состоини, кар., 1550-1680 m, 22.5.1999 • [Чам (Ем, 1974)].

Pinus nigra Arnold • Зајачец, суводолица, кар., 450 m, 1.5.1999 (единечен закржлавен примерок) • [Сува Гора (Мицевски, 1985)].

Гради чисти базифилни шуми во јужните делови на масивот, под Дупен Камен и на локалитетот Шар, во појасот помеѓу 1350 и 1600 m.

CUPRESSACEAE

Juniperus communis L. ssp. **communis** • Чука, 560 m, 5.9.1999 • Трница, 580 m, 5.9.1999 • Карпа Беленица, 1250 m, 28.8.1999 • [*J. communis*, над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960)].

Распространето претежно во повисоките делови, на отворени места и во различни типови шуми и шикари, 550-1700 m.

J. communis L. ssp. **hemisphaerica** (J. & C.Persl) Numan • Чам, планинско пасиште, кар., 1700 m, 27.6.1999 • [Чам (Ем, цит. Мицевски, 1985)].

J. oxycedrus L. • с. Ново Село, 600 m, 13.6.1999 • [над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960)].

Распространето во термофилни шуми, шикари и шибјаци и на отворени станишта, до 1500 m.

J. foetidissima Willd. • Речиште, термофилна шикара, кар., 700 m (опсерв.) • Зајачец, кар. карпи, 1000 m, 3.7.1999 • с. Волче - над Крње, кар. камењар, 1300-1650 m, 16.7.2005 • Висока Чука, кар. камењар, 550 m (опсерв.).

J. excelsa Vieb. • с. Луковица - клисура на р. Треска, кар. камењари и карпи, 650-750 m, 28.6.1998 • Добарски Жеден, кар. камењари, 700-900 m, 18.4.1999.

EPHEDRACEAE

Ephedra major Host. ssp. **procera** (Fischer & C.A.Meyer) Markgraf • с. Луковица - клисура на р. Треска, 650 m, 28.6.1998 • Добарски Жеден, 600-900 m, 18.4.1999 • [с. Стримница (Ем, 1980)].

Распространето во клисурата на р. Треска и во северозападните ограноци на Сува Гора, на кар. камењари и карпи, до 1150 m.

ANGIOSPERMAE**DICOTILEDONAE****ARISTOLOCHIACEAE**

Aristolochia clematitis L. • с. Луковица - клисура на р. Треска, грмушесто место, 380 m, 30.5.1999 • с. Ларце, меѓи, 570 m (опсерв.) • с. Г. Челопек - над Млака, багремов насад, 650 m, 4.5.1999.

A. pallida Willd. ssp. **macedonica** (Bornm.) Micevski • с. Седларево - над Казан, кар. камењар, 1050 m, 26.4.2006 • ? с. Желино - над училиштето, кар. камењар, 480 m, 4.6.2005 (некомплетен материјал).

RANUNCULACEAE

Helleborus odoratus Waldst. & Kit. • с. Чајле - од к. 1035 до к. 1120, појас на шуми и шикари, 12.4.1998.

Nigella arvensis L. f. **tuberculata** (Griseb.) Simk. • с. Куново - околу патот, тревесто место, сил., 800 m, 6.7.1998 • с. Г. Челопек - над Млака, суво тревесто место, сил., 600 m (опсерв.) • с. Чегране - над селото, кар. камењар, 550 m (опсерв.).

N. damascena L. • с. Луковица - клисура на р. Треска, 700 m, 7.6.1998 • с. Г. Челопек - над селото, 620 m, 13.6.1998.

Се среќава на повеќе локалитети во сите делови на масивот, на суви трвести и каменливи места, на сил. и кар., до 900 m.

Actaea spicata L. • Чам, помеѓу смреки, кар., 1700 m, 27.6.1999 • с. Куново - околу патот, влажен дол, 950 m, 9.5.1999 • с. Седларево - над Казан, дол со букова шума, 1050 m (опсерв.) • [Чам (Ем, 1974)].

Delphinium fissum Waldst. & Kit. • Шкоза, појас на термофилни шикари, кар., 700-900 m, 10.4.2005 • Корија, листопадна шума, 20.6.1989.

Consolida orientalis (Gay.) Schröd. ssp. **orientalis** • Микарија, кар. камењар, 1400 m, 8.7.1998

C. ambigua (L.) Ball et Heywood • Расова, суви трвести места, 400 m, 11.7.1999.

C. regalis S. F. Gray ssp. **paniculata** (Host) Soó • с. Ново Село - западно од селото, житна култура, 520 m, 13.6.1999 • с. Г. Лешница - над селото, трвести места, 850 m (опсерв.) • Трница, тревесто место, 500 m, 1.7.1998.

Anemone nemorosa L. • Карпа Беленица, 1100-1250 m, 23.4.1989 • Липа, 1150 m, 25.4.1999 • [над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960)].

Распространето на помезофилни станишта, во шуми и шумски чистинки и сл., до 1650 m.

A. ranunculoides L. • Шкоза, шикара со *Vixus semervirens*, кар., 600 m (опсерв.) • Микарија, букова шума, кар., 1400 m (опсерв.) • Липа, шума од црн габер, кар., 1150 m, 25.4.1999 (заедно со *f. biflora* Peterm.) • с. Ларце - источно од селото, букова шума, 900 m (опсерв.) • Корија, во дабова шума, 800 m (опсерв.).

A. apennina L. • с. Блаце - под црквата "Св. Петка", дабова шума, 600-900 m, 28.4.1999 • с. Чегране - над селото, шуми и шикари од даб и црн габер, кар., 600-1100 m (опсерв.).

Материјалите се најблиски со ssp *apennina*.

Hepatica nobilis Miller • с. Г. Лешница - од Пања до Чам, појас на букови и елови шуми и шуми од црн габер, кар., 1300-1600 m, 4.5.1990 • с. Чајле - под к. 1035, шума од црн габер, кар., 900 m (опсерв.) • [над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960, sub *Anemone hepatica* L.)] • [Чам (Ем, 1974)] • [Гостиварско - Сува Гора (Мицевски, 1985)].

Pulsatilla halleri (All.) Willd. ssp. **macedonica** Krause • Висока Чука, 480 m, 30.5.1999 • Речиште, 720 m, 1.5.1999 • с. Г. Лешница - над Пања, 1600 m, 22.5.1999 • Пања, кар., 1200 m, 30.5.1990 • Шар, 1350 m, 5.6.1999 • [Сува Гора (Дренковски, 1969, 1970)].

Се среќава доста расфрлано на целиот масив, во термофилни шикари, на каменливи места и планински пасишта, на кар. подлога, до 1600 m.

Clematis vitalba L. • с. Ново Село, 520 m, 13.6.1999 • [над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960)].

Распространето во термофилни шуми и шикари, на грмушести и рудерални места, до 1400 m.

Adonis flammea Jacq. f. **flammea** • с. Ново Село, 700 m, 26.4.1998 • Габер, 560 m, 3.5.1998 • с. Блаце, 1200 m, 24.5.1998 • с. Волковија, 650 m, 1.5.1998.

A. flammea s.l. е често растение на каменливи и трвести места, во ниви и сл., до 1400 m.

Ranunculus velutinus Ten. • с. Г. Лешница, влажна ливада, 840 m (опсерв.) • с. Беловиште, во ливада, 680 m (опсерв.) • с. Куново, влажно место, 1050 m, 6.5.1999 • с. Трново - помеѓу Шар и Пеклиште, длабока почва, 1390 m, 6.5.1999.

R. polyanthemos L. • Зајачец, тревесто место, 390 m, 11.7.1999 • с. Луковица, тревесто место, 880 m, 7.6.1998 • с. Мерово, блатно место, 800 m, 13.6.1999 • с. Блаце - под Локва, длабока почва, кар., 1200 m, 21.6.1998 • Пеклиште, тревесто место, сил., 1400 m, 5.6.1999.

R. repens L. • с. Г. Челопек, 650 m, 4.5.1999.

Распространето на влажни места, 650-1050 m.

R. acris L. • с. Луковица - над селото, влажни ливади, 1050 m, 3.7.1999 • с. Мерово - влажно место, 800 m, 14.6.1998 • с. Лопушник - покрај патот за с. Куново, 600 m (опсерв.).

R. serbicus Vis. • с. Луковица - во близина на патот, покрај букова шума, 850 m, 27.6.1999.

R. oreophilus Vieb. • Подиште, шикари, кар., 1150 m, 24.5.1998 • Речиште, термофилна шикара, кар., 800 m, 7.6.1998 • Станика, планинско пасиште, кар., 1550 m, 24.6.1998 • с. Милетино, 30.5.1999 • Локва, покрај грмушки, кар., 1250 m, 21.6.1998 • с. Блаце - под Липа, шикари, кар., 850 m, 24.5.1998 • Влак, термофилни шуми и шикари, 1150 m, 4.5.2005 • Шар, кар. песоков насип, 1350 m, 5.6.1999 • Дупен Камен, планински пасишта, кар., 1700-1800 m, 5.6.1999.

Хербариумскиот материјал е хетероген во однос на повеќе таксономски карактеристики.

R. neapolitanus Ten. • Лока, тревесто место, кар., 600 m, 20.5.1999 • с. Г. Лешница - над селото, ливади, 850 m, 4.6.2005 • с. Стенче - покрај патот за с. Гургурница, кар., 800 m, 14.5.2005.

R. marginatus D'Urv. • с. Луковица - под селото, длабока почва, 880 m, 7.6.1998.

R. arvensis L. var. **arvensis** • с. Мерово, ливада, 800 m, 3.5.1998 • Габер, меѓи и тревести место, 550 m, 13.6.1999.

R. psilostachys Griseb. • Коњски Гроб, 800 m, 17.5.1998.

Многу често на тревести и каменливи места, во шикари и сл., до 1500 m.

R. millefoliatus Vahl. var. **millefoliatus** • Ново Село, 700 m, 26.4.1998 • Коњски Гроб, 800 m, 17.5.1998.

Многу често на тревести и каменливи места, пасишта и ливади, на кар. и сил., до 1800 m.

R. ficaria L. ssp. **bulbifer** Lawal. • с. Блаце, 720 m, 14.5.2005.

R. ficaria s.l. се среќава на повеќе локалитети, на тревести места, во светли шуми и сл., до 1200 m.

Aquilegia nigricans Baumg. • с. Седларево, во смреки и покрај букови шуми, кар., 850-1550 m, 24.6.1998, 29.5.1988.

Thalictrum minus L. • Висока Чука, 400 m, 11.7.1999 • Карпа Беленица, 1350 m, 23.7.2005 • Јужарија, 800 m, 18.7.1998 • с. Волче, 1560 m, 16.7.2005.

Се среќава расфрлано на цела Сува Гора, на кар. камењари и сипари, до 1600 m.

T. flavum L. • с. Мерово - под патот помеѓу Водица и Благун, во папрадиште, 970 m 24.6.1998, 28.8.1999 [= Матевски & Теофиловски, 2004].

Р А Р А В Е Р А С Е А Е

Papaver rhoeas L. ssp. **rhoeas** • Добарски Жеден, 600 m, 14.6.1998 • Речиште, 750 m, 7.6.1998.

P. rhoeas s.l. е распространет на брдски пасишта, камењари, покрај патиштата, на обработени површини и сл., до 1450 m.

P. dubium L. var. **albiflorum** Elk. • Висока Чука, во појас на термофилни шикари, кар., 550 m, 1.5.1999 • Добарски Жеден, кар. камењар, 600 m, 14.6.1998 • Ново Село, тревесто место, 700 m, 4.6.1998 • с. Г. Челопек, тревесто место, 700 m, 22.5.1999 • с. Корито, ѓубриште, кар., 1430 m, 28.6.2005.

Chelidonium majus L. • с. Луковица, 800 m, 10.5.1998.

Се среќава на рудерални места во сите населби и нивната околина, до 1350 m.

Ф У М А Р И А С Е А Е

Corydalis marschalliana (Pall.) Pers. • с. Желино, 480 m, 15.3.1998.

Се среќава во шуми и на шумски чистинки скоро во сите делови на масивот, до 1500 m.

C. solida (L.) Swartz ssp. **solida** • Подиште, 1000 m, 24.5.1998 • Ливада Куртешиќ, 1150 m, 1.5.1999 • с. Стримница, 600-800 m, 15.3.1998 • с. Блаце, 1200 m, 25.4.1999 • с. Чајле, 1000-1100 m, 12.4.1998 • [*C. solida*, над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960)].

Распространето во појас на шуми и шикари, претежно во пониските делови, до 1200 m.

C. solida (L.) Swartz ssp. **solida** var. **tenuisecta** Boiss. • с. Стримница, во шибјак од *Vixus*, к., 600-800 m, 15.3.1998 • с. Чегране, 1400 m, 21.4.2005.

C. solida (L.) Swartz ssp. **densiflora** (Persl) Hayek • Табахон, 1600-1700 m, 22.5.1999 • с. Чегране, 1150-1600 m, 21.4.2005.

Распространет таксон, главно во повисоките делови, до 1750 m.

F. officinalis L. • Габер, меѓи и тревести места, 570 m, 3.5.1998 • Расова, тревесто место, 1000 m, 24.5.1998.

F. vaillantii Loisel • Ново Село, 700 m, 13.6.1999 • Голина, еродирана почва, кар., 1350 m, 15.7.1998 • Јужарија, плитка почва, кар., 800 m, 18.7.1998.

U L M A C E A E

Ulmus minor Miller ssp. **tortuosa** (Host) Janić • Расова, 700 m, 1.5.1999 • с. Г. Лешница, 820 m, 8.5.2006 • с. Г. Челопек, 700 m, 4.5.1999 • Дол, 750 m, 1.5.1998 • с. Беловиште, 700 m, 4.5.2005 • [над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960, sub *U. campestris* L.)].

Ulmus minor s.l. е распространет околу селските населби, покрај патишта, во меѓи и долови, термофилни шикари и сл., до 1000 m.

U. laevis Pallas • с. Луковица - покрај р. Треска, крајречна шума, 370 m, 30.5.1999.

Celtis australis L. • р. Треска - помеѓу Речиште и Расова, шикари, кар., 370-450 m, 1.5.1999.

M O R A C E A E

Morus alba L. • Дол, покрај шумски пат, кар., 700 m, 11.5.1999.

Ficus carica L. • Голема Глава, пукнатини од кар. карпи, 390 m, 1.5.1999.

C A N N A B A C E A E

Humulus lupulus L. • Ново Село, 520 m, 28.8.1999.

Распространето во населбите и нивните околии, до 1000 m.

U R T I C A C E A E

Urtica dioica L. • Ново Село, 750 m, 7.9.2005.

Распространето во населбите, на запуштени места, покрај бачила и сл., до 1650 m.

U. urens L. • с. Седларево, ѓубриште, 1350 m (опсерв.) • Расова, околу некогашно бачило, 700 m (опсерв.) • с. Корито, ѓубриште, 1400 m, 20.6.1999.

Parietaria officinalis L. • Луковица, 370 m, 30.5.1999.

Распространето во населбите, околу бачила и сл.

F A G A C E A E

Fagus sylvatica L. s.l. • Седларево, 1500 m, 27.6.1999 • [над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960)] • [Чам (Ем, 1974), sub *F. moessiaca* Cz.].

Буката се среќава на помали или поголеми површини во сите делови на масивот, образувајќи главно чисти насади, во појасот од 600 до 1700 m. На Сува Гора не е присутен континуиран појас на букови шуми, бидејќи на многу локалитети тој е испрекинат со шуми и шикари од црн габер или пак потенцијалните станишта се обезшумени. На локалитетот Пеклиште, буката на мали површини гради ацидофилна заедница со *Bruckenthalia spiculifolia* и *Vaccinium myrtillus*.

Castanea sativa Miller • Трница, околу лозјата, сил., 570 m, 3.5.1998 (неколку млади стебла) • с. Д. Лешница, сил., 750 m (неколку стари стебла) (опсерв.) • с. Г. Лешница - над селото, во појас на дабова шума, 850 m, сил., (единечно старо стебло) (опсерв.).

Quercus trojana Webb • Висока Чука, 550 m, 30.5.1999 • [над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960, sub *Q. macedonica* DC.)].

Се среќава доста често во сливот на р. Треска, во состав на термофилни шуми и шикари, до 1200 m. Податокот на Николовски [1960] за присуството на овој вид на полошките падини од Сува Гора, над линијата с. Стенче - с. Форино, во текот на нашите истражувања не го потврдиме. Веројатно се работи за пропуст во нашата евиденција.

Q. cerris L. • Ново Село, 800 m, 13.6.1999 • [над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960)].

Распространето во сите делови, претежно како примеса во плоскачеви шуми, до 1100 m.

Q. petraea (Mattuschka) Liebl. (incl. *Q. dalechampii* Ten.) • Шатор, 950 m, 23.7.2005 • с. Д. Лешница, 550 m, 26.9.2005 • с. Г. Лешница, 900 m, 24.8.2005 • Куново, 1200 m, 21.8.1999.

Распространет како доминантен градител или како придружник во различни листопадни шуми, до 1300 m.

Q. frainetto Ten. var. **frainetto** • Чука, 580 m, 5.9.1999 • с. Лопушник, 600 m, 21.8.1999 • [над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960, sub *Q. conferta* Kit.)].

Распространето вид на подлабоки почви, главно до 900 m. Образува чисти или мешани насади, од кои најголеми површини се среќаваат во северозападните делови на потегот од с. Милетино до с. Добарце.

Q. virgiliana Ten. • с. Добарце, 780 m, 26.9.2005.

Q. pubescens Willd. • с. Луковица, 1050 m, 14.9.2005 • с. Ларце, 700 m, 26.9.2005 • с. Добарце - кај т. 790, 26.9.2005 • с. Г. Лешница, 850 m, 17.9.2005, 7.10.2005 • Чука, 580 m, 5.9.1999.

Веројатно распространет вид во сите делови на масивот како главен градител или придружник во термофилни шуми и шикари, до 1100 m.

Во материјалите присутни се отстапувања кон *Q. virgiliana*.

BETULACEAE

Betula pendula Roth. • Чам, елова шума, кар., 1550-1680 m (обсерв.) • Пања, букова шума, кар., 1550 m, 24.6.1998 • [Чам (Ем, 1974)].

Corylus avellana L. • с. Стенче, 900 m, 8.6.1998 • [над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960)].

Чест вид во појасот на дабови и букови шуми.

C. colurna L. • Ливада Куртешит, шума од црн габер, кар., 1100 m, 15.7.1998 • Пања, во заедници со црн габер, кар., 1100-1500 m, 22.5.1999 • [над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960)].

Carpinus betulus L. • Јабланица, 980 m, 8.7.2006 • [над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960)].

Малубројни примероци се среќават во составот на букови и помезофилни дабови шуми, на повеќе локалитети, до 1100 m.

C. orientalis Miller • Јужарија, 750 m, 18.7.1998 • [над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960)].

Се среќава на целиот масив, во состав на дабови шуми и термофилни шикари, понекаде и како главен едификатор, до 900 (1100) m.

Ostrya carpinifolia Scop. • Чегране, 600 m, 31.5.1998 • [над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960)].

Распространет вид, кој самостојно или во заедница со други листопадни видови покрива големи површини на масивот, главно на термоксерофилни станишта, (600) 1000-1550 m.

Alnus glutinosa (L.) Gaertner • р. Треска, 380 m, 1.5.1999 • с. Куново, 1030 m, 9.5.1999.

Се среќава покрај р. Треска, на повлажни места околу некои селски населби и поретко во појас на букови шуми.

CARYOPHYLLACEAE

Arenaria serpyllifolia L. var. *serpyllifolia* • с. Гургурница, кар. камењар, 1300 m, 15.8.1999.

A. serpyllifolia L. var. *viscida* DC. • Ново Село, 600 m, 26.4.1998 • Дол, 800 m, 1.5.1998 • с. Чегране, 800 m, 31.5.1998 • с. Гургурница, 1400 m, 8.7.1998 • с. Корито, 1430 m, 28.6.2005.

A. serpyllifolia s.l. е распространето растение, на каменливи и тревести места, до 1450 m.

A. leptoclados (Reichenb.) Guss. var. *viscidula* Williams • с. Луковица, 650 m, 1.5.1999 • Ново Село, 650 m, 26.4.1998 • Волковија, 600 m, 1.5.1998 • Корито, 1200 m, 31.5.1998 • с. Беловиште, 680 m, 4.5.2000.

Распространето на каменливи и тревести места, до 1450 m.

Moehringia trinervia (L.) Clairv. • С. Луковица, букова шума, 830 m, 10.5.1998 • с. Куново, влажно м., 1000 m, 9.5.1999 • с. Блаце, влажно места, 650 m (опсерв.) • Пеклиште, букова шума, 1450 m (опсерв.) • [Чам (Ем, 1974)].

Minuartia hybrida (Vill.) Schisch. • с. Луковица, 650 m, 1.5.1999 • с. Ново Село, 750 m, 26.4.1998 • с. Стримница, 500 m, 8.5.1998 • Дол, 650 m, 1.5.1998.

Често растение на пасишта и камењари, до 900 m.

M. hamata (Hausskn. & Bornm.) Matff. • Станика, 1600 m, 20.7.1989 • Дол, кар. камењар, 900 m, 1.5.1998 • с. Чегране, кар. камењар, 550 m, 31.5.1998 • с. Корито, каменливо пасиште, 1500 m, 28.6.2005.

M. glomerata (Bieb.) Degen ssp. *glomerata* • Зајачец, кар. карпа, 1060 m, 3.7.1999 • с. Стримница, кар. камењари, 450 m, 20.5.1990 • с. Блаце, кар. камењар, 1100 m, 8.7.1998 • с. Блаце, еродирана почва, кар., 660 m, 14.5.2005.

M. setacea (Thuill.) Matff. var. *setacea* • Зајачец, кар. карпа, 1060 m 3.7.1999.

M. athoa (Griseb.) Kamari • Чам, планинско пасиште, кар., 1700 m, 20.7.1989, 15.8.1999 • с. Гургурница, кар. камењар, 1350 m, 15.8.1999 • Микарија, каменливо пасиште, кар., 1400 m, 8.7.1998 • Маѓоа Ливада, кар. камењар, 1750 m, 16.7.2005.

M. verna (L.) Hiern ssp. *thessala* (Hal.) Bornm. • Зајачец, 1000 m, 10.5.1998 • Чам, 1650 m, 15.8.1999 • с. Стримница, 450 m, 20.5.1990 • Дол, 650-850 m, 1.5.1998 • с. Гургурница, 8.7.1998 • Маѓоа Ливада, 1750 m, 16.7.2005.

Подвидот е често растение на кар. камењари и карпи, до 1850 m.

- Buffonia tenuifolia** L. • с. Г. Челопек, грмушесто место, 700 m, 8.8.1999.
- Stellaria media** (L.) Vill. ssp. **media** • Ново Село, 26.4.1998 • с. Блаце, 650 m, 14.5.2005 • с. Беловиште, 680 m, 4.5.2005.
- Распространето на посвежи места, во појас на шумите, на рудерални место и сл., до 1450 m.
- S. neglecta** Weihe var. **neglecta** • Ново Село, дабова шума, 630 m, 26.4.1998.
- S. holostea** L. • с. Стенче, 800 m, 24.5.1998.
- Распространето во појас на шуми од даб и црн габер.
- S. graminea** L. • Чам, помеѓу смреки, кар., 1700 m (опсерв.) • с. Гургуница, грмушесто место, 1420 m (опсерв.) • Локва, грмушесто место, кар., 1250 m, 21.6.1998 • Лутоец, тревесто место, 1000 m, 22.6.2003 • Пеклиште, тревести места, 1500 m (опсерв.).
- S. aquatica** (L.) Scop. • Чука, тревесто место, 600 m, 5.8.1999.
- Holosteum umbellatum** L. f. **glabrum** O. Kuntze • Ново Село, 700 m, 26.4.1998 • с. Желино, 550 m, 15.3.1998.
- H. umbellatum* s.l. е чест вид на брдските пасишта, камењари, тревести места и сл., до 1000 m.
- Cerastium decalvans** Schlosser & Vuk. ssp. **leontopodium** (Stoj. & Stefanov) Niketić • Зајачец, 950 m, 10.5.1998 • Локва, 1250 m, 21.6.1998 • с. Гургуница, 8.7.1998 • с. Беловиште, 900-1600 m, 4.5.2005 • с. Волче, 1550 m, 2.7.2005.
- Распространето на кар. камењари и карпи, до 1600 m.
- C. banaticum** (Rochel) Neuffel ssp. **banaticum** • Чам, помеѓу смреки, кар., 1700 m, 27.6.1999 • Локва, каменливи пасишта, кар., 1250 m, 21.6.1998.
- C. caespitosum** Gilib. • с. Г. Лешница, во меѓа, 850 m, 4.6.2005 • с. Блаце, влажно место, 650 m, 14.5.2005 • с. Куново, влажно место, 1040 m, 9.5.1999 • Пеклиште, длабока почва, 1400 m, 2.7.2005 • Маѓоа Ливада, длабока почва, кар., 1650 m, 16.7.2005.
- C. brachypetalum** Pers. • Микарија, 1350 m, 24.5.1998 • с. Ново Село, 600 m, 26.4.1998 • с. Стримница, 500 m, 8.5.1998 • с. Блаце, 660 m, 14.5.2005 • с. Волковија, 650 m, 5.4.1998 • с. Корито, 28.6.2005 • с. Беловиште, 680 m, 4.5.2005.
- C. brachypetalum** Pers. ssp. **tenoreanum** (Ser.) Soó • Трница, 550 m, 3.5.1998 • с. Беловиште, 680 m, 4.5.2005.
- C. brachypetalum* s.l. е распространет на брдски пасишта и камењари, во проредени шуми и шикари, на кар. и сил., до 1430 m.
- C. glomeratum** Thuill. • с. Луковица, 1020 m, 10.5.1999 • с. Беловиште, 680 m, 4.5.2005 • Габер, 500 m, 20.4.1998.
- Распространето на суви тревести и каменливи места во брдскиот појас.
- C. rectum** Friv. • Локва, длабока почва, кар., 1250 m, 21.6.1998.
- C. semidecandrum** L. • Ново Село, брдско пасиште, 600 m, 26.4.2005 • Добарски Жеден, кар. камењар, 800 m, 18.4.1999 • с. Беловиште, деградирано пасиште, сил., 680 m, 4.5.2005.
- C. gracile** Dufour • Подиште, тревесто место, 1100 m, 24.5.1998 • с. Ново Село, шикари и пасишта, 600 m, 26.4.1998 • Трница, суво тревесто место, 500 m, 20.4.1998 • Дол, на кар. камењар, 650 m, 11.5.1999 • с. Корито, ливади, кар., 1430 m, 28.6.2005.
- Moenchia graeca** Boss. & Heldr. • Ново Село, брдско пасиште, сил., 680 m, 26.4.1998 • Попова Шапка, плитка еродирана почва, сил., 1000 m, 22.5.1999 • Трница, суво тревесто место, сил., 510 m, 3.5.1998.
- M. mantica** (L.) Bartl. • Габер, грмушесто место, 550 m, 3.5.1998 • Чука, тревести места и дабова шума, сил., 600 m, 31.5.1998.
- Scleranthus perennis** L. ssp. **perennis** • Коњски Гроб, плитка почва, 850 m, 17.5.1998 • Куново, плитка почва, сил., 1050 m, 23.6.2005.
- S. annuus** L. ssp. **polycarpus** (L.) Thell • Станика, деградирано пасиште, кар., 1600 m, 27.6.1999.
- S. annuus** L. ssp. **verticillatus** (Tausch) Arcangeli • с. Ново Село, брдско пасиште, сил., 650 m, 26.4.1998 • с. Беловиште, брдско пасиште, сил., 680 m, 4.5.2005.
- S. uncinatus** Schur. • с. Седларево - помеѓу Станика и Карпа Беленица, деградирано пасиште, кар., 1600 m 25.5.1999 [= Матевски & Теофиловски, 2004].
- ? **Paronychia macedonica** Chaudchri ssp. **macedonica** • Зајачец, кар. карпа, 1050 m, 3.7.1999 • Карпа Беленица, кар. камењар, 1250 m, 23.7.2005 • с. Желино, кар. камењар, 450 m, 4.6.2005 • с. Корито, кар. камењар, 1400 m, 28.6.2005 • с. Корито, кар. камењар, 1650 m, 16.7.2005.
- Herniaria glabra** L. • с. Корито, каменливо пасиште, кар., 1600 m, 20.6.1999 • с. Куново, плитка почва, сил., 1050 m, 23.6.2005 • Дупен Камен, длабока почва, кар., 1750 m, 1.8.1999.
- H. incana** Lam. var. **incana** • Г. Челопек 600 m, 8.8.1999 • Попова Шапка, 950 m, 22.5.1999 • с. Волковија, 600 m, 5.9.1999.

H. incana s.l. е распространето растение на тревести места, камењари и пасишта, на кар. и сил., до 1650 m.

Spergularia rubra (L.) J & C. Pers. var. **rubra** • Чам, планински пасишта, кар., 1670 m, 24.6.1998 • Чука, суво тревесто место, 580 m, 5.9.1999 • Пеклиште, покрај шумски пат, сил., 1350 m, 21.8.1999.

Lychnis coronaria (L.) Desr. • Ново Село, 750 m, 14.6.1998.

Распространето во шумскиот појас.

L. atropurpurea (Griseb.) Numan ssp. **sartorii** (Boiss.) Micevski • Пања, каменливи места, кар., 1200-1300 m, 22.5.1999 • Пеклиште, длабока почва, 1400 m, 5.6.1999.

Agrostemma githago L. • Трница, суво тревесто место, 550 m, 6.6.1998.

Silene italica (L.) Pers. ssp. **italica** • Висока Чука, термофилни шикари, кар., 580 m, 30.5.1999 • Карпа Беленица, каменливо пасиште, кар., 1380 m, 24.6.1998 • с. Д. Лешница, ископ од пат, сил., 560 m, 4.6.2005 • Лешничка Река, термофилна шикара, кар., 550 m, 15.5.1998 • с. Стримница, тревесто место, кар., 700 m, 8.5.1998 • с. Блаце, длабока почва, 720 m, 14.5.2005.

S. italica (L.) Pers. ssp. **nemoralis** (Waldst. & Kit.) Numan • Карпа Беленица, каменливо пасиште, кар., 1400 m, 24.6.1998 • Чам, елова шума, кар., 1630 m, 27.6.1999.

S. paradoxa L. • Слив на Лакавичка Река - помеѓу реката и патот за с. Куново, дабови шуми, карпи и камењари, сил., 650-1000 m, 7.6.1998.

S. gigantea L. • Добарски Жеден, кар. камењар, 600 m, 14.6.1998 • с. Блаце, кар. камењар, 1050 m, 8.7.1998 • Љуги Кеч, термофилна шикара, кар., 600 m, 28.6.2005 • с. Волче, грмушесто место, кар., 1450 m, 16.8.2005.

S. nutans L. • Крње, тревесто место, кар., 1150 m, 17.7.2005.

S. viridiflora L. • Љуги Кеч, кар., 670 m, 28.6.2005 • Крње, тревесто место, кар., 1150 m, 17.7.2005 • Ливада Куртешит, покрај патот, кар., 1100 m • [над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960)].

S. bupleuroides L. • Микарија, кар. камењар, 1350 m, 15.8.1999 • Добарски Жеден, кар. камењар, 570 m, 14.6.1998 • Локва, каменливо пасиште, кар., 1250 m, 8.7.1998 • с. Трново, кар., 1200 m, 1.8.1999 • с. Корито, кар. камењар, 1400 m, 20.6.1999 • с. Волче, кар. камењар, 1600 m, 16.7.2005.

S. radicata Boiss. & Heldr. • с. Блаце, кар. камењар, 1180 m, 8.7.1998 • Јужарија, плитка почва, кар., 750 m, 18.7.1998.

S. roemerii Friv. ssp. **balcanica** Form. var. **balcanica** • Кофелница, каменливо пасиште, кар., 1280 m, 8.7.1998 • с. Корито - кон к. 1440, каменливо пасиште, кар., 1400 m, 28.6.2005.

S. roemerii Friv. ssp. **balcanica** Form. var. **polycephala** Jord. et Pan. • Кофелница, каменливо пасиште, кар., 1280 m, 8.7.1998.

S. ottites (L.) Wibel • Добарски Жеден, грмушести места, кар., 600 m, 14.6.1998 • Корија, кар. камењар, 750 m, 22.5.1999.

S. densiflora D' Urv • Добарски Жеден, тревести места, кар., 600 m, 18.7.1999 • с. Г. Челопек, суви ливади, 600 m, 8.8.1999.

S. vulgaris (Moench) Garcke ssp. **vulgaris** • Веља Пресло, кар. камењар, 900 m, 23.6.2003 • Расова, шикари, кар., 550 m, 30.5.1999 • с. Луковица, термофилна шикара, кар., 600 m, 1.5.1999 • с. Мерево, 800 m, 28.8.1999 • Љуги Кеч, термофилна шикара, 850 m, 28.6.2005.

S. vulgaris (Moench) Garcke ssp. **commutata** (Guss.) Hayek • с. Г. Лешница, 800-850 m (обсерв.) • с. Корито, ливади, кар., 1450 m, 20.6.1999 • с. Лопушник, 560 m, 16.7.2005 • Крње, тревесто место, кар., 1200 m, 17.7.2005.

S. vulgaris s.l. е често растение на Сува Гора, на суви тревести и каменливи места, во термофилни шикари, покрај пасишта и сл., до 1650 m.

***S. fabarioides** Hausskn. • Љуги Кеч, карбонатни камењари и сипари, 700-1000 m, 28.6.2005 • с. Беловиште - Влак, карбонатни сипари, 1250 m, 4.5.2005 (стр. 11)

S. flavescens Waldst. & Kit. • Речиште, кар. карпа, 750 m, 7. 6.1998 • Голина, кар. карпа, 1350 m, 28. 6.1998.

S. saxifraga L. ssp. **saxifraga** • Зајачец, кар. карпи, 1060 m, 3.7.1999 • с. Гургуница, каменливо пасиште, кар., 8. 7.1998 • Јужарија, грмушести место, кар., 750 m, 18.7.1998.

S. multicaulis Guss. • с. Корито, кар. камењари, 1550 m, 20.6.1999 • Дупен Камен, каменливи пасишта, кар., 1800 m, 1.8.1999.

S. ciliata Roemer. • Чам, планинско пасиште, кар., 1600-1720 m, 15.8.1999 • Дупен Камен, планинско пасиште, кар., 1750-1850 m, 1.8.1999 • Маѓола Ливада, пасиште, кар., 1700 m (опсерв.).

S. armeria L. • с. Волче, покрај букова шума, 1300 m, 16.7.2005

S. alba (Miller) Krause ssp. **divaricata** (Reichenb.) Walters var. **thessala** (Hasskn.) Hay. • с. Блаце, 1000 m, 21.6.1998.

S. alba s.l. се среќава скоро во сите населени места и нивните околии, на тревести места, ливади, во меѓи и сл., до 1100 m.

S. trinervia Sebast. & Mauri • Шатор, суви ливади, 950 m, 8.7.2006 • с. Куново, тревесто место, 850 m, 7.7.1998.

S. conica L. s.l. • р. Треска, 750 m, 7.6.1998 • Подиште, 1000 m, 24.5.1998 • Дол, 700 m, 1.5.1998 • с. Корито, 1430 m, 28.6.2005.

Распространето на камењари и брдски пасишта, до 1430 m.

Saponaria bellidifolia Sm. • Зајачец, 1000 m, 10.5.1998 • Јужарија, 650 m, 17.5.1998.

Распространето на кар. камењари и во термофилни шикари, до 1600 m.

S. glutinosa Vieb. f. **glutinosa** • Расова, покрај термофилна шикара, 400 m, 11.7.1999.

S. officinalis L. • Голема Глава, покрај патот, 380 m, 11.7.1999 • с. Куново, околу дворни огради, 1000 m (обсерв.).

Petrorhagia illyrica (Ard.) Ball & Heywood ssp. **haynaldiana** (Janka) Ball & Heywood • Речиште, 800 m, 28.6.1998 • Ливада Куртешит, 1150 m, 28.7.1989.

Подвидот се среќава доста расфрлано скоро во сите делови на Сува Гора, на каменливи места и плитки почви, 400-1300 m.

P. saxifraga (L.) Link • Добарски Жеден, 600 m, 14.6.1998.

Често растение на брдски и планински пасишта и камењари, на кар. и сил., до 1850 m.

P. prolifera (L.) Ball & Heywood • Ново Село, тревесто место, 560 m, 13.6.1999 • с. Луковица, суво тревесто место, 800 m, 28.6.1998.

Dianthus sylvestris Wulfen ssp. **bertisceus** Rech. f. • с. Луковица, 650 m, 28.6.1998 • Висока Чука, 400 m, 11.7.1998 • Микарија, 1450 m, 8.7.1998 • с. Трново, 1300-1750 m, 1.8.1999.

Распространето во клисурата на р. Треска како и по јужните ограноци на Сува Гора, на кар. камењари и во термофилни шикари, до 1750 m.

D. minutiflorus (Vorbis) Haleksy • Карпа Беленица, каменливи пасишта, кар., 1450 m, 24.6.1998 • Чам, планинските пасишта, кар., 1700 m, 20.7.1989 • с. Корито, каменливо пасиште, кар., 1600 m, 20.6.1999.

D. degenii Bald. • Чам, планински пасишта, кар., 1600-1700 m, 24.6.1998 • с. Корито - кај к. 1440, каменливо пасиште, кар., 28.6.2005 • с. Куново, тревести место, сил., 950-1050 m, 23.6.2005 • Пеклиште, длабока почва, 1400 m, 5.6.1999.

D. haematocalyx Boiss. & Heldr. • Веља Пресло, кар. камењар, 900 m, 22.6.2003 • с. Седларево - к. 1721, планински пасишта, кар., 20.07.1989 • Микарија, кар. камењар, 1450 m, 8.7.1998 • с. Корито - под Таул, кар. камењар, 1500 m, 20.6.1999 • Добарски Жеден, кар. камењар, 600 m, 14.6.1998.

D. gracilis Sibth. & Sm. ssp. **armerioides** (Giseb.) Tutin • Висока Чука, кар., 500 m, 11.7.1999 • Дервен, каменливи места, кар., 380 m, 11.7.1999.

D. viscidus Vory & Chaub. s.l. • Лутоец, тревесто место, 1000 m, 22.6.2003 • Водица, суви тревести места, 920 m, 13.6.99, 8.7.2006 • с. Г. Лешница, тевести места, 850 m, 4.6.2005 • Чука, суво тревесто место сил., 600 m, 31.5.1998.

D. cruentus Griseb. ssp. **cruentus** • Карпа Беленица, пасиште, кар., 1400 m, 23.7.2005.

D. cruentus Griseb. ssp. **turcicus** (Vel.) Stoj. & Acht. • Микарија, длабока почва, кар., 1450 m, 8.6.1998 • с. Луковица, 950 m, 19.6.1988 • Локва, длабока почва, кар., 1230 m, 21.6.1998.

D. leucophoeniceus Dörfel. et Hay. • Станика, каменливо место, кар., 1350 m, 23.7.1995 • Габер, бујно тревесто место, 550 m, 6.6.1998 • Локва, каменливи пасишта, кар., 1270 m, 21.6.1998 • с. Ново Село, ископ од пат, 800 m, 8.7.2006.

***D. kapinaensis** Markgr. & Lindtner • с. Здуње - Веља Пресло, 900 m, 22.6.2003 • Сува Гора: с. Здуње - Висока Чука, 550 m, 30.5.1999 • с. Луковица - Голема Глава, 400 m, 30.5.1999. (стр. 12)

АМАРАНТАСЕАЕ

Amaranthus hybridus L. • р. Треска, покрај патека, 370 m, 11.7.1999 • с. Луковица, запуштено место, 950 m, 7.10.2005 • с. Г. Лешница, запуштено место, 760 m, 7.10.2005.

A. retroflexus L. • с. Г. Челопек, 600 m, 8.8.1999 • с. Корито, 1400 m, 20.6.1999.

Распространето како плевелно и рудерално растение во населбите и нивната околина.

СНЕНОРОДИАСЕАЕ

Polycnemum majus A. Braun • с. Г. Челопек, губриште, 600 m, 8.8.1999 • с. Ларце, еродирано земјиште, 550 m, 18.7.1999 • Липа, покрај пат, кар., 1000 m, 15.8.1999.

Chenopodium botrys L. • Ново Село - покрај пат, 750 m (опсерв.) • с. Лопушник, покрај пат, 600 m, 21.8.1999 • Расова, покрај шумски пат, 450 m, 11.7.1999 • Доброец, 700 m. (опсерв.).

***C. hybridum** L. • Расова, покрај шумски пат, карбонат, 400 m, 11.7.1999 • с. Горна Лешница - Покоглава, покрај шумски пат, 900 m, 25.8.2005 • с. Стенче - покрај патот за с. Гургурница, карбонат, 1000 m, 15.8.1999 • Чука, 550 m, 5.9.1999 (стр. 12)

C. polyspermum L. • Попова Шапка, покрај шумски пат, кар., 950 m, 8.8.1999 • с. Г. Челопек, ѓубриште, 600 m, 8.8.1999 • Чука, песокливо станиште, кар., 580 m, 5.9.1999 • с. Куново, покрај патот, 1050 m. (опсерв.).

C. vulvaria L. • с. Корито, покрај селски пат, кар., 1400 m, 28.6.2005.

C. album L. • с. Седларево, 1630 m, 15.8.1999 • Ново Село, 750 m, 13.6.1999.

Распространето рудерално и плевелно растение, до 1650 m.

Atriplex hortensis L. • с. Луковица, покрај ограда од двор, 950 m, 7.10.2005.

A. patula L. • с. Луковица, двор од куќа, 950 m, 7.10.2005 • с. Г. Лешница, запуштено место, 760 m, 7.10.2005.

Kochia scoparia (L.) Schrader • с. Г. Челопек, ѓубриште, 620 m, 8.8.1999.

PORTULACACEAE

Portulaca oleracea L. • с. Г. Челопек, 620 m, 8.8.1999.

Распространето претежно како плевел, до 1000 m.

POLYGONACEAE

Polygonum pulchellum Loisel. • Габер, во лозје, 570 m, 14.7.1998.

P. aviculare L. • Чука, 600 m, 5.9.1999 • с. Корито, 1350 m, 20.6.1999.

Распространето на рудерални и претежно газени места, до 1400 m.

P. arenastrum Boreau • Чука, 600 m, 5.9.1999.

Распространето на различни рудерални и претежно газени места, до 1400 m.

***Polygonum aviculare** L. ssp. **aurivagum** (Boreau) Verhag. • с. Луковица, покрај сид, 950 m, 7.10.2005 • с. Г. Лешница - во селото, тревесто место, 800 m, 7.10.2005. (стр. 12)

P. persicaria L. • с. Г. Лешница, 810 m, 17.9.2005 • Чука, 600 m, 5.9.1999.

Распространето на рудерални места, до 1400 m.

P. lapathifolium L. • Расова, 450 m, 11.7.1999.

Распространето на рудерални места, до 1400 m.

Bilderdykia convolvulus (L.) Dumort. • Табахон, нива со 'рж, кар., 1600 m, 15.8.1999 • Габер, во лозје, 570 m, 1.7.1998 • с. Милетино, 750 m (обсерв.) • с. Куново, околу ограда, 1000 m (обсерв.).

B. dumetorum (L.) Dumort. • с. Г. Лешница, меѓа, 850 m, 26.8.2005 • Липа, покрај патот, кар., 1000 m, 15.8.1999.

Rumex acetosella L. • с. Луковица, 1050 m, 3.7.1999 • с. Волче, 1650 m, 16.7.2005.

Распространето во тревести заедници, до 1850 m.

R. tuberosus L. • Микарија, каменливи пасишта, кар., 1450 m, 8.7.1998 • Шкоза, кар. камењари, 650-850 m, 10.4.2005 • с. Г. Лешница, запуштена ливада, 850 m, 4.6.2005 • с. Корито, грмушесто место, кар., 1300 m, 20.6.1999 • Љуги Кеч, термофилна шикара, кар., 1300 m (обсерв.).

***R. nebroides** Campd. • Сува Гора: с. Корито - под Таул, на кар. камењари и помеѓу карбонатни блокови, 1600-1700 m, 20.6.1999, 28.6.2005. (стр. 13)

R. thysiflorus Fingerh. • Крње, тревести места, кар., 1180 m, 17.7.2005 • с. Мерово - Јабланица, покрај патот, 1000 m, 13.6.1999.

Распространето на ливади, тревести места, шумски чистинки и сл., до 1500 m.

R. kernerii Borbás • Јужарија, кар. камењар, 750 m, 18.7.1998.

R. patientia L. var. **patientia** • Крње, 1200 m, 17.7.2005.

Веројатно во сите делови од масивот, во ливади, меѓи, на запуштени места и сл.

R. crispus L. var. **unicalonus** Peterm. • с. Г. Челопек, 620 m, 20.6.98, 8.8.1999.

R. crispus е распространето растение на влажни места, ѓубришта и сл., до 1050 m.

R. conglomeratus Murray • Попова Шапка, покрај шумски пат, 950 m, 8.8.1999 • с. Куново, покрај патот, 1000 m, 1.8.1999.

R. sanguineus L. • с. Куново, покрај патот, 1000 m, 1.8.1999.

***R. nepalensis** Sprengel. • с. Мерово - помеѓу Водица и Јабланица, проредена дабова шума, 970 m, 26.6.2006 (стр. 13)

R. pulcher L. • с. Г. Челопек, запуштена ливада, 630 m, 18.6.1998.

Се среќава на рудерални места во повеќето селски населби и нивните околии, до 1100 m.

***R. obtusifolius** L. ssp. **transiens** (Simonikai) Rech. f. • Пеклиште, покрај патот, сил., 1390 m, 21.8.1999 (стр. 13)

R. obtusifolius L. ssp. **sylvestris** (Wallr.) Rech. • с. Д. Лешница, губриште, 570 m, 4.6.2005 • с. Блаце, тревесто место, 650 m, 14.5.2005.

PLUMBAGINACEAE

Armeria canescens (Host) Boiss. • с. Седларево, планинско пасиште, кар., 1650 m, 15.7.1998, Локва, каменливо пасиште, кар., 1250 m, 8.7.1998.

Goniolimon dalmaticum (C. Persl) Reichenb. fil. • Добарски Жеден, кар. камењар, 900 m, 10.4.2005 • с. Желино, кар. камењар, 500 m, 4.6.2005.

PAEONIACEAE

***Paeonia mascula** (L.) Miller • Кушевица, термофилна шикара, кар., 1150 m, 24.5.1998. (стр. 13)

HYPERICACEAE

Hypericum hirsutum L. • Пеклиште, покрај букова шума, сил., 1350 m, 21.8.1999.

H. linarioides Bosse • с. Седларево, 1450-1650 m, 24.6.1998, 15.7.1998 • с. Корито - под Таул, 1550 m, 20.6.1999 • [с. Седларево - над Беленица (Матевски, 2001-2002)].

Се среќава скоро во сите повисоки делови на Сува Гора, на кар. камењари и планински пасишта, (1300) 1450-1800 m.

H. annulatum Moris • Расова, покрај термофилна шикара, 450 m, 11.7.1999 • с. Луковица - под Голина, покрај букова шума, 880 m, 14.7.1989, 27.6.1999.

H. barbatum Jacq. var. **barbatum** • Станика, планински пасишта, кар., 1500-1700 m, 23.7.2005.

H. barbatum Jacq. var. **macedonicum** (Boiss. & Orph.) Boiss. • с. Волче - помеѓу Пеклиште, Таул и Маѓоа Ливада, планински пасишта и шума од црн бор, кар., 1350-1670 m, 2.7.2005, 16.7.2005.

H. rumeliacum Boiss. var. **rumeliacum** • Веља Пресло, 900 m, 22.6.2003 • с. Д. Лешница, 560 m, 4.6.2005 • Габер, 480-600 m, 6.6.1998 • Локва, 1250 m, 21.6.1998 • с. Куново, 1050 m, 23.6.2005.

Распространето на брдски и планински пасишта и камењари, до 1700 m.

H. tetrapterum Fries • с. Беловиште, влажно место, 700 m, 23.6.2005 • с. Куново, влажно место, 1000 m, 1.8.1999.

H. perforatum L. • Карпа Беленица, 1270 m, 28.8.1999 • Станика, 1650 m, 13.7.1998 • с. Ларце, 560 m, 18.7.1999 • [над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960)].

Распространето на брдски и планински пасишта, камењари, сечишта, ливади и сл., до 1700 m.

H. perforatum L. var. **microphyllum** DC. • Карпа Беленица, кар. камењар, 1270 m, 28.8.1999.

VIOLACEAE

Viola odorata L. • с. Луковица, 370 m, 29.3.1999 • Ливада Куртешит, 1150 m, 10.5.1998 • с. Блаце, 1200 m, 25.4.1999 • Липа, 1000 m, 25.4.1999 • Јужарија, 1000 m, 12.4.1998.

Распространето во светли шуми, шикари, на тревести и рудерални места, до 1450 m.

V. alba Besser ssp. **dehnhardtii** (Ten.) E. Vecker • с. Копачин Дол, дабово сечиште, 830 m, 8.8.1998 • с. Стримница, каменливо место, кар., 550 m, 1.4.1990 • [*V. alba*, над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960)].

V. riviniana Reichenb. • Подиште, шикари, 1100 m, 24.5.1998 • Казан, букова шума, 1050 m, 26.4.2006 • Ливада Куртешит, кар., 1150 m, 24.4.90, 10.5.1998 • с. Ново Село - патот за с. Мерово, букова шума, 700 m, 26.4.1998 • Липа - покрај патот за с. Гургурница, кар., 950 m, 14.5.2005 • Влак, шума од црн габер, кар., 1000-1500 m, 4.5.2005 • Пеклиште, покрај патот, сил., 1320 m, 21.8.1999.

Податокот на Николовски (1960) за присуството на *V. sylvestris* Lam. над линијата с. Стенче - с. Форино веројатно се однесува на *V. riviniana*.

V. jordanii Nanqu • Габер, грмушесто место, 600 m, 3.5.1998 • с. Волковија, грмушесто место, кар., 600 m, 1.5.1998 • с. Стенче, грмушесто место, 600 m (обсерв.).

V. kitaibeliana Schultes • с. Луковица, 700 m, 29.3.1998 • с. Желино, 600 m, 15.3.1998.

Распространето на камењари и брдски пасишта, до 900 m.

V. arvensis Murray • с. Луковица, 1200 m, 10.5.1998 • с. Ново Село, 650 m, 26.4.1998 • с. Г. Лешница, 780 m, 28.8.2005 • с. Милетино, 600 m, 3.5.1998.

Распространето на ископи, тревести места и сл., до 1600 m.

V. herzogii (W. Bwcker) Womm. • Зајачец, кар. камењар, 950 m, 10.5.1998 • Голина, кар. сипар, 1330 m, 8.7.2006.

***V. gostivariensis** (W. Becker & Bornb.) Bornm. • Табахон, планинско пасиште, карбонат, 1600 m, 30.5.1990 • Добарски Жеден, карбонатен камењар, 700-900 m, 18.4.1999 • Шкоза, карбонатен камењар, 650-850 m, 10.4.2005 • с. Стенче - с. Липа, карбонатен камењар, 900 m, 25.4.1999 • с. Чегране, карбонатен камењар, 750-1100 m, 21.4.2005 • с. Чегране - Самар, карбонатен камењар, 1600 m, 21.4.2005 • Јужарија, карбонатни камењари и сипари, 600-700 m, 12.4.1998 • с. Беловиште - Влак, карбонатни карпи и камењари, 900-1500 m, 4.5.2005. (стр. 13)

V. aetolica Boiss. & Heldr. • Станика, длабока почва, кар., 1680 m, 24.6.1998 • Чам, каменливо пасиште, кар., 1700 m, 4.5.90, 27.6.1999 • Табахон, планински пасишта, кар., 1600-1700 m, 30.5.1990 • Гостивар, кар. камењар, 1700 m, 4.5.2005 • Дупен Камен, планинско пасиште, кар., 1800 m, 5.6.1999.

V. elegantula Schott • Пеклиште, длабока почва, 1390 m, 5.6.1999, 2.7.2005.

? **V. macedonica** Boiss. & Heldr. • с. Куново - во селото, тревесто место, 1100 m, 23.6.2005 • [над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960)].

V. kosaninii (Degen) Hayek • Зајачец, кар. карпи, 500-800 m, 16.5.1991, 1.5.1999 • [= Манџуковски, 2009] • [Сува Гора (Меловски & ал., 2010)].

CISTACEAE

Helianthemum nummularium (L.) Miller • с. Луковица, 1100 m, 27.6.2006 • Локва, 1250 m, 21.6.98 • Пеклиште, 1400 m, 5.6.1999.

Распространето на брдски и планински пасишта, камењари и сл., до 1850 m.

H. salicifolium (L.) Miller • Габер, 600 m, 3.5.1998 • Дол, 650-750 m, 1.5.1998 • Пеклиште, 1400 m, 5.6.1999.

Распространето на карбонатни камењари и брдски пасишта, до 1000 m.

H. canum (L.) Baumg. • Лутоец, 1100 m, 22.6.2003 • Веља Пресло, 1000 m, 22.6.2003 • Блаце, 1050 m, 14.5.2005 • Локва, 1250 m, 21.6.1998 • Дупен Камен, 1750-1850 m, 5.6.1999 • Куново, 1050 m, 9.5.1999.

Распространето на кар. камењари и карпи, до 1850 m.

Fumana procumbens (Dunal) Gren • Лутоец, 1100 m, 22.6.2003 • с. Луковица, 700 m, 7.6.1998 • Голема Глава, 380 m, 11.7.1999 • с. Куново, 1050 m, 1.8.1999 • Шкоза, 530 m, 18.7.1999.

Распространето на кар. карпи и камењари, до 1100 m.

CUCURBITACEAE

Bryonia alba L. • р. Треска, грмушести места, 380 m, 30.5.1999 • с. Луковица, зпуштени места, 930 m (опсерв.).

BRASSICACEAE

Sisybrium loeselii L. • Ново Село, покрај пат, 650 m, 13.6.1999.

S. altissimum L. • Ново Село, тревесто место, 700 m, 13.6.1999 • с. Г. Челопек, запуштена ливада, сил., 630 m, 13.6.1998.

S. orientale L. • с. Чегране, покрај патот, 700 m, 18.7.1998.

S. officinale (L.) Scop. • с. Г. Челопек, 620 m, 19.6.1998.

Распространето главно во селските населби и нивните периферии.

Descurainia sophia (L.) Webb • с. Луковица, на запуштено место, 930 m (опсерв.) • с. Седларево, ѓубриште, 1350 m, 28.6.1998.

Alliaria petiolata (Bieb.) Savara & Grande • Расова, 500 m, 30.5.1999 • Локва, 1250 m, 25.4.1999.

Распространето на подлабоки почви во појас на шумите, на рудерални места и сл., до 1550 m.

Arabidopsis thaliana (L.) Heunh. • с. Ново Село, брдски пасишта, сил., 700 m, 26.4.1998.

Распространето во тревести заедници, до 1500 m.

Isatis tinctoria L. • с. Луковица, 700 m, 28.6.1998

Се среќава на повеќе локалитети во клисурата на р. Треска, во појас на термофилни шикари, до 700 m.

Bunias erucago L. • Лока, сува ливада, 700 m, 30.5.1999 • Речиште, грмушесто место, кар., 750 m, 7.6.1998 • Дол, кар. камењар, 700 m, 11.5.1999.

E. comatum Rač. • Станика, каменливи пасишта, кар., 1650 m, 15.7.1998 • Пања, кар. камењари и шикари, 1100-1300 m, 22.5.1999 • с. Корито - кон к. 1509, кар. камењар, 1450 m, 31.5.1998 • Шар, букова шикара, кар., 1350 m, 5.6.1999.

E. diffusum Ehrh. • Речиште, кар. камењар, 750 m, 7.6.1998 • Ново Село, 650 m, 13.6.1999 • Јужарија, песокилив насип, кар., 650 m, 18.6.1998 • с. Лопушник, покрај пат, 800 m, 3.8.1999.

E. cuspidatum (Bieb.) DC. • Љуги Кеч, грмушесто место, кар., 650 m, 28.6.2005 • Крње, тревесто место, кар., 1200 m, 17.7.2005 • Лутоец, грмушесто место, 1000 m (обсерв.) • с. Седларево, околу патот, 1200-1300 m (обсерв.) • с. Г. Лешница - над селото, покрај пат, 850 m (обсерв.).

Hesperis laciniata All. f. **laciniata** • Висока Чука, термофилна шикара, кар., 550 m, 30.5.1999 • Добарски Жеден, кар. камењар, 550-750 m, 18.4.1999 • Корија, кар. камењар, 800 m, 30.5.1990 • с. Блаце, кар. карпа, 1000 m, 24.5.1998.

H. laciniata All. f. **montenegrina** Janch. • с. Блаце, кар. карпа, 1000 m, 24.5.1998.

H. laciniata s.l. се среќава расфрлано скоро во сите делови на масивот, на кар. карпи и камењари, на потопли експозиции, до 1200 m.

Matthiola fruticulosa (L.) Maire ssp. **valesiaca** (J. Gay) P.W.Ball • Речиште, кар. карпа, 800 m, 7.6.1998 • с. Луковица, кар. карпи и камењари, 650 m, 28.6.1998 • Шар - ископот од патот кон с. Куново, кар., 1360 m, 5.6.1999.

Roripa sylvestris (L.) Besser • Јабланица, покрај патот, 1000 m, 27.6.1999 • с. Ларце, тревесто место, 550 m, 18.7.1999 • с. Д. Лешница, ѓубриште, 570 m, 4.6.2005 • с. Лопушник, ѓубриште, 630 m, 21.8.1999 • с. Куново, околу чешма, 1000 m (обсерв.).

R. pyrenaica (L.) Rchenb. • Пеклиште, длабока почва, сил., 1390 m, 6.5.1999.

Cardamine bulbifera (L.) Crantz. f. **pilosa** Waisb. • с. Блаце, 750 m, 28.4.1999.

Распространето на мезофилни место во појасот на шумите, до 1650 m.

C. hirsuta L. • Габер, 550 m, 27.3.1998.

Често растение на тревести места, ливади, брдски пасишта, околу патиштата и сл., до 1000 m.

C. graeca L. var. **graeca** • Јужарија, 500-1000 m, 12.4.1998 • Ново Село, 650 m, 26.4.1998.

Распространето на каменливи места, во појас на шуми и сл., до 1150 m.

C. impatiens L. • Расова, покрај шумскиот пат, 650 m, 30.5.1999 • Голема Глава, влажно место, 370 m, 30.5.1999 • с. Луковица, влажен дол, 880 m, 27.6.1999.

Arabis sagittata (Bertol.) DC. • Расова, шикари, кар., 500 m, 11.7.1999 • с. Стримница, 530 m, 8.5.1998 • с. Чегране, 550 m, 31.5.1998 • с. Волче, 1200 m, 17.7.2005.

Се среќава расфрлано во сите делови на Сува Гора, во шикари, на камењари, пасишта и сл., 500-1600 m.

A. muralis Bertol. • Зајачец, 400-1000 m, 1.5.1999 • Јужарија, 600-700 m, 12.4.1998.

Се среќава расфрлано во сите делови на Сува Гора, на кар. карпи и камењари, до 1300 m.

A. turrita L. • с. Стенче, 750 m, 1.5.1998.

Распространето во појасот на шуми и шикари, до 1650 m.

A. auriculata Lam. f. **auriculata** • Јужарија, кар. камењар, 650 m, 12.4.1998

A. auriculata Lam. f. **dasycarpa** Andrz. • Јужарија, кар. камењар, 650 m, 12.4.1998.

A. auriculata s.l. е често растение на камењари и брдски пасишта, до 1250 m.

A. glabra (L.) Venh. • Габер, грмушесто место, 550 m, 3.5.1998, 14.7.1998.

A. pseudoturritis Boiss. & Heldr. • Лутоец, грмушесто место, кар., 1100 m, 22.06.2003 • Голина, грмушесто место, кар., 1250 m, 10.5.1998 • с. Желино, шикара, кар., 500 m, 15.5.1998 • Локва, грмушесто место, кар., 1260 m, 21. 6.1998 • Чука, грмушесто место, сил., 600 m, 1.5.1998 • Пеклиште, шума од црн бор, кар., 1500 m, 2.7.2005.

***Peltaria alliacea** Jasq. • с. Гургурница - Расова, ретки шуми и шикари, карбонат, 500 m, 30.5.1999 • с. Луковица - Речиште, покрај шикари, карбонат, 750 m, 7.6.1998 • с. Г. Лешница - Попова Шапка, покрај шумски пат, 1000 m, 22.05.1999. (стр. 14)

Alyssum corymbosum (Grisb.) Boiss. • Добарски Жеден, кар. камењари, 500-650 m, 18.7.1999.

A. saxatile L. ssp. **orientale** (Ard.) Rech. fil. • с. Чегране, 1000 m, 31.5.1998 • [*A. saxatile*, над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960)].

Распространето на кар. и сил. карпи, до 1150 m.

A. alyssoides (L.) L. • с. Луковица, тревесто место, 1000 m, 19.6.1988, 10.5.1998 • Станика, каменливо пасиште, кар., 1650 m, 24.6.1998 • с. Ново Село, брдските пасишта, сил., 650 m, 26.4.1998 • с. Г. Лешница, тревесто место, кар., 850 m, 1.6.2005 • Дол, кар. камењар, 650 m, 1.5.1998 • с. Корито, тревести места, кар., 1450 m, 20.6.1999 • с. Беловиште - над селото, брдски пасишта, сил., 680 m, 4.5.2005 • Коњски Гроб, тревесто место, кар., 900 m, 23.6.2005.

A. desertorum Stapf • Речиште, тревести места, 1000 m, 10.5.1998 • Дол, кар. камењар, 650 m, 1.5.1998 • с. Корито, ливади, кар., 1430 m, 28.6.2005 • с. Беловиште, брдско пасиште, сил., 680 m, 4.5.2005.

A. minutum Schlecht • с. Ново Село, суво тревесто место, 750 m, 26.4.1998.

A. trichostachyum Rupr. var. **trichostachyum** • Коњски Гроб, појас на дабови шуми, сил., 900-1080 m, 7.7.1998, 23.6.2005.

A. stribrnyi Vel. var. **macedonicum** Stoj. • Речиште, кар. карпа, 750 m, 7.6.1998 • Луковица, кар. камењар, 600 m, 30.4.1990 • Карпа Беленица, кар. камењар, 1250 m, 24.6.1998 • с. Блаце, кар. камењар, 900-1200 m, 14.5.2005 • с. Волче, кар. камењар, 1550 m, 2.5.2005.

A. vranjanum Nyárády • Зајачец, кар. камењар, 400 m, 11.7.1999 • Висока Чука, покрај патека, кар., 550 m, 30.7.1999.

Fibigia clypeata (L.) Medicus • с. Луковица, 880 m, 10.5.1998 • с. Г. Челопек, 700 m, 22.5.1999 • с. Чегране, 900 m, 31.5.1998.

Се среќава на целиот масив, но доста ретко, на каменливи места и покрај шумски патишта, до 1500 m.

Berteroa mutabilis (Vent.) DC. • с. Г. Челопек, тревесто место, сил., 620 m, 8.8.1999 • Чука, тревести и запуштени места, сил., 600 m, 5.9.1999.

B. incana (L.) DC. ssp. **stricta** (Boiss. & Heldr.) Stoj. & Stef. • Зајачец, 400 m, 11.7.1999 • с. Куново, 1000 m, 23.6.2005.

Се среќава на суви тревести места скоро во сите населби и нивните околии, покрај патиштата и сл., до 1100 m.

Clypeola jonthlaspi L. • Добарски Жеден, 550-800 m, 18.4.1999 • Јужарија, 650 m, 12.4.1998.

Распространето на кар. камењари и брдски пасишта, до 800 m.

Draba athoa (Griseb.) Boiss. • с. Гургурница, кар. камењар, 1100 m, 24.5.1988 • Шкоза, кар. камењари и карпи, 650-900 m, 18.4.1999, 10.4.2005 • Липа, кар. карпи, 950-1100 m, 21.6.1998 • с. Чегране - кај к. 1450, кар. камењари, 21.4.2005.

D. muralis L. var. **muralis** • Трница, 520 m, 10.4.1998.

Често на тревести места, камењари, рудерални места, во шикари и сл., до 1500 m.

Erophila verna (L.) Chevall. ssp. **verna** • р. Треска, кар. камењар, 700 m, 29.3.1998 • с. Желино, кар. камењар, 500 m, 15.2.1998 • с. Стримница, кар. камењар, 650 m, 15.3.1998 • Трница, тревесто место, сил., 500 m, 1.4.1998 • Јужарија, каменливо место, кар., 650 m, 12.4.1998.

E. verna (L.) Chevall. ssp. **praecox** (Steven) Walters • с. Волковија, 650 m, 1.3.1998.

E. verna s.l. е често растение на целиот масив, на брдски и планински пасишта, камењари и сл., на сил. и кар., до 1850 m.

Camelina rumelica Velen. • с. Блаце, кар. карпи, 1100 m, 21.6.1998.

Capsela bursa-pastoris (L.) Medic. • Јужарија, 800 m, 31.5.1998 • с. Беловиште, 680 m, 4.5.2005

Распространето во населби, околу патишта и бачила, на ниви и ливади, брдски пасишта и сл.

Hornungia petraea (L.) Reichenb. • с. Луковица, 700 m, 29.3.1998 • с. Желино, 550 m, 15.3.1998 • Јужарија, 650 m, 12.4.1998.

Распространето на кар. камењари, до 800 m.

Thlaspi arvense L. • с. Седларево, кар., 1650 m, 15.8.1999 • с. Корито, ливади, кар., 1500 m, 20.6.1999 • с. Волче, тревесто место, кар., 1200 m, 17.7.2005.

T. alliaceum L. • с. Г. Челопек, покрај патот, сил., 620 m, 19.6.1998 • Трница, покрај шумска патека, 550 m, 20.4.1998.

T. perfoliatum L. • с. Луковица, тревесто место, 400 m, 29.3.1998 • с. Ново Село, тревесто место, 700 m, 26.4.1998 • с. Копачин Дол, тревести места, 800 m, 8.3.1998 • Трница, покрај шумска патека, 550 m, 20.4.1998.

Често растение на камењари и тревести места, до 1750 m.

T. praecox Wulfen ssp. **praecox** • Карпа Беленица, кар. камењар, 1150 m, 1.5.1999 • Станика, каменливо пасиште, кар., 1600 m, 24.6.1998.

Aethionema saxatile (L.) R. Br. ssp. **saxatile** • Зајачец, 950 m, 10.5.1998 • Корија, 800 m, 30.5.1990 • с. Волковија, 650 m, 1.5.1998.

Подвидот е чест на целиот масив, на кар. камењари, во термофилни шикари и сл., до 1600 m.

Iberis sempervirens L. • Речиште, термофилна шикара, кар., 750 m, 30.6.1998 • Липа, термофилна шикара, 1000 m, 3.6.1998, 1.5.1999.

Се среќава на повеќе места во јужните и северните делови на Сува Гора, 850-1550 m.

Lepidium campestre (L.) R. Br. • Подиште, тревесто место, 1000 m, 24.5.1998 • с. Ново Село, шумско сечиште, 700 m, 14.6.1998.

L. ruderale L. • с. Г. Челопек, еродирана почва, 630 m, 8.8.1999 • с. Г. Лешница, покрај сид од куќа, 820 m, 20.10.2006.

Cardaria draba (L.) Desf. • с. Г. Лешница, ливада, 850 m, 4.6.2005 • с. Г. Челопек, 650 m, 4.5.1999 • с. Корито, ливади, 1430 m (опсерв.).

Diplotaxus muralis (L.) DC • Јужарија, кар. песочен насип, 570 m, 17.5.1998.

Sinapis arvensis L. var. **arvensis** • с. Д. Лешница, губриште, 570 m, 4.6.2005.

S. arvensis L. var. **orientalis** (L.) Koch & Ziz. • с. Седларево, 1300-1600 m, 15.8.1999 • с. Мерово, ливади, 800 m, 13.6.1999.

Calepina irregularis (Asso) Thell. • с. Г. Челопек, запуштени места и лозја, 600 m, 4.5.1999.

RESEDA CEAE

Reseda luteola L. • с. Стенче, покрај пат, 800 m, 21.6.1998 • с. Куново, покрај патот, 1050 m, 1.8.1999.

R. lutea L. • с. Седларево, насип од пат, 400 m, 11.7.1999 • с. Г. Лешница, тревесто место, кар., 850 m, 4.6.2005 • Висока Чука, каменливи места, кар., 600 m, 30.5.1999.

SALICACEAE

Populus alba L. • Расова, околу ливади, 450 m, 11.7.1999.

Млади примероци се среќаваат често, покрај патиштата, на целиот масив.

P. tremula L. • Пања, 1200-1500 m. 22.5.1999 • с. Куново, 1050 m, 9.5.1999 • [над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960)] • [Чам (ЕМ, 1974)].

Се среќава во проредени шуми, сечишта, по рабовите на шумите и сл., на целиот масив но почесто во повисокиот шумски појас, до 1680 m.

Salix fragilis L. • с. Луковица, влажно место, 1020 m, 3.7.1999 • с. Ново Село, влажно место, 800 m, 8.7.2006 • с. Г. Лешница, покрај поток, 810 m, 10.5.2006 • с. Куново, покрај поток, 1040 m, 9.5.1999.

S. alba L. • с. Г. Челопек, 630 m, 18.6.1998 • Љуги Кеч, 850 m, 8.6.2005 • с. Куново, 900 m, 9.5.1999.

Се среќава во околината на повеќето селски населби на влажни места., до 1100 m.

S. cinerea L. • с. Мерово - околина на патот, блатно место, 800 m, 13.6.1999.

S. caprea L. • с. Седларево, 1300 m, 8.7.2006 • Ливада Куртешит, 1150 m, 8.7.2006 • с. Беловиште, 1550 m, 4.5.2005 • [Чам (ЕМ, 1974)].

Распространето во повисокиот шумски појас.

S. eleagnos Scop. ssp. **angustifolia** (Cariot) Rech. f. • Зајачец, суводолица, кар., 380-430 m, 1.5.1999 • Речиште, покрај шумски пат, 880 m • с. Ларце, влажни места, 600 m • с. Куново, 900 m (опсерв.).

S. amplexicaulis Bory & Chaub. • с. Мерово, меѓа, 800 m, 7.9.2005 • с. Куново - покрај патот, 900 m, 9.5.1999.

ERICACEAE

Bruckenthalia spiculifolia (Salisb.) Reichb. • Пеклиште, букова шума, сил., 1350 m, 21.8.1999.

Arctostaphylos uva-ursi (L.) Sprengel • с. Седларево - потегот од Станика до Чам, кар. камењари и пасишта, 1550-1700 m, 24.6.1998 • [Сува Гора (ЕМ, 1982, цит. Мицевски, 1998)].

Vaccinium myrtillus L. • Пеклиште, букова шума, сил., 1350 m, 21.8.1999 • с. Луковица - над селото, длабока почва (со *Pteridium aquilinum*), 1050 m, 26.4.2006.

Кај с. Луковица видот е извонредно редок. Забележани се само неколку примероци.

PIROLACEAE

Orthilia secunda (L.) House • Чам, елова шума, кар., 1600 m, 15.7.1998 • Дупен Камен, шума од црн бор, кар., 1550 m, 1.8.1999 • [Чам (ЕМ, 1974)].

MONOTROPACEAE

Monotropa hypopitys L. • Чам, елова шума, кар., 1600 m, 11.7.1989 • с. Луковица, букова шума, 1150-1350 m (обсерв.) • Пеклиште, букова шума, сил., 1350 m, 21.8.1999.

PRIMULACEAE

Primula vulgaris Hudson • с. Копачин Дол, 800 m, 8.3.1998 • Габер, 570 m, 27.3.1998.

Често растение на помезофилни места во појасот на шумите, до 1200 m.

P. veris L. ssp. **columnae** (Ten.) Lüdi • Карпа Беленица, кар., 1220 m, 10.5.1998 • с. Блаце, 1200 m, 24.5.1998 • [над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960, sub *P. columnae* Ten.)].

Чест таксон на камењари и пасишта, во светли шуми и сл., до 1850 m.

Cyclamen hederifolium Aiton • с. Копачин Дол, букова шума, 900 m, 28.8.1999 • Чука, дабова шума, сил., 600 m, 5.9.1999 • [над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960, sub *C. neapolitanum* Ten.)].

Често растение во шумскиот појас до 1050 m.

Lysimachia nummularia L. • с. Мерово, блатно место, 800 m, 14.6.1998.

L. punctata L. var. **punctata** • Пеклиште, влажно место, сил., 1350 m, 21.8.1999.

L. punctata L. var. **tomentosa** David. • Јабланица, покрај патот, 1000 m, 13.6.1999.

***Asterolinon linum-stellatum** (L.) Duby • с. Волковија - Дол, плитка почва на тераса од карбонатна карпа, 700 m, 1.5.1998 (стр. 15)

Anagalis arvensis L. • с. Мерово, пресушено блато, 800 m, 13.6.1999 • с. Г. Челопек, тревесто место, сил., 620 m, 19.6.1998.

A. foemina Miller • с. Луковица, тревето место, 850 m, 28.6.1998 • с. Г. Челопек, тревесто место, сил., 620 m, 19.6.1998.

TILIAСЕАЕ

Tilia tomentosa Moench • с. Лопушник, дабова шума, сил., 700 m, 3.8.1998 • [над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960)]

Распространето во појасот на термофилни шуми и шикари, до 1400 m.

T. platyphyllos Scop. • Пања, шума од црн габер, кар., 1450 m, 22.5.1999 • с. Блаце, листопадна шума, кар., 900 m, 14.5.2005 • Љуги Кеч, шума со црн габер, кар., 1150 m, 28.6.2005 • с. Корито, шума со црн габер, кар., 1300 m, 20.6.1999.

MALVACEAE

Kitabela vitifolia Willd. • с. Ново Село, покрај патот за с. Мерово, 700 m, 8.7.2006 • Корија, покрај шумски патишта и во шикари, 650-750 m, 24.6.1998.

Malva moschata L. f. **moschata** • с. Седларево, длабока почва, кар., 1630 m, 16.8.1999

M. sylvestris L. • с. Корито, 1450 m, 20.6.1999.

Често во селските населби и околу нив, покрај патиштата, брдски пасишта, ливади и сл. до 1500 m.

M. neglecta Wallr. • с. Луковица, 900-1050 m (опсерв.) • с. Седларево, 1500 m, 27.6.1999 • с. Д. Лешница, покрај патот, 570 m, 4.6.2005.

Lavatera thuringiaca L. • с. Луковица, 360 m, 11.7.1999 • Кофелница, 1300 m, 15.8.1999 • р. Треска, често оклу патеки, 370 -500 m (опсерв.).

Althaea hirsuta L. • Зајачец, кар. камењар, 400 m, 11.7.1999 • Лутоец, грмушесто место, кар., 1100 m, 22.6.2003 • с. Блаце, каменливо место, кар., 1100 m, 21.6.1998 • Шар, кар. камењар, 1300 m, 5.6.1999.

Alcea rosea L. • Кушевица, култура од луцерка, кар., 1400 m, 15.8.1999.

A. pallida (Willd.) Waldst. & Kit. • Попова Шапка, грмушесто место, 900 m, 8.8.1999.

BUXACEAE

Buxus sempervirens L. • Добарски Жеден, кар., 500-900 m, 18.4.1999.

Се среќава во сливното подрачје на р. Треска и на потегот меѓу с. Д. Челопек и Добарски Жеден, како едификатор или како придружник во термофилни шуми и шикри, во букови шуми (кај с. Луковица) и сл., до 1200 m.

EUPHORBIACEAE

Euphorbia chamaesyce L. ssp. **massiliensis** (DC.) Thell. • с. Г. Челопек, каменливи места, 630-800 m, 8.8.1999.

E. epithymoides L. • Лутоец, грмушесто место, 1000 m, кар., 22.6.2003 • Пања, шикари и шумски чистинки, кар., 1100-1400 m, 22.5.1999 • Корија, дабово сечиште, 750 m, 28.4.1999 • с. Блаце, шумска чистинка, 1000 m • Влак, грмушести места шуми од црн габер, 1100 m (обсерв.) • Шар, покрај шумскиот пат, кар., 1360 m, 5.6.1999.

E. verrucosa L. • Локва, длабока почва, кар., 1250 m, 21.6.1998 • с. Волковија, бујно пасиште, кар., 1330 m, 17.6.1991.

E. glabriflora Vis. ssp. **glabriflora** • Зајачец, 400-700 m, 1.5.1999 • с. Чегране, 650-1000 m, 12.4.1998, 31.5.1998 • Дол, 650-800 m, 1.5.1998 • с. Блаце, 1150 m, 21.6.1998 • [*E. glabriflora*, с. Корито, (Матвејева, 1970)].

Масовни популации на присојни стрмни кар. камењари и карши, се среќаваат скоро во сите делови на Сува Гора, до 1200 m.

E. stricta L. • с. Куново, тревесто место, сил., 1050 m, 23.6.2005 • с. Ново Село, покрај букова шума, 700 m, 14.6.1998 • Шар, покрај патот, 1320 m, 21.8.1999.

E. helioscopia L. • с. Стенче, тревесто место, 750 m, 1.5.1998.

Распространето на рудерални станишта, брдски пасишта и сл., до 1600 m.

E. myrsinites L. • Добарски Жеден, 550-800 m, 18.4.1999 • Јужарија, 1000-1100 m, 12.4.1998

Се среќава на кар. камењари на целиот масив, до 1800 m.

E. falcata L. • с. Мерово, пресушено блато, 800 m, 13.6.1999 • с. Д. Лешница, тревесто место, кар., 850 m, 4.6.2005 • с. Чегране, шикара, 1100 m, 20.6.1999.

E. taurinensis All. • с. Стенче, 900 m, 21.6.1998.

Распространето на камењари, покрај патишта и сл., до 1250 m.

E. barrelieri Savi. ssp. **thessala** (Form.) Bornm. • с. Блаце, кар. камењари, 800-1100 m, 14.5.2005 • Локва, кар. камењар, 1250 m, 21.6.1998 • Влак, кар. камењари, 800-1300 m, 4.4.2005 • Љуги Кеч, кар. камењари, 1000-1250 m, 28.6.2005 • Шар, шикари, кар., 1300 m, 15.6.1999 • Пеклиште, шума од црн бор, кар., 1450-1550 m (опсерв.) • Волче, кар. камењар, 1730 m (опсерв.).

***E. barrelieri** Savi. ssp. **hercegovina** (Beck) Kuzmanov • Здуње - Веља Пресло, 900 m, 22.6.2003 • с. Висока Чука, 550 m, 30.5.1999 • Зајачец, 380-700 m, 1.5.1999 • Речинште, 750 m, 7.6.1998 • Чам, 1700 m, 27.6.1999 • с. Милетино - Корија, 750 m, 20.7.1989 • с. Милетино - Манивар, 1500 m, 30.5.1990 • Липа, 950 m, 21.6.1998 • Љуги Кеч, 850-950 m, 28.6.2005 • Локва, 1250 m, 21.6.1998. (стр. 15)

E. seguieriana Neckes ssp. **niciciana** (Vorb.) Rech. fil. • Брана "Козјак", 360 m, 20.6.1991, 30.5.1999 • с. Д. Лешница, покрај пат, сил., 550 m, 4.6.2005.

E. agraria Bieb. var. **subhastata** (Vis. & Panč.) Griseb. • Пања, кар. камењар, покрај шумски пат, 1100 m 25.5.1999 [= Матевски & Теофиловски, 2004] • Корија, каменливи места во дабова шума, кар., 750-900 m 24.6.1998 [= Матевски & Теофиловски, 2004] • с. Блаце, камењари и шикари, кар., 900-1100 m, 14.5.2005.

E. cyparissias L. • Стенче, 600 m, 24.5.1998 • [над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960)]

Распространето покрај патишта, на тревести места, брдски и планински пасишта, до 1800 m.

E. amygdaloides L. var. **amygdaloides** • с. Луковица, 800 m, 7.6.1998 • [над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960)].

Распространето главно во дабови, букови и елови шуми, до 1700 m.

Т H Y M E L A E A C E A E

Daphne oleoides Schreber var. **kosaninii** Stoj. • Станика, каменливо пасиште, кар., 1500 m, 24.6.1998 Чам, шумски чистинки и планински пасишта, кар., 1550-1700 m (опсерв.) • [Сува Гора (Ем, 1982, sub *D. kosaninii* (Stoj.) Stoj.)].

Thymelaea passerina (L.) Cosson & Germ. • Зајачец, кар. карпа, 1030 m, 3.7.1999 • Добарски Жеден, кар. камењар, 550 m, 18.7.1999 • с. Г. Лешница, еродирана почва, 880 m, 26.8.2005 • с. Корито, тревесто место, кар., 1400 m, 28.6.2005.

R O S A C E A E

Filipendula vulgaris Moench • Габер, тревести места, 580 m, 6.6.1998 • с. Корито, ливади, кар., 1320-1400 m, 28.6.2005 • с. Луковица, ливади, 1020 m (опсерв.) • Локва, длабока почва, кар., 1250 m (опсерв.).

Rubus saxatilis L. • Чам, елова шума, кар., 1550-1700 m, 27.6.1999 • Станика, грмушесто место, кар., 1500 m (опсерв.) • Пеклиште, шума од црн бор, кар., 1550 m, 2.7.2005 • [Чам (Ем, 1974)] • [Сува Гора (Ризовски & Цветковиќ, 1974)].

R. idaeus L. • с. Седларево, во смреки, меѓи, сечишта и сл. 1250-1700 m, 27.6.1999 • Пеклиште, во појас на букова шума, 1500-1600 m (опсерв.).

R. sanctus Schreb. (Syn.: *R. sanguineus* Friv.) • с. Луковица, 370 m, 11.7.1999 • Јужарија, 700 m, 18.7.1998 • с. Беловиште, 750 m, 23.6.2005.

Распространето околу патишта, во меѓи, на камењари и брдски пасишта, до 1430 m.

R. ulmifolius Schott (Syn.: *R. discolor* Weihe & Nees) • с. Мерово, 1020 m, 15.7.1998 • с. Трново, 1200 m, 17.7.2005 • с. Ново Село, 700 m, 15.6.1999.

Распространето околу патишта, во меѓи, на запуштени места и сл., до 1430 m.

R. canescens DC. (Syn.: *R. lloydianus* Genev.) • Ливада Куртешит, 1100 m, 15.7.1998 • с. Мерово, 950 m, 23.7.2005 • Микарија, 1450 m, 8.7.1998 • с. Куново, 1050 m, 23.6.2005 • Пеклиште, 1380 m, 16.7.2005 • Пеклиште, 1550 m, 2.7.2005 • с. Волче, 1170 m, 17.7.2005.

Често покрај шуми и шумски патишта, во проретчени шуми и грмушести места, до 1600 m.

R. hirtus agr. • с. Седларево, 1300 m, 8.7.2006 • с. Мерово, 940 m, 15.7.1998, 8.7.2006 • Коњски Гроб, 850 m, 23.6.2005 • Пеклиште, 1390-1500 m, 2.7.2005 • Ливада Куртешит, 1120 m, 8.7.2006 • с. Беловиште, 800 m, 23.6.2005 • с. Мерово, 940 m, 8.7.2006.

Распространето претежно во буковиот шумскиот појас, 900-1550 m.

R. caesius L. • Висока Чука, 600 m, 30.5.1999 • с. Луковица - т. 1267, 1270 m, 27.6.1999 • с. Ново Село, 600 m, 28.8.1999.

Распространето покрај патиштата, во појас на светли шуми и шикари, во напуштени ливади и сл., до 1500 m.

Rosa arvensis Hudson • с. Ново Село, дабова шума, 700 m, 13.6.1999 • с. Куново, грмушести места, сил., 1050 m, 23.6.2005.

Распространето во појас на проредени шуми, до 1200 m.

R. pimpinellifolia L. • Пања, покрај шумски пат, кар., 1200 m, 22.5.1999 • с. Волче, кар. камењар, 1650 m, 16.7.2005 • Карпа Беленица, кар. камењар, 1200-1330 m, 28.8.1999.

R. glauca Rouret. • Станика, каменливо пасиште, кар., 1500 m, 23.7.2005 • с. Корито, покрај меѓа, кар., 1430 m, 28.6.2005 • Пеклиште, грмушесто место, кар., 1450 m, 16.7.2005.

R. pendulina L. • Карпа Беленица, кар. камењар, 1400 m, 23.7.2005 • Станика, кар., 1550 m, 29.7.2005 • Чам, покрај грмушки, кар., 1700 m, 15.7.1998 • Пеклиште, покрај букова шума, 1380-1450 m, 2.7.2005, 16.7.2005 • с. Волче, кар. камењар, 1650 m, 16.7.2005 • [Чам (ЕМ, 1974)].

R. canina L. • Дол, кар. камењар, 600-700 m, 11.5.1999 • с. Корито, ливади и меѓи, кар., 1430 m, 28.6.2005 • с. Лопушник, покрај пат, сил., 600 m, 23.6.2005.

R. dumalis Vechst. • с. Куново, покрај патот, сил., 1050 m, 23.6.2005.

R. corymbifera Borkh. • Висока Чука, кар. камењар, 600 m, 30.5.1999 • Лока, покрај шумски пат, 600 m, 30.5.1999 • с. Седларево, 1500 m, 27.6.1999 • Г. Лешница, меѓи и ливади, 850 m, 4.6. 2005 • Габер, околу лозјата, сил., 550 m, 3.5.1998 • с. Куново, покрај патот, сил., 900 m, 6.5.1999 • с. Куново, грмушести места, сил., 1050 m, 23.6.2005.

R. villosa L. • с. Корито, меѓа, кар., 1430 m, 28.6.2005.

***R. heckeliana** Tratt. • Корито - под Таул, кар. камењар, 1600 m, 20.6.1999 (стр. 16)

R. agrestis Savi • с. Куново, околу патот, 900-1050 m, 6.5.1999, 23.6.2005.

R. micrantha Borger ex Sm. • с. Седларево, шумска чистинка, 1500 m, 27.6.1999 • с. Ново Село, кар. камењар, 570 m, 13.6.1999.

Agrimonia eupatoria L. ssp. **eupatoria** • Водица, 950 m, 23.7.2005 • с. Стенче, 750 m, 21.6.1998

Се среќава расфрлано скоро во сите делови на масивот, околу шумите, на грмушести места, ливади, меѓи и сл., до 1600 m.

Aremonia agrimonoides (L.) DC. • Ново Село, 700 m, 26.4.1998 • [над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960)] • [Чам (ЕМ, 1974)].

Распространето на мезофилни тревести и шумски станишта, до 1650 m.

Sanguisorba minor Scop. ssp. **muricata** Briq. • с. Куново, 1050 m, 23.6.2005 • [Николовски, 1960] [*S. minor*, над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960)].

Често на брдски и планински пасишта, камењари и грмушести места, до 1700 m.

Geum urbanum L. • Чам, 1620 m, 24.6.1998 • Габер, 550 m, 3.5.1998.

Често растение на рудерални и различни шумски станишта, до 1650 m.

G. molle Vis. & Panč. • с. Седларево - кај природот од селото, пасишта, 1350 m, 28.6.1998 • Локва, длабока почва, кар., 1250 m, 28.7.1998.

Potentilla argentea L. • Расова, 600 m, 30.5.1999 • с. Гургурница, 1400 m, 21.6.1998 • Шатор, 950 m, 13.06.1999 • с. Г. Челопек, 630 m, 18.6.1998 • с. Корито, 1400 m, 18.6.2005.

Распространето во различни тревести заедници, до 1700 m.

P. inclinata Vill. • Веља Пресло, 900 m, 22.6.2003 • Расова, 600 m, 30.5.1999 • Табахон, 1650 m, 15.7.1999 • с. Г. Челопек, 650 m, 18.06.1998 • с. Корито, 1430 m, 28.6.2005 • Пеклиште, 1480 m, 2.7.2005.

Распространето во различни тревести заедници, до 1700 m.

P. astracantha Jacq. var. **astracantha** • Лока, 550 m, 30.5.1999 • Зајачец, 800 m, 1.5.1999.

Се среќава на карпи и камењари во сите делови на масивот, но доста расфрлано, до 1350 m.

P. detommasii Ten. • Локва, 1250 m, 21.6.1998 • с. Гургурница, 1400 m, 28.6.2005 • Пеклиште, 1500 m, 2.7.2005.

Повеќето примероци одговараат на var. *holosericea* (Griseb.) Hausskn.

P. pedata Nestler • с. Луковица, 400 m, 18.05.1999 • Локва, 1200 m, 21.6.1998 • с. Стенче, 900 m, 14.5.2005 • Таул, 1750 m, 20.6.1999.

Распространето на камењари и пасишта, до 1750 m.

P. obscura Willd. • с. Корито, тревести места, кар., 1430 m, 28.6.2005 • Пеклиште, длабока почва, 1480 m, 2.7.2005.

P. sulphurea Lam. • Расова, тревесто место, кар., 700 m, 30.5.1999 • Локва, пасишта и грмушести места, кар., 1250 m, 21.6.1998 • Водица, тревесто место, 950 m, 13.6.1999.

P. balcanica (Wolf) Micevski • с. Седларево - под к. 1704, планинско пасиште, кар., 1650 m, 20.7.1989.

P. macedonica Micevski • Клисура на р. Треска - помеѓу браната Козјак и Голема Глава, на кар. камењар, 380 m, 11.7.1999 [= Матовски & Теофиловски, 2004].

P. laciniosa W. K. • Расова, 630 m, 30.5.1999 • Шатор, 950 m, 13.6.1999.

Распространето на камењари и брдски пасишта, до 1500 m.

P. reptans L. • с. Мерово, 800 m, 13.6.1999.

Се среќава на повеќе локалитети, на влажни место, рудерални места и сл., до 1050 m.

P. micrantha Ramond ex DC. • Шатор, 950 m, 8.3.1998.

Често растение во шумскиот појас, до 1600 m.

Fragaria vesca L. • с. Ново Село, 700 m, 14.6.1998 • [над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960)].

Често растение, на шумски чистинки, во светли шуми и шикари, на планински пасишта и сл., до 1800 m.

F. viridis Duchesne • Доброец, тревесто место, 700 m, 22.6.2003 • с. Луковица, тревесто место, 950 m, 27.6.1999 • Пеклиште, длабока почва, 1480 m, 2.7.2005 • с. Г. Лешница, 850 m (обсерв.) • [над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960, sub *F. collina* Ehrh.)].

Allchemilla flabellata Buser • Чам, планински пасишта, кар., 1650-1700 m, 24.6.1998 • Дупен Камен, планинско пасиште, кар., 1750-1820 m, 5.6.1999.

A. glaucescens Wallr. • с. Волче, длабока почва, кар., 1650 m, 16.7.2005 • Пеклиште, длабока почва, сил., 1450 m, 5.6.1999.

A. xanthochlora Rothm. • Пеклиште, длабока почва, сил., 1450 m, 5.6.1999.

Pyrus pyraeaster Burgsd. • с. Ново Село, 550-700 m, 28.8.1999 • Трница, 580 m, 5.9.1999 • с. Куново, 1050 m, 9.5.1999 • [над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960)].

Се среќава расфрлано во сите делови од масивот, во појас на шумите, во меѓи, запуштени ливади и сл., до 1450 m.

P. amygdaliformis Vill. • Шкоза, 520 m, 18.7.1999 • с. Стенче, 700-800 m, 1.5.1998 • Чука, 600 m, 5.9.1999 • [над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960)].

Распространето во зона на термофилни шуми и шикари, запуштени ливади и сл., до 1250 m.

Malus florentina (Zuccagni) Schneider • Попова Шапка, покрај дабова шума, 950 m, 22.5.1999 • с. Г. Лешница, дабово сечиште, 900 m (опсерв.).

M. dasyphylla Borkh. • Карпа Беленица, 1250 m, 28.8.1999 • с. Куново, 950 m, 7.7.1998

Се среќава единечно, во шумскиот појас на целиот масив, до 1250 m.

Sorbus domestica L. • Ново Село, дабова шума, 550 m, 13.6.1999 • Шатор, 950 m, 23.7.2005 • [над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960)].

Единечни, главно млади примероци, се среќаваат во сите делови на Сува Гора, во појасот на дабови шуми, до 1100 m.

S. aucuparia L. • Чам, елова шума, кар., 1550-1680 m, 27.6.1999, 15.8.1999 • Пања, листопадна шума, кар., 1500 m, 22.5.1999 • Шар, букова шума, 1370 m.

S. semipinnata (Roth.) Hedlund • Станика, помеѓу смреки, кар., 1500 m, 24.6.1998 • Чам, елова шума и помеѓу смреки, кар., 1550-1720 m, 15.7.1998 • Пеклиште, шума од црн бор, кар., 1380-1550 m, 5.6.1999 • [Чам (Ем, 1974)].

S. torminalis (L.) Crantz • с. Лопушник, 700 m, 17.5.1998 • [над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960)] • [Чам (Ем, 1974)].

Се среќава расфрлано на целиот масив, во шуми од црн габер, даб и потермофилни букови шуми, до 1600 m.

S. aria (L.) Crantz • Карпа Беленица, 1250 m, 28.8.1999 • Чам, 1550-1680 m, 27.6.1999 • Пања, 1000 m, 8.8.1999 • Липа, 1100 m, 15.8.1999 • Љуги Кеч, 1000-1200 m, 28.6.2005 • с. Трново, 1150 m, 1.5.1999 • [над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960)] • [Чам (Ем, 1974)].

Распространето како единечна примеса во појасот на скоро сите типови шуми и шикари, 800-1700 m.

S. graeca (Spach) Kotschy • Шар, покрај патот, кар., 1370 m, 5.6.1999.

S. umbellata (Desf.) Fritsch ssp. **koevessii** (Pérez) Kárpáti • Карпа Беленица, кар. камењар, 1400 m, 23.7.2005 • Микарија, кар. камењар, 1450 m, 8.7.1998 • с. Корито, кар. камењар, 1300-1450 m, 20.6.1999, 28.6.2005 • Крње, кар. камењар, 1200 m, 17.6.2005.

***S. umbellata** (Desf.) Fritsch ssp. **banatica** (Jav.) Karpati • Микарија, кар. камењар, 1450 m, 8.7.1998 • Љуги Кеч, кар. камењар, 1270 m, 28.6.2005 (стр. 17)

S. austriaca (Beck) Hedl. • Голина, во појас на букова шума, 1250 m, 8.7.2006 • Карпа Беленица, мешана листопадна шума, кар, 1250 m, 28.8.1999, 8.7.2006 • с. Ларце - помеѓу Чам и Пања, букова шума, кар, 1600 m, 22.5.1999 • [Чам (Ем, 1974, sub *S. mougeotii* Soyer-Willem. & Gordon)]

Amelanchier ovalis Medicus var. **ovalis** • Зајачец, 700 m, 1.5.1999 • Локва, 1250 m, 21.6.1998 • Дол, 700 m, 1.5.1998.

Се среќава расфрлано на целиот масив, на каменливи места во шумскиот појас и во појасот на планински пасишта, до 1700 m.

Cotoneaster integerrimus Medicus • Карпа Беленица, кар. камењари, 1200-1400 m, 24.6.1998 • с. Корито, пасишта и камењари, кар., 1600 m, 28.6.2005 • с. Блаце, шикари, кар., 1200 m, 14.5.2005 • с. Волче, шума од црн габер, кар., 1550 m, 16.7.2005.

C. nebrodensis (Guss.) Koch • Веља Пресло, 900 m, 23.6.2003 • Локва, 1250 m, 21.6.1998 • Влак, 900 m, 4.5.2005 • с. Корито, 28.06.2005 • [над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960, sub *C. tomentosa*)].

Доста често растение, скоро во сите делови на масивот, на камењари, во термофилни шикари и светли шуми, до 1700 m.

Crategus monogyna Jacq. var. **monogyna** • с. Г. Челопек, 650 m, 4.5.1999 • с. Корито, 1430-1500 m, 28.6.2005 • [над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960)].

Распространето покрај шумите, на шумски чистинки и планински пасишта, до 1650 m.

C. heldreichii Boiss. • Ливада Куртешит, дабова шикара, кар., 1100 m, 23.7.2005 • с. Д. Лешница, покрај дабова шума, 750 m, 8.7.2005 • с. Г. Челопек, во меѓа, 700 m, 4.5.1999.

C. orientalis Pall. • с. Луковица, 980 m, 21.8.1988 • с. Корито, 1450 m, 20.6.1999 • [над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960)]

Се среќава единечно скоро во сите делови на масивот, на отворени места, 1000-1600 m.

C. sericeus Džekov • Голина, отворени места, кар., 1250-1500 m, 27.6.99, 8.7.2006 • с. Корито, каменливи места, кар., 1450 m, 20.6.1999, 28.6.2005 • с. Волче - над Крње, 1600 m (обсерв.).

Prunus cerasifera Ehrh. • Карпа Беленица, отворено место, кар., 1276 m, 28.8.1999 • с. Волче, кар. камењар, 1550 m, 16.7.2005.

P. spinosa L. var. **dasyphylla** Schur. • с. Г. Челопек, 700 m, 4.5.1999.

Распространето во меѓи, напуштени ливади, покрај шуми и сл., во пониските делови.

P. insititia L. • Пања, термофилна шума, кар., 1100 m, 8.8.1999.

P. cocomilia Ten. • с. Корито, ливади, кар., 1430-1500 m, 20.6.1999, 28.6.2005 • с. Волче, кар., 1200 m, 17.6.2005.

P. avium L. • с. Седларево, букова шума, 1400 m, 7.6.1999 • с. Куново, сил., 1050 m, 9.5.1999 • с. Волче, грмушесто место, кар., 1560 m, 16.7.2005 • [над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960)].

P. mahaleb L. • с. Луковица, 400 m, 30.5.1999 • с. Чегране, 31.5.1998 • [над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960)].

Се среќава единечно во шумскиот појас на целиот масив, до 1500 m.

CRASSULACEAE

Jovibarba heuffelii (Schott) Löve var. **patens** (Griseb.) Válev f. **patens** • Станика, кар. камењар, 1600 m, 22.7.2005 • Чам, кар. камењар, 1600 m, 27.6.1999 • Добарски Жеден, кар. камењари и карпи, 650-900 m, 10.4.2005 • с. Стенче, кар. карпа, 600 m, 24.5.1998 • с. Корито, кар. камењар, 1400 m, 28.6.2005 • с. Беловиште, кар. карпи, 1700 m (опсерв.) • с. Волче, на кар. камењар, 1700 m (опсерв.).

Од страна на Николовски (1960), за просторот над потегот с. Стенче - с. Форино, се наведува видот "*Sempervivum macedonica*", но веројатно се работи за некоја гршка.

Sedum maximum (L.) Suter • с. Г. Лешница, тревести места, 870 m (опсерв.) • Липа, шума од црн габер, кар., 1100 m, 25.4.1999, 7.1999 • Расова, засенчено место, 500 m (опсерв.).

S. ochroleucum Chaix. • Добарски Жеден, 550 m, 18.7.1999.

Често растение на кар. камењари, до 1850 m.

S. acre Boiss. • Добарски Жеден, 600 m, 14.6.1998 • [над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960)].

Често растение на кар. камењари и карпи, до 1750 m.

S. sartorianum Boiss. • Добарски Жеден, 600 m, 14.6.1998.

Распространето, но поретко од претходниот вид, на карпи, камењари и плитки почви, претежно на кар., до 1750 m.

S. grisebachii Boiss. & Hejdr. var. **grisebachii** • с. Седларево, во појас на букова шума, 1330 m, 26.6.1998, 12.7.2006.

S. grisebachii Boiss. & Hejdr. var. **horakii** (Rohlena) Hart [Syn.: *S. flexuosum* Wettst.] • Таул, планинско пасиште, кар., 1750 m, 20.6.1999.

***S. tuberiferum** Stoj. & Stef. • с. Куново - ископот од патот, сил. и кар., 900 m, 6.7.1998, 3.8.1998. (стр. 18)

S. album L. ssp. **athoum** (DC.) Hayek • Зајачец, кар. карпа, 1000 m, 3.7.1999 • Дупен Камен, кар. камењар, 1700 m, 5.6.1999 • с. Волче, кар. камењари, 1550-1750 m (опсерв.) • [*S. album*, над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960)].

S. dasyphyllum L. var. **dasyphyllum** • с. Седларево, кар. камењар, 1500 m, 15.7.1998.

S. cepaea L. • с. Луковица, 830 m, 27.6.1999 • [над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960)].

Распространето, но не многу често, на засенчени места, до 1100 m.

S. rubens L. • с. Г. Челопек, тревести места, сил., 650 m, 19.6.1998 • Висока Чука, кар. камењар, 600 m (опсерв.) • Чам, каменливо пасиште, кар., 1650 m (опсерв.) • Љуги Кеч, кар. камењар, 1000 m (опсерв.) • Таул, каменливо пасиште, кар., 1700 m (опсерв.).

S. caespitosum (Cav.) DC. • с. Ново Село, брдски пасишта, сил., 700 m, 26.4.1998 • с. Беловиште, брдски пасишта, сил., 680 m, 4.5.2005.

SAXIFRAGACEAE

Saxifraga rotundifolia L. ssp. **rotundifolia** • Чам, елова шума, кар., 1600-1700 m, 27.6.1999 • Лица, засенчено место, кар., 1000 m, 21.6.1998 • Лакавичка Река, засенчени долови, сил., 800-900 m • [*S. rotundifolia*, Чам (ЕМ, 1974)].

S. tridactylites L. • с. Луковица, 650 m, 29.3.1998 • с. Ново Село, 600-700 m, 26.4.1998 • с. Желино, 600 m, 15.3.1998 • Јужарија, 650-900 m, 12.4.1998.

Често рстение на кар. и сил. камењари, брдски и планински пасишта и сл., до 1700 m.

S. adscendens L. ssp. **adscendens** • Чам, кар. камењари и пасишта, 1650-1700 m, 24.6.1998 • Табахон, планински пасишта, кар., 1600 m, 30.5.1990 • Таул, планински пасишта и камењари, кар., 1500-1850 m (опсерв.) • Дупен Камен, кар. камењар, 1850 m, 5.6.1999.

S. bulbifera L. • Трница, тревести места и дабови шуми, 550-600 m, 20.4.1998 • с. Г. Лешница, длабока почва, кар., 1600 m, 30.5.1999 • Јабланица, тревести места, 1000 m (опсерв.) • Лакавичка Река, тревести места, сил., 800 m (опсерв.).

S. sempervivum Koch f. **stenophylla** (Boiss.) Hayek • Зајачец, кар. карпи, 500 m, 11.4.1990

S. grisebachii Deg. & Dörf. var. **grisebachii** f. **grisebachii** • Зајачец, 700-900 m, 1.5.1999 • с. Луковица, 650 m, 30.4.1990 • Дол, 900 m, 11.5.1999.

Се среќава и на повеќе други локалитети, на кар. карпи и камењари, до 1800 m.

S. paniculata Miller • Таул, 1800 m, 20.6.1998.

Распространето на планински пасишта и кар. камењари, 1650-1850 m.

FABACEAE

Podocytisus caramanicus Boiss. & Heldr. • Добарски Жеден, над автопатот, кар., 550 m, 3.7.1999

Cytisus nigricans L. • Трница, во појас на дабова шума, 550 m, 1.6.1998.

C. petrovicii (Adam.) Micevski • Зајачец, 700 m, 17.5.1991 • Јабланица, 950-1050 m, 15.5.1991 • Пања, 1450 m, 30.5.1990 • Дол, 900 m, 3.5.1991 • Јужарија, 700-1000 m, 13.5.1991

Распространето на кар. карпи и камењари, до 1750 m.

Chamaecytisus triflorus (L.) Scalická var. **albanticus** (Deg. & Dörf.) Micevski • с. Луковица, 800 m, 17.5.1991 • Шатор, 930 m, 15.5.1991 • с. Ново Село, 700 m, 17.5.1991 • с. Г. Лешница, 850 m, 8.5.2006 • с. Блаце, 720-950 m, 14.5.2005 • Корија, 800 m, 19.5.1991 • с. Стенче, 700 m, 12.6.1991.

Често растение во посветли шуми, покрј шуми и шумски патишта, на шумски чистинки и сл., до 1600 m.

C. falcatus (Waldst. & Kit.) Holub var. **grisebachii** (Briq.) Micevski • Пеклиште, шума од црн бор, кар., 1500 m, 2.7.2005.

C. austriacus (L.) Link. var. **virescens** (Kovats) Kuzm. • с. Д. Лешница - покрај патот за с. Г. Лешница, сил., 550-750 m, 4.6.2005, 8.7.2005 • с. Г. Лешница - над селото, појас на дабови шуми, 850 m, 25.8.2005.

C. sp. • просторот помеѓу с. Мерово, с. Ново Село и Јаблница, дабови шуми, шумски чистинки, покрај патишта и сл., 600-1000 m, 14.6.1998, 5.9.1998.

C. tommasinii (Vis.) Rothm. • Лакавичка река - помеѓу реката и патот за с. Куново, покрај шумски патишта, во дабови шуми и на сечишта, сил., 550-1000 m, 7.7.1998, 31.5.1999.

***Genista tinctoria** L. var. **pubescens** (Lang.) Neuff. • Трница, тревести и грмушести места, 520-600 m, 6.6.1998. (стр. 19)

***G. januensis** Viv. var. **januensis** • Речиште, шибјак, кар., 750 m, 20.6.1991 • Суроч, термофилни шикари, кар., 900 m, 1.6.1991 • с. Долна Лешница, плитка почва, 550-750 m, 11.5.1991 • Пања, шикара од црн габер, кар., 1050 m, 3.6.1991 • с. Стенче, шикари, кар., 650 m, 12.6.1991 (стр. 19)

***G. januensis** Viv. var. **macedonica** Micevski • Дол, кар. камењари и помеѓу кар. блокови, 650-700 m, 3.5.1991 • Јужарија, кар. камењари и помеѓу кар. блокови, 700-1000 m, 13.5.1991 • Шар, кар. камењар, 1300 m, 5.6.1999 • Дупен Камен, кар. камењар, 1850 m, 5.6.1999 • под Таул, кар. камењар, 1600 m, 2.7.2005. (стр. 20)

G. sagittalis L. • с. Луковица, 850 m, 19.6.1991 • Велики Присој, 1330 m, 17.6.1991 • с. Милетино, 800 m, 30.5.1990.

Распространето во појас на светли шуми и пасишта, до 1750 m.

Robinia pseudoacacia L. • с. Милетино, 500-600 m, 5.9.1999.

Распространет вид по меѓите и покрај патиштата, покрај населбите и сл., до 1100 m.

Galega officinalis L. • Чука, песоклив насип, 600 m, 5.9.1999.

Colutea arborescens L. var. **arborescens** • Речиште, 800 m, 28.6.1998 • с. Седларево, 1300 m, 8.7.2006 • Попова Шапка, 900 m, 26.8.2005 • [над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960)].

Се среќава не многу често на целиот масив, во појас на термофилни шуми, до 1200 m.

Astragalus hamosus L. • с. Г. Челопек - над Млака, запуштена ливада, 620 m, 13.6.1998.

A. depressus L. var. **depressus** • с. Луковица - над селото, кар. карпи, 1030 m, 30.7.1999 • Станика, еродирано пасиште, кар., 1620 m, 27.6.1999 • Чам, кар. камењар, 1700 m, 27.6.1999 • с. Гургурница - кај к. 1440, каменливо пасиште, кар., 20.6.1999 • с. Корито - кај влезот во селото, кар. камењар, 1400 m, 31.5.1998, 20.6.1999.

***A. depressus** L. var. **hirsutus** Diklić • Чам, кар. камењар, 1700 m, 27.6.1999 • Станика, еродирано пасиште, кар., 1620 m, 27.6.1999 (стр. 20)

A. glycyphyllos L. • с. Ново Село, 700 m, 14.6.1998 • [над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960)].

Се среќава во сите делови, на шумски чистинки и во ретки шуми и шикари, до 1300 m.

A. glycyphylloides DC. • с. Волче - под Таул, покрај букова шума, кар., 1500 m, 16.7.2005

A. angustifolius Lam. ssp. **angustifolius** • Кушевица, 1350 m, 24.5.1998 • Микарија, 1450 m, 18.7.1998 • с. Чегране, 1000 m, 31.5.1998 • [Сува Гора (Drenkovski, 1971)]

Распространето на кар. камењари, (1000) 1250-1850 m.

A. onobrychis L. var. **chlorocarpus** (Griseb.) Stoj. & Stef. f. **chlorocarpus** • с. Луковица, 850 m, 19.6.1991 • с. Копачин Дол, 19.6.1991 • с. Г. Челопек, 630 m, 13.6.1998 • с. Блаце, 1150 m, 24.5.1998

Често растение на брдски пасишта и камењари, до 1150 m.

A. onobrychis L. var. **chlorocarpus** (Griseb.) Stoj. & Stef. f. **albiflorus** (Vand.) Nay. • с. Г. Челопек, сил. камењар, 630 m, 13.6.1998.

***A. lacteus** Heldr. & Sart. (Syn.: *A. baldaccii* Degen.) • с. Седларево - под к. 1704, кар. камењар, 1650 m, 15.7.1998 • Таул, кар. карпи, 1600 m, 28.6.2005 • Сува Гора: с. Волче - над Крње, кар. карпи, 1750 m, 17.7.2005 (стр. 20)

Vicia incana Gouan • Расова, 450 m, 30.5.1999 • Чам, 1650 m, 27.6.1999 • Пања, 1050 m, 24.6.1998 • с. Куново, 900 m, 6.7.1998 • Пеклиште, 1450-1550 m, 16.7.2005.

Распространето во шумскиот појас на целиот масив, до 1650 m.

V. tenuifolia Roth • Пања, покрај листопадна шума, кар., 1200 m, 22.5.1999.

V. dalmatica Kerner • Тетово - просторот помеѓу с. Ново Село, с. Мерово и Јабланица, ливади, меѓи, дабови шуми и низ грмушки, 550-1000 m, 13.6.1999 • с. Луковица - околина на селото, ливади и меѓи, 880-1050 m (опсерв.).

V. onobrychioides L. • с. Луковица - ливадите под селото, 850 m (опсерв.) • Подиште, ливади, 1000 m, 4.5.1998 • с. Корито - ливадите јужно од селото, 1500 m (опсерв.) • с. Куново - кај влезот, грмушесто место, 1050 m (опсерв.) • Пеклиште, шума од бука и црн бор, кар., 1550 m, 6.6.1999.

V. villosa Roth. • с. Г. Челопек - над Млака, тревесто место, сил., 620 m, 8.8.1999 • с. Чегране - над селото, грмушесто место, кар., 550 m, 28.6.2005 • с. Куново - природот, запуштена ливада, сил., 1050 m, 23.6.2005.

V. hirsuta (L.) S. F. Gray • Ново Село, грмушесто место, 600 m, 26.4.1998 • с. Блаце, каменливи места, кар., 1000 m, 14.5.2005.

V. tetrasperma (L.) Schreb. • Трница, грмушесто место, 570 m, 6.6.1998

V. truncatula M. B. • Пања, покрај дабова шума, кар., 1100 m 22.5.1999 [= Матовски & Теофиловски, 2004].

V. grandiflora Scop. var. **grandiflora** • с. Ново Село, 650 m, 26.4.1998 • с. Г. Челопек, 700 m, 19.6.1998 • Габер, 600 m, 3.5.1998 • с. Лопушник, 750 m, 17.5.1998.

Распространето во појас на дабови шуми, покрај патишта и сл., до 900 m.

V. barbatae Ten. & Guss. • с. Г. Челопек - над селото, шумска чистинка, 830 m, 22.5.1999 • Трница, дабова шума и шумски чистинки, 550 m, 3.5.1998 • Коњски Гроб, покрај дабова шума, 850 m, 17.5.1998.

V. pannonica Crantz. ssp. **pannonica** • с. Ново Село - јужно од селото, покрај дабова шума, 750 m, 14.6.1998.

V. pannonica Crantz. ssp. **striata** (Bieb.) Nyman • с. Г. Челопек - над селото, покрај шумски пат, 850 m, 22.5.1999 • Трница, тревести места, 550 m, 6.6.1998.

V. sativa L. ? ssp. **sativa** • с. Г. Лешница - над селото, тревесто место, кар., 850 m, 4.6.2005

V. sativa L. ssp. **nigra** (L.) Ehrh. • Трница, тревесто место, 550 m, 6.6.1998 • Чука, тревести места, 570 m, 31.5.1998 • с. Куново - околу патот, каменливо место, 800 m, 17.5.1998 • с. Куново - на природот, тревести места, сил., 1050 m, 23.6.2005.

V. lathyroides L. • с. Ново Село, 600 m, 26.4.1998 • Расова, 550 m, 1.5.1999 • Д. Лешница, 550 m, 4.6.2005 • Трница, 550 m, 20.04.1998, 3.5.1998.

Често растение на брдски пасишта, ливади и околу патишта, до 1200 m.

V. peregrina L. • с. Г. Лешница - над селото, ливада, 840 m, 4.6.2005 • с. Блаце - под Локва, кар. камењар, 1150 m, 14.5.2005.

V. lutea L. var. **lutea** • Габер, грмушесто место, 600 m, 6.6.1998.

V. narbonensis L. var. **serratifolia** (Jack.) Ser. • с. Г. Челопек, низ лозјата, сил., 620-700 m, 4.5.1999 • Трница, грмушесто место, 520 m, 22.5.1998.

Lens nigricans (Bieb.) Gordon f. **nigricans** • с. Желино - над школото, кар. камењар, 460 m, 15.5.1998 • Лока, тревести места, 700 m (опсерв.) • с. Чегране, кар. камењар, 550 m, 31.5.1998

Lathyrus vernus (L.) Bernh. • [над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960)].

L. venetus (Mill.) Walf. • Коњски Гроб, 900 m, 9.5.1999 • [над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960)].

Често растение во појас на светли шуми и шикари, до 1600 m.

L. niger (L.) Bernh. • Попова Шапка, 900 m, 22.5.1999.

Распространето на грмушести места, во светли шуми и сл., до 1600 m.

L. pratensis L. • с. Луковица - ливадите под селото, 850 m, 7.6.1998 • с. Седларево - пасиштата на природот, 1350 m, 28.6.1998 • Шар, околу патот, кар., 1350 m (опсерв.).

L. laxiflorus (Desf.) O. Kuntze var. **laxiflorus** • с. Блаце, 720 m, 14.5.1998 • Коњски Гроб, 850 m, 7.6.1998 • Зајачец, дабова шума, кар., 950 m, 1.5.1999.

L. laxiflorus s.l. е често растение во светли шуми и шикари, по шумски чистинки, во сечишта и сл., до 1600 m.

L. tuberosus L. • с. Луковица - над селото, суво тревесто место, 1000 m, 3.7.1999 • с. Волче - кај Крње, тревесто м., кар., 1200 m, 17.7.2005.

L. grandiflorus Sibth. & Sm. • с. Луковица - под т. 1267, рабови на дабова шума, 1000 m • Корија, грмушесто место, 700-800 m. 24.6.1998 • Љуги Кеч, шикара од бел габер, кар., 800 m (опсерв.) • с. Мерово - покрај патот за с. Луковица, 1070 m (опсерв.).

L. latifolius L. var. **brachypterus** (Alef.) Kož. • с. Волче - кај Крње, запуштена ливада, кар., 1170 m, 17.7.2005.

L. saxatilis (Vent.) Vis. • Добарски Жеден, каменливо место, кар., 650 m, 18.4.1999.

L. sphaericus Retz. • Лока, запуштена ливада, кар., 700 m, 30.5.1999 • с. Ново Село - јужно, сечиште, 700 m, 14.6.1998 • с. Г. Лешница - над селото, тревесто место, 850 m, 4.6.2005.

L. cicera L. • с. Луковица - клисура на р. Треска, запуштена ливада, кар., 600 m, 1.5.1999 • Габер, тревести места, сил., 600 m, 6.6.1998 • с. Стенче - покрај патот за с. Гургурница, кар., 750 m, 24.5.1998 • с. Блаце - над селото, тревесто место, 700 m, 14.5.2005 • с. Куново - природот, ливада, 1030 m, 23.6.2005.

L. nissolia L. var. **nissolia** • Трница, 550 m, 6.6.1998.

Распространето на ливади, тревести и каменливи места, до 1450 m.

L. aphaca L. f. **aphaca** • Габер, 600 m, 3.5.1998.

Распространето на тревести места и ливади, до 1000 m.

Pisum sativum L. ssp. **elatius** (Bieb.) Ascher & Graben. • Трница, покрај дабова шикара, сил., 500 m, 22.5.1998.

***Ononis reclinata** L. • с. Луковица - р. Треска, кар. камењар, 700 m, 7.6.1998. (стр. 21)

O. pusilla L. • с. Луковица - клисура на р. Треска, 600-700 m, 7.6.1998 • с. Луковица - под Суроќ, 600 m, 20.6.1991 • Шар, кар. камењар, 1350 m, 5.6.1999.

Се среќава доста расфрлано на целиот масив, на карбонатни камењари, во термофилни шуми и шикари, до 1600 m.

O. spinosa L. (incl. *O. arvensis* L.) • с. Ново Село - покрај патот за с. Мерово, 570 m, 28.8.1999, 8.7.2006 • с. Г. Лешница, тревесто место, 850 m, 17.9.2006, 25.8.2005 • с. Г. Челопек, тревести места, сил., 620 m, 8.8.1999 • с. Трново - покрај патот за Пеклиште, 1150 m, 17.7.2005.

Melilotus alba Medicus • с. Чегране - покрај патот за с. Корито, кар., 600-1100 m • с. Лопушник - покрај патот за с. Куново, сил., 630 m, 1.8.1999.

M. officinalis (L.) Pallas • Зајачец, 1000 m, 3.7.1999 • Љуги Кеч, 700 m, 28.6.2005 • с. Стенче, 700 m, 21.6.1998.

Се среќава расфрлано во сите делови на масивот, на каменливи места, брдски пасишта, термофилни шикари и суви ливади, до 1550 m.

M. neapolitana Ten. • Добарски Жеден, кар. камењар, 600 m, 14.6.1998 • Љуги Кеч, покрај шикара, кар., 800 m (опсерв.).

Trigonella corniculata (L.) L. • Речиште, каменливи место, кар., 650-800 m, 7.6.1998 • Лока, ливада, 700 m, 30.5.1999.

T. monspeliaca L. f. **monspeliaca** • Зајачец, кар. карпа, 1000 m, 3.7.1999 • с. Желино - над школото, кар. камењар, 500 m (опсерв.) • с. Г. Челопек, тревесто место, сил., 600 m, 13.6.1998.

T. monspeliaca L. f. **leiocarpa** Koch • Зајачец, кар. карпа, 1000 m, 3.7.1999.

T. gladiata Steven ex Vieb. • с. Луковица - клисура на р. Треска, кар. камењар, 650 m, 7.6.1998, 1.5.1999 • с. Луковица - под Суроќ, кар. камењар, 600 m, 20.6.1991 • с. Ново Село - јужно, сечиште, 700 m, 26.4.1998 • Корија, кар. карпи, 850 m, 22.5.1999.

Medicago lupulina L. var. **lupulina** • с. Г. Челопек, 630 m, 13.6.1998.

Често растение на ливади, пасишта, селски утрини и сл., до 1500 m.

M. sativa L. • с. Корито, 1350 m, 20.6.1999 • с. Балин Дол, 650 m, 28.7.1998 • Шар, 1200 m, 1.8.1999.

Се среќава на ливади и покрај патишта, во околината на населбите, до 1450 m.

M. falcata L. ssp. **falcata** • с. Г. Челопек, тревесто место, сил., 620 m, 8.8.1999 • Кофелница, кар. камењар, 1350 m, 15.8.1999 • с. Куново - покрај патот, 1050 m (опсерв.).

M. prostrata Jacq. ssp. **vukovicii** Micevski • Самар, 700 m, 28.6.1998 • Зајачец, 400 m, 11.7.1999 • с. Седларево - под к. 1704, 1650 m, 27.6.1999 • Добарски Жеден, 600 m, 18.7.1999 • Микарија, 1450 m, 8.7.1998 • Кофелница, 1350 m, 15.8.1999 • с. Корито, 1350 m, 20.6.1999 • с. Корито, 1550 m, 20.6.1999 • с. Куново, 1050 m, 1.8.1999.

Често растение на кар. камењари, до 1500 m.

M. orbicularis (L.) Bortal. var. **orbicularis** • Чука, тревесто место, сил., 570 m, 31.5.1998 • Расова, тревесто место, 500 m (опсерв.) • Доброец, тревесто место, 700 m (опсерв.).

M. rigidula (L.) All. • Речиште, 750 m, 7.6.1998 • с. Г. Лешница, 830 m, 4.6.1998 • с. Г. Челопек, 630 m, 13.6.1998 • с. Блаце, 650 m, 14.5.2005 • с. Беловиште, 680 m, 4.5.1998.

Распространето на брдски пасишта и камењари, до 1100 m.

M. arabica (L.) Nuds. • с. Луковица - периферија, тревесто место, 890 m, 7.6.1998 • с. Блаце - приферија, тревесто место, 650 m, 14.5.2005 • с. Беловиште - над селото, брдско пасиште, сил., 680 m, 4.5.1998 • с. Куново - во селото, тревесто место, 1000 m, 23.6.2005.

M. minima (L.) Bartl. var. **minima** • Речиште, 750 m, 7.6.1998 • с. Чегране, 600 m, 31.5.1998

M. minima (L.) Bartl. var. **longiseta** Ser. • с. Г. Челопек, 600 m, 13.6.1998.

M. minima (L.) Bartl. var. **brevispina** Benth. • Речиште, 700 m, 7.6.1998.

M. minima s.l е често растение на суви тревести места, до 1100 m.

Trifolium strictum L. • Пеклиште, длабока почва, сил., 1390 m, 2.7.2005.

T. repens L. • с. Д. Лешница, 550 m, 4.6.2005.

Распространето по ливади и околу патишта, до 1100 m.

T. nigrescens Viv. • Доброец, 700 m, 22.6.2003 • с. Г. Челопек, 630 m, 19.6.1998 • с. Корито, 1430 m, 28.6.2005 • с. Куново, 1000 m, 9.5.1999.

Доста често растение на ливади и брдски пасишта, до 1430 m.

T. physodes Steven ex Vieb. • Корија, покрај шумски пат, 900 m, 22.5.1999.

T. fragiferum L. ssp. **bonannii** (Persl.) Soják • с. Луковица - под Голина, покрај дабова шума, 1000 m, 28.6.1998 • Локва, каменливо пасиште, кар., 1250 m, 21.6.1998 • Љуги Кеч, шикара, кар., 1100 m • с. Корито - под Таул, каменливи места, кар., 1600 m (опсерв.).

T. resupinatum L. • с. Седларево - кај природот, влажно место, 1350 m, 28.6.1998, 29.8.2005.

T. velenovskyi Vand. • Чам, планинско пасиште, кар., 1700 m, 20.6.1999 • Микарија, длабока почва, 1450 m, 19.7.1998 • с. Корито - околу патот, кар. камењар, 1300-1430 m, 28.6.1999 • Коњски Гроб, дабова шума, сил., 900 m, 20.6.2005 • Лутоец, кар., 1000 m (опсерв.) • Пеклиште, шума од црн бор, кар., 1450 m (опсерв.).

T. campestre Schreb. • Лока, 600 m, 30.5.1999 • с. Луковица, 700 m, 7.06.1998 • с. Г. Лешница, 850 m, 4.6.2005 • Чука, 580 m, 31.5.1998 • с. Корито, 1300 m, 20.6.1999 • с. Куново, 1050 m, 23.6.2005.

Распространето на брдски пасишта и камењари, до 1600 m.

T. arvense L. var. **arvense** • Расова, кар. камењар, 700 m, 28.6.1998 • с. Ново Село - јужно, сечиште, 700 m, 14.6.1998 • с. Г. Лешница - над селото, 850 m (опсерв.) • с. Беловиште - брдските пасишта над селото, сил., 700 m (опсерв.) • с. Куново - над селото, брдски пасишта, сил., 1050 m, 23.6.2005 • с. Волче - Пеклиште, на длабока почва, 1400 m (опсерв.).

***T. arvense** L. var. **strictius** M.K.D. • с. Чегране, тревесто место, кар., 850 m, 20.6.1999. (стр. 21)

T. tenuifolium Ten. • с. Куново - над селото, суви тревести места, сил., 1050 m, 23.6.2005.

T. phleoides Pourt. ex Willd. • с. Корито - ливадите кон Љуги Кеч, кар., 1400 m, 28.6.2005.

T. dalmaticum Vis. • Веља Пресло, 900 m, 22.6.2003 • Лока, 700 m, 30.5.1999 • с. Г. Челопек, 620 m, 13.6.1998 • с. Желино, 500 m, 4.6.2005 • с. Чегране, 1000 m, 28.6.2005 • с. Корито, 1430 m, 28.6.2005.

Распространето на суви тревести и каменливи места, до 1430 m.

T. incarnatum L. ssp. **molinerii** (Barbis ex Hornem) Syme • с. Желино - над училиштето, каменливи места, кар., 500 m, 15.5.1998 • с. Блаце, шикари, кар., 720-900 m, 14.5.1998 • Коњски Гроб, запуштена ливада, сил., 800 m, 17.5.1998.

T. pratense L. • Лутоец, 1000 m, 22.6.2003 • с. Г. Челопек, 600 m, 13.6.1998 • с. Блаце, 650 m, 14.5.2005 • с. Стенче, 600-800 m, 14.5.2005, 21.6.1998 • с. Куново, 1000 m, 9.5.1999

Распространето на ливади, пасишта, покрај патишта и сл., до 1600 m.

T. pallidum Waldst. & Kit. • с. Г. Челопек - над Млака, суво тревесто место, 700 m, 4.5.1999

T. hirtum All. • Попова Шапка, тревесто место, 1000 m, 19.6.1998 • с. Куново - над селото, плитки почви, сил., 1050 m, 23.6.2005.

T. cherleri L. • с. Г. Челопек - над Млака, тревесто место, сил., 630 m, 13.7.1998 • Чука, суво тревесто место, сил., 560 m, 31.5.1998.

T. medium L. ssp. **balcanicum** Vel. • с. Луковица - под Голина, дабова шума, 1000 m, 29.6.1990, 28.4.1998.

T. patulum Tausch • Коњски Гроб, појас на дабови шуми, 750-1000 m, 5.6.1999

T. pignanii Feuché & Schaub. • Ливада Куртешит, 1100 m, 29.6.1990 • с. Г. Челопек, 850 m, 22.5.1999 • с. Балин Дол, 650 m, 17.3.1998.

Распространето на шумски чистинки и во ретки шуми, до 1680 m.

T. alpestre L. var. **alpestre** • с. Луковица - под Голина, рабови на дабова шума, 1000 m, 28.6.1998 • с. Ново Село, во сечиште, 700 m, 14.6.1998 • Љуги Кеч, грмушесто место, кар., 1200 m, 28.6.2005.

Опсервирано и на повеќе други локалитети.

T. angustifolium L. • с. Ново Село - јужно од селото, сечиште, 700 m, 14.6.1998 • с. Г. Челопек - над Млака, тревесто место, сил., 620 m, 13.6.1998 • с. Куново - над селото, тревесто место, сил., 1030 m, 23.6.2005.

T. ochroleucon Huds. var. **ochroleucon** • Расова, покрај шикари, кар., 500 m, 28.6.1998 • с. Корито - околу патот, кар., 1300 m, 28.6.1999 • с. Куново, тревесто место, сил., 1030 m, 23.6.2005.

D. herbaceum Vill. • Лутоец, 1000 m, 22.6.2003 • Чајле, 750 m, 18.7.1998 • с. Куново, 150 m, 23.6.2005 • Пеклиште, 1500 m, 16.8.2005.

Често растение на шумски чистинки, ливади, пасишта и сл., до 1600 m.

Lotus corniculatus L. • с. Седларево, 1650 m, 15.7.1998 • Чам, 1670 m, 24.6.1999 • Трница, 550 m, 1.7.1998 • Чука, 600 m, 5.9.1999.

Често растение на шумски чистинки, ливади, пасишта и сл., до 1700 m.

L. angustisimus L. • Чука, суво тревесто место, сил., 600 m, 21.6.1998.

Anthyllis aurea Walden var. **multifoliolata** Micevski & Matevski • Веља Пресло, кар. камењар, 900 m, 23.6.2003 • Речиште, термофилна шикара, кар., 770 m, 7.6.1998 • Дупен Камен, каменливо пасиште, кар., 1850 m, 5.6.1999 • [Сува Гора (Мицевски & Матевски, 2001)].

Се среќава масовно на повеќе места во поширокото сливно подрачје на р. Треска, до 1800 m.

- A. vulneraria** L. ssp. ? **polyphylla** (DC.) Nyman • Добарски Жеден, 600 m, 14.6.1998
Примероците се приближуваат на ssp. *spruneri*.
- A. vulneraria** L. ssp. **spruneri** (Boiss.) Bornm. • с. Луковица - р. Треска, 750 m, 20.6.1991, 7.6.1998.
- A. vulneraria** L. ssp. **pulchella** (Vis.) Bornm. • Дупен Камен, 1857 m, 5.6.1999 • Маѓоа Ливада, 1750 m, 16.7.2005.
- A. vulneraria** L. ssp. **macedonica** (Degen & Dörf.) Micevski & Matevski var. **macedonica** • с. Желино - над училиштето, 430-500 m, 4.6.2005.
- A. vulneraria** L. ssp. **macedonica** (Degen & Dörf.) Micevski & Matevski var. **bulgarica** (Sag.) Micevski & Matevski • с. Желино - над училиштето, 430-500 m, 4.6.2005, 20.5.1990 • с. Блаце - под Локва, 1220 m, 21.6.1998 • с. Куново - над селото, 1030 m, 23.6.2005.
- A. vulneraria* s.l. е распространето растение на целиот масив, на камењари и каменливи пасишта, на кар. и сил., до 1850 m.
- Ornithopus compressus** L. • Чука, суво тревесто место, сил., 600 m, 31.5.1998.
- Coronilla emerus** L. ssp. **emeroides** (Boiss. & Heldr.) Hayek • с. Г. Челопек, 900 m, 22.5.1999 • с. Ново Село, 650 m, 8.7.2006 • [*C. emerus*, над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960)]
Распространето во појасот на термофилни шуми и шикари, до 1200 m.
- ***C. coronata** L. • Висока Чука, шикари, кар., 600 m, 30.5.1999 • Речиште, термофилна шикара, кар., 750 m, 7.6.1998 • с. Стенче, шума од црн габер, кар., 650 m, 6.1991 • Љуги Кеч, термофилни шикари, 800-1200 m (опсерв.) • Шар, шикари, кар., 1100-1380 m, 5.6.1999. (стр. 21)
- C. varia** L. • с. Ново Село, 550 m, 13.6.1999 • [над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960)].
Распространето на тревести и грмушести места, во ретки шуми и шикари, до 1600 m.
- C. elegans** Pančić • с. Ново Село - под патот за с. Мерово, сечиште, 700 m, 14.6.1998.
- C. scorpioides** (L.) Koch • Чегране, 500-1400 m, 31.5.1998.
Распространето на кар. камењари, до 1400 m.
- Hippocrepis comosa** L. • Веља Пресло, кар. камењар, 900 m, 23.6.2003 • с. Волче - под Таул, шума од црн бор, кар., 1600 m, 2.7.2005.
- H. ciliata** Willd. • с. Луковица - клисура на р. Треска, кар. камењар, 700 m, 7.6.1998.
- Onobrychis alba** (W. K.) Desv. ssp. **alba** var. **rhodopaea** Degen & Dörfler • Расова, 700 m, 7.6.1998 • Добарски Жеден, 600 m, 14.6.1998 • с. Корито, 1300 m, 20.6.1999.
Примероците од с. Корито се приближуваат на ssp. *calcareae* (Vandas) Ball.
Често растение на кар. камењари и брдски пасишта, до 1750 m.
- O. montana** DC. ssp. **scardica** (Griseb.) Ball • Чам, каменливо пасиште, кар., 24.6.1998
- O. arenaria** (Kit.) DC. • с. Луковица - под Голина, покрај дабова шума, 950 m, 19.6.1988 • Пања, каменливи места, кар., 1000 m, 8.8.1999 • с. Волче - помеѓу Таул и Маѓоа Ливада, кар. камењар, 1650 m, 16.7.2005.

LYTHRACEAE

- Lythrum salicaria** L. • с. Ново Село - покрај патот за с. Мерово, 550 m, 28.8.1999 • с. Куново, 950 m, 6.7.1998.
Распространето на влажни и блатни места, до 1050 m.

ONAGRACEAE

- Circaea lutetiana** L. • Пеклиште, букова шума, сил., 1320 m, 21.8.1999.
- Epilobium angustifolium** L. • Чам, појас на елова шума, кар., 1600 m (опсерв.) • Љуги Кеч, песочливи насипи, кар., 650 m (опсерв.) • Лутоец, покрај патот, кар., 1000 m, 22.7.2003 • с. Куново - покрај патот, сил., 1000 m, 7.7.1998.
- E. dodonaei** Vill. • с. Куново - покрај патот, сил., 800-1050 m, 7.7.1998 • Лутоец, кар. насип, 1000 m (опсерв.) • Љуги Кеч, кар. насип, 650 m (опсерв.) • с. Стенче - над селото, кар. насип, 600 m (опсерв.).
- E. hirsutum** L. • с. Г. Челопек, 600 m, 8.8.1999 • с. Мерово, 800 m, 15.7.1998
Распространето на влажни и блатни места, до 1050 m.
- E. parviflorum** Schreb. • с. Мерово - во близина на патот, влажно место, 800 m, 13.6.1999 • с. Г. Челопек - над Млака, влажно место, 600 m, 8.8.1999 • с. Куново - покрај патот, влажно место, 1030 m, 1.8.1999.
- E. montanum** L. • Станика, помеѓу смреки, кар., 1600 m, 15.7.1998 • с. Ново Село - јужно, буково сечиште, 750 m, 14.6.1998 • с. Корито - кај природот, букова шума, кар., 1370 m, 20.6.1999 • с. Трново, покрај пат, 1390 m, 2.7.2005 • Таул, во смреки, кар., 1750 m, 20.6.1999.

E. lanceolatum Sebast. & Mauri • с. Седларево - источно, букова шума, 1330 m, 8.7.2006 • с. Ново Село - ископот од патот за с. Мерово, 700 m, 14.6.1998 • с. Лопушник, 700 m, 23.6.2005 • с. Д. Лешница, ископ од пат, сил., 580 m, 4.6.2005 • с. Куново, ископ од пат, сил., 1000 m, 23.6.2005.

***E. tetragonum** L. ssp. **lamyi** (Schultz) Nyman • с. Куново - покрај патот, влажно место, сил., 1030 m, 1.8.1999 • Габер, запуштено лозје, 550 m, 1.7.1998. (стр. 21)

***E. roseum** Schreber. ssp **roseum** • с. Г. Лешница - кај гробиштата, влажно место, 800 m, 26.8.2005. (стр. 22)

ANACARDIACEAE

Rhus coriaria L. • Зајачец, кар. камењар, 900 m (опсерв.).

Cotinus coggygria Scop. var. **coggygria** • Дол, 600 m, 5.9.1999 • Липа, 900 m, 8.6.1998 • [*C. coggygria*, над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960)].

C. coggygria Scop. var. **arenaria** Wierzb. • Липа, 900 m, 8.6.1998.

C. coggygria s.l. е распространет во термофилни шикари и шуми и кар. камењари, до 1500 m.

Pistacia terebinthus L. • Дол, 650-900 m, 11.5.1999.

Распространето претежно во клисурата на р. Треска, во составот на термофилни шикари и шибјаци, на потопли експозиции, до 1200 m.

RUTACEAE

Haplophyllum suaveolens (DC.) Don. fil. • с. Ново Село - југозападно, кар. камењар, 600 m, 13.6.1999 • Трница, суво тревесто место, 550 m, 6.6.1998, 14.7.1998.

H. albanicum (Bald.) Bornm • с. Гургурница - Расова, кар. камењар, 700 m, 7.6.1998 • с. Корито, кар. камењар, 1300-1750 m, 20.6.1999 • с. Волче - над Крње, кар. камењар, 1700 m, 16.7.2005.

Dictamnus albus L. • Зајачец, 900 m, 1.5.1999 • [над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960)].

Распространето во појас на термофилни шуми и шикари, на кар., до 1500 m.

ACERACEAE

Acer platanoides L. • Карпа Беленица, букова шума, кар., 1200 m (опсерв.) • Чам, елова шума, кар., 1600 m (опсерв.) • Пања, шума од црн габер, кар., 1050-1500 m, 22.5.1999 • с. Куново - околина на патот, листопадна шума, 1000 m, 9.5.1999.

A. campestre L. ssp. **marsicum** (Guss.) • Г. Лешница, 850 m, 27.9.2006 • [над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960)] • [Сува Гора (Матевски, 2005)].

A. campestre L. ssp. **leiocarpum** (Opiz) Raх • с. Луковица, 1250 m, 18.9.2006 • с. Г. Челопек, 900 m, 22.5.1999 • с. Г. Лешница, 850 m, 27.9.2006.

A. campestre s.l. е чест вид на целиот масив, во зона на дабови шуми и шуми од црн габер, во меѓи и сл., до 1400 m.

A. tataricum L. • с. Ново Село - покрај патот за с. Мерово, 520 m, 13.6.1999 • Габер, во меѓи, 580 m, 14.7.1998 • Г. Лешница, 830 m (опсерв.) • с. Г. Челопек, меѓи, 650 m (опсерв.) • с. Беловиште - над селото, 700 m (опсерв.) • [над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960)].

A. pseudoplatanus L. • с. Ларце - потегот од Станика до Пања, шуми од црн габер и ела, 1000-1600 m (опсерв.) • с. Чегране - над селото, 900 m (опсерв.) • с. Куново - околина на патот, листопадна шума, 1000 m, 9.5.1999 • [над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960)].

A. obtusatum Waldst. ex Kit. • Карпа Беленица, 1200 m, 17.5.1998 • [над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960)].

Чест придружник во составот на букови шуми и шуми од црн габер, сил. и кар., 600-1650 m.

A. hyrcanum Fisch. & С. А. Mayer ssp. **intermedium** (Panč.) Palm. var. **intermedium** • Карпа Беленица, листопадна шума, кар., 1230 m, 27.6.1999 • Пања, со црн габер, кар., 1050 m, 8.8.1999.

Се среќава во шумскиот појас на целиот масив, но доста ретко, до 1350 m.

A. monspessulanum L. • Голина, 1200 m, 17.5.1998 • [над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960)].

Чест придружник во дабови шуми и шуми од црн габер, до 1300 m.

LINACEAE

Linum flavum L. • Речиште, термофилна шикара, кар., 800 m, 28.6.1998 • Карпа Беленица, со *Juniperus communis*, кар., 1200-1400 m, 24.6.1998, 23.7.2005 • Чам, покрај елова шума, кар., 1660 m, 15.8.1999 • Локва, длабока почва, кар., 1250 m, 21.6.1998, 8.7.1998 • с. Гургурница - к. 1440, грмушесто место, кар., 8.7.1998 • Пеклиште, појас на букова шума, 1380 m, 16.7.2005.

***L. elegans** Spruner ex Bois. • Самар, во термофилна шикара, кар., 550 m, 30.5.1999 • Зајачец, на кар. камењар, 450 m, 16.5.1991, 1.5.1999 • Дупен Камен - каменливо пасиште, кар., 1800 m, 5.6.1999, 1.8.1999 • Таул, кар. камењар, 1700 m, 20.6.1999 (стр. 22)

L. hologynum Reichenb. • Карпа Беленица, каменливо пасиште, кар., 1350 m, 24.6.1998 • Пеклиште, тревесто место, сил., 1390 m, 6.5.1999.

L. austriacum L. • Лока, ливада, кар., 700 m, 30.5.1999 • с. Гургурница, покрај патот, кар., 1300 m, 8.7.1998, 15.8.1999.

L. hirsutum L. • Речиште, покрај шума од црн габер, кар., 750 m, 20.6.1991, 7.6.1998 • Пања, кар., 1200 m, 20.7.1989 • Чам, чистинки во елова шума, кар., 1650 m, 15.7.1998 • Љуги Кеч, грмушесто место, кар., 1200 m, 28.6.2005 • Пеклиште, шума од црн бор, кар., 1550 m (опсерв.).

L. tenuifolium L. • с. Луковица - клисура на р. Треска, 700 m, 7.6.1998 • Станика, 1650 m, 15.7.1998 • Трница, 550 m, 6.6.1998.

Распространето на камењари и брдски пасишта, до 1650 m.

L. catharticum L. • Речиште, 800 m, 7.6.1998 • Чам, 1680 m, 24.6.1998 • Пеклиште, 1320 m, 21.8.1999.

Распространето на брдски и планински пасишта и камењари, на сил. и кар., 800-1800 m.

ZYGOPHYLLACEAE

Tribulus terrestris L. • с. Г. Челопек - над Млака, тревесто место, сил., 600 m, 8.8.1999 • Дол, кар. камењар, 630 m, 5.9.1999.

OxALIDACEAE

Oxalis acetosella L. • с. Седларево - источно од селото, влажно место во појас на букова шума, 1330 m, 8.7.2006.

GERANIACEAE

G. sanguineum L. • Карпа Беленица, 1450 m, 24.6.1998 • [над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960)].

Често по брдски и планински пасишта, кар. камењари и во светли шуми и шикари, до 1700 m.

G. reflexum L. • Пања, шума од црн габер, кар., 1150 m, 22.5.1999.

G. macrostylum Boiss. • с. Блаце - над селото, грмушесто место, кар., 1200 m, 14.5.2005 • с. Корито - приодот, грмушесто место, кар., 1400 m, 31.5.1998 • Пања, шумска чистинка, кар., 1300 m, 22.5.1999.

G. asphodeloides Burm. fil. ssp. **nemorosum** (Ten.) Fritsch. • с. Г. Лешница, појас на дабови шуми, 800-900 m, 8.5.2006 • Лакавичка река, грмушести место, 600-900 m, 6.5.1999, 17.5.1998.

G. pyrenaicum Burm. • Пања, шумска чистинка, 1200 m, 22.3.1999 • с. Блаце - под Локва, длабока почва, 1200 m, 21.6.1998 • с. Корито - над селото, ливада, кар., 1550 m, 28.6.2005

G. rotundifolium L. • с. Куново - покрај патот, сил., 900 m, 9.5.1999.

G. molle L. • Габер, тревесто место, 570 m, 3.5.1998.

G. brutium Gaspar. • с. Г. Челопек, сил., 620 m, 13.6.1998 • с. Блаце, 660 m, 14.5.2005 • с. Корито, 1430-1550 m, 28.6.2005 • с. Беловиште, 700 m, 4.5.2005.

Често растение во разни тревести заедници, до 1550 m.

G. pusillum Burm. fil. • Трница, тревесто место, 580 m, 3.5.1998

G. columbinum L. • с. Луковица, 700 m, 7.6.1998 • с. Г. Челопек, 700 m, 4.9.1999 • с. Чегране, 800 m, 31.5.1998.

Распространето на тревести и каменливи места, до 1100 m.

G. dissectum L. • Габер, 550 m, 3.5.1998 • с. Беловиште - над селото, 690 m, 4.5.2005

Распространето на ливади, брдски пасишта и сл., до 1000 m.

G. lucidum L. • с. Ново Село, 750 m, 26.4.1998.

Често по брдски пасишта, ретки шуми и шикари, покрај шуми, засенчени места, до 1300 m.

G. robertianum L. • с. Ново Село - јужно, букова шума, 800 m, 14.6.1998 • [над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960)].

G. purpureum Vill. • Дол, 750 m, 1.5.1998 • с. Стримница - кај т. 610, 15.5.1998.

Често растение на каменливи и грмушести места, до 1000 m.

Erodium absinthoides Willd. • Јужарија, кар. камењар, 1000 m, 12.4.1998 • Летуње, кар. камењар, 1300 m, 5.6.1999.

E. cicutarium (L.) L'hér • Висока Чука, 550 m, 11.7.1999 • с. Чегране, 550 m, 28.6.2005 • Јужарија, 12.4.1998.

Често растение на тревести и каменливи места, до 1430 m.

POLYGALACEAE

Polygala major Jacq. • Расова, 750 m, 7.6.1998.

Распространето на камењари и пасишта, во шикари и сл., до 1600 m.

P. comosa Schkuhr • с. Луковица, тревесто место, кар., 1060 m, 3.7.1999 • Шатор, тревесто место, 950 m, 13.6.1999 • с. Г. Лешница, тревесто место, 900 m, 4.6.2005 • Габер, тревесто место, 600 m, 6.6.1998 • с. Блаце, тревесто место, кар., 850 m, 14.5.2005 • с. Беловиште, тревесто место, 750 m, 23.6.2005 • Коњски Гроб, тревесто место, сил., 900 m, 23.6.2005 • Крње, суво тревесто место, кар., 1200 m, 17.7.2005.

P. vulgaris L. • Зајачец, кар. камењар, 370-1000 m, 1.5.1999 • с. Луковица, грмушесто место, кар, 830 m, 7.6.1998 • Чам, планинско пасиште, кар., 1700 m, 27.6.1999 • с. Корито, кар. камењар, 1250 m, 20.6.1999 • Коњски Гроб, тревесто место, сил., 1000 m, 23.6.2005 • с. Куново, кар. камењар, 1020 m, 9.5.1999.

***P. alpestris** Reichenb. ssp. **croatica** (Chodat) Hayek • с. Корито - под Таул, планинско пасиште, кар., 1570 m, 28.6.2005 (стр. 22)

CORNACEAE

Cornus mas L. • Липа, во шикара од црн габер, кар., 900 m, 8.6.1998 • [над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960)].

Распространето во дабови шуми, грмушести места, меѓи и сл., до 1400 m.

C. sanguinea L. • Липа, 900 m, 8.6.1998.

Се среќава на слични станишта како и предходниот вид но со помала фреквенција, до 1200 m.

ARALIACEAE

Hedera helix L. • с. Блаце, 1150 m, 25.4.1999 • [над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960)].

Распространето во различни типови шуми и шикари, до 1600 m.

APIACEAE

Sanicula europaea L. • Станика, букова шума, кар., 1500 m, 24.6.1998.

Опсервирано во појасот на букови шуми во различни делови на Сува Гора.

Astrantia major L. var. **elatior** (Friv.) Murb. f. **elatior** • Чам, елова шума, кар., 1650-1700 m, 15.7.1998 • Влак, шума од црн габер, кар., 1200-1400 m (опсерв.) • Пеклиште, шума од црн бор, кар., 1500 m (опсерв.) • [над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960, sub *A. elatior*)] • [Чам (Ем, 1974)].

Eryngium palmatum Ranč. & Vis. • Пања, шума од црн габер, кар., 1100-1300 m, 22.5.1999 • с. Трново - под Летунџе, термофилна шикара, кар., 1200 m, 1.8.1999 • Влак, шума од црн габер, кар., 1200 m (опсерв.) • с. Волче - над Крње, шума од црн габер, кар., 1400-1600 m (опсерв.) • [Сува Гора (Мицевски, 2005)].

E. wiegandii Adam. • Зајачец, 1000 m, 3.7.1999 • с. Гургурница - кај к. 1440, 8.7.1998 • Липа, 1050 m, 7.6.1998 • [Сува Гора (Мицевски, 2005)].

Се среќва расфрлано скоро во сите делови на Сува Гора, на кар. камењари и во термофилни шикари, 500-1700 m.

E. amethystinum L. var. **tenuifolium** Boiss. • с. Гургурница - кај к. 1440, 8.7.1998 • Чука, тревесто место, сил., 560 m, 5.9.1999

Често растение на брдски и планински пасишта и камењари, на сил. и кар., 560-1750 m.

E. campestre L. • с. Корито, 1300 m, 20.6.1999.

Распространето на брдски пасишта, камењари, рудерални места и сл., кар. и сил., до 1300 m.

Myrrhoides nodosa (L.) Cannon • с. Луковица - под селото, засенчено место, 870 m, 7.6.1998 • Расова, запуштена ливада, 700 m (опсерв.) • с. Беловиште, во меѓи, 680 m (опсерв.).

Chaerophyllum aromaticum L. var. **aromaticum** • с. Луковица - кај т. 1267, длабока почва, кар., 8.7.2006 • с. Корито, ливадите околу селото, 1300-1450 m, 20.6.1999.

C. aureum L. • Дупен Камен, покрај шума, 1500 m, 16.7.2005.

C. aureum L. var. **glabriusculum** Koch • с. Седларево, околу ливадите, 1400 m, 15.7.1998.

C. temulum L. f. **temulum** • с. Ново Село - јужно, покрај букова шума, 700 m, 14.6.1998.

C. temulum L. f. **eriocarpum** Guss. • с. Куново, влажно место, 1030 m, 1.8.1999.

Anthriscus sylvestris (L.) Hoffm. • Расова, 600 m, 30.5.1999 • с. Г. Лешница, 820 m, 4.6.2005 • с. Корито, 1350-1430 m, 20.6.1999 • [над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960)].

Се среќава околу повеќето населби, во меѓи, ливади, на ископи од патишта, и сл., до 1430 m.

A. cerefolium (L.) Hoffm. var. **longirostris** (Bertol) Canon • с. Луковица, 870 m, 7.6.1998 • с. Корито, 1500 m, 28.6.2005 • с. Куново, 1050 m, 23.6.2005.

Се среќава околу повеќето населби, во меѓи, ливади и на ископи од патишта, до 1500 m.

S. pecten - veneris L. ssp. **macrorhyncha** (C. A. Mey.) Rony & Samus • с. Блаце, кар. камењар, 1000 m (опсерв.) • Липа, покрај патот, кар., 950-1150 m, 21.6.1998 • с. Гургурница - околу патот, кар. камењар, 1350 m, 15.8.1999 • с. Корито, тревесто место, кар., 1300-1430 m, 28.6.2005 • с. Трново - под Летунџе, кар. камењар, 1300 m, 25.6.1999 • [Сува Гора (Мицевски, 2005)].

Biforara radians Vieb. • с. Г. Лешница - над селото, тревесто место, 850 m (опсерв.) • с. Корито - околина, каменливи место, кар., 1350-1600 m (опсерв.), 20.6.1999 • с. Гургурница - кај к. 1440, длабока почва, кар., 8.7.1998 • с. Куново - над селото, тревесто место, сил., 1030 m (опсерв.).

Smyrnum perfoliatum L. • с. Г. Лешница, 900 m, 22.5.1999 • [Сува Гора (Мицевски, 2005)].

Се среќава расфрлано на целиот масив, околу населбите и во појас на дабови и букови шуми.

Huetia cynapioides (Gus.) P. W. Ball • Чам, планински пасишта, 1700 m, 27.6.1999 • с. Мерово - Јабланица, дабова шума, 970 m, 26.6.2006 • с. Корито, букова шума, кар., 1400 m, 20.6.1999.

Pimpinella tragiium Vill. • Пања, 1000-1400 m, 8.8.1999 • с. Чегране, 1000 m, 18.7.1998 • Шар, 1300 m, 1. 8.1999.

Распространето на кар. камењари и пасишта, 950-1850 m.

P. saxifraga L. var. **saxifraga** • с. Г. Лешница, тревести места и сечишта, кар., 950 m, 8.8.1999

Aegopodium podagraria L. • с. Ново Село, покрај букова шума, 800 m, 28.8.1999, 13.6.1999 • [Сува Гора (Матевски, 2005)].

Seseli peucedanoides (Vieb.) Cos.-Pol. • Чам, чистинки во елова шума, кар., 1650 m, 15.8.1999 • Пања, каменливи место, кар., 1150 m, 15.8.1999 • Пеклиште, папрадиште, сил., 1500 m, 1.8.1999 • с. Волче - кај Крње, каменливо место, кар., 1200 m, 17.7.2005.

S. pallasii Besser • Пања, кар. камењари, 1000-1300 m, 8.8.1999 • Шкоза, шикари и култура од црн бор, кар., 550 m, 18.6.1999 • с. Корито - околу патот, грмушесто место, кар., 1300 m, 22.6.1999

S. rigidum Waldst. & Kit. • Зајачец, кар. карпи и камењари, 400-1040 m, 3.7.1999 • Љуги Кеч, кар. камењари, 800-1100 m (опсерв.) • Јужарија, кар. карпи и камењари, 700-900 m, 18.7.1998 • Веља Пресло, кар. камењари, 900 m (опсерв.) • [Сува Гора (Мицевски, 2005)].

Meum athamanticum Jacq. • [Сува Гора - с. Седларево (Мицевски, 2005)].

Physospermum cornubiense (L.) DC. • с. Г. Лешница, 950 m, 8.8.1999 • с. Трново, 1200 m, 1.8.1999 • [над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960, sub *Dana cornubiense*)].

Скоро во сите делови на Сува Гора, во дабови и букови шуми, на сил. и кар., 800-1550 m.

Conium maculatum L. • с. Г. Челопек, губриште, 600 m, 8.8.1999 • с. Лопушник - покрај патот за с. Куново, 630 m, 2.7.2005 • с. Куново - во селото, тревесто место, сил., 1000 m, 23.6.2005.

Cachrys alpina L. • [Сува Гора - клисура на р. Треска (Drenkovski, 1969)].

B. baldense Tutin ssp. **gussonei** (Arcangeli) Tutin • Висока Чука, кар. камењар, 500 m, 11.7.1999 • Расова, каменливо место, кар., 450 m, 11.7.1999 • с. Г. Лешница - над селото, тревесто место, 900 m, 29.8.2005 • с. Ново Село, брдски пасишта, 750 m, 13.6.1999.

B. flavicans Boiss. & Heldr. • Кушевица, кар. камењар, 1480 m, 15.8.1999 • Крње, тревесто-каменливо место, кар., 1200 m, 17.7.2005.

B. praelatum L. • Самар, грмушесто-каменливо место, кар., 450 m, 11.7.1999 • с. Ново Село, покрај дабова шума, 650 m, 28.8.1999 • с. Г. Челопек, чистинка во дабова шума, 700 m, 8.8.1999 • с. Трново - под Летунџе, кар. камењар, 1250 m, 1.8.1999.

B. affine Sadler • с. Г. Челопек, тревесто место, сил., 600 m, 8.8.1999 • с. Гургурница - околу патот, кар., 1320 m, 15.8.1999.

Trinia glauca (L.) Dumort. ssp. **glauca** • Речиште, кар. карпа, 750 m, 7.6.1998 • с. Желино - над училиштето, кар. камењар, 520 m, 4.6.2005.

Се среќава доста расфрлано на целиот масив, на кар. камењари, до 1700 m.

Carum multiflorum (Sm.) Boiss. ssp. **strictum** (Griseb.) Tutin • Липа, на кар. камењар, 1100 m, 8.6.1998 • с. Корито, грмушесто-каменливо место, кар., 1300 m, 20.6.1999 • [Сува Гора (Мицевски & Матевски, 2005)].

C. rigidulum (Viv.) Koch ex DC. (incl. *C. graecum* Boiss. & Heldr.) • Чам, шумска чистинка, кар., 1600 m, 15.8.1999 • с. Трново - пред Летунџе, песоклив кар. насип, 1250 m, 1.8.1999.

Поради ограниченоста на материјалот и таксономските нејаснотии во рамките на оваа група се уште не можеме да извршиме сигурна детерминација. Присуството на една жила на вевечните ливчиња упатува на *C. rigidulum* додека кусите лисни делови на *C. graecum*.

C. heldreichii Boiss. • Таул, кар. камењар, 1700 m. 20.6.1999 • с. Волче - над Крње, пасиште, кар., 1700 m, 17.7.2005 • Дупен Камен, пасиште, кар., 1700-1850 m, 5.6.1999, 1.8.1999. (стр. 22)

Cnidium silaifolium (Jacq.) Simonkai ssp. **silaifolium** • Самар, појас на термофилни шикари, кар., 450 m, 11.7.1999 • Голина, шумски чистинки и покрај пат, 1200-1350 m, 28.6.1998 • с. Трново - под Летуње, грмушесто-каменливо место, кар., 1300 m, 1.8.1999.

C. silaifolium (Jacq.) Simnkai ssp. **orientale** (Boiss.) Tutin • с. Ново Село - на ископот од патот за с. Мерово, 700 m, 28.8.1999 • с. Луковица - над селото, во меѓи, 1050 m (опсерв.) • Јужарија, покрај шумски пат, 700 m, 18.5.1998 • с. Куново - покрај патот, 1020 m, 21.8.1999.

F. sylvatica (Besser) Reichenb. • Пања, тревесто место, кар., 1200 m, 24.6.1998 • Пеклиште, шумска чистинка, 1380 m, 16.7.2005 • [Сува Гора (Мицевски, 2005)].

***Peucedanum arenarum** Waldst. & Kit. ssp. **neumayeri** (Vis.) Stoj. & Stef. • с. Куново - над патот за Пеклиште, кар. камењар, 1250 m, 1.8.1999 (стр. 22)

P. aegopodioides (Boiss) Vandas • с. Мерово - во близина на патот, влажно место, 800 m, 28.8.1999 • с. Куново - над селото, влажно место, 1030 m, 1.8.1999.

P. austriacum (Jacq.) Koch • Чам, рабови на елова шума, кар., 1650 m, 15.8.1999 • с. Г. Лешница - над селото, тревесто место, 950 m, 8.8.1999 • Шар, букова шикара, кар., 1300 m, 1.8.1999

Pastinaca sativa L. ssp. **urens** (Req. ex Gordon) Šelak • Водица, ливада, 950 m, 15.8.2006.

P. hirsuta Panč. • Габер, тревести место, 600 m, 6.6.1998.

Heracleum sphondylium L. ssp. **ternatum** (Velen.) Brummitt • с. Седларево - северно од селото, во меѓи, 1350 m, 15.7.1998 • Стника, покрај група букови стебла, кар., 1500 m, 23.7.2005.

H. sphondylium L. ssp. **sibiricum** (L.) Simonkai • с. Луковица - над селото, влажни ливади и меѓи, 1050 m, 27.6.2006.

Tordylium maximum L. • Габер, лозје, сил., 570 m, 14.7.1998 • с. Лопушник - покрај патот за с. Куново, 600 m (опсерв.).

Laser trilobum (L.) Borkh. • Дол, термофилна шикара, кар., 900 m, 11.5.1999 • с. Трново - патот за Пеклиште, шикари, кар., 1200 m, 1.5.1999 • Шар, покрај букова шума, кар., 1350 m, 5.6.1999 • [Сува Гора (Мицевски, 2005)].

Распространето во шуми од црн габер, црн бор а поретко и во букови шуми и шикари, на кар., до 1500 m.

Laserpitium siler L. ssp. **garganicum** (Ten.) Arcangeli (? Syn.: *L. zernu* Hayek) • Љуги Кеч, шикара, кар., 900-1100 m, 28.6.2005 • с. Гургурница - од Самар до Висока Чука, на камењари и во термофилни шикари, карбонат, 500-600 m, 30.5.1999 • с. Ларце - Чам, чистинка во појас на елова шума, карбонат, 1630 m, 15.8.1999

Torilis arvensis (Huds.) Link. ssp. **arvensis** • Јужарија, грмушесто место, кар., 700 m, 18.7.1998 • с. Г. Лешница - над селото, во меѓи, 850 m (опсерв.).

T. japonica (Houtt.) DC. • с. Куново - на ископот од патот, 1030 m, 7.7.1999.

T. leptophylla (L.) Reich. fil. • с. Луковица - во селото, запуштено место, 950 m, 27.5.2005 • с. Г. Челопек - над селото, суви тревести и каменливи место, 600-850 m, 19.6.1998 • с. Чегране - над селото, каменливи места, кар., 550 m, 28.6.2005.

Caucalis platycarpus L. • с. Мерово - во близина на патот, плитка почва, 820 m, 13.6.1999 • Добарски Жеден, кар. камењар, 550 m, 14.6.1998.

Orlaya daucoides (L.) Greuter • с. Г. Челопек, покрај шумски пат, 700 m, 20.5.1999 • с. Чегране, кар. камењар, 550 m, 31.5.1998.

O. grandiflora (L.) Hoffm. • Зајачец, каменливо место, кар., 380 m, 11.7.1999 • [над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960)].

O. daucorlaya Murb. • Добарски Жеден, кар. камењар, 600 m, 14.6.1998 • с. Волче - кај Крње, каменливо место, кар., 1200 m, 17.6.2005.

Daucus carota L. • с. Г. Челопек, 620 m, 8.8.1999 • с. Лопушник, 850 m, 1.8.1999.

Често растение покај патишта, на ѓубришта, во меѓи и сл., до 1000 m.

D. broteri Ten. • Голема Глава, тревесто-каменливо место, кар., 380 m, 11.7.1999.

CELASTRACEAE

Evonymus europaeus L. • Расова, во близина на р. Треска, 380 m, 30.5.1999 • с. Мерово - Јабланица, дабова шума, 970 m, 26.6.2006 • с. Куново - над патот, листопадна шума, 1000 m,

9.5.1999 • с. Г. Лешница - над селото, во меѓи, 880 m (опсерв.) • с. Блаце - над селото, шума од црн габер, 1000 m (опсерв.).

E. latifolius (L.) Mill. • Пања, шума од црн габер, кар., 1200 m, 22.5.1998 • Липа, шума од црн габер, кар., 1000 m, 15.8.1999 • Пеклиште, шума од црн бор, кар., 1450 m, 16.7.2005 • [над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960)].

E. verrucosus Scop. • Липа, шума од црн габер, кар., 1100 m, 24.5.1999 • Дол, термофилна шикара, кар., 900 m, 11.5.1999 • [над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960)].

Чест придружник во состав на термофилните шуми и шикари, до 1500 m.

RHAMNACEAE

Paliurus spina-christi Mill. • Трница, 570 m, 14.7.1998.

Распространето во најниските делови, на места масовно, во заедници со *Carpinus orientalis* и *Vixus sempervirens*, како и на брдските пасишта, до 800 m.

Rhamnus saxatilis Jacq. ssp. **saxatilis** • Голина, шума од црн габер, кар., 1300 m, 8.7.2006

R. cathartica L. • Љуги Кеч, кар. камењар, 1150 m, 28.6.2005.

R. illyrica Griseb. • Дол, грмушесто место, кар., 650 m, 1.5.1998 • с. Блаце - под Локва, грмушесто место, кар., 1200 m, 14.5.2005 • [*R. illyrica* var. *orbiculata* (Bornm.) Simonkai, Сува Гора (Drenkovski, 1971)].

Frangula rupestris (Scop.) Schur • Зајачец, кар. камењари и термофилни шикари, 400-800 m, 1.5.1999 • с. Стенче - над селото, грмушесто место, 800 m, 18.5.2005 • Љуги Кеч, кар. камењар, 28.6.2005 • Дол, термофилна шикара, 650-900 m, 11.5.1999.

VITACEAE

Vitis vinifera L. ssp. **silvestris** (Gmelin.) Negi • Расова, шикари, меѓи и крајречните шуми, 400 m, 30.5.1999.

Распространето во пониските делови од сливното подрачје на р. Треска, до 600 (900 m).

SANTALACEAE

Comandra elegans (Rochel ex Reichenb.) Reichenb. fil. • с. Стримница, 500 m, 15.5.1998 • Габер, 550 m, 3.5.1998.

Распространето на каменливи и грмушести место, до 1200 m.

Thesium linophyllum L. • Станика, каменливо пасиште, кар., 1550 m, 24.6.1998 • с. Волче - над Крње, каменливо пасиште, 1750 m, 16.7.2005.

T. bavarum Schrank • Висока Чука, термофилна шикара, кар., 580 m, 30.5.1999 • Карпа Беленица, каменливи пасишта, кар., 1500 m, 24.6.1998 • Чам, ретка елова шума, кар., 1670 m, 27.6.1999 • Пеклиште, каменливо место, кар., 1500 m, 2.7.2005.

T. divaricatum Jan ex Mert. & D.J.Koch • с. Луковица - клисура на р. Треска, кар. камењар, 650 m, 28.6.1998.

T. arvense Horvátovszky • Лока, 700 m, 30.5.1998 • с. Луковица, 1200 m, 10.5.1998 • с. Милетино, 580 m, 3.5.1998 • с. Блаце, 700-850 m, 14.5.2005 • Дол, 700 m, 1.5.1998 • с. Чегране, 1000 m, 21.4.2005 • [Сува Гора - с. Д. Лешница (Мицевски, 2005)].

Се среќава во сите делови од Сува Гора, на тревести места и кар. камењари, до 1420 m.

OLEACEAE

Jasminum fruticans L. • Добарски Жеден, термофилни шикари, кар., 600-800 m, 18.4.1999 • Висока Чука, термофилна шикара, кар., 500 m (опсерв.) • с. Стримница - кај к. 610, грмушесто место, кар., 580 m (опсерв.) • [Сува Гора, (Матевски, 2010, leg. А. Теофиловски)].

Fraxinus angustifolia Vahj. ssp. **oxycarpa** (Bieb. ex Willd.) Franco & R. Afonso • Голема Глава - покрај р. Треска, 380 m, 1.5.1999 • [Сува Гора - покрај р. Треска (Матевски, 2010, leg. А. Теофиловски)].

Пред полнењето на акумулацијата Козјак се среќаваше на целата делница покрај р. Треска, но сега се среќава само кај вливот на Речиште.

F. ornus L. var. **ornus** • Зајачец, 700 m, 1.5.1999 • [над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960)] • [Сува Гора (Матевски, 2010, leg. А. Теофиловски)].

Важен градител во составот на шуми и шикари од даб, бел и црн габер, 380-1600 m.

Syringa vulgaris L. • с. Волковија, 650 m, 1.5.1998 • [над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960)] • [Сува Гора - с. Волковија (Матевски, 2010, leg. А. Теофиловски)].

Распространето на каменливи места, шибијаџи и сл., на кар., до 1400 m.

Ligustrum vulgare L. • с. Луковица - клисура на р.Треска, 380 m, 30.5.1999 • с. Г. Челопек, 700 m, 4.5.1999 • [Сува Гора - с. Волковија, с. Г. Челопек (Матевски, 2010, leg. А. Теофиловски)].

Доста честа грмушка во различни шумски заедници, на грмушести и каменливи места и сл., до 1350 m.

Phillyrea latifolia L. (Syn: *P. media* L.) • с. Луковица - Речиште (околу столбот од далноводот, кај к. 517), во заедница со *Buxus sempervirens*, кар., 29.3.1998 • [с. Луковица - низводно од дрвениот мост на р. Треска, 450 m (Теофиловски, 1990, sub *P. media* L.)] • [Сува Гора - с. Луковица, (Матевски, 2010, leg. А. Теофиловски)].

GENTIANACEAE

Centaurium erythraea Rafn. • с. Луковица, 900 m, 28.7.1989 • с. Ново Село, 650 m, 28.8.1999 • с. Волковија - Чука, 570 m, 21.6.1998 [*C. erythraea* ssp. *erythraea*, Сува Гора - с. Луковица, Крстец, Ново Село, с. Волковија (Матевски, 2010)].

Распространето на тревести и грмушести места, до 1200 m.

Gentiana lutea L. ssp. **symphyandra** (Murb.) Hay. • Станика, помеѓу смреки, кар., 1600 m, 23.7.2005 • Чам, помеѓу смреки, кар., 1700 m, 27.6.1999 • [Сува Гора (Матевски, 2010)].

G. cruciata L. • с. Луковица, тревести места и ливади, 850-1050 m, 3.7.1999 • Станика, на длабока почва, кар., 1650 m • с. Корито - кај влезот во селото, ливада, 1430 m (опсерв.) • с. Волче - кај Крње, на длабока почва, 1200 m (опсерв.) • [с. Луковица (Матевски, 2010)].

G. verna L. ssp. **balkanica** Pritchard. • Табахон, 1650 m, 30.5.1990, 22.5.1999 • с. Беловиште - кај к. 1741, 4.5.2005 • Дупен Камен, 1780-1850 m, 5.6.1999 • [Сува Гора (Матевски, 2010)].

Доста често растение на кар. камењари и планински пасишта, над 1600 m.

APOCYNACEAE

Vinca herbacea Waldst. & Kit. • Добарски Жеден, кар. камењар, 600 m, 18.4.1999 • [Сува Гора - с. Волковија (Матевски, 2010)].

V. major L. ssp. **major** • с. Г. Челопек - над селото, грмушесто место, 700 m, 4.5.1999 • [Сува Гора - с. Г. Челопек (Матевски, 2010)].

ASCLEPIDACEAE

Vincetoxicum fuscatum (Hornem.) Reichenb. • с. Стримница - кај т. 610, 550 m, 15.5.1998 • с. Стенче, 600 m, 24.5.1998 • Јужарија, 650 m, 17.5.1998 • [Сува Гора - с. Желино, с. Стенче (Матевски, 2010)].

Се среќава расфрлано на целиот масив, на грмушести и каменливи места, на кар., до 1100 m.

V. hircynica Medicus ssp. **nivale** (Boiss. & Heldr.) Markgraf. • с. Луковица - клисура на р. Треска, 850-950 m, 10.5.1998 • с. Волковија - Дол, 650-750 m, 1.5.1998 • с. Чајле - Јужарија, 800 m, 12.4.1998 • Влак, 800-1450 m, 4.5.2005 • Пеклиште, 1450-1550 m, 2.7.2005 • [*Synanchum vincetoxicum* (L.) Pers., над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960)] • [Сува Гора - с. Волковија, с. Чајле, р. Треска (Матевски, 2010)].

Се среќава расфрлано на целиот масив, на камењари и во термофилни шуми и шикари, на кар., до 1550 m.

RUBIACEAE

Sherardia arvensis L. • с. Г. Челопек, 600 m, 18.6.1998 • с. Корито, 1430 m, 28.6.1998.

Често растение на тревести и каменливи места, ливади и сл. до 1450 m.

Crucianella graeca Boiss. • с. Луковица - под Голина, каменливи места и карпи, 850 m, 28.6.1998.

C. angustifolia L. • с. Г. Челопек - над Млака, тревесто место, 620 m, 18.6.1998 • с. Г. Лешница, запустена ливада, 870 m (опсерв.) • с. Куново - над селото, плитка почва, сил., 1050 m, 23.6.2005 • Лутоец, тревесто место, 1050 m (опсерв.).

Asperula aristata L. fil. • Речиште, 800 m, 28.6.1998 • Чам, 1550-1700 m, 15.7.1998 • с. Ларце - над патот, 520-570 m, 18.7.1999.

Често растение на каменливи пасишта и камењари, на сил. и кар., до 1800 m.

A. taurina L. • Пања, шумска чистинка, кар., 1300 m, 22.5.1999 • с. Куново - околу патот, засенчено место, 950 m, 9.5.1999.

A. arvensis L. • Габер, тревесто место, 600 m, 3.5.1998.

A. purpurea (L.) Ehrend. var. **purpurea** • Зајачец, кар. карпи, 1000 m, 3.7.1999 • с. Гургурница - кон к. 1440, кар. камењар, 1400 m, 15.8.1999 • [*A. purpurea*, над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960)].

A. purpurea (L.) Ehrend. var. **trichantha** (Vand.) Ančev • Станика, 1650 m, 23.6.2005

A. purpurea s.l. е често растение на кар. камењари, карпи и каменливи пасишта, до 1750 m.

Galium odoratum (L.) Scop. • с. Луковица - над селото, букова шума, 980 m, 10.5.1998 • Пеклиште, букова шума, 1450 m (опсерв.).

G. palustre L. • с. Луковица - над селото, блатни ливади, 1020 m, 27.6.2006.

G. verum L. • Дервен, 380 m, 11.7.1999 • с. Г. Челопек, 620 m, 8.8.1999.

Често на брдски и планински пасишта, камењари, ливади и сл., кар. и сил., до 1750 m.

G. album Mill. ssp. **pyncotrichum** (H. Braun) Krendl • с. Ларце - над патот, во меѓа, 550 m, 18.7.1999.

G. lucidum All. • Голина, каменливо место, кар., 1300 m, 8.7.2006 • Јабланица, каменливи места, кар., 1100 m, 8.7.2006 • с. Милетино, грмушесто место, 600 m, 1.6.1998 • Дупен Камен, кар. камењар, 1800 m, 1.8.1999.

Николовски (1960) за просторот над линијата с. Стенче - с. Форино, го наведе видот *G. mollugo* L.. Веројатно овој податок се однесува на *G. lucidum* кој изгледа е често растение на планината Сува Гора.

G. rhodopeum Vel. • с. Луковица - Зајачец, кар. карпи и камењари, 400-1050 m, 11.7.1999, 3.7.1999

G. pseudoaristatum Schur • с. Луковица, 1000 m, 3.7.1999 • с. Куново, 1050 m, 1.8.1999.

Често растение во појасот на шумите на целиот масив.

Податокот за *G. sylvaticum* на Николовски (1960), за потегот с. Стенче - с. Форино, веројатно се однесува на овој вид.

G. aparine L. • Лутоец, 1000 m, 22.6.2003 • с. Д. Лешница, 550 m, 4.6.2005 • с. Г. Челопек, 620 m, 4.5.1999 • Корија, 850 m, 22.5.1999.

Видот е распространет на рудерални места, меѓи, грмушести места и сл., до 1500 m.

G. parisiense L. • с. Г. Челопек - над Млака, тревесто место, сил., 620 m, 13.6.1998 • с. Чегране - над селото, тревесто место, кар., 550 m, 28.6.2005.

G. divaricatum Rouquet ex Lam. • с. Г. Челопек - над Млака, тревесто место, сил., 620 m, 23.6.1998 • с. Куново - над селото, пасиште, сил., 1050 m, 23.6.2005.

G. verticillatum Danth. • Лутоец, околу патот, 1000 m, 22.6.2003 • с. Луковица - под Голина, кар. камењар, 950 m, 28.6.1998 • с. Стенче - над селото, кар. карпа, 750 m, 21.6.1998 • [над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960, sub "*Crucianella verticillata*")].

Cruciata laevipes Opiz • Микарија, 1400 m, 8.7.1998.

Распространето на тревести, каменливи и грмушести места, до 1650 m.

C. pedemontana (All.) Ehrend. • Доброец, суво тревесто место, кар., 750 m, 22.6.2003 • с. Блаце - под Венец, тревести места, кар., 850-1200 m, 14.5.2005 • с. Г. Челопек, тревесто место, сил., 620 m, 19.6.1998 • Корија, тревесто место, 850 m, 22.5.1999 • Пеклиште, тревесто место, сил., 1390 m, 5.6.1999 • с. Волче - кај Крње, каменливо место, кар., 1170 m (опсерв.).

CONVOLVULACEAE

Cuscuta campestris Yuncker • с. Луковица - р. Треска, врз *Calamintha sp.* и *Physalis alkekengi*, 360 m, 10.7.1999 • с. Г. Челопек - над селото, врз *Urtica sp.*, 640 m, 8.8.1999 • [Сува Гора - р. Треска (Матевски, 2010)].

C. epithymum L. ssp. **epithymum** • Јужарија, покрај шумски пат, врз *Fabaceae*, 700 m, 18.7.1998

***C. epithymum** L. ssp. **kotschyi** (Des Maulns) Arcangeli • Станика, врз *Asperula purpurea* и *Thymus sp.*, 1650 m, 23.6.2005 • Карпа Беленица, врз *Asperula purpurea* и *Artemisia alba*, 1250 m, 9.9.2005 • Зајачец, врз *Asyneuma limonifolium*, *Galium rhodopaeum* и *Hieracium waldstenii*, 1020 m, 3.7.1999 • с. Луковица, врз *Asperula purpurea* и *Helianthemum nummularium*, 1250 m, 23.7.2005. (Стр. 22)

C. planiflora L. [Сува Гора - р. Треска (Матевски, 2010)]

Calystegia silvatica (Kit.) Griseb. • с. Мерово - во близина на патот, грмушесто место, 790 m, 13.6.1999 • [Сува Гора - р. Треска (Матевски, 2010)].

Convolvulus cantabrica L. var. **cantabrica** • Добарски Жеден, 550-850 m, 14.6.1998 • [Сува Гора (Матевски, 2010)].

Често растение на целиот масив, на топли и суви места, до 1350 m.

C. arvensis L. • с. Мерово - покрај патот, 850 m, 13.6.1999.

Распространето како плевелно и рудерално растение, до 1600 m.

C. elegantissimus Miller • с. Луковица - под Крстец Тепе, на каменливи места во појас на дабова шума и покрај патот, кар., 1200 m, 28.7.1989, 28.6.1998 [с. Луковица (Матевски & др., 1993, sub *C. althaeoides* L. ssp. *tenuissimus* (Sibth. & Sm.) Stace)].

BORAGINACEAE

Heliotropium europaeum L. • с. Г. Челопек - над Млака, суви тревести места, 600-800 m, 8.8.1999 • с. Д. Лешница - покрај патот за с. Г. Лешница, 600 m (опсерв.) • Коњски Гроб, песоклив насип, 850 m, 3.8.1998 • [Сува Гора - Млака (Костадиновски, 2010)].

Buglossoides purpureoaeerulea (L.) J. M. Johnston • с. Куново - околу патот, 1000 m, 9.5.1999 • [Сува Гора - с. Куново (Матевски, 2010)].

Се среќава расфрлано на целиот масив, на грмушести места, во ретки шуми и шикари, до 1500 m.

B. arvensis (L.) J. M. Johnston • с. Ново Село - југозападно, 600 m, 26.4.1998 • с. Милетино - Габер, 550 m, 3.5.1998 • [Сува Гора - с. Ново Село, с. Милетино (Матевски, 2010)].

Се среќава расфрлано на целиот масив, на брдски пасишта, покрај патиштата и сл., на сил. и кар., до 1600 m.

B. incrassata (Guss.) J. M. Johnston • Висока Чука, каменливо место, кар., 600 m, 17.5.1998 • с. Мероно - Јабланица, кар. камењар, 1000 m, 2.5.1988 • с. Ново Село - југозападно, кар. камењар, 600 m, 26.4.1998 • с. Стенче - над селото, каменливо место, 750 m, 1.5.1998 • Дол, на кар. камењар, 650 m, 1.5.1998 • Јужарија, каменливо место, кар., 650-1000 m, 12.4.1998 • с. Беловиште - над Влак, кар. камењар, 1500 m (опсерв.) • с. Куново - околу патот, кар., 1000 m, 9.5.1999 • [Сува Гора (Матевски, 2010)].

Onosma visianii G. C. Clementi • с. Корито - кон Љуги Кеч, кар. камењар, 1250-1350 m, 28.6.2005 • [Сува Гора - с. Корито (Матевски, 2010)].

O. heterophylla Griseb. • Веља Пресло, 900 m, 22.6.2003 • Зајачец, 950 m, 10.5.1998 • Шкоза, 600 m, 18.7.1999 • Габер, 550 m, 6.6.1998 • Дол, 750 m, 1.5.1998 • с. Корито, 1500 m, 31.5.1998 • [Сува Гора (Матевски, 2010)].

Распространето на кар. камењари, поретко и на суви тревести места, до 1600 m.

Cerintho minor L. • с. Гургурница - Подиште, ливада, 1000 m, 24.5.1998 • с. Куново - кон Летунџе, тревесто место, кар., 1130 m, 9.5.1999 • Пеклиште, длабока почва, кар., 1480 m, 2.7.2005 • Крње, тревесто место, кар., 1200 m, 17.7.2005 • [Сува Гора - с. Гургурница (Матевски, 2010)].

Alkanna nonneiformis Griseb. • Зајачец, грмушести и каменливи места, 1100 m (опсерв.) • Голина, грмушести места, кар., 1100-1300 m, 10.5.1998 • Ливада Куртешит, шикара од црн габер, кар., 1150 m (опсерв.) • Пања, каменливи места, кар., 1100 m, 22.5.1999 • с. Гургурница - кон к. 1440, грмушесто место, кар., 1400 m (опсерв.) • Влак, каменливи места, кар., 1000-1500 m, 4.5.2005 • Шар, шикара, кар., 1360 m, 5.6.1999 • Пеклиште, шума од црн бор, кар., 1500 m (опсерв.) • [Сува Гора - с. Луковица, Пања, Јавор (Матевски, 2010)].

Echium italicum L. ssp. **italicum** • с. Волковија - кон Дол, кар. камењар, 650 m, 18.7.1998 • с. Самар, каменливо место, кар., 550 m • с. Г. Челопек, тревесто место, сил., 620 m • с. Лопушник - покрај патот за с. Куново, 600 m • [Сува Гора - с. Волковија (Матевски, 2010)].

E. vulgare L. • Голина, 1260 m, 15.7.1998 • [Сува Гора (Матевски, 2010)]

Распространето на суви, тревести и каменливи места, до 1600 m.

Pulmonaria officinalis L. • с. Ново Село - јужно од селото, покрај букова шума, 700 m, 26.4.1998 • [Сува Гора - с. Ново Село (Матевски, 2010)].

Распространето растение во различни шумски заедници, до 1300 m.

Nonea pulla (L.) DC. • Лока, сува ливада, 700 m, 30.5.1999 • Подиште, ливада, 1000 m, 24.5.1998 • Шатор, суво тревесто место, 900 m (опсерв.) • Добарски Жеден, тревесто место, кар., 550 m (опсерв.) • [Сува Гора - Лока, с. Лукојца (Матевски, 2010)].

N. pallens Petrović • с. Г. Челопек - над селото, тревесто место, сил., 600 m, 8.8.1999 • [Сува Гора - с. Г. Челопек (Матевски, 2010)].

Symphytum tuberosum L. ssp. **angustifolia** (A. Kerner) Numan • Ливада Куртешит, шикара од црн габер, кар., 1050 m, 10.5.1998 • Пања, шума од црн габер, кар., 1150 m, 22.5.1998 • [*S. tuberosum*, над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960)] • [*S. tuberosum*, Чам (Ем, 1974)] • [Сува Гора (Матевски, 2010)].

Распространето во појас на различни типови шуми и шикари, до 1600 m.

Anchusa officinalis L. • с. Мероно - кон Јабланица, суво тревесто место, 900 m, 13.6.1999 • Габер, лозје, сил., 570 m, 14.7.1998 • ? с. Луковица, ливади, 850-1000 m, 27.6.2006 • [Сува Гора - с. Мероно (Матевски, 2010)].

Распространето на суви тревести и каменливи места, до 1650 m.

Cynoglottis barrelieri (Gusuleac) Vural & Kit Tan ssp. **barrelieri** (*Anchusa barrelieri* (All.) Vitman) • с. Волче - под Дупен Камен, кар. камењар, 1550 m, 6.5.1999 • [Сува Гора - с. Волче (Матевски, 2010)].

Asperugo procumbens L. • с. Седларево - кај приодот, губриште, 1350 m, 28.6.1998 • с. Корито, ливади, 1430 m • [Сува Гора - с. Седларево (Матевски, 2010)].

Myosotis incrassata Guss. • р. Треска, 700 m, 29.3.1998 • Добарски Жеден, 600 m, 18.4.1999 • с. Желино, 520 m, 15.3.1998 • с. Стримница - под т. 610, 8.5.1998 • Дол, 850 m, 1.5.1998 • с. Чегране, 650 m, 21.4.2005 • [Сува Гора - с. Стримница (Матевски & Меловски, 2010)]

Распространето на кар. камењари, до 1000 m.

M. arvensis (L.) Hill. • Расова, 500 m, 30.5.1999 • Карпа Беленица, 1250-1500 m, 24.6.1998 • с. Г. Лешница, 850 m, 4.6.2005 • с. Стримница, 520 m, 8.5.1998 • Корија, 950 m, 22.5.1999 • Трница, 480 m, 10.4.1998 • с. Стенче, 650 m, 24.5.1998 • Дол, 650-900 m, 11.5.1999 • с. Корито, 1430 m, 28.6.2005

Распространето на тревести и каменливи место, до 1600 m.

M. ramosissima Rochel • Голема Глава, 360 m, 1.5.1999 • с. Ново Село, 600 m, 26.4.1998 • с. Стримница, 520 m, 8.5.1998 • Дол, 700 m, 1.5.1999 • с. Беловиште, 680 m, 4.5.2005 • Пеклиште, 1390 m, 5.6.1999 • [Сува Гора - с. Беловиште (Матевски & Меловски, 2010)].

Распространето на тревести и каменливи место, до 1400 m.

M. stricta Link • Расова, 600 m, 1.5.1999 • с. Ново Село, 600 m, 26.4.1998 • с. Г. Лешница, 950 m, 22.5.1999 • Габер, 550 m, 3.5.1998 • с. Беловиште, 680 m, 14.5.2005 • [Сува Гора - с. Г. Лешница (Матевски & Меловски, 2010)].

Распространето на тревести и каменливи места, до 1250 m.

M. refracta Boiss. • Дол, кар. камењар, 650 m, 1.5.1998, 31.5.1999 • [Сува Гора - Дол (Матевски & Меловски, 2010)].

M. sylvatica Ehrh. • с. Седларево - источно од селото, длабока почва, 1300 m, 8.7.2006 • Пеклиште, длабока почва, 1390 m, 5.6.1999 • [Чам (Ем, 1974)].

M. suaveolens Waldst. & Kit. ex Willd. • Карпа Беленица, 1500 m, 24.6.1998 • Табахон, 1700 m, 22.5.1999 • Пања, 1200 m, 22.5.1999 • Локва, 1250 m, 21.6.1998 • с. Гургурница - кај к. 1440, 8.7.1998 • Таул, 1600 m, 20.6.1999 • с. Волче, 1650 m, 16.7.2005 • [Сува Гора - Чам, Локва (Матевски & Меловски, 2010)].

Распространето на брдски и планински пасишта и камењари, на кар., (1200) 1400-1800 m.

M. laxa L. ssp. **caespitosa** (C. F. Schultz) Nyl. ex Nordh. • с. Беловиште - над селото, блатно место, 800 m, 23.6.2005 • [Сува Гора - Чам, Локва (Матевски & Меловски, 2010)].

M. sparsiflora Mikan ex Pohl • с. Г. Челопек - над селото, влажно место, 700 m, 4.5.1999 • с. Г. Лешница, 830 m (опсерв.) • с. Блаце, 650 m (опсерв.) • [Сува Гора - с. Г. Челопек (Матевски & Меловски, 2010)].

Lappula squarrosa (Retz.) Dumort • Веља Пресло, кар. камењар, 850 m, 22.6.2003 • с. Стенче - покрај патот за с. Гургурница, 600 m, 24.5.1998 • Јужарија, песокливи и каменливи места, кар., 750 m, 17.5.1998 • [Сува Гора - Веља Пресло (Костадиновски, 2010)].

L. barbata (Bieb.) Gürke • с. Чегране - над селото, каменливи и тревести места, 500-1100 m, 31.5.1998 • [Сува Гора - с. Чегране (Костадиновски, 2010)].

Cynoglossum officinale L. • Дол, тревесто место, кар., 700 m, 1.5.1998 • Јужарија, каменливо место, кар., 650 m, 17.5.1998 • [Сува Гора - Групчин (Матевски, 2010)].

C. hungaricum Simonkaï • Расова, покрај патот, кар., 800 m, 25.6.2003 • Станика, длабока почва, кар., 1680 m, 23.6.2005 • с. Д. Лешница, 550 m, 4.5.2005 • с. Чегране, каменливи места, кар., 800 m, 20.6.1999 • с. Куново, тревесто место, сил., 1050 m, 23.6.2005 • [Сува Гора - с. Чегране (Матевски, 2010)].

VERBENACEAE

Verbena officinalis L. • Чука, 600 m, 5.9.1999.

Често во селските населби, околу патиштата, на тревести места и ливади, до 1450 m.

LAMIACEAE

Ajuga genevensis L. • Лутоец, 1000 m, 22.6.2003 • Лока, 700 m, 30.5.1999 • с. Корито, 1200-1400 m, 31.5.1998 • с. Беловиште, 680 m, 4.5.2005.

Распространето на каменливи и тревести места, до 1400 m.

A. reptans L. • с. Ново Село - јужно, буково сечиште, 700 m, 14.6.1998 • [Чам (Ем, 1974)].

A. laxmanii (L.) Bentham • с. Ново Село, 650 m, 26.4.1998 • [над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960)].

Распространето во шикари, на сечишта, шумски чистинки и сл., до 1400 m.

A. chamaepitys L. (Schreber) ssp. **chia** (Schreber) Arcangeli • с. Ново Село, 650 m, 26.4.1998

Малубројни примероци се среќаваат расфрлано на целиот масив, по кар. камењари и тревести места, до 1600 m.

Teucrium chamaedrys L. var. **chamaedrys** • Голина, 1300 m, 8.7.2006 • [*T. chamaedrys*, над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960)].

T. chamaedrys L. var. **glanduliferum** Hausskn. • с. Г. Лешница, 900 m, 26.8.2005 • с. Корито, 1430 m, 28.6.2005 • Добарски Жеден, 600 m, 14.6.1998.

T. chamaedrys s.l. е често растение на суви отворени и шумски станишта, до 1850 m.

T. montanum L. var. **hirsutum** Boiss. • с. Гургурница, 1440 m, 8.7.1998 • Карпа Беленица, 1300-1450 m, 24.6.1998 • с. Волче, 1600-1700 m, 16.7.2005 • Јужарија, 750 m, 18.7.1998.

Често растение на кар. камењари и карпи, 400-1850 m.

T. polium L. ssp. **capitatum** (L.) Arcangeli • с. Гургурница, 1440 m, 8.7.1998 • Јужарија, 700 m, 18.7.1998 • [*T. polium*, над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960)]

Често растение на суви тревести и каменливи места, до 1700 m.

Scutellaria orientalis L. var. **pinnatifida** Rchb. • с. Луковица, 1200 m, 10.5.1998 • Дол, 650-800 m, 1.5.1998.

Распространето на суви каменливи и тревести места, еродирани почви и сл., до 1400 m.

S. columnae All. • Јабланица, 1000-1100 m, 8.7.2006 • с. Г. Челопек, 850 m, 4.6.2005 • Трница, 580 m, 6.6.1998.

Се среќава расфрлано на целиот масив, на грмушести места и проретчени шуми, до 1200 m.

Marrubium peregrinum L. • с. Г. Челопек, суво тревесто место, 620 m, 19.6.1998.

Се среќава околу населбите, во меѓи, губришта, запуштени места и сл.

M. vulgare L. • с. Чегране - покрај патот за с. Корито, кар., 550 m, 31.5.1998 • Јабланица, каменливо место, 1000 m, 10.6.1988 • Лутоец, 1000 m (опсерв.) • Станика, околу бачило, 1600 m • с. Блаце - околина, 650 m (опсерв.).

Sideritis scardica Grisb. • с. Луковица, 650 m, 28.6.1998 • Љуги Кеч, 900-1100 m, 28.6.2005.

Се среќава на целиот масив, но доста ретко, на кар. камењари и карпи, 600-1700 m.

S. montana L. var. **comosa** Roch. f. **comosa** • Веља Пресло, 900 m, 22.6.2003 • с. Стенче, 600 m, 24.5.1998 • с. Чегране, 600 m, 31.5.1998 • [*S. montana*, над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960)].

Таксонот е многу често растение на целиот масив на камењари, пасишта, околу патишта и сл., 400-1800 m.

Melittis melissophyllum L. • с. Седларево, букова шума, 1350 m (опсерв.) • Пања, шума од црн габер, кар., 1150 m, 24.6.1998 • Влак, шуми и шикари од црн габер, 850-1400 m, 4.5.2005.

Galeopsis bifida Woenp • с. Седларево - под Табахон, култура од рж, 1600 m, 15.8.1999 • Станика, со *Urtica dioica*, 1680 m, 23.7.2005.

G. ladanum L. • Станика, со *Urtica dioica*, 1680 m, 23.7.2005.

Lamium garganicum L. ssp. **garganicum** var. **garganicum** • с. Луковица - југозападно, покрај кар. капи, 1100 m, 26.4.2006 • Лица, кар. карпа, 1150 m, 24.5.1998 • Дол, кар. камењар, 650 m, 1.5.1998 • Јужарија, меѓу кар. блокови, 650 m, 12.4.1998.

L. maculatum L. • Јужарија, 1000 m, 12.4.1998.

Распространето во различни шумски заедници, покрај шуми, влажни долови, и сл., до 1500 m.

L. bifidum Суг. ssp. **balcanicum** Vel. • Јабланица, каменливо место, кар., 1000 m (опсерв.) • Подиште, тревесто место, 1000 m, 4.5.1998.

L. purpureum L. • Јужарија, 1000 m, 12.4.1998.

Распространето на тревести места, меѓи, обработливи површини и сл., до 1300 m.

L. amplexicaule L. • Јужарија, 1000 m, 12.4.1998.

Се среќава на повеќе локалитети како плевелно и рудерално растение, до 1000 m.

Lamiastrum galeobdolon (L.) Ehrend. & Polatsghek ssp. **galeobdolon** • с. Ново Село - јужно, букова шума, 680 m, 26.4.1998.

Leonurus cardiaca L. • с. Г. Челопек, 620 m, 13.6.1998 • с. Лопушник, 650 m, 21.8.1999 • с. Корито, 1430 m, 21.8.1999.

Се среќава на рудерални места во населбите и нивните околии, до 1430 m.

Ballota macedonica Vandas • Кушевица, грмушесто место, кар., 15.8.1999 • Голина, кар. карпа, 1350 m, 15.7.1998 • Јужарија, кар. камењар, 750 m, 18.7.1998 • с. Чегране - околу патот за с. Корито, кар., 600-1300 m (опсерв.) • Веља Пресло, грмушесто место, кар., 900 m (опсерв.).

B. nigra L. ssp. **foetida** Hayek • Карпа Беленица, 1260 m, 28.8.1999 • с. Г. Челопек, 630 m, 13.6.1998.

Распространето претежно на рудерални места, до 1450 m.

Stachys officinalis (L.) Trevisan • с. Луковица - ливадите над селото, 1030 m, 3.7.1999 • Карпа Беленица, длабока почва, кар., 1300-1500 m (опсерв.) • Локва, длабока почва, 1250 m, 8.7.1998 • с. Корито - во ливадите кон Таул, 1500 m (опсерв.) • Крње, длабока почва, кар., 1180 m, 17.7.2005.

S. scardica (Grisb.) Hayek • Веља Пресло, 900 m, 22.6.2003 • с. Луковица, 1000 m, 13.7.1988

Често растение во појасот на дабови шуми и шуми од црн габер, до 1600 m.

S. germanica L. ssp. **germanica** • с. Луковица - околу патот, тревесто место, 880 m, 27.6.1999 • с. Мерово, каменливо место, кар., 1000 m, 13.7.1988 • с. Ларце - над патот, ливада, 580 m, 18.7.1999 • с. Трново - пред Летунје, тревесто место, 1200 m, 1.8.1999 • с. Г. Лешница, запуштена ливада, 900 m • с. Г. Челопек, запуштена ливада, 700 m (опсерв.) • с. Седларево, кар., 1500 m (опсерв.).

S. tymphaea Hausskn. • Балкан, планинско пасиште, кар., 1650 m, 15.7.1998 • с. Г. Лешница - помеѓу Чам и Пања, пасиште, кар., 1550 m, 24.6.1998 • с. Гургурница - кај к. 1440, длабока почва, 1400 m, 8.7.1998 • с. Корито - во ливадите кон Таул, кар., 1400-1550 m, 20.6.1999 • с. Волче - над Крње, каменливо пасиште, кар., 1600 m (опсерв.).

S. cassia Boiss. • Шкоза, грмушесто место, кар., 550 m, 14.6.1998, 18.7.1999.

S. plumosa Griseb. • с. Лопушник - помеѓу Лакавичка Река и патот за с. Куново, сил. карпи и камењари, 650-900 m, 17.5.1998.

S. sylvatica L. • с. Луковица, во појас на букова шума, 1100 m (опсерв.) • с. Мерово - просторот од т. 862 до Јабланица, влажни долови и сечишта, 800-1000 m, 13.6.1999 • Доброец, грмушесто место, 700 m (опсерв.) • с. Куново, грмушесто место, 1050 m (опсерв.).

S. recta L. ssp. **subcrenata** (Vis.) Briq. • Карпа Беленица, 1260 m, 24.6.1998 • Љуги Кеч, 950 m, 18.6.2005 • с. Корито, 1340 m, 28.6.2005 • с. Волче, 1600 m, 2.7.2005.

Распространето на кар. камењари, до 1700 m.

S. atherocalyx C. Koch • с. Блаце - под Локва, кар. камењар, 1100 m, 21.6.1998

S. annua (L.) L. var. **adenocalyx** (C. Koch) Haussk. • Шкоза, тревести и каменливи места, кар., 550 m, 18.7.1999 • с. Луковица - р. Треска, покрај шумски пат, 370 m, 10.7.1999.

Кај примероците од двата локалитети прилисниците имаат само прости влакна, со што се приближуваат на типичниот облик.

S. serbica Rančić • Подиште, ливада, 1000 m, 24.5.1998 • Локва, длабока почва, кар., 1250 m, 21.6.1998 • с. Чегране - над селото, тревесто место, кар., 900 m, 31.5.1998 • с. Корито - кон Таул, тревесто место, кар., 1570 m, 28.6.2005 • с. Волче - над Крње, кар. камењар, 1600 m (опсерв.).

Nepeta sp. • Љуги Кеч - во кругот на каменоломот, кар., 650 m (опсерв.) • с. Чегране - над селото, каменливи места околу патот за с. Корито, кар., 550-800 m, 20.6.1999, 28.6.2005, 21.7.2009 • Јужарија, каменливи места, кар., 600-700 m, 18.7.1998.

N. cataria L. • с. Луковица, покрај дворна ограда, 970 m, 7.10.2005 • Голина, во меѓа, 1300 m, 3.10.2006 • с. Гургурница - околу патот, кар., 1000-1300 m, 15.8.1999.

N. nuda L. ssp. **nuda** • Пања, 1200 m, 24.6.1998 • с. Ново Село, 650 m, 13.6.1999 • с. Корито, 800-1400 m, 20.6.1999.

Се среќава, во сите делови на масивот, но ретко, најмногу покрај шуми и патишта, на кар. и сл., 650-1600 m.

Prunella laciniata (L.) L. • с. Г. Челопек, 630 m, 18.6.1998.

Распространето покрај патиштата, на тревести и каменливи места во појасот на шумите, во шуми од црн бор и сл., до 1600 m.

P. vulgaris L. • с. Ново Село, 700 m, 14.6.1998.

Распространето на рудерални места во населбите, покрај патишта, во ливади, по тревести места и сл., до 1600 m.

Melissa officinalis L. • Голина - насипот од патот за с. Седларево, 1280 m, 8.7.2006 • с. Беловиште - над селото, грмушесто место, 720 m, 4.5.2005.

Ziziphora capitata L. • с. Ново Село, суво каменливо место, 600 m (опсерв.) • Габер, суво тревесто место, 570 m, 6.6.1998 • с. Здуње - над селото, 500 m (опсерв.) • Расова, суво тревесто место, 450 m (опсерв.).

Satureja hortensis L. • с. Ново Село - југозападно, кар. камењар, 650 m, 28.8.1999

Acinos alpinus (L.) Moench ssp. **meridionlis** (Nyman) Ball • Чам, каменливо пасиште, кар., 1700 m, 27.6.1999.

A. hungaricus (Simk) Šilič • с. Луковица - р. Треска, кар. камењар, 700 m, 7.6.1998 • с. Луковица - под Голина, каменливо место, 900 m, 10.5.1998 • с. Г. Челопек - над Млака, тревесто место, сил., 630 m, 13.6.1998 • Дол, кар. камењар, 600-900 m, 1.5.1998.

A. suaveolens (Sibth. & Sm.) G. Don • Локва, каменливо место, кар., 1250 m, 24.5.1998 • Коњски Гроб, тревесто место, сил., 950 m, 23.6.2005.

A. arvensis (Lam.) Dandy • с. Луковица - р. Треска, кар. камењар, 700 m, 7.6.1998 • Коњски Гроб, тревесто место, 800-950 m, 23.6.2005, 17.5.1998 • с. Чегране, камен. место, кар., 800 m, 31.5.1998 • с. Г. Лешница, каменливо место, 850 m • [над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960)].

Calamintha grandiflora (L.) Moench • с. Ново Село, 700 m, 14.6.1998 • [над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960)].

Распространето во појас на дабови и букови шуми.

C. sylvatica Bromf. ssp. **sylvatica** • с. Г. Лешница - кај природот, грмушесто место, 780 m, 26.8.2005 • с. Лопушник - на ископот од патот за с. Куново, сил., 650 m, 3.8.1998.

C. glandulosa (Req.) Benth. var. **glandulosa** • с. Чегране - над селото, каменливо место, кар., 550 m, 28.6.2005 • Јужарија, кар. камењари и плиткы почвы, 700 m, 18.7.1998.

C. vardarensis Šilič • с. Луковица - р. Треска, грмушесто место, 400 m, 11.7.1999 • с. Луковица - од селото до манастирот "Св. Илија", покрај шуми и шумски патингта, 900-1000 m, 18.8.2006

Clinopodium vulgare L. ssp. **arundanum** (Boiss.) Numan • с. Ново Село, 700 m, 14.6.1998 • [**C. vulgare**, над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960)].

Често растение во појасот на шумите на целиот масив.

Micromeria juliana (L.) Benth. var. **juliana** • с. Луковица - р. Треска, 700 m, 28.6.1998 • с. Стенче, 750 m, 21.6.1998.

Се среќава на скоро во сите делови од масивот на кар. камењари и карпи.

Origanum vulgare L. ssp. **vulgare** • Расова, на тревести и грмушести места, 400-700 m, 11.7.1999 • с. Куново, 950 m, 7.6.1998 • [**O. vulgare**, над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960)]

Се среќава расфрлано на целиот масив, на тревести и грмушести места, до 1500 m.

Thymus¹ boissieri Hal. • Сува Гора: с. Корито - помеѓу селото и Таул, кар. карпи и камењари, 1600 m, 28.6.2005

T. ciliatopubescens (Hal.) Hal. var. **ciliatopubescens** • с. Желино - над школото, кар. карпи и камењари, 440 m, 4.6.2005 • с. Стримница - кон с. Желино, на кар. камењар, 500 m, 8.5.1998 • с.

Ларце - помеѓу Станика и Чам, кар. камењар, 1710 m, 23.7.200 • Дол, кар. камењар, 1.5.1998.

T. ciliatopubescens (Hal.) Hal. var. **poliothrix** (Ronn.) Micevski • Дол, кар. камењар, 1.5.1998

T. skopjensis Micevski & Matevski • Сува Гора - Зајачец, кар. камењари и карпи, 950 m, 10.5.1998 • [Сува Гора (Меловски & др., 2010)].

T. karadzicensis Matevski & Micevski • с. Блаце - помеѓу Локва и Липа, кар. камењар, 1150 m, 14.5.2005 • Карпа Беленица, каменливо пасиште, кар., 1450 m, 24.6.1998 • Маѓоа Ливада, кар. камењар, 1750 m, 16.7.2005 • с. Волче - помеѓу Таул и Крње, кар. камењар, 1560 m, 16.7.2005 • [Сува Гора (Меловски & др., 2010)].

T. longicaulis Persl • Трница, тревесто место, 550 m, 3.5.1998 • с. Чајле - Калјаја, тревесто-каменливо место, 600-700 m, 17.5.1998 • с. Беловиште, тревести и каменливи места, 700-850 m, 4.5.2005 • с. Куново - ископот од патот, 800-850 m, 17.5.1998.

T. moesiacus Velen. • Карпа Беленица, каменливо пасиште, кар., 1450 m, 24.6.1998 • с. Г. Лешница, тревесто место, кар., 850 m, 4.6.2005 • с. Блаце - меѓу Локва и Липа, кар. камењар, 1150-1220 m, 14.5.2005 • с. Стенче, 680-770 m, 14.5.2005 • с. Корито - кон Таул, кар. камењар, 1600 m, 28.6.2005 • с. Корито, кар., 1430 m, 28.6.2005 • с. Волче, длабока почва, кар., 1650 m, 16.7.2005 • с. Куново, плитка почва, сил., 1050 m, 23.6.2005 • Пеклиште, длабока почва, сил., 1400-1550 m, 2.7.2005.

T. moesiacus Velen. var. **microcalyx** (Degen & Urum.) Ronn. • с. Седларево - помеѓу Станика и Карпа Беленица, длабока почва, кар., 1450 m, 23.7.2005 • Станика, кар. камењар, 1660 m, 23.7.2005 • Коњски Гроб, плитка каменлива почва, кар., 1050 m, 23.6.2005.

T. thracicus Velen. var. **strybrnyi** Velen. • с. Блаце, тревесто место, 680 m, 14.5.2005 • с. Беловиште, деградирано пасиште, сил., 680 m, 4.5.2005 • с. Желино, плитка почва, кар., 460 m, 4.6.2005 • с. Стенче - над селото, 680-770 m, 14.5.2005 • с. Стримница - над патот за с. Желино, каменливо место, кар., 500 m, 8.5.1998 • с. Чегране - околу патот за с. Корито, кар., 800-900 m, 31.5.1998 • с. Луковица - кај т. 1267, кар. камењар, 23.7.2005 • с. Г. Челопек - над селото, кар. камењар, 820 m, 4.6.2005.

¹Хербариумскиот материјал од родот *Thymus* е детерминиран од д-р Владо Матеvски

T. longidens Velen. var. **lanicaulis** Ronn. • с. Стримница - над патот за с. Желино, тревесто-каменливо место, кар., 500 m, 8.5.1998 • с. Г. Челопек, плитка почва, сил., 750 m, 4.6.2005 • с. Г. Челопек, кар. камењар, 820 m, 4.6.2005 • с. Блаце, тревесто место, 680 m, 14.5.2005 • с. Стенче, 680-770 m, 14.5.2005 • с. Корито - кон Таул, кар. камењар, 1600 m, 28.6.2005 • Коњски Гроб, каменливо место, кар., 1050 m, 23.6.2005 • с. Куново - ископот од патот, 800-850 m, 17.5.1998 • Пеклиште, длабока почва, сил., 1400 m, 2.7.2005.

T. tosevii Velen. ssp. **tosevii** • с. Седларво, длабока почва, 1320 m, 8.7.2006 • с. Седларево - помеѓу Станика и Карпа Беленица, на длабока почва, кар., 1450 m, 23.7.2005 • Станика, длабока почва, кар., 1550-1680 m, 23.7.2005 • с. Д. Лешница - на ископот од патот за с. Г. Лешница, сил., 550 m, 4.6.2005 • с. Корито, плитка почва, кар., 1430 m, 28.6.2005.

T. tosevii Velen. ssp. **tosevii** var. **longifrons** Ronn. • с. Д. Лешница - ископот од патот за с. Г. Лешница, сил., 550 m, 4.6.2005 • с. Корито - пред влезот, кар., 1430 m, 28.6.2005.

Mentha pulegium L. • с. Ларце - Чукарка, влажно место, 600 m, 26.9.2005 • Чука, на шумски пат, 600 m, 5.9.1999 • с. Волковија - кон Дол, тревесто место, 600 m, 18.7.1998.

M. spicata aggr. • с. Седларево - под Табахон, нива со 'рж, 1650, 15.8.1999 • с. Мерово, кар., 1000 m, 10.6.1988 • с. Ново Село - патот за с. Мерово, тревесто место, 550 m, 8.8.1999 • с. Куново - на насипот од патот, 850 m, 3.8.1999 • Пеклиште, покрај патот, 1370 m, 21.8.1999.

? **M. x gentilis** L. (*M. arvensis* x *M. spicata*) • с. Ново Село - јужно од селото, тревесто место, 600 m, 20.8.1999.

Salvia ringens Sibth. & Sm. var. **macedonica** Briq. • Веља Пресло, кар. камењар, 900 m, 22.6.2003 • с. Блаце - Венец, кар. камењар, 1200 m, 21.6.1998.

Често растение на кар. камењари, во термофилни шуми и шикари и сл., до 1600 m.

S. sclarea L. • с. Стенче, 700 m, 21.6.1998 • [над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960)].

Често растение покрај патишта, на шумски чистинки и сл., до 1400 m.

S. argentea L. • Добарски Жеден, кар. камењар, 550-800 m, 18.4.1999 • с. Блаце - под Локва, кар. камењар, 1200 m, 24.5.1998 • с. Волче - над Крње, кар. камењар, 1600 m (опсерв.).

S. glutinosa L. • с. Луковица, букова шума, 950 m, 3.7.1999 • с. Ново Село - југозападно, букаова шума, 650 m, 28.8.1999.

S. amplexicaulis Lam. • с. Гургурница - насипот од патот, кар., 1350 m, 15.8.1999 • с. Ларце - над патот, тревесто место, 550 m, 18.7.1999 • с. Волче - над Крње, кар. камењар, 1600 m (опсерв.).

S. verbenaca L. • с. Беловиште - над селото, длабока почва, 680 m, 4.5.2005.

S. viridis L. • с. Луковица - р. Треска, каменлив насип, кар., 380 m, 30.5.1099 • с. Ларце - над патот, тревесто место, 550 m, 18.7.1999 • с. Здуње - над селото, тревесто место, 500 m • с. Желино - над училиштето, кар., 500 m.

S. verticillata L. • Кофелница, 1350 m, 15.8.1999 • с. Г. Лешница, 800 m, 7.10.2005 • с. Блаце, 650 m, 14.5.2005 • с. Стенче, 900 m, 21.6.1998 • с. Корито, 1430 m, 28.6.2005

Распространето претежно по рудерални места, до 1450 m.

SOLANACEAE

Atropa bela-donna L. • с. Седларево - над Казан, рефугиум со бука, 1150 m, 17.5.2005.

Hyoscyamus niger L. • Јужарија, 650 m, 17.5.1998.

Се среќава околу повеќето селски населби, на ѓубришта и околу патиштата, до 1400 m.

Physalis alkekengi L. • Расова, грмушесто место, кар., 390 m, 30.5.1999, 11.7.1999 • с. Луковица - под т. 1267, рабови на дабова шума, 1100 m (опсерв.).

***Solanum nigrum** L. ssp. **schultesii** (Opiz) Wessely • с. Г. Лешница, покрај сид од куќа, 800 m, 1.11.2006 • с. Гургурница, 450 m, 11.7.1999 • с. Г. Челопек, ѓубриште, 620 m, 19.6.1998. (стр. 23)

***S. luteum** Miller ssp. **alatum** (Moench) Dostál • с. Д. Лешница, покрај сид од куќа, 530 m, 16.10.2006. (стр. 23)

S. dulcamara L. с. Луковица - р. Треска, грмушесто место, 370 m, 30.5.1999 • с. Ново Село - патот за с. Мерово, грмушесто место, 700 m, 13.6.1999 • с. Г. Лешница - кај училиштето, 830 m (опсерв.) • с. Куново - околу патот, 1000 m (опсерв.).

Datura stramonium L. • с. Г. Челопек - над Млака, ѓубриште, 620 m, 8.8.1999.

Се среќава во населбите и околу нив, на ѓубришта и сл., до 1350 m.

SCROPHULARIACEAE

Verbascum blattaria L. • с. Ларце - над патот, дабова шума, 550 m, 18.7.1999.

V. phlomoides L. • Расова, длабока почва, 500 m, 11.7.1999.

Често растение покрај патишта, на шумски чистинки, сечишта, на тревести и каменливи места, до 1500 m.

V. longifolium Ten. (Syn.: *V. pachyurum*) Bornm. • с. Седларево - под Табахон, длабока почва, кар., 1600 m, 24.6.1998 • с. Волче - над Крње, длабока почва, кар., 1700 m, 16.7.2005.

V. baldaccii Degen • с. Луковица, покрај букова шума, 850 m, 27.6.1999 • Корија, на грмушести место, кар., 650 m, 11.9.2006 • Љуги Кеч, кар. насип, 650 m, 28.6.2005.

V. dieckianum Borbás & Degen • Добарски Жеден, 550 m, 18.7.1999 • с. Желино, 520 m, 4.6.2005
Распространето на кар. камењари, до 1400 m.

V. speciosum Schardner • с. Г. Челопек, 750 m, 8.8.1999.

Често растение на суви отворени места, до 1650 m.

V. herzogii Bornm. • Зајачец, кар. камењари и карпи, 1000 m, 3.7.1999 • с. Луковица - р. Треска, кар. камењар, 700 m, 28.6.1998 • Љуги Кеч, термофилна шикара, кар., 1000 m, 28.6.2005 • Дупен Камен - кар., 1550-1700 m, 1.8.1999 • Пеклиште, кар., 1350-1400 m, 2.7.2005

V. pulverulentum Vill. • Голема Глава, покрај патот, 370 m, 10.7.1999

V. banaticum Schardner • Голема Глава, 390 m, 11.7.1999 • с. Седларево, 1250 m, 15.7.1998 • с. Г. Челопек, 600 m, 4.6.2005 • с. Беловиште, 720 m, 23.6.2005 • с. Лопушник, 800 m, 1.8.1999 • с. Куново, 1050 m, 16.7.2005.

Распространето покрај патиштата, во ливади и сл., до 1250 m.

V. abietinum Borbás • с. Волче - под Таул, покрај букова шума, кар., 1570 m, 16.7.2005 • Ливада Куртешит, листопадна шума, кар., 1250 m, 23.7.2005.

V. bosnense K. Malý • с. Мерово, појас на дабова шума, 750-940 m, 13.6.1999, 26.6.2006 • с. Г. Лешница - над селото, појас на дабова шума, 900 m, 23.8.2006 • с. Куново - околу патот, појас на дабова шума, сил., 700-1050 m, 1.8.1999, 23.6.2005.

Scrophularia scopolii Норре • Чам, буково-елова шума, кар., 1650 m, 27.6.1999 • Дупен Камен - покрај кар. карпа, 1810 m, 1.8.1999.

S. nodosa L. • с. Ново Село - југозападно, букова шума, 700 m, 14.6.1998.

S. canina L. ssp. **bicolor** (Sibth. & Sm.) Greuter • с. Седларево - покрај патот, кар., 1300 m, 28.6.1998 • с. Г. Челопек - над Млака, покрај шумски пат, 700 m, 22.5.1999.

Распространето растение, претежно покрај патиштата, до 1500 m.

Misopates orontium (L.) Rafin. • с. Г. Челопек - над Млака, тревесто место, сил., 600 m, 19.6.1998.

Chaenorrhinum minus (L.) Lange • с. Чегране - над селото, кар. песочен насип, 850 m, 31.5.1998.

Linaria genistifolia (L.) Miller ssp. **genistifolia** • Добарски Жеден, грмушести место, кар., 550 m, 14.6.1998, 18.7.1998 • Трница, тревести станишта, сил., 550 m, 1.7.1998, 5.9.1999.

L. genistifolia (L.) Miller ssp. **linifolia** (Boiss.) Davis • Висока Чука, грмушесто место, 650 m, 11.7.1999 • с. Г. Лешница, тревесто каменливо место, 900 m, 26.8.2005 • с. Г. Челопек, суво тревесто место, 600 m, 8.8.1999 • Трница, тревести места, сил., 550 m, 5.9.1999 • с. Волковија - кон Дол, грмушести места, кар., 620 m, 18.7.1998.

L. dalmatica (L.) Miller • с. Гургурница - покрај патот, кар., 1330 m, 15.8.1999 • с. Чегране - над селото, кар., 900-1200 m, 18.7.1998, 20.6.1999 • с. Куново - покрај патот, 1100 m, 1.8.1999

L. pelisseriana (L.) Mill. • с. Г. Лешница, еродирано пасиште, сил., 950 m, 22.5.1999 • Чука, суви тревести места, сил., 600 m, 31.5.1998.

L. vulgaris Mill. • с. Седларево - кон Локва, тревесто место, кар., 1400 m, 15.8.1999 • с. Седларево - над Голина, тревесто место, кар., 1420 m, 15.7.1998 • Крње, суво тревесто место, кар., 1180 m, 17.7.2005.

L. peloponnesiaca Boiss. & Heldr. var. **parnassica** (Boiss. & Heldr.) Hal. • с. Блаце, 1100 m, 21.6.1998 • с. Чегране, 750 m, 18.7.1998.

Често на брдски и планински пасишта, камењари и грмушести места, кар. и сил., до 1700 m.

L. simplex DC. • с. Стримница - под т. 610, кар. камењар, 480 m, 8.5.1998 • с. Чегране, кар., камењар, 570 m, 31.5.1998 • с. Луковица - р. Треска, кар. камењар, 700 m. (опсерв.) • Јужарија, кар. камењар, 700 m (опсерв.).

Kickxia spuria (L.) Dumort. • с. Мерово - близу до патот, пресушено благо, 800 m, 13.6.1999.

Digitalis grandiflora Mill. • с. Ново Село, 700 m, 14.6.1998 • Коњски Гроб, 700-900 m, 7.7.1998 • [над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960, sub *D. ambigua* Murr.)].

Се среќва расфрлано скоро во сите делови на Сува Гора, во шумскиот појас до 1200 m.

D. laevigata Waldst. & Kit. • с. Гургурница - потегот од Расова до Висока Чука, на каменливи места покрај шикари и во нив, кар., 450-600 m, 10.7.1999.

D. ferruginea L. • Пеклиште, папрадиште, сил., 1440 m, 1.8.1999.

D. lanata Ehrh. • с. Куново, суво тревесто место, 900 m, 7.7.1998 • Крње, 1180 m, 17.7.2005 • [над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960)].

Распространето на пасишта и камењари, шумски чистини, во шикари и сл., до 1400 m.

Veronica serpyllifolia L. var. **serpyllifolia** • с. Луковица - над селото, влажни места, 1000 m, 10.5.1998

V. urticifolia Jacq. • Чам, елова шума, кар., 1550-1670 m, 27.6.1999 • Пеклиште, по рабовите на ацидофилна букова шума, сил., 1350 m, 21.8.1999.

V. austriaca L. ssp. **dentata** (F. W. Schmidt) Watzl • Желино - над училиштето, 500 m, 15.5.1998, 4.6.2005 • Дол, 900 m, 11.5.1999.

Доста расфрлано на целиот масив на камењари и грмушести места, на кар., до 1400 m.

V. jacquinii Baumg. • Локва, 1250 m, 21.6.1998 • Летуње, 1290 m, 5.6.1999 • Пеклиште, 1480 m, 2.7.2005.

Често растение на брдски и планински пасишта, камењари и сл, на кар. и сил., до 1800 m.

V. orsiniana Ten. • Чам, каменливо пасиште, кар., 1600-1750 m, 27.6.1999 • Табахон, каменливо пасиште, кар., 1700 m, 24.6.1998.

V. kindlii Adamov. var. **linearis** Bornmüller • Сува Гора: с. Луковица - клисура на р. Треска, карбонатни камењари, 500-1100 m, 10.5.1998, 28.10.2004.

V. officinalis L. • с. Луковица - ман. "Св. Илија", букова шума, 1150 m (опсерв.) • с. Седларево - над патот, букова шума, кар., 1400 m, 7.6.1999.

V. chamaedrys L. • Попова Шапка, 900 m, 22.5.1999 • Чам, 1600 m, 24.6.1998 • [над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960)].

Распространето покрај шуми, во ретки шикари, на шумски чистинки и сл., до 1600 m.

V. beccabunga L. • с. Г. Челопек, 630 m, 4.5.1999 • с. Блаце, 650 m, 14.5.2005.

Се среќава скоро редовно покрај чешми, потоци, блатни станишта и сл.

V. anagallis - aquatica L. • с. Блаце - периферија, покрај поток, 650 m, 14.5.2005.

***V. acinifolia** L. • с. Куново - над патот, плитка почва, силикат, 950 m, 17.5.1998. (стр. 24)

V. praecox All. • Ново Село, сил., 650 m, 26.4.1998 • с. Блаце - под Локва, 1150 m, 24.5.1998 • Лужарија, 1050 m, 12.4.1998

Распространето на брдски пасишта и камењари, до 1100 m.

V. arvensis L. • Веља Пресло, 900 m, 22.6.2003 • Голема Глава, 370 m, 1.5.1999 • с. Ново Село, 650 m, 26.4.1998 • с. Блаце, 1200 m, 14.5.2005 • с. Корито, 1430 m, 28.6.2005 • с. Куново, 1000 m, 9.5.1999, 23.6.2005 • с. Беловиште, 680 m, 14.5.2005 • Дупен Камен, 1760 m, 6.5.1999.

Распространето на брдски пасишта, тревести места, камењари и сл., до 1760 m.

V. verna L. • Станика, длабока почва, кар., 1680 m, 23.7.2005 • с. Беловиште - над селото, брдско пасиште, сил., 680 m, 6.5.2005

***V. dillenii** Crantz • с. Куново - над патот, плитка почва, сил., 950 m, 17.5.1998. (стр. 24)

V. persica Poiret • Подиште, 1000 m, 26.4.1998 • с. Беловиште, 680 m, 6.5.2005.

Распространето рудерално и плевелно растение, до 1050 m.

V. hederifolia L. ssp. **triloba** (Opiz) Čelak. • Добарски Жеден, тревесто место, 800 m, 18.4.1999 • Лужарија, тревесто место, кар., 1050 m, 12.4.1998.

Распространето рудерално и плевелно растение, до 1050 m.

Melampyrum arvense L. • с. Мерово - кај к. 907, суви тревести места, 900 m (опсерв.) • Добарски Жеден, суво тревесто место, кар., 460 m, 14.6.1998 • с. Волковија - кон Дол, грмушесто место, кар., 650 m, 18.7.1998.

M. scardicum Wettst. • Чам, несклопена буково-елова и елова шума и затревени места со грмушки и поединечни стебла, на варовничка подлога, 1600-1670 m 15.7.1998, 15.8.1999 [= Матевски & Теофиловски, 2004].

M. heracleoticum Boiss. & Grh. • Пања, шикари, кар., 1000 m, 8.8.1999 • с. Блаце - под Локва, грмушесто место, кар., 1200 m, 8.7.1998, 15.8.1999 • Љуги Кеч, шума од црн габер, 1250 m (опсерв.) • Висока Чука, покрај шумски пат, кар., 400 m, 11.7.1999.

Euphrasia pectinata Ten. • Лутоец, тревесто место, 1000 m, 22.6.2003 • Расова, ливада, 500 m, 30.5.1999 • Водица, 950 m, 7.6.1998 • с. Ново Село, тревесто место, 650 m, 14.6.1998 • с. Корито - кон к. 1509, тревести места, кар., 1300 m, 28.6.2005 • с. Куново - над селото, брдско пасиште, сил., 1050 m, 23.6.2005.

? **E. liburnica** Wettst. • Карпа Беленица, кар. камењар, 1270 m, 23.7.2005.

E. salisburgensis Funck • Табахон, каменливи пасишта, кар., 1650-1720 m, 15.7.1998 • Дупен Камен, каменливи пасишта, кар., 1700-1800 m, 1.8.1999 • Карпа Беленица, кар. камењар, 1270 m, 23.7.2005.

Odontites glutinosa (Bieb.) Bentham • Кушевица, кар. камењар, 1450 m, 15.8.1999 • Карпа Беленица, кар. камењар, 1250 m, 28.8.1999 • Локва, кар. камењар, 1250 m (опсерв.) • Дупен Камен, кар. камењар, 1730 m, 1.8.1999.

O. lutea (L.) Clairv. • Добарски Жеден, грмушесто место, кар., 600 m, 13.9.1999.

O. verna (Bellardi) Dumort. • Трница, тревесто место, сил., 600 m, 5.9.1999.

Распространето на суви тревести и грмушести место, до 1350 m.

Parentucellia latifolia (L.) Caruel • Лутоец, 1000 m, 22.6.2003 • Зајачец, 1000 m, 7.6.1998 • с. Луковица, 850 m, 10.5.1998 • с. Ново Село, 600 m, 26.4.1998 • Трница, 520 m, 20.4.1998.

Распространето на брдски пасишта, камењари, ливади и сл., до 1200 m.

Pedicularis brachyodonta Schlosser & Vuk. • Чам, каменливи пасишта, кар., 1700 m, 27.6.1999 • Пања, каменливи пасишта и во смреки, карбонат, 1500 m, 24.6.1998 • Дупен Камен - на каменливо пасиште, 1820 m, 5.6.1999.

Rhinanthus minor L. • Пеклиште, длабока почва, 1400 m, 2.7.2005.

R. rumelicus Velen. • с. Мерово - покрај патот за с. Луковица, ливада, 930 m, 7.6.1998 • с. Ново Село - јужно, тревесто место, 750 m, 8.7.2006.

***R. wagneri** Degen • с. Корито, ливади, 1430 m, 28.6.2005 • с. Луковица, ливади, 1030 m, 2.6.2006. (стр. 25)

***R. melampyroides** (Borbas & Degen) Soó • с. Волче - над Крње, пасиште на длабока почва, кар., 1650 m, 16.7.2005. (стр. 25)

R. angustifolius C.C. Gmelin [Syn.: *Alecterolophus major* Rchb.] • Расова, ливада, 500 m, 30.5.1999.

GLOBULARIACEAE

Globularia punctata Lapeug. • Корија, 900 m, 22.5.1999 • Шатор, 900 m, 10.5.1998

Распространето на тревести и каменливи места, до 1600 m.

G. cordifolia L. • Зајачец, 900 m, 10.5.1998 • Шар, 1350 m, 5.6.1999.

Масовни популации се среќаваат на многу локалитети скоро во сите делови на Сува Гора, на кар. карпи и камењари, до 1850 m.

ACANTHACEAE

Acanthus balcanicus Heywood & Richardson • Доброец, тревесто место, 700 m, 22.6.2003 • Кушевица, шикара, 1250 m, 24.5.1998.

GESNERIACEAE

Ramonda nathaliae Panč. & Petr. • Зајачец, 1000 m, 10.5.1998 • Дол, 700-800 m, 11.5.1999

Се среќава на повеќе локалитети во различни делови од масивот, на засенчени места во пукнатини од кар. карпи, до 1400 m.

OROBANCHACEAE

Orobanche nana (Reut.) Noë ex G. Beck • Станика, каменливи пасишта, 1650 m, 15.7.1998 • с. Желино - над училиштето, врз *Euphorbia myrsinites*, 500 m, 4.6.2005.

O. alba Stephan ex Willd • Дол, кар. камењар, врз *Acinos sp.*, 700 m, 1.5.1998 • Пеклиште, тревесто место, врз *Thimus sp.*, 1390 m, 2.7.2005.

O. minor Sm. f. *minima* G. Beck • с. Луковица - р. Треска, кар. камењар, 700 m, 7.6.1998 • ? с. Корито - под Таул, каменливо пасиште, 1500 m, 28.6.2005.

O. caryophyllacea Sm. f. *caryophyllacea* • Голина, на каменливо пасиште, врз *Galium sp.*, 1330 m, 24.6.1998 • с. Куново - ископот од патот, врз *Galium sp.*, 900 m, 17.5.1998.

O. caryophyllacea Sm. f. *macroglossa* (Wallr.) Beck • Пања, кар. камењар, врз *Galium sp.*, 1150 m, 24.6.1998 • Локва, каменливо пасиште, врз *Galium sp.*, 1250 m, 21.6.1998.

O. gracilis Sm. • Чам, планинско пасиште, врз *Genista sagitale*, 1680 m, 15.7.1998.

PLANTAGINACEAE

Plantago major L. • с. Седларево, 1300 m, 27.6.1999.

Се среќава на тревести и песокливи место скоро во сите селски населби и на други рудерални места, до 1400 m.

P. subulata L. • с. Куново - природот, каменливи место и ископот од патот, сил. и кар., 1050 m, 5.6.1999 • Пеклиште, тревесто место, 1390 m, 5.6.1999.

P. media L. ssp. *media* • с. Седларево - над влезот во селото, пасиште, 1350 m, 28.6.1998

***P. media** L. ssp. **pindica** (Hauskn.) Rech. fil. • Чам, планинско пасиште, кар., 1600-1700 m, 24.6.1998, 15.8.1999 • Дупен Камен, планинско пасиште, кар., 1800-1840 m, 5.6.1999 • с. Волче - над Крње, планинско пасиште, кар., 1650 m, 16.7.2005. (стр. 25)

P. lanceolata L. var. **lanceolata** • с. Луковица, 1000 m, 10.5.1998 • Чука, 580 m, 31.5.1998 • ? Лешничка Река, 470 m, 4.6.2005.

P. lanceolata L. var. **eryophylla** Desne • Чука, 570 m, 31.5.1998.

P. lanceolata s.l. е распространет на тревести места, покрај патишта, обработливи површини и сл., до 1600 m.

P. argentea Chaix. • Висока Чука, 550 m, 30.5.1999 • Липа, 1100 m, 24.5.1998.

Се среќава расфрлано скоро во сите делови на Сува Гора, на каменливи места во појас на термофилни шуми и шикари, на кар., 900-1550 m.

CAPRIFOLIACEAE

Sambucus ebulus L. • Јужарија, 700 m, 18.7.1998.

Распространето околу патиштата, на запуштени места, во населбите и околу нив, до 1400 m.

S. nigra L. • Зајачец, 450 m, 1.5.1999 • с. Луковица, 360 m, 30.5.1999.

Распространето во влажни долови, меѓи, покрај шуми и сл., до 1500 m.

Viburnum opulus L. • с. Мерово - околина на патот, влажен дол со бука, 790 m, 13.6.1999.

V. lantana L. • с. Седларево, 1400 m, 15.7.1998 • Пања, 1150-1500 m, 22.5.1999.

Распространето во појасот на шумите, претежно во јужните и северните ограноци на масивот, 1000-1700 m.

Lonicera alpigena L. ssp. **formanekiana** (Hal.) Hayek • с. Волче - под Таул, покрај букова шума, кар., 1520 m, 16.7.2005.

L. xylosteum L. • Чам, елова шума, кар., 1550-1680 m, 15.8.1999, 27.6.1999 • Пеклиште, мешана шума од бука и црн бор, кар., 1500 m, 5.6.1999 • [Чам (Ем, 1974)].

L. caprifolium L. • Трница, 580 m, 3.5.1998 • [Чам (Ем, 1974)].

Распространето во појас на дабови шуми и шуми од црн габер, до 1400 m.

L. etrusca G. Santi • Јужарија, 700 m, 17.5.1998 • Чука, 570 m, 15.9.1999.

Распространето во појас на термофилни шуми и шикари, до 1000 m.

VALERIANACEAE

Valerianella coronata (L.) DC. var. **coronata** • Висока Чука, тревесто место, кар., 500 m, 30.5.1999 • с. Стримница - под т. 610, шикара, кар., 500 m, 8.5.1998 • с. Г. Лешница - над селото, тревесто место, кар., 850 m, 4.6.2005 • с. Г. Челопек, плитка почва, сил., 750 m, 4.6.2005 • Трница, тревесто место, сил., 570 m, 3.5.1998.

V. pumilla (L.) DC. • Расова, тревесто место, 650 m, 30.5.1998 • с. Ново Село, брдско пасиште, сил., 650 m, 26.4.1998.

V. locusta (L.) Laterrade • Веља Пресло, тревесто место, кар., 900 m, 22.6.2003 • с. Блаце - под Локва, каменливо пасиште, кар., 1200 m, 14.5.2005 • с. Корито - под Таул, ливада, кар., 1500 m, 28.6.2005.

V. carinata Loisel • с. Ново Село - покрај патот за с. Мерово, 650 m, 26.4.1998 • с. Блаце - над селото, тревесто место, кар., 850 m, 14.5.2005.

V. turgida (Steven) Betcke • с. Стримница - под т. 610, кар. камењар, 500 m, 8.5.1998 • с. Блаце - над селото, тревесто место, кар., 850 m, 14.5.2005 • с. Беловиште - над селото, длабока почва, сил., 680 m, 4.5.2005 • с. Лопушник - покрај патот за с. Куново, сил., 750 m, 17.5.1998.

V. costata (Steven) Betcke • с. Корито - кај природот, тревесто место, кар., 1430 m, 28.6.2005

V. dentata (L.) Pollich f. **eriosperma** (Wallr.) Janch. • с. Луковица - кај природот, тревесто место, кар., 800 m, 7.6.1998 • с. Мерово - во близина на патот, тревесто место, 800 m, 13.6.1999 • с. Трново - под Летуње, кар. камењар, 1280 m, 5.6.1989.

Valeriana officinalis L. ssp. **officinalis** • с. Мерово - оклу патот, блатно место, 800 m, 13.6.1999.

V. tuberosa L. • Ливада Куртешит, 1150 m, 10.5.1998 • с. Блаце, 1000-1200 m, 24.5.1998.

Се среќва расфрлано скоро во сите делови, на кар. камењари и во шикари, до 1400 m.

V. montana L. • Чам, елова шума, кар., 1550-1650 m, 15.7.1998 • [(Чам (Ем, 1974)].

DIPSACACEAE

Cephalaria flava (Sibth. & Sm.) Szabó • Микарија, грмушесто место, кар., 1400 m, 8.7.1998 • Шар, термофилна шикара, кар., 1300 m, 1.8.1999.

Dipsacus laciniatus L. • Голина, покрај патот, 1250 m, 28.8.1999.

Knautia drymeia Neuffel ssp. **drymeia** • Голина, покрај дабова шума, кар., 1250 m, 28.6.1998 • Пеклиште, покрај букова шума, 1600 m, 1.8.1999 • [(Чам (Ем, 1974)].

K. arvensis (L.) Coulter • Лутоец, грмушести место, кар., 1000 m, 22.6.2003 • Локва, длабока почва, 1250 m, 21.06.1998, 8.7.1998 • с. Корито - ливадите под Таул, кар., 1450 m, 20.6.1998.

K. macedonica Griseb. • Лутоец, 1000 m, 22.6.2003 • Шатор, 900 m, 24.6.1998 • с. Трново, 1250 m, 1.8.1999 • Крње, 1200 m, 17.7.2005.

Распространето на тревести и грмушести место, 900-1600 m.

K. integrifolia (L.) Bertol. • Веља Пресло, каменливо место, кар., 900 m, 22.6.2003 • Треска - потегот од Речиште до Расова, суви места, 380-450 m, 30.5.1999 • с. Луковица - под Голина, плити почви, 800-900 m, 28.6.1998.

? **K. degeni** Borbás • Локва, длабока почва, кар., 1250 m, 21.6.1998, 8.7.1998

Ptercephalus plumosus (L.) Coulter • Лутоец, 1000 m, 22.6.2003 • Добарски Жеден, 600 m, 14.6.1998 • с. Г. Челопек, 630 m, 18.6.1998.

Се среќва доста расфрлано, скоро во сите делови на Сува Гора на суви места, до 1300 m.

Scabiosa argentea L. ssp. **ucranica** (L.) Hayek • с. Ларце, 520-570 m, 18.7.1999 • Габер, 550-600 m, 14.7.1998.

Распространето на суви тревести места, до 1100 m.

S. micrantha Desf. • Добарски Жеден, кар. камењар, 600 m, 14.6.1998 • с. Ново Село, 700 m, 13.6.1999.

S. sicula L. • с. Ново Село - западно од селото, тревесто место, 600 m, 14.6.1998.

S. columbaria L. ssp. **columbaria** • с. Седларево, 1450 m, 18.7.1998 • Табахон, 1650 m, 15.8.99 • Пања, 1050-1200 m, 8.8.1999 • с. Трново, 1200 m, 6.7.1998.

Распространето на кар. камењари и пасишта, 1000-1800 m.

S. columbaria L. ssp. **ochroleuca** (L.) Čelak (syn.: *S. webiana* D. Don) • Кушевица, кар. камењар, 1350 m, 8.7.1998 • Зајачец, каменливо место, кар., 400 m, 11.7.1999.

S. triniifolia Friv. • Добарски Жеден, 550-750 m, 14.6.1998.

Често на камењари и брдски пасишта, до 1750 m.

CAMPANULACEAE

Campanula phrygia Jaub. & Spach • Корија, покрај шумски пат, 700 m, 10.9.2006.

C. sparsa Friv. ssp. **sparsa** • с. Корито, кар., 1100 m, 31.5.1998 • ? Љуги Кеч, ретка шикара, кар., 1000-1300 m, 28.6.2005 • [(Чам (Ем, 1974, sub *C. sparsa*)].

Материјалот од Љуги Кеч отклонува кон ssp. *sphaerotrix*.

C. sparsa Friv. ssp. **sphaerotrix** (Griseb.) Hayek • Висока Чука, термофилна шикара, кар., 450 m, 30.5.1999 • с. Ново Село, 700 m, 14.6.1998 • Коњски Гроб, покрај дабова шума, сил., 900 m, 6.5.1999 • Пеклиште, покрај шума од црн бор, кар., 1500 m, 2.7.2005.

C. spathulata Sibth. & Sm. ssp. **spathulata** • с. Седларево - под к. 1721, 1650 m, 15.7.1998 • Таул, 1650-1850 m, 20.6.1999 • (Чам - Ем, 1974, sub *C. spatulata*).

Често во појасот на планинските пасишта и најгорниот шумски појас, 1600-1800 m.

C. spathulata S.S. ssp. **sprunerana** (Hampe) Nay. • Трница, 550 m, 3.5.1998.

Распространето во тревести заедници во појасот на дабовите шуми и шумите од црн габер.

C. patula L. • Чам, елова шума, кар., 1600-1680 m, 15.7.1998, 15.8.1999.

Податокот на Ем за *C. abietina* Gris. & Schenc на локалитетот Чам се однесува на *C. patula*.

C. persicifolia L. • с. Луковица, букова шума, 1200 m, 9.7.1989 • Ливада Куртепит, листопадна шума, кар., 1150 m, 13.7.1988 • Шатор, дабова шума, 800-900 m, 13.7.1988, 14.7.1989 • Пања, шума од црн габер, кар., 1450 m, 20.7.1989 • [над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960)].

C. lingulata Waldst. & Kit. • Голина, покрај патот, кар., 1250 m, 28.6.1998.

Често на тревести, каменливи и грмушести места, до 1550 m.

C. glomerata L. • Станика, помеѓу смреки и на пасишта, кар., 1500-1650 m, 15.7.1998 • Чам, елова шума и шумски чистинки, кар., 1650 m, 15.8.1999 • Дупен Камен, кар. камењар, 1800 m, 1.8.1999.

C. foliosa Ten. • Чам, покрај елова шума, кар., 1650 m, 24.6.1998.

C. cervicaria L. • Чам, елова шума, кар., 1600-1700 m, 15.7.1998 • Пеклиште, покрај букова шума, кар., 1350 m, 2.7.2005.

***C. macrostachya** Waldst. & Kit. ex Willd. • Трница, тревесто место, 550 m, 6.6.1998. (стр. 26)

C. versicolor Andrews • Голема Глава, грмушесто место, кар., 380 m, 31.5.1999 • Зајачец, кар. карпа, 1060 m, 3.7.1999 • с. Луковица, сил. карпа, 870 m, 18.8.2006.

C. trachelium L. ssp. **athoa** (Boiss. & Heldr.) Hayek • Голина, рабови на букова шума, 1270 m, 8.7.2006 • ? Пања, рабови на шума од црн габер, кар., 850-1000 m, 8.8.1999 • Коњски Гроб, покрај дабова шума, 900 m, 7.7.1998.

C. rapunculoides L. • Расова, термофилна шикара, кар., 450 m, 11.7.1999 • Речиште, шикара, кар., 750 m, 28.6.1998 • Ливада Куртешит, покрај листопадна шума, 1100 m, 13.7.1988.

C. bononiensis L. • Шкоза, 500 m, 18.7.1999 • с. Г. Челопек, 850 m, 8.8.1999 • с. Балин Дол - Калјаја, 700 m, 18.7.1998 • Крње, 1180 m, 17.7.2005.

Се среќава расфрлано на целиот масив, во појас на шуми и шикари, до 1200 m.

Legousia speculum - veneris (L.) Chaix • Лока, ливада, 700 m, 30.5.1999 • с. Луковица, меѓи и грмушки, 850 m, 7.6.1998.

Asyneuma limonifolium (L.) Janchen • Микарија, кар. камењар, 1400-1500 m, 8.7.1998 • Добарски Жеден, кар. камењари, 600 m, 14.6.1998 • Дупен Камен, каменливо пасиште, кар., 1700-1853 m, 1.8.1999 • с. Волче - под Таул, кар. камењар, 1560-1700 m, 16.7.2005.

Распространето на кар. камењари и карпи, до 1850 m.

? **Edraianthus tenuifolius** (W.K.) Dc • Табахон, кар. камењари и карпи, 1600-1700 m, 24.6.1998 • с. Корито - под Таул, кар. карпи, 1600 m, 28.6.2005 • Дупен Камен, кар. камењар, 1850 m, 5.6.1998.

Материјалот од сите локалитети со голите овариуми одклонува од описот на *E. tenuifolius* додека оној од Табахон и с. Корито уште и со релативно кусите брактеи.

Jasione heldreichii Boiss. et Orph. (incl. *J. jankae* Neilr.) • с. Луковица - над селото, суви тревести место, 1050 m, 10.7.1989, 3.7.1998 • с. Г. Лешница, плитка сил. почва, 850-950 m, 8.8.1999 • Шар, суво станиште, сил., 1350 m, 21.8.1999.

ASTERACEAE

Eupatorium cannabinum L. • Голема Глава, покрај патот, 390 m, 1.5.1999 • с. Ново Село - покрај патот за с. Мерово, 530-650 m, 13.6.1999.

Solidago virgaurea L. ssp. **virgaurea** • Чам, 1600 m, 15.7.1998 • Шар, 1300 m, 1.8.1999

Се среќва расфрлано во сите делови на Сува Гора, во шумскиот појас над 1100 m.

Bellis perennis L. • Габер, 600 m, 27.3.1998.

Распространето на помезофилни тревести места и ливади, до 1500 m.

Erigeron annuus (L.) Pers. • Попова Шапка, 950 m, 8.8.1999 • с. Куново, 900 m, 7.6.1998

Распространето, пред се на рудерални места, до 1350 m.

E. acer L. • Кушевица, 1300 m, 8.7.1998 • Попова Шапка, 950 m, 8.8.1999 • Јужарија, 700 m, 18.7.1998 • с. Волче - под Дупен Камен, 1700 m, 16.7.2005.

Се среќва расфрлано скоро во сите делови на Сува Гора на тревести и каменливи места, ливади, пасишта и сл., до 1700 m.

E. canadensis L. • с. Г. Челопек - над Млака, 620 m, 8.8.1999 • с. Лопушник, 850 m, 3.8.1999

Распространето на рудерални места.

Filago germanica Hudson • с. Г. Челопек - над Млака, тревесто место, сил., 600 m, 20.4.1998

F. arvensis L. var. **arvensis** • с. Д. Лешница - покрај патот, сил., 570 m, 4.6.2005 • с. Г. Челопек - над Млака, тревесто место, сил., 600 m, 20.4.1998 • с. Корито - покрај патот, кар., 1430 m, 28.6.2005

Gnaphalium sylvaticum L. • Пеклиште - кон Дупен Камен, покрај букова шума, кар., 1450-1600 m (опсерв.) • с. Волче - над Крње, планинско пасиште, кар., 1650 m, 16.7.2005.

Helichrysum plicatum DC. • с. Луковица - над манастирот, каменливо место, 1050 m, 19.7.1989 • Пања, кар. камењар, 1050 m, 8.8.1999 • с. Куново - над селото, суви места, 1050 m, 21.8.1999 • Веља Пресло, каменливо место, кар., 900 m (опсерв.) • Пеклиште, тревести место, 1500 m (опсерв.).

Antennaria dioica (L.) Gärtn. • Чам, кар. камењар, 1600-1700 m, 24.6.1998.

Inula germanica L. • Попова Шапка, зараснат шумски пат, 900 m, 8.8.1999.

I. aspera Poiret • Трница, грмушесто место, сил., 550 m, 1.7.1998 • с. Трново - пред Летунье, грмушесто место, кар., 1200 m, 1.8.1999 • Подиште, грмушесто место, 1100 m (опсерв.) • Пеклиште, 1500 m (опсерв.).

I. spiraeifolia L. • Самар, шикара, кар., 450 m, 11.7.1999.

I. ensifolia L. • Пања, покрај шума од црн габер, кар., 1200 m, 20.8.1989 • Липа, шума од црн габер, кар., 950 m, 8.7.1998 • Висока Чука, шикара, кар., 600 m • Пеклиште, кар., 1500 m (опсерв.).

I. britannica L. • с. Ново Село, 650 m, 28.8.1999 • Подиште, 1100 m, 8.7.1998 • с. Г. Челопек, 620 m, 8.8.1999 • с. Стенче, 850 m, 15.8.1999.

Распространето покрај патишта, на запуштени ливади и сл., до 1100 m.

I. oculus-christi L. • Кушевица, 1300 m, 15.8.1999 • Добарски Жеден, 580 m, 14.6.1998 • с. Г. Челопек, 8.6.1998 • Летунье, 1300 m, 1.8.1999 • Крње, 1180 m, 17.7.2005.

Распространето на камењари и тревести места, 500-1750 m.

I. aschersoniana Janka • с. Луковица, кар. карпи, 820-1100 m, 28.10.2004

I. conyza DC. • Добарски Жеден, 570 m, 18.7.1999.

Често растение на тревести места, покрај шуми и патишта, во светли шуми и сл., до 1600 m.

Pulicaria dysenterica (L.) Bernh. var. **dysenterica** • с. Ново Село, 550 m, 28.8.199 • с. Куново, 1000 m, 1.8.1999.

Распространето покрај патиштата, на влажни места и сл., до 1400 m.

Telekia speciosa (Schreb.) Baumg. • Пеклиште, покрај букова шума, сил., 1390 m, 21.8.1999

Xanthium orientale L. ssp. **italicum** (Moretti) Greuter • Габер, лозја и тревести места, сил., 600 m, 5.9.1999.

X. spinosum L. • Расова, 450 m, 11.7.1999.

Се среќава на запуштени места во населбите и нивните периферии.

Galinsoga parviflora Cav. • с. Г. Челопек, 620 m, 18.6.1998.

Распространето плевелно и рудерално растение, до 1400 m.

Anthemis cretica L. ssp. **columnae** (Ten.) Franzén • Карпа Беленица, кар. камењар, 1350 m, 23.7.2005 • Станика, кар., 1620 m, 15.7.199 • Чам, кар. камењар, 1680 m, 15.7.1998 • Пања, шикари, кар., 1200 m, 20.7.1999 • Локва, каменливи пасишта, кар., 1250 m, 21.6.1998. • ? с. Волче - над Крње, длабока почва, кар., 1700 m, 17.7.2005.

Примероците од с. Волче потсетуваат на двогодишна варијанта од *A. cretica*. Тие се скоро секогаш без стерилни изданоци, со неразгранет подземен дел и централно поставено неразгрането стебло.

A. arvensis L. • Микарија, кар. камењар, 1400 m, 8.7.1998 • с. Гургурница - околу патот, кар. камењар, 1330 m, 15.8.1999 • с. Желино - кај школото, кар., 460 m, 4.6.2005 • с. Чегране, кар. камењар, 750 m, 18.7.1998 • с. Корито - приодот, песоклив насип, кар., 1430 m, 28.6.2005.

A. ruthenica Bieb. • с. Локва - кон Кушевица, кар. камењар, 1330 m, 15.8.1999.

Cota tinctoria (L.) J. Gay (Syn.: *Anthemis tinctoria* L.) • Доброец, тревесто место, 650 m, 23.6.2003 • с. Ново Село - покрај патот за с. Мерово, 600 m, 14.6.1998.

Achillea ageratifolia (Sibth. & Sm.) Boiss. ssp. **serbica** (Nym.) Heimerl • Зајачец, 900 m, 1.5.1999 • с. Луковица, 550 m, 29.3.1998 • с. Блаце, 1100 m, 24.5.1998 • Јужарија, 800 m, 12.4.1999 • с. Куново, 1000 m, 9.5.1999.

Често растение на кар. камењари и карпи, до 1300 (1700) m.

A. ageratifolia (Sibth. & Sm.) Boiss. ssp. **aizoon** (Griseb.) Heimerl • Дупен Камен, 1850 m, 5.6.1999

A. fraasii Schultz • Пања, кар. камењар, 1300 m, 20.7.1989 • с. Блаце - под Локва, кар. камењар, 1100 m, 24.5.1998.

A. distans Waldst. & Kit. ssp. **distans** • Дупен Камен - букова шума, кар., 1550 m, 16.7.2005

A. distans ssp. **stricta** (W.D.J. Koch) Janch. • Пеклиште, крај букова шума, сил., 1330 m, 21.8.1999.

A. pannonica Scheele • Таул, 1560 m, 16.7.2005 • Крње, 1180 m, 17.7.2005.

Распространето во различни тревести заедници, до 1500 m.

A. setacea Waldst. & Kit. • Станика, тревести места, кар., 1450 m, 15.7.1998, 23.7.2005 • с. Корито, 1430 m, 28.6.2006.

Распространето во различни тревести заедници, до 1500 m.

Николовски (1960) за просторот над потегот с. Стенче - с. Форино го наведува таксонот *A. millefolium* L. Овој податок секако се однесува на широко сфатениот вид *A. millefolium* кој ги опфаќа и таксоните *A. setacea* и *A. pannonica* кои се пошироко распространети во испитуваното подрачје.

A. crithmifolia Waldst. & Kit. • с. Седларево, 1450 m, 15.7.1998 • с. Мерово, 950 m, 13.6.1999 • с. Д. Лешница, 550 m, 4.6.2005 • с. Блаце, 650 m, 14.5.2005 • с. Корито, 1430 m, 28.6.2005 • с. Куново, 1050 m, 23.6.2005 • Пеклиште, 1500 m, 2.7.2005.

Распространето во различни тревести заедници, до 1500 m.

A. nobilis L. ssp. **neilreichii** (A. Kern.) Velen. • с. Г. Лешница, 740-900 m, 28.8.2005 • Јужарија, 750 m, 18.7.1998 • с. Куново, 1050 m, 23.6.2005 • Пеклиште, 1480 m, 2.7.2005.

Распространето на суви отворени место, до 1500 m.

A. sp. • с. Ново Село - во близина на патот за с. Мерово, 650 m, 28.8.1999

A. chrysocoma Friv. • с. Ларце - потегот од Карпа Беленица до Пања, кар. камењари и планински пасишта, 1280-1700 m, 30.5.1990, 24.6.1998 • Микарија, кар. камењар, 1400 m (опсерв.) • с. Гургурница - кај к. 1440, кар. камењар (опсерв.) • Дупен Камен, планинско пасиште, кар., 1850 m, 5.6.1999 • Пеклиште, длабока почва, 1390 m, 5.6.1999.

A. holosericea Sibth. & Sm. • Зајачец, кар. камењар, 1000 m (опсерв.) • Пања, кар. камењар, 1300 m, 20.7.1989 • Липа, термофилна шикара, кар., 1020 m, 21.6.1998 • с. Волче - над Крње, кар. камењар, 1600 m (опсерв.).

A. coarctata Poiret • Речиште, 800 m, 10.5.1998 • с. Луковица - т. 1267, 28.8.1099 • с. Лопушник, 700 m, 17.5.1998.

Распространето на карпи, камењари и суви тревести места, до 1600 m.

Tripleurospermum tenuifolium (Kit.) Freyn (Syn.: *Matricaria trichophylla* (Boiss.) Boiss.) • Кушевица, кар. камењар, 1450 m, 15.8.1999.

T. inodorum (L.) Sch. Bip. • Шар, покрај патот, сил., 1350 m, 21.8.1999.

Matricaria chamomilla L. • с. Г. Челопек, 750 m, 22.5.1999 • с. Лопушник, 550 m, 5.6.1999.

Распространето на рудерални места, до 1400 m.

Tanacetum vulgare L. • Трница, тревести места, сил., 550 m, 1.7.1998.

T. corymbosum (L.) Schultz • Добарски Жеден, кар. камењар, 550 m, 14.6.1998 • Пеклиште - под Таул, шумска чистинка, кар., 1520 m, 14.7.2005 • [над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960, sub *Chrysanthemum corymbosum*)].

T. parthenium (L.) Schultz • Ливада Куртешит, шикара од црн габер, кар., 1100 m, 15.7.1998 • Шар, покрај букова шума, сил., 1350 m, 21.8.1999.

T. macrophyllum (Waldst & Kit.) Schultz • с. Луковица - во селото, влажно место, 900 m (опсерв.) • с. Куново, околу чешма и покрај дворови, 1000 m, 23.6.2005.

Leucanthemum vulgare Lam. • Коњски Гроб, 800 m, 6.7.1998.

Се среќава расфрлано на целиот масив, тревести и грмушести места, до 1500 m.

Artemisia vulgaris L. • с. Мерово, 900 m, 13.6.1999 • с. Г. Лешница, 950 m, 8.8.1999.

Распространето претежно на рудерални места.

A. absinthium L. • Попова Шапка, запуштен шумски пат, кар., 950 m, 8.8.1999 • Пања, кар. камењар, 1150 m (опсерв.) • с. Г. Челопек - над Млака, тревести места, сил., 620 m, 8.8.1999 • с. Волковија, кар. камењар, 630 m, 18.7.1998 • Подиште, тревесто место, 1050 m • с. Блаце - над селото, запуштено место, 650 m (опсерв.) • с. Лопушник - патот за с. Куново, сил., 600 m (опсерв.).

A. alba Turra. • с. Ново Село, 650-800 m, 28.8.1999 • с. Волковија, 600 m, 5.9.1999 • с. Куново, 1050 m, 1.8.1999.

Често растение на кар. камењари и плитки почви во сите делови од масивот, до 1850 m.

A. scoparia Waldst. & Kit. • с. Ново Село - покрај патот за с. Мерово, 550 m, 28.8.1999 • с. Ларце - над патот, еродирано земјиште, 570 m, 18.7.1999 • с. Лопушник, 600 m (опсерв.).

Tusilago farfara L. • с. Балин Дол, 700 m, 12.4.1998.

Распространето на влажни и песокливи станишта, на усеци од патиштата и сл., до 1400 m.

Petasites hybridus (L.) P. Gaertner, V. Mayer & Schreb • Голина, влажна ливада, 1200 m, 3.10.2006 • с. Мерово - околу патот, влажна ливада, 800 m, 13.6.1999.

Doronicum columnae Ten. • с. Милетино, 700-1200 m, 4.5.1990 • Липа, 1000 m, 24.5.1998 • [Чам (Ем, 1974)].

Распространето на каменливи места во различни шумски заедници, по осожни карпести места и сл., на кар., до 1650 m.

D. orientale Hoffm. • с. Милетино - над селото, 700 m, 4.5.1990.

Tephrosia papposa (Rchb.) Schur (Syn.: *Senecio procerus* (Griseb.) Velen.) • с. Ларце - потегот од Карпа Беленица до Пања, планински пасишта и шумски чистинки, кар., 1350-1700 m, 30.5.1990, 24.6.1998 • с. Гургурница - кај к. 1440, грмушесто место, кар., 1400 m • Липа, покрај патот, кар., 1100 m (опсерв.) • Дупен Камен, планинско пасиште, кар., 1820 m, 5.6.1999.

Jacobaea vulgaris Gaertn. (Syn.: *Senecio jacobaea* L.) • с. Седларево - покрај патот, кар., 1200 m, 28.6.1998 • с. Гургурница - околу патот, кар. камењар, 1350 m, 15.8.1999 • с. Чегране - покрај патот за с. Корито, кар., 850 m, 20.6.1999 • с. Куново - покрај патот, сил., 1050 m, 1.5.1999 • Крње, тревесто место, кар., 1200 m, 17.7.2005.

Senecio scopolii Норпе & Hornsch • Пања, шумски чистинки, кар., 1150-1400 m, 6.1991, 24.6.1998 • с. Корито - на приодот, сува ливада, кар., 1400 m, 31.5.1998.

S. squalidus L. • с. Седларево - источно од селото, букова шума, 1350 m, 8.7.2006 • Чам, кар. камењар, 1600-1700 m, 24.6.1998 • Маѓоа Ливада, кар. камењар, 1750 m, 16.7.2005.

S. leucanthemifolius ssp. *vernalis* (Waldst. & Kit.) Greuter (Syn.: *S. vernalis* W.K.) • с. Ново Село, брдски пасишта, сил., 700 m, 26.4.1998.

S. viscosus L. • Голина - покрај патот за с. Седларево, 1250 m, 28.6.1998 • с. Куново - покрај патот, сил., 900 m (опсерв.).

- S. vulgaris** L. • с. Ново Село, 650 m, 26.4.1998 • Габер, 550 m, 1.7.1998.
Распространето на суви тревести места, брдски пасишта, покрај патишта и сл., до 800 m.
- Carlina vulgaris** L. • Попова Шапка, суви каменливи места, 900 m, 8.8.1999
Распространето на каменливи, тревести и грмушести места, до 1450 m.
- C. acaulis** L. ssp. **caulescens** (Lam.) Schübl. & G. Martens • Табахон, камењари и пасишта, кар., 1650-1720 m, 15.8.1999 • Дупен Камен, планински пасишта, кар., 1750-1850 m, 1.8.1999.
- C. acanthifolia** All. • с. Мерово - југозападно од Водица, суво тревесто место., 950 m (опсерв.) • Кушевица, кар. камењари и пасишта, 1500 m, 15.8.1999 • с. Трново - потегот меѓу Летуње и Крње, суви места, кар. и сил., 1300-1800 m (опсерв.).
- Xeranthemum annuum** L. • с. Луковица - р. Треска, суво тревесто место, кар. 700 m (опсерв.) • с. Ларце - над патот, камењари и тревести места, 550 m, 18.7.1999 • Габер, лозја и тревести места, 600 m, 14.7.1998 • с. Здуње - над селото, тревесто место, кар., 500 m (опсерв.).
- X. cylindraceum** Sibth. & Sm. • Веља Пресло, кар. камењар, 900 m, 22.6.2003 • Крње, на тревести и каменливи места, кар., 1200 m, 17.6.2005.
- Echinops sphaerocephalus** L. ssp. **sphaerocephalus** • с. Трново - под Летуње, кар. камењар, 1250 m, 1.8.1999 • Крње, тревесто место, кар., 1180 m, 17.7.2005.
- E. sphaerocephalus** L. ssp. **albidus** (Boiss. & Sprun.) Kožuharov • Дервен, термофилна шикара, кар., 380 m, 11.7.1999 • с. Стенче - над селото, кар. камењар, 800 m, 15.8.1999 • с. Волковија - кон Дол, кар. камењар, 600 m, 5.9.1999 • Јужарија, грмушести и каменливи места, кар., 600 m, 16.7.1998.
- ? **E. banaticus** Roch. • с. Мерово - околина на патот, дабова шума, 800 m, 7.9.2005.
- E. ritro** L. • с. Ново Село - околу патот за с. Мерово, кар. камењар, 550 m (опсерв.) • Чукарка, суви тревести места, 550 m (опсерв.) • Волковија - кон Дол, кар. камењар, 600 m, 5.9.1999 • с. Мерово - кај к. 907, суви каменливи места, 900 m (опсерв.) • Лутоец, суви места, 1000 m (опсерв.).
- Arctium lappa** L. • с. Луковица - под Голина, влажно каменливо место, 830 m, 8.8.1999 • с. Мерово - покрај паот за с. Седларево, 800-950 m, 23.7.2005 • Попова Шапка, тревести места кар., 950 m, 8.8.1999.
- Jurinea consanguinea** DC. • с. Луковица - р. Треска, кар. карпи и камењари, 370 m, 30.5.1999 • с. Луковица - кај ман. Св. Илија, кар. камењар, 1000 m, 27.6.2006 • с. Блаце - под Локва, кар. камењар, 1200 m, 21.6.1998.
- Carduus nutans** L. ssp. **leiophyllus** (Petrović) Stoj. & Stefanov • с. Ново Село, каменливи места, 550 m, 13.6.1999.
- C. nutans** L. ssp. **macrocephalus** (Desf.) Numan • Ливада Куртешит, 1100 m, 8.7.2006 • с. Чегране, 800-1100 m, 20.6.1999.
Распространето на брдски пасишта, камењари и околу патишта, до 1700 m.
- C. acanthoides** L. • с. Корито, 1200 m, 20.6.1999 • Јужарија, 750 m, 18.7.1998.
Распространето покрај патишта, во меѓи, запуштени места, околу чешми и сл., до 1500 m.
- C. candicans** Waldst. & Kit. • Карпа Беленица, 1400 m, 24.6.1998 • Липа, 1000 m, 21.6.1998 • с. Гургурница, 1300 m, 15.7.1999 • с. Корито, 1400 m, 20.6.1999.
Распространето на кар. камењари и планински пасишта, во појасот над 1200 m.
- Cirsium ligulare** Boiss. • с. Г. Челопек, 600 m, 8.8.1999.
Распространето по тревести места, на шумски чистинки, покрај патишта и сл., до 1450 m.
- C. vulgare** (Savi) Ten. • с. Г. Челопек, 700-900 m, 8.8.1999 • Габер, 600 m, 5.9.1999.
Распространето на тревести, грмушести и каменливи места, до 1600 m.
- C. candelabarium** Griseb. • Јужарија, каменливи места, кар., 600 m, 18.7.1998 • Лутоец, кар. камењар, 1000 m (опсерв.).
- C. creticum** (Lam.) D'Urv. ssp. **creticum** • с. Куново, 1060 m, 21.8.1999.
Распространето на влажни места, до 1120 m.
- C. arvense** (L.) Scop. • с. Седларево - под Табахон, 1650 m, 15.8.1999 • с. Г. Челопек, 800 m, 8.8.1999 • Габер, 600 m, 1.6.1998.
Распространето плевелно и рудерално растение, до 1650 m.
- Picnoman acarna** (L.) Cass. • с. Волковија - кон Дол, песоклив насип, кар., 600 m, 5.9.1999
- Ptilostemon strictus** (Ten.) W. Greuter • Самар, 450 m, 11.7.1999 • с. Г. Челопек, 850 m, 8.8.1999
Распространето во појас на дабови шуми и шикари, до 1200 m.
- P. afer** (Jacq.) W. Greuter • Јужарија, 700 m, 18.5.1999.
Распространето на кар. камењари и брдски пасишта, до 1250 m.
- Onopordum acanthium** L. • с. Луковица - под т. 1267, покрај патот, 850 m (опсерв.) • с. Седларево - кај природот, губриште, 1300 m, 8.7.2006 • Попова Шапка, покрај шумски пат, 950 m

(опсерв.) • с. Чегране - покрај патот за с. Корито, кар., 850 m, 20.6.1999 • с. Корито - покрај патот, кар., 1430 m • с. Лопушник - покрај патот за с. Куново, сил., 600 m, 23.6.2005 • Доброец, покрај патот, 750 m (опсерв.).

Centaurea salonitana Viss. • с. Ново Село, 700-850 m, 28.8.1999 • Кушевица, 1400 m, 15.8.1999 • с. Куново - покрај патот, сил., 850 m, 7.7.1998.

Често растение на суви отворни места, до 1400 m.

C. atropurpurea Wajldst. & Kit. • с. Блаце - под Венец, кар. камењари, 1100-1200 m, 21.6.1998 • [Гостиварско - кај с. Корито (Мицевски, 1975)].

На локалитетот се среќаваат исклучиво жолтоцветни примероци.

C. grbavacensis (Rohlena.) Stoj. & Aht. f. **grbavacensis**. • Зајачец, карпи и камењари, кар., 390 m, 30.5.1999 • Речиште, кар. карпа, 750 m, 28.4.1998 • с. Луковица - под Сурок, 600 m, 30.4.1990 • [*C. grbavacensis*, Сува Гора (Меловски & др., 2010)].

C. grbavacensis (Rohlena.) Stoj. & Aht. f. **lutea** (Soška) Micevski • Речиште, кар. карпа, 750 m, 28.4.1998 • Зајачец, на карпи и камењари, кар., 390 m, 30.5.1999 • с. Луковица - под Сурок, 600 m, 30.4.1990 • [Гостивар - Сува Гора (Мицевски, 1975)].

Двете форми се среќаваат масовно во пониските делови од клисурата на р. Треска. Возводно кон с. Здуње, се повеќе преовладува f. *lutea* така да кај Висока Чука (с. Здуње) типичната форма веќе воопшто ја нема.

***C. scabiosa** L. ssp. **spinulosa** (Spreng.) Arcang • с. Луковица, тревесто место, 1020 m, 3.7.1999 • Голина, покрај патот, кар., 1280 m, 15.7.1998, 8.7.2006. (стр. 26)

C. cuneifolia Sibth. & Sm. • Висока Чука, 550 m, 11.7.1999 • Казан, 900 m, 3.7.1999 • с. Ларце, 550 m, 18.7.1999 • с. Куново, 950 m, 7.7.1998.

Распространето на тревести и грмушести места, во шикари и сл., до 1200 m.

C. triniifolia Heuff. • Речиште - под к. 1238, кар. камењар, 750 m, 28.6.1998.

C. stoebe L. ssp. **australis** (A. Kern.) Greuter • Добарски Жеден, шикари и кар. камењари, 550 m, 18.7.1999 • Љуги Кеч, кар. камењар, 1150 m, 28.6.2005 • с. Чегране, кар. камењари, 800-1100 m, 18.7.1998, 21.7.2009.

Растенијата од сите локалитети обично се со просирни ушенца на апендиксот од инволукрумните ливчињата со што се приближуваат на *C. grisebachii* (Nym.) Heldr. Во рамките на *C. stoebe*, вакви облици познати се и од територијата на Бугарија, опишани како f. *intercedens* Stojanoff & Achtaroff (Stojanov & Ahtarov, 1935).

C. calcitrapa L. • с. Г. Челопек - над Млака, ѓубриште, сил., 600 m, 8.8.1999.

C. deusta Ten. • с. Луковица, 1050 m, 4.8.1989 • с. Седларево - над Голина, 1650 m, 20.7.1989 • с. Г. Лешница - Пања, 1050 m, 8.8.1999 • Локва, 1250 m, 8.7.1998 • с. Корито, 1430 m, 28.6.2005 • с. Куново, 1050 m, 1.8.1999.

Распространето на суви отворени места, 500-1800 m.

C. jacea L. s.l. • с. Г. Лешница - ливадите над селото, 870 m (опсерв.) • Чука, тревести и грмушести места, сил., 580 m, 5.5.1999 • Пеклиште, покрај шумски пат, сил., 1370 m, 21.8.1999 • Крње, суви тревести м., кар., 1180 m, 17.7.2005.

C. phrygia L. s.l. • Ливада Куртешит, шумска чистинка, кар., 1250 m, 23.7.2005 • с. Г. Лешница - над селото, во појас на дабова шума, 900 m, 23.8.2006 • с. Мерово, 900 m (опсерв.)

C. benedicta (L.) L. (Syn.: *Cnicus benedictus* L.) • Трница, покрај шумска патека, 520 m, 5.9.1999.

***Cyanus pindicola** (Griseb.) Soják (Syn.: *Centaurea cana* Sm. var. *pindicola* Griseb.) • Таул, каменливо пасиште, кар., 1700-1800 m, 20.6.1999 • Дупен Камен, каменливо пасиште, кар., 1800-1850 m, 5.6.1999. (стр. 27)

***C. triumfetti** (All.) Á. Löve & D. Löve ssp. **axillaris** (Čelak.) Greuter • Речиште, термофилна шикара, кар., 750 m, 20.6.1991 • Ливада Куртешит, кар., 1200 m, 28.7.1989 • Љуги Кеч, каменливо-грмушесто место, кар., 1150 m, 28.6.2005 • с. Куново - кон Летуње, грмушесто место, кар., 1100 m, 5.6.1999 • с. Волче - под Дупен Камен, шума од црн бор, кар., 1450-1600 m (опсерв.). (стр. 27)

C. tuberosus (Vis.) Soják • с. Луковица - под т. 1267, шумски чистинки, кар., 750 m, 28.7.1989, 10.5.1998 • Чам, планински пасишта, кар., 1680 m, 20.7.1989 • Корија, шумски чистинки, 700 m, 4.5.1990 • Венец, 1150 m, 14.5.2005 • Подиште, шумска чистинка, кар., 1100 m.

C. segetum Hill (Syn.: *Centaurea cyanus* L.) • Габер, во лозје, 600 m, 14.7.1998 • с. Ларце - северно од селото, тревести места, 520 m, 18.7.1999.

Crupina vulgaris Cass. • с. Луковица - р. Треска, грмушести места, кар., 700 m, 7.6.1998 • с. Г. Лешница, тревести места, кар., 850 m, 14.6.2005 • с. Корито, суви тревести места, кар., 1250-1400 m, 28.6.2005 • с. Трново - под Летуње, кар. камењар, 1300 m, 6.5.1999 • с. Волче - под Таул, на кар. камењар, 1560 m, 16.7.2005.

C. crupinastrum (Moris) Vis. • Јужарија, термофилни шикари, кар., 800 m, 18.7.1998.

Carthamus dentatus Vachl. • Попова Шапка, тревесто-каменливи места, кар., 950 m, 8.8.1999.

C. lanathus L. • с. Чегаране - над селото, каменливи места, кар., 550 m, 18.5.1998.

Scolymus hispanicus L. • с. Волковија - кон Дол, кар. камењар, 650 m, 5.9.1999 • с. Чегаране - над селото, каменливи места, кар., 550 m, 18.7.1998.

Cichorium intybus L. • с. Стенче, 650 m, 8.6.1998.

Распространето на рудерални места, брдски пасишта и сл., до 1100 m.

Hypochoeris cretensis (L.) Vory & Chaub. • Расова, шикари и суви тревести места, 550 m, 30.5.1999 • с. Луковица - р. Треска, ливади, 400 m, 20.6.1991 • с. Блаце - под Венец, суво тревесто место, кар., 1000 m (опсерв.) • Чука, суво тревесто место, сил., 600 m (опсерв.) • с. Беловиште, ливада, 680 m, 23.6.2005 • с. Куново - кај природот, ливада, 1050 m, 23.6.2005.

H. maculata L. • Самар, шикара, кар., 600 m (опсерв.) • Речиште, шикара, кар., 750 m, 20.6.1991, 28.6.1998 • с. Волче - помеѓу Пеклиште и Крње, покрај букова шума, 1300 m, 17.7.2005 • Маѓоа Ливада, планинско пасиште, кар., 1750 m, 16.7.2005.

H. radicata L. • Чука, суви тревести место, сил., 600 m, 5.9.1999 • с. Куново - природот, суви тревести места и ливади, 1050 m, 23.6.2005 • Пеклиште, покрај патот, сил., 1380 m, 21.8.1999, 16.7.2005.

Leontodon biscutellifolius DC. (Syn.: *Leontodon crispus* Vill. ssp. *asper* (W.C.) Rohl.) • Самар, 500-600 m, 30.5.1999 • Добарски Жеден, 600 m, 14.6.1998 • с. Г. Лешница, 850 m, 4.6.2005 • с. Корито, 1550 m, 20.6.1999 • с. Куново, 1050 m, 23.6.2005.

Распространето на карпи, камењари, пасишта, поретко и на подлабоки почви, на кар. и на сил., до 1800 m.

L. hispidus L. • Табахон, планинско пасиште, кар., 1650 m, 15.7.1998 • с. Корито - јужно од селото, ливада, кар., 1550 m, 20.6.1999 • Пеклиште, шума од црн бор, кар., 1450-1600 m (опсерв.).

Scorzoneroidea cichoriacea (Ten.) Greuter (Syn.: *Leontodon cichoriaceus* (Ten.) Sanguientii) • с. Луковица - р. Треска, 500 m, 1.5.1999 • с. Гургурница, 900-1100 m, 24.5.1998 • Габер, во појас на дабови шуми, сил., 600 m, 24.9.1998 • Пеклиште, длабока почва, 1390 m, 5.6.1999.

Распространето главно во дабовиот шумски појас, на длабоки почви, до 1100 (1400) m.

Helminthotheca echioides (L.) Holub • с. Г. Челопек, ѓубриште, 600 m 8.8.1999 [= Матевски & Теофиловски, 2004, sub *Picris echioides* L.].

Picris pauciflora Willd. • Зајачец, кар. камењар, 400 m, 30.5.1999 • Речиште, кар. камењар, 750 m, 7.6.1998 • с. Чегране - над селото, кар. камењар, 600 m, 31.5.1998 • Јужарија, кар. камењар, 750 m, 17.5.1998.

Podospermum canum C. A. Mey • с. Седларево - кај природот, деградирано пасиште, 1350 m, 28.6.1998.

Scorzonera mollis Bieb. • Чам, планинско пасиште, кар., 1700 m, 30.5.1990 • Кушевица, на кар. камењар, 1330 m, 24.5.1998.

S. austriaca Willd. • Зајачец, кар. камењари, 500-900 m, 1.5.1999 • Речиште, кар. карпа, 750 m, 28.6.1998 • Веља Пресло, кар. камењар, 550 m (опсерв.).

Scorzonera hispanica L. ssp. *asphodeloides* (Wallr.) Arcang • Висока Чука, термофилна шикара, 600 m, 30.5.1999 • Шар - ископот од патот, кар., 1350 m, 5.6.1999 • Пеклиште, шума од црн бор, кар., 1450-1600 m (опсерв.).

Tragopogon dubius Scop. • с. Мероно - кај к. 907, суви тревести место, 900 m, 13.6.1999 • с. Н. Село - патот за с. Мероно, тревести места, 550-650 m, 13.6.1999 • Шкоза, култура од црн бор, 550 m, 18.7.1999 • с. Стенче - покрај патот за с. Гургурница, 600 m, 24.5.1998 • с. Куново - во сечишта и покрај патот, 800-1050 m, 17.5.1998.

T. pratensis L. • Шкоза, култура од црн бор, кар., 550 m, 18.7.1999.

T. balcanicus Vel. • с. Луковица, 820 m, 10.5.1998 • Чам, 1670 m, 20.7.1989 • Корија, 850 m, 30.5.1990 • с. Чегране, 800-900 m, 31.5.1998 • с. Куново, 850 m, 17.5.1998.

Се среќва расфрлано скоро во сите делови на Сува Гора, на камењари, брдски и планински пасишта, на сил. и кар., до 1700 m.

Sonchus asper (L.) Hill. ssp. *glaucescens* (Jord.) Ball • Голина, ископот од патот, кар., 1300 m, 28.6.1998 • с. Мероно - покрај патот, 800 m, 13.6.1999 • с. Г. Челопек - Ѓорев Лаз, покрај шумски пат, кар., 880 m, 8.8.1999 • с. Корито - покрај патот, кар., 1300 m, 20.6.1999 • с. Куново - покрај патот, сил., 900 m, 1.8.1999.

S. oleraceus L. • с. Г. Челопек, покрај ѓубриште, 620 m, 8.8.1999 • с. Лопушник - покрај патот за с. Куново, 580 m, 16.7.2005.

S. arvensis L. • Голина, во ливада, 1330 m, 3.10.2006.

***Lactuca tuberosa** Jacq. • с. Луковица - р. Треска, кар. камењар, 650 m, 20.6.1991, 28.6.1998 • с. Луковица - под Сурок, кар., 600 m, 20.6.1991. (стр. 28)

***L. hispida** DC. • Сува Гора - Речиште, покрај термофилни шикари, кар., 750 m, 7.6.1998 • Сува Гора - Пања, грмушести места, кар., 1000 m, 8.8.1999 • с. Милетино - Корија, во дабово сечиште, 800 m (опсерв.). (стр. 28)

L. muralis (L.) Gaertn. • с. Ново Село, 700 m, 14.6.1998 • [(Чам (Ем, 1974)].

Често растение во букови и дабови шуми, покрај нив, во сечишта, во долови и сл., до 1700 m.

L. viminea (L.) J. & C. Presl. • Речиште, кар., 750 m, 1989 • с. Г. Челопек, ливада, 620 m, 8.8.1999 • Јужарија, грмушесто место, кар., 700 m, 16.7.1998.

L. seriola L. • с. Г. Лешница, 950 m, 26.8.2005 • Јужарија, 650-800 m, 18.7.1998.

Распространето претежно на рудерални места и како плевел, до 1430 m.

L. saligna L. • с. Г. Челопек, суво тревесто место, 620 m, 8.8.1999.

Се среќва скоро во сите делови на Сува Гора, на тревести и грмушести места, до 1100 m.

L. perennis L. • Речиште, грмушесто место, 750 m, 7.6.1998.

Prenanthes purpurea L. • Пеклиште, ацидофилна букова шума, сил., 1350 m, 21.5.1999

Taraxacum sp. sect. **Ruderalia** Kirschner & al. • с. Беловиште, 680 m, 4.5.2005.

Распространето покрај патишта, во населбите, ливади, тревести места и сл., на кар. и сил., најмалку до 1450 m.

T. haussknechtii Hausskn. • Карпа Беленица, 1280 m, 28.8.1999 • с. Ново Село, 750 m, 28.8.1999.

Распространето на отворени каменливи места, до 1500 m.

T. sp. sect. **Erytosperma** (H. Lindb.) Dahlst. • с. Копачин Дол, 700 m, 8.3.1998 • Трница, 570 m, 20.4.1998 • Влак, 1000-1250 m, 4.5.2005 • Дупен Камен, 1760 m, 5.6.1998.

Се среќава на камењари и плитки почви, на целиот масив, 550-1800 m.

Chondrilla juncea L. • с. Г. Лешница, 900 m, 26.8.2005 • с. Г. Челопек, 620 m, 8.8.1999 • Јужарија, 650 m, 18.7.1998.

Се среќва во скоро сите делови на Сува Гора на тревести и грмушести места, до 1200 m.

Lapsana communis L. ssp. **communis** • с. Ново Село, 700 m, 14.6.1998.

Често растение скоро во сите шумски заедници, на сечишта и рудерални места, до 1600 m.

Crepis viscidula Froelich • Чам, шумски чистинки и планински пасишта, кар., 1600-1700 m, 15.7.1998 • Пања, бујно тревесто место, кар., 1250 m, 24.6.1998.

C. biennis L. • с. Луковица - ливадите над селото, 1020 m, 27.6.2006 • Пеклиште, длабока почва, 1300-1500 m, 17.7.2005.

C. foetida L. ssp. **rheadifolia** (Bieb.) Čelak. • Габер, 600 m, 14.7.1998.

Се среќава на повеќе локалитети во зоната на брдски пасишта.

C. setosa Hall. • с. Г. Челопек - над Млака, тревесто место, сил., 610 m, 13.6.1998 • с. Куново, селска утрина, сил., 1050 m, 23.6.2005 • с. Г. Лешница - над селото, ливади, 800-900 m • с. Корито, тревести места во селото и околу него, кар., 1400 m (опсерв.).

C. sancta (L.) Vavcock • Г. Челопек, 610 m, 2.5.1999 • Локва, 1230 m, 14.5.2005 • Јужарија, 600 m, 14.4.1998.

Често на суви тревести и каменливи места, ретки шикари, и сл., на кар. и на сил., до 1300 m.

C. neglecta L. • с. Луковица - р. Треска, кар., 700 m, 20.6.1991.

Pilosella hoppeana (Schult.) F. W. Schultz & Sch. Bip. (Syn.: *Hieracium hoppeanum* Schultes) • Микарија, 1400-1500 m, 8.7.1998 • с. Трново - под Летуње, 1220 m, 1.8.1999.

Распространето по брдските и планински пасишта, на кар. и сил., 500-1800 m.

P. cymosa (L.) F. W. Schultz & Sch. Bip. ssp. **cymosa** (*Hieracium cymosum* L.) • Корија, грмушесто место, 700 m, 30.5.1990 • с. Желино - над училиштето, кар. камењар, 550 m, 30.5.1990, 15.5.1998 • Локва, пасишта и грмушести места, кар., 1250 m, 21.6.1998.

P. cymosa (L.) F. W. Schultz & Sch. Bip. ssp. **sabina** (Sebast.) H. P. Fuchs • Карпа Беленица, каменливи пасишта, кар., 1400 m, 24.6.1998 • Пања, кар., 1300 m, 30.5.1990.

***P. echioides** (Lumn.) F. W. Schultz & Sch. Bip. ssp. **proceriformis** (Nägeli & Peter) S. Bräut. & Greuter (Syn.: *Hieracium proceriforme*. N.P.) • Веља Пресло, кар. камењар, 900 m, 23.6.2003 • Речиште - под т. 1238, термофилна шикара, кар., 750 m, 7.6.1998 • Пања, над шумскиот појас, кар., 1500 m, 20.7.1989 • с. Милетино - над селото, 700 m, 30.5.1990 • Липа, термофилна шикара, кар., 1050 m, 8.7.1998 • Маѓоа Ливада, кар. камењар, 1730 m, 16.7.2005. (стр. 29)

Hieracium pavichii Neuff. • Пеклиште, во појас на букова шума, сил., 1370 m, 21.8.1999.

H. bauhini Besser. • Речиште, 850 m, 4.8.1989 • Трница, 550 m, 6.6.1999.

Распространето на тревести места, во брдскиот појас на целиот масив.

H. murorum L. s.l. • Самар, 500 m, 3.5.1999 • Чам, 1670 m, 15.7.1998 • [Чам, (Ем, 1974)].

Се среќава во шумскиот појас, во сите делови на Сува Гора, до 1700 m.

H. bifidum Kit. • Чам, каменливи места, кар., 1700 m, 24.6.1998 • с. Блаце - над Пања, планинско пасиште, карбонат, 1600 m, 24.6.1998 • с. Корито - под Таул, планинско пасиште, карбонат, 1600 m, 20.6.1999 • ? Шар, насип од патот, карбонат, 1350 m, 5.6.1999.

H. pannosum Boiss. • Зајачец, 1040 m, 3.7.1999 • Чам, 1700 m, 20.7.1989 • Липа, 1000 m, 8.7.1999
Распространето на кар. камењари и карпи, до 1700 m.

H. waldsteinii Tsch. • Зајачец, кар. карпи, 1050 m, 3.7.1999.

***H. jurassicum** Griseb. • с. Ларце - Чам, елова шума, кар., 1600 m, 15.8.1999. (стр. 29)

H. sabaudum aggr. • с. Ново Село - југозападно од селото, грмушесто место, 750 m, 28.8.1999.

***H. macrodontoides** Zhan • с. Чајле - Јужарија, шикари, 800 m, 18.7.1998 (стр. 30)

H. racemosum Waldst. & Kit. • Голина, 1250 m, 28.8.1999 • с. Ново Село, 650 m, 28.8.1999 • Пеклиште, 1350 m, 21.8.1999.

Распространето во појас на дабови и букови шуми, до 1400 m.

MONOCOTYLEDONAE

LILIACEAE

Asphodelus albus Miller • с. Луковица - под т. 1267, 970 m, 10.5.1998.

Се среќава расфрлано, скоро во сите делови на Сува Гора, на каменливи и грмушести места, во ретки дабови шуми и шуми од црн габер, 1000-1500 m.

Asphodeline lutea (L.) Reichenb. • с. Луковица - под т. 1267, 1200 m, 10.5.1998.

На повеќе локалитети во сливот на р. Треска, на кар. камењари и карпи, до 1200 m.

A. liburnica (Scop.) Reichenb. • Веља Пресло, кар. камењар, 1000 m, 22.6.2003.

Anthericum lilago L. • с. Луковица - р. Треска, 700 m, 7.6.1998 • Љуги Кеч, 900-1300 m, 28.6.2005.
Распространето скоро на целиот масив, на грмушести и каменливи места, на кар., до 1400 m.

Colchicum doerfleri Halácsy • Расова, 800 m, 25.2.1998 • с. Мерово, 1000 m, 8.3.1998 • Габер, 600 m, 1.3.1998 • с. Чегране, 600-1600 m, 21.4.2005

Распространето на брдски и планински пасишта, камењари и сл., до 1650 m.

C. autumnale L. • Голина, 1300 m, 28.8.1999 • Габер, 560 m, 5.9.1999.

Често растение, на пасишта, ливади, во шуми и шикари, до 1400 m.

Gagea pratensis (Pers.) Dumort • Расова, каменливо место, кар., 800 m, 25.2.1998 • с. Стримница - над т. 610, кар. камењар, 570-800 m, 15.3.1998 • с. Волковија - кон Дол, кар. камењар, 650 m, 1.3.1998 • с. Беловиште - кај к. 1741, планинско пасиште, кар., 4.5.2005.

G. lutea (L.) Ker. Карпа Беленица, каменливо место, кар., 1270 m, 3.5.1988 • с. Блаце - под Локва, покрај грмушки, кар., 1150 m, 25.4.1999 • Јужарија, грмушесто место, 1000 m, 12.4.1998 • с. Беловиште - над Влак, длабока почва, кар., 1500 m, 4.5.2005.

G. minima (L.) Ker-Gavler • с. Чегране - Чегрански Бачила, нитрофилна заедница, 1270 m, 21.4.2005.

G. arvensis (Pers.) Dumort. • с. Стримница - под т. 610, шикара, кар., 550 m, 15.3.1998 • Габер, лозја и тревести места, сил., 600 m, 27.3.1998 • с. Чегране - Чегрански Бачила, нитрофилна заедница, 1270 m, 21.4.2005.

G. bohémica (Zauschn) Sschultes & Schultes fil. • Чука, трвесто место, сил., 550 m, 1.3.1998 • с. Копачин Дол, чистинки во дабова шума, 700 m, 8.3.1998 • Габер, трвесто м. длабока почва, 600 m, 1.3.1998 • с. Стримница - над селото, на кар. камењар, 700 m, 15.3.1998.

Обликот на деловите на перигонот (со исклучок на хербариумскиот материјал од локалитетот Чука) и нивната големина упатуваат на ssp. *saxatilis* (Mert. & Koch) Schultes & Schultes fil., меѓутоа во материјалите недостасуваат зрели плодови за сигурна детерминација.

***Erythronium dens - canis** L. • с. Беловиште - Маја Емшија, букова шума, кар., 1500 m, 4.5.2005 • Пеклиште, букова шума, 1500 m, 5.6.1999. (стр. 30)

Tulipa sylvestris L. • с. Луковица - р. Треска, плитка почва, кар., 650 m, 1.5.1999 • Добарски Жеден, кар. камењар, 700 m, 18.4.1999 • с. Блаце - над селото, трвесто место, кар, 850 m, 14.5.2005.

Материјалите се најблиски со ssp. *australis* (Link) Pamp.

Tulipa boeotica Boiss. & Heldr. (Syn.: *T. scardica* Vornm.) • с. Блаце - под Локва, кар. камењар, 1200 m, 24.5.1999 • с. Чегране, каменливо место, кар., 900 m, 31.5.1998 • с. Волковија - над стадионот, шикара од бел габер, кар., 600 m, 5.1990.

Fritillaria gussichiae (Degen & Dörfler) Rix • Габер, тревесто место, сил., 600 m, 3.5.1998 • с. Блаце - над селото, тревесто место, кар., 700 m (опсрв.) • Влак, шикара, кар., 900 m (опсрв.).

F. tenella Bieb. • Карпа Беленица, 1200 m, 10.5.1998 • с. Стримница, 1.4.1990 • Добарски Жеден, 500-900 m, 18.4.1999.

Доста често растение на многу локалитети, на камењари, пасишта и низ шикари, на кар. подлога, 600-1850 m.

Lilium martagon L. • Чам, 1680 m, 15.7.1998 • [Чам (Ем, 1974)].

Распространето во различни типови шуми и шикари, како и на грмушести места над шумскиот појас, 700-1700 m.

L. carnolicum Bernh. ssp. **albanicum** (Griseb.) Hayek • Таул, планински пасишта, кар., 1800 m (опсрв.) • Маѓоа Ливада, каменливо пасиште, кар., 1750 m, 16.7.2005.

Ornithogalum sphaerocarpum A. Kerner • с. Луковица - по ливадите, 850-1050 m, 7.6.1998 • с. Луковица - под т. 1267, грмушесто место, кар., 1200 m, 27.6.1999 • с. Лопушник - над селото, напредиште, сил., 750 m, 23.6.2005.

O. gussonei Ten. • с. Чегране - Шулан, тревесто место, кар., 1000 m, 21.4.2005.

O. comosum L. • с. Луковица, 700 m, 7.6.1998 • Добарски Жеден, кар. камењар, 600 m, 14.6.1998. Распространето на камењари, во термофилни шикари и сл., до 1000 m.

O. divergens Vogeau • Подиште, тревесто место, 1000 m, 24.5.1998 • Карпа Беленица, грмушесто место, кар., 1450 m, 24.6.1998.

Примероците од локалитетот Подиште се приближуваат на *O. refractum* Kit.

O. boucheanum Ascherson • Трница, меѓа, 550 m, 13.5.1998.

Scilla bifolia L. • Трница, 550 m, 1.3.1998 • Табахон, 1700 m, 22.5.1999 • [над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960)].

Често на брдски и планински пасишта, шумки чистинки, во ретки шуми, 500-1850 m.

S. autumnalis L. • с. Г. Челопек, 700-850 m, 8.8.1999 • Чука, 570 m, 5.9.1999

Распространето на камењари и плитки почви, до 1050 m.

Muscari comosum (L.) Miller • Чука, 570 m, 31.5.1998.

Распространето во ливади и други тревести заедници, до 1400 m.

M. botryoides (L.) Miller • Карпа Беленица, 1250 m, 10.5.1998 • Локва, 1250 m, 25.4.1999.

Се среќава распрнато во сите делови на Сува Гора, на каменливи места на кар., до 1800 m.

M. neglectum Guss. ex Ten. (incl. *M. pulchellum* Helder. & Voiss.) • с. Луковица, 700 m, 29.3.1998

Карпа Беленица, 1200 m, 10.5.1998 • с. Чајле, 1000 m, 12.4.1998 • Расова, 1000 m, 24.5.1998

Распространето на каменливи и тревести места, до 1300 m.

Allium moschatum L. • с. Седларево - просторот од Балкан до Микарија, кар. камењари и планински пасишта, 1450-1600 m, 15.8.1999 • Дол, кар. камењар, 600-1000 m, 5.9.1999.

A. meteoricum Helder. & Hausskn. ex Halácsy • Речиште, кар. камењар, 750 m, 28.6.1998 • с. Трново - под Летуње, кар. камењар, 1270 m, 1.8.1999.

A. cupani Rafin. • с. Гургурица - природот, на карбонатен камењар, 1380 m, 15.8.1999.

A. oleraceum L. • с. Мерово - патот за с. Луковица, покрај дабова шума, 950 m, 28.8.1999.

A. flavum L. ssp. **flavum** • Речиште, 800 m, 28.6.1999 • с. Куново, 1100 m, 1.8.1999.

Распространето каменливи и карпести места, на кар., до 1700 m.

A. carinatum L. ssp. **pulchellum** Bonnier et Layens • Пања, камењари и шикари, кар., 1000-1300 m, 8.8.1999.

A. scordoprasum L. • с. Мерово - околу патот, во грмушки, 800 m, 14.6.1998.

A. rotundum L. • Микарија, во смреки, кар., 1400 m, 8.7.1998 • Љуги Кеч - во каменоломот, кар. насип, 650 m, 28.6.2005.

A. sphaerocephalon L. • Добарски Жеден, кар. камењар, 600 m, 18.6.1999 • Коњски Гроб, дабова шума и покрај патот, 800 m, 6.7.1998.

A. vineale L. f. **vineale** • с. Луковица - над селото, ливади, 1020 m, 3.7.1999 • с. Мерово - покрај патот за с. Луковица, 950 m, 22.7.2005.

A. vineale L. f. **compactum** (Thuill.) Vis. • с. Луковица - над селото, ливади, 1020 m, 3.7.1999 • Љуги Кеч - во каменоломот, кар., 650 m, 28.6.2005.

Convallaria majalis L. • Пања, 1100 m, 22.5.1999 • с. Блаце, 800-1200 m, 14.5.2005.

Не многу често, во сите делови на Сува Гора, во појас на светли листопадни шуми и шуми од црн бор, до 1650 m.

Polygonatum odoratum (Miller) Druce • Зајачец, 600-1000 m, 1.5.1999 • Липа, 900-1050 m, 24.5.1998.

Често растение, во термофилни шуми и шикари, на грмушести и каменливи места, до 1650 m.

Податокот на Николовски (1960) за присуството на *P. multiflorum* на потегот над линијата с. Стенче - с. Форино веројатно се однесува на *P. odoratum* кој е често растение на локалитетот.

Asparagus verticillatus L. • Добарски Жеден, кар. камењар, 550 m, 14.6.1998.

Ruscus aculeatus L. • с. Луковица, 380 m, 29.3.1998.

Распространето во најниските делови од клисурата на р. Треска, во појас на термофилни шикари.

AMARYLLIDACEAE

Sternbergia colchiciflora Waldst. & Kit. • с. Волковија, каменливо место, кар., 550 m, 5.9.1999.

DIOSCOREACEAE

Tamus communis L. • с. Луковица, 370 m, 30.5.1999 • Зајачец, 450 m, 1.5.1999.

Расфрлано скоро во сите делови на Сува Гора, во појас на светли шуми и шикари, до 1100 m.

IRIDACEAE

Iris pumila L. • Добарски Жеден, кар. камењар, 500-900 m, 18.4.1999 • [Сува Гора - с. Корито (Šopova & al., 1983)].

Примероците со кои располагаме делумно упатуваат на ssp. *atica* (Boiss. & Heldr.) но не располагаме со доволно материјал за посигурна детерминација.

I. reichenbachii Neuff. • Зајачец, кар. камењар, 500-900 m, 1.5.1999 • с. Чегране - Шулан Кузит, кар. камењар, 800-1000 m, 21.4.2005 • Јужарија, кар. камењар, 900 m, 12.4.1998.

I. pseudacorus • с. Г. Челопек - над Млака, покрај чешма (опсерв.).

I. variegata L. • с. Блаце - под Локва, во ретка шикара, карбонат, 1170 m, 21.6.1998

Crocus kosaninii Pulević • с. Милетино - Трница, во дабова шума и на шумски чистинки, 580 m, 1.03.1998 • с. Копачин Дол - југоисточно од селото, во деградирани дабови шуми и на шумски чистинки, 600-800 m, 8.3.1998 [= Matevski & Teofilovski, in print].

C. veluchensis Herbert • Станика, планинско пасиште, кар., 1550 m, 26.4.1998 • с. Корито - Самар, покрај снежна соспа, кар., 1580 m, 21.4.2005 • с. Беловиште - кај к. 1741, покрај снежна соспа, кар., 4.5.2005.

C. chrysanthus (Herb.) Herbert • с. Мерово, 1000 m, 8.3.1998 • с. Чегране, 1450-1600 m, 21.4.2005 • с. Волковија, 600 m, 1.3.1998 • Трница, 580 m, 1.3.1998 • с. Копачин Дол, 700 m, 8.3.1998 • Лакавичка Река, 700-1000 m, 16.3.2005.

Распространето на отворени места, најмалку до 1700 m.

C. adami Gay • с. Копачин Дол - југоисточно, шумска чистинка, 700 m, 8.3.1998 • с. Луковица - кај т. 1267, кар. камењар, 14.3.1999.

***C. x hybridus** Petrović • с. Копачин Дол - југоисточно од селото, шумска чистинка, 700 m, 8.3.1998. (стр. 30)

***C. pallidus** Kitanov & Drenkovski • Лакавичка Река - под патот за с. Куново, шумски чистинки и проредени дабови шуми, 700-1000 m, 16.3.2005. (стр. 31)

JUNACEAE

Juncus inflexus L. • с. Луковица - над селото, блатно место, 1000 m, 3.7.1999 • с. Г. Лешница - периферија, блатно м., 820 m, 4.6.2005 • с. Г. Челопек, блатно место, 630 m, 13.6.1998 • с. Мерово - околина на патот, блатно место, 800 m, 13.6.1999 • с. Куново, влажно м., 1030 m, 1.8.1999.

J. effusus L. • Пеклиште, покрај патот, сил., 1360 m, 15.8.1998.

J. compressus Jacq. • с. Луковица - над селото, блатно место, 1000 m, 3.7.1999 • с. Г. Челопек, блатно место, 630 m, 13.6.1998.

J. minutulus Alibert & Jachandiez • с. Лопушник - над Коњски Гроб, на запуштен шуски пат, силикат, 1000 m, 23.6.2005 [= Matevski & Teofilovski, in print].

Видот за наведениот локалитет се наведува како нов за флората на Република Македонија

J. articulatus L. • с. Г. Челопек, блатно место, 630 m, 8.8.1999 • с. Луковица, блатно место, 1020 m, 3.7.1999 • с. Беловиште, блатно место, 700 m, 23.6.2005.

Luzula campestris (L.) DC. • Станика, каменливо место, кар., 1550 m, 24.6.1998

L. multiflora (Retz.) Lej. • с. Г. Лешница - над селото, тревесто место, сил., 950 m, 22.5.1999 • Пеклиште, длабока почва, сил., 1390 m, 6.5.1999 • Чука, шумска чистинка, сил., 580 m, 31.5.1998 • с. Блаце - над селото, тревесто место, кар., 850 m, 14.5.2005.

L. sylvatica (Hudson) Gaudin • Чам, елова шума, кар., 1570-1700 m, 24.6.1998 • [Чам (Em, 1974)]

L. luzuloides (Lam.) Dandi & Wilmott ssp. **luzuloides** • Пеклиште, ацидофилна букова шума, 1360 m, 21.8.1999 • [Чам (Ем, 1974, sub *L. albida* (Hoffm.) Lam.)].

L. forsteri (Sm.) DC. • Габер, 580 m, 20.4.1998.

Често растение во појасот на шумите, до 1200 m.

Р О А С Е А Е

Festuca¹ **pratensis** Huds. ssp. **pratensis** • с. Куново - покрај патот, 1000 m, 20.6.1999.

***F. arundinacea** Schreb. ssp. **orientalis** (Hackel) Tzvelev • с. Г. Лешница - над селото, покрај шумски пат, 870 m, 4.6.2005 • с. Блаце - над селото, покрај поток, 650 m, 14.3.2005 • с. Куново - покрај патот, сил., 1050 m, 23.6.2005. (стр. 31)

F. heterophylla Lam. • с. Куново - околина на патот, обраснато сечиште, 900 m, 17.5.1998 • [над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960)].

***F. pallens** Host. ssp. **treskana** Markgr.-Dannenb. • Зајачец (р. Треска), кар. карпи, 950 m, 10.5.1998 • с. Чајле - над селото, кар. камењари и карпи, 700-800 m, 12.4.1998 • с. Волче - северно од Пеклиште, помеѓу вар. блокови, 1550 m, 2.7.2005. (стр. 32)

F. hirtovaginata (Acht.) Markgr.-Dannenb. var. **hirtovaginata** • Самар, кар. камењар, 600 m, 30.5.1999 • Станика, пасиште, кар., 1550 m, 23.7.1998 • с. Седларево, каменливо пасиште, кар., 1700 m, 27.6.1998 • Лешничка Река, каменливо место, кар., 500 m, 4.6.2005 • с. Корито - кон Таул, карпести места, кар., 1600 m, 28.6.2005 • с. Волче - помеѓу Таул и Маѓоа Ливада, кар. камењар, 1600 m, 16.7.2005.

F. callieri (Hack. ex St-Yves) Mgf. • с. Блаце - над селото, каменливо пасиште, кар., 1050-1220 m, 14.5.2005.

F. vallesiaca Schleicher • с. Г. Лешница - над селото, тревесто место, базични шкрилци, 850 m, 4.6.2005 • Локва, пасиште, кар., 1250 m, 21.6.1998 • с. Стенче, грмушести места, кар., 750-800 m, 1.5.1998 • с. Корито, каменливо место, кар., 1430 m, 28.6.2005 • с. Куново, тревесто место, сил., 1100 m, 23.6.2005 • с. Волче, длабока почва, кар., 1700 m, 1.8.1999 • [над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960)].

Lolium perenne L. • с. Г. Лешница, 850 m, 4.6.2005 • с. Корито, 1430 m, 28.6.2005 • с. Мерово, 800 m, 14.6.1998, 13.6.1999.

Распространето во ливади, на влажни и рудерални места, до 1500 m.

Vulpia myuros (L.) C. S. Gmelin • Лутоец, 1000 m, 22.6.2003 • с. Д. Лешница, 560 m, 4.6.2005 • Чука, 600 m, 31.5.1998 • Коњски Гроб, 1000 m, 23.6.2005.

Распространето на суви тревести места, до 1100 m.

V. ciliata Dumort. • Лока, 700 m, 30.5.1999 • Лешничка Река, 470 m, 4.6.2005 • с. Г. Челопек - над Млака, 600 m, 13.6.1998 • Коњски Гроб, 1000 m, 23.6.2005.

Распространето на суви тревести места, до 1100 m.

***V. unilateralis** (L.) Stace • с. Волковија - над фудбалскиот стадион, каменливо место во појас на шикари од бел габер, карбонат, 600 m, 1.5.1998. (стр. 32)

Scleropoa rigida (L.) Griseb. • с. Луковица - р. Треска, кар. камењар, 380 m, 30.5.1999 • с. Чегране - над селото, кар. камењар, 550 m, 31.5.1998.

Poa annua L. • с. Блаце, 650 m, 14.5.2005.

Распространето на влажни и рудерални места, до 1400 m.

P. trivialis L. • с. Г. Лешница - над селото, влажна ливада, 830 m, 4.6.2005.

P. sylvicola Guss. • с. Мерово - под патот, влажна ливада, 800 m, 13.6.1999 • с. Г. Челопек, губриште, сил., 620 m, 19.6.1998 • с. Корито - пред селото, ливади, кар., 1430 m, 28.6.2005.

P. pratensis L. • Микарија, длабока почва, кар., 1400 m, 26.5.1998 • с. Ново Село - југозападно, буково сечиште, 700 m, 26.4.1998 • Пања, помеѓу смреки, кар., 1500 m, 24.6.1998 • с. Блаце - периферија, влажно место, 650 m, 14.5.2005 • с. Куново - над селото, суво тревесто место, 1050 m, 23.6.2005.

Материјалот од околината на с. Ново Село се приближуваат на *P. angustifolia*.

P. angustifolia L. • Веља Пресло, грмушесто место, кар., 900 m, 22.6.2003 • Чам, покрај елова шума, кар., 1600 m, 15.7.1998 • Пања, кар., 1500 m, 24. 6.1998 • с. Д. Лешница, покрај патот, сил., 550 m, 4.6.2005 • с. Г. Челопек, тревести места, 650 m, 4.5.1999 • с. Стенче, покрај патот, кар., 700 m, 14.5.2005 • с. Чегране, тревести места, кар., 800 m, 31.5.1998 • с. Корито - приодот, меѓи и ливади, кар., 1430 m, 28.6.2005 • с. Беловиште, ливада, 680 m, 4.5.2005 • с. Куново, суво место, 1050 m, 23.6.2005.

¹Материјалот од родот *Festuca* е детерминиран од д-р Митко Костадиновски

P. compressa L. • Речиште, во шикара, кар., 800 m, 28.6.1998 • Станика, каменливи пасишта и во смреки, 1550 m, 24.6.1998 • Љуги Кеч, каменливо место, кар., 1300 m • Летугње, каменливо место, кар., 1300 m (опсерв.) • Пеклиште, шумски пат, 1370 m (опсерв.).

P. bulbosa L. s.l. • с. Ново Село, 700 m, 26.4.1998 • Јужарија, 700 m, 17.7.1998 • [над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960)].

P. bulbosa L. s.l. (incl. *P. timoleontis*) е често растение, брдски пасишта, камењари, шумски чистинки, ливади и сл., до 1600 m.

P. timoleontis Heldr. ex Voiss. • Зајачец, кар. камењар, 800 m, 1.5.1999 • с. Ново Село, брдски пасишта, 600 m, 26.4.1998 • с. Желино - над школото, кар. камењар, 500 m, 15.5.1998 • с. Г. Челопек, брдски пасишта, 650 m, 4.5.1999 • Габер, брдски пасишта, 650 m, 3.5.1998.

P. alpina L. s.l. (incl. *P. badensis* Haenke ex Willd., *P. molinerii* Balbis, *P. pumila* Host) • Станика, каменливо пасиште, кар., 1500 m, 24.6.1998 • Липа, покрај патот за с. Гургурница, кар., 1100 m, 21.6.1998 • Пеклиште, кар. камењар, 1550 m, 2.7.2005 • Пеклиште, кар. камењар, 1600 m, 5.6.1999 • с. Корито - под Таул, кар. камењар, 1600 m, 20.6.1999, 28.6.2005.

P. nemoralis L. • Расова, покрај шикари, 500 m, 30.5.1999 • с. Ново Село, покрај дабова шума, 650 m, 14.6.1998 • с. Д. Лешница - покрај патот за с. Г. Лешница, сил., 550 m, 4.6.2005 • [над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960)].

Распространето во шумскиот појас на целиот масив.

Sclerochloa dura (L.) Beauv. • с. Корито - во селото, газено место, кар., 1410 m, 28.6.2005

Dactylis glomerata L. • Лока, 600 m, 30.5.1999 • [над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960)].

Често растение во светли шуми, на шумски чистинки, околу патишта и сл., до 1550 m.

Cynosurus cristatus L. • с. Луковица, 850-1050 m, 7.6.1998 • Пеклиште, 1360 m, 21.8.1999

Се среќава на повеќе локалитети, во тревести заедници, до 1400 m.

C. echinatus L. • Трница, 570 m, 6.6.1998.

Распространето во различни тревести заедници, до 1400 m.

Apera spica-venti (L.) Beauv. • с. Чегране - над селото, 550 m, 28.6.2005.

Briza media L. • Голина, 1200 m, 28.6.1998 • Карпа Беленица, 1350 m, 24.6.1998 • с. Трново - под Летугње, 1200 m, 1.8.1999.

Се среќава скоро во сите делови на Сува Гора, но доста ретко, на грмушести места, шумски чистинки и сл., 600-1600 m.

Sesleria tenuifolia Schrader • Веља Пресло, кар. камењар, 1000 m, 22.6.2003 • Пања, каменливи пасишта, кар., 1650 m, 22.5.1999 • Добарски Жеден, кар. камењари, 600-900 m, 18.4.1999 • с. Корито - северно, кар. камењари, 1450-1600 m, 21.4.2005.

S. robusta Schott, Nyman & Kotschy • Таул, каменливо пасиште, кар., 1800 m, 20.6.1999.

S. rigida Neuffel ex Reichenb. • Зајачец, кар. камењари, 400-800 m, 1.5.1999 • с. Беловиште - кај к. 1741, каменливо пасиште, кар., 1700 m, 4.5.2005 • Дупен Камен, планински пасишта, 1750-1850 m, 5.6.1999 • Веља Пресло, кар. камењар, 1000 m (опсерв.).

Echinaria capitata (L.) Desf. • с. Стримница - под т. 610, тревесто место, кар., 550 m, 8.5.1998

Се среќава на повеќе локалитети на тревести места и карбонатни камењари, до 800 m.

? **Melica transsilvanica** Schur • Веља Пресло, 900 m, 23.6.2003. • с. Желино, 470 m, 4.6.2005 • с. Г. Челопек, 800 m, 4.6.2005 • с. Чегране, 600 m, 31.5.1998 • с. Корито, 1600 m, 28.6.2005 • с. Куново, 1050 m, 23.6.2005.

Распространето на каменливи места, до 1700 m.

Податокот на Николовски (1969) за присуството на *M. ciliata* L. на локалитетот с. Стенче - с. Форино, според материјалот со кој располагаме од овој локалитет, веројатно се однесува на ? *M. transsilvanica*.

M. uniflora Retz. • с. Ново Село, 700 m, 26.4.1998 • с. Стримница, 500 m, 8.5.1998 • [Чам (Ем, 1974)].

Се среќава расфрлано скоро во сите шумски заедници на масивот.

Glyceria plicata (Fries) Fries • с. Луковица - над селото, блатно место, 1000 m, 3.7.1999 • с. Мероно - во близина на патот, блатно место, 800 m, 13.6.1999 • с. Г. Лешница - над селото, блатно место, 810 m, 4.6.2005

Bromus sterilis L. • с. Ново Село, 650 m, 13.6.1999 • Габер, 600 m, 3.5.1998 • с. Корито, 1450 m, 28.6.2005 • с. Беловиште, 680 m, 4.5.2005.

Распространето на суви тревести места и ливади, до 1000 m.

B. tectorum L. • с. Г. Челопек, тревесто место, сил., 620 m, 13.6.1998.

Распространето на суви тревести места и ливади, до 1000 m.

V. benekeii (Lange) Trimen • с. Волче - под Таул, букова шума, кар., 1550 m, 16.7.2005

V. riparius Rehmann • Речиште, 800 m, 10.5.1998, 7.6.1998 • Станика, 1500 m, 24.6.1998 • с. Корито, 1430 m, 28.6.2005.

Податокот на Николовски (1960) за *V. erectus* за појасот над линијата с. Стенче - с. Форино најверојатно се однесува на *V. riparius* кој е често растение на наведениот локалитет.

Распространето на кар. камењари и карпи, суви тревести места и сл., до 1800 m.

V. arvensis L. • Трница, тревесто место, 550 m, 1.7.1998.

V. racemosus L. • с. Мерово - околина на патот, блатно место, 800 m, 14.6.1998, 11.6.1999 • с. Г. Лешница - над селото, ливади, 850 m, 4.6.2005.

V. hordeaceus L. ssp. **hordeaceus** • Добарски Жеден, 600 m, 14.6.1998 • с. Мерово, 800 m, 14.6.1998 • с. Волковија, 600 m, 1.5.1998 • с. Куново, 1050 m, 23.6.2005.

Распространето на тревести и каменливи места, ливади и сл., до 1400 m.

V. japonicus Thunb. • Липа, песокливо насип покрај пат, кар., 1000 m, 21.6.1998.

V. squarrosus L. • Речиште, 850 m, 7.6.1998 • Добарски Жеден, 600 m, 14.6.1998 • с. Г. Челопек, 600 m, 13.5.1998 • с. Гургурница, 1300 m, 15.8.1999.

Распространето на брдски пасишта, камењари, рудерални места и сл., до 1450 m.

Brachypodium sylvaticum (Huds.) Beauv. ssp. **sylvaticum** • с. Г. Челопек - над Млака, во грмушки, 630 m, 13.6.1998 • [над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960)]

V. pinnatum (L.) Beauv. ssp. **pinnatum** • Микарија, 1400 m, 8.7.1998 • с. Корито - околина на патот, 1350 m, 20.6.1999.

Распространето на каменливи и тревести места, во светли шуми и сл., до 1500 m.

V. distachyum (L.) Beauv. • Добарски Жеден, каменливо место, кар., 600 m, 14.6.1998 • с. Желино - над школото, кар. камењар, 480 m (опсрев.).

***Elymus caninus** (L.) L. • с. Волче - под Таул, букова шума, кар., 1570 m, 16.7.2005 • с. Копачин Дол - Шатор, покрај дабова шума, 950 m, 23.7.2005. (стр. 33)

E. repens L. • с. Куново - над селото, брдски пасишта, сил., 1050 m, 29.6.2005

E. hispidus (Opiz) Melderis ssp. **hispidus** • Зајачец, 1000 m, 3.7.1999 • с. Седларево - над Голина, 1450 m, 15.7.1998 • Добарски Жеден, 550 m, 14.6.1998 • с. Корито, 1430 m, 28.6.2005 • Крње, 1200 m, 17.7.2005.

Се среќава расфрлано на целиот масив, на каменливи и тревести места, на кар., до 1500 m.

E. hispidus (Opiz) Melderis ssp. **barbulatus** (Schur) Melderis • с. Чегране - над селото, каменливо место, кар., 550 m, 28.6.2005.

Agropyron cristatum (L.) Gaertner ssp. **pectinatum** (Bieb.) Tzvelev • Зајачец, кар. карпи, 1000 m, 3.7.1999 • Шкоза, кар. карпи и камењари, 550-850 m (опсрев.) • с. Корито - околина на патот, кар. камењар, 1200 m, 31.5.1998 • Висока Чука, кар. камењар, 550 m.

Aegilops neglecta Req. ex Bertol. • Лока, каменливо место, кар., 700 m, 30.5.1999 • с. Желино - над школото, кар. камењар, 450 m, 4.6.2005 • с. Г. Челопек, кар. камењар, 850 m, 22.5.1999 • с. Чегране, кар. камењар, 600 m, 31.5.1998 • с. Куново, суво тревесто место, сил., 1050 m, 23.6.2005

Daspyrum villosum (L.) Vobas • с. Волковија, 650 m, 1.5.1998 • с. Стенче, 600 m, 24.5.1998 • с. Лопушник, 600 m, 17.5.1998.

Се среќава распрснато скоро во сите делови од масивот, на брдски пасишта и камењари, на сил. и кар., до 1100 m.

Hordeum murinum L. ssp. **murinum** • с. Д. Лешница, 550 m, 4.6.2005.

Распространето растение, претежно на рудерални места.

H. murinum L. ssp. **leporinum** (Link) Arcangeli • с. Куново - покрај патот, 850 m, 3.8.1999

H. bulbosum L. • с. Г. Лешница - над селото, ливада, 850 m, 4.6.2005.

Taeniatherum caput-medusae (L.) Nevski (*Hordeum crinitum* (Schreb.) Desf.) • с. Куново - над селото, брдски пасишта, сил., 1050 m, 23.6.2005

T. caput-medusae ssp. **asperum** (Simonk.) Melderis (*Hordeum asperum* (Simonk.) Degen) • Трница, суви тревести места, 550 m, 6.6.1998.

Hordelymus europaeus (L.) C.O.Harz • Пеклиште, папрадиште во појас на букова шума, 1300 m, 17.7.2005 • Ливада Куртешит, термофилна шума, 1300 m, 23.7.2005.

Avena fatua L. • с. Г. Лешница, ливада, 870 m (опсрев.) • Габер, низ лозјата, 580 m, 14.7.1998

Avenula pubescens (Hudson) Dumort. • Станика, пасиште, кар., 1550 m, 24.6.1998 • Пања, покрај шума од црн габер, кар., 1200 m, 22.5.1999.

A. compressa (Heuff.) W. Souer & Chmelit. • с. Блаце - под Локва, каменливо пасиште, кар., 1200 m, 24.5.1998 • с. Корито - под Таул, кар. карпи и камењари, 1600 m, 28.6.2005.

Arrhenantherum elatius (L.) Beauv. ex J. & Persl • с. Мерово - покрај патот за с. Седларево, 930 m, 13.6.1999 • с. Г. Лешница - над селото, тревести места, 810-870 m, 4.6.2005 • с. Куново - над селото, тревесто место, кар., 1050 m, 23.6.2005 • Пеклиште, покрај патот, 1400 m, 16.7.2005.

Ventenata dubia (Leers) F. V. Schults • Трница, тревесто место, сил., 500 m, 22.5.1998 • с. Лопушник - насип од патот за с. Куново, сил., 850 m, 23.6.2005 • с. Куново - над селото, суво тревесто место, сил., 1050 m, 23.6.2003.

Koeleria macrantha (Ledeb.) Schultes • Расова, покрај патот, 550 m, 30.5.1999 • с. Луковица, каменливо место, 1050 m, 3.7.1999 • с. Желино - над училиштето, кар. камењар, 460 m, 4.6.2005 • с. Г. Лешница, покрај шумски пат, 870 m, 4.6.2005 • Трница, тревесто место, 500 m, 22.5.1998 • с. Куново - над селото, брдски пасишта, сил., 1050 m, 23.6.2005.

K. splendens C. Persl • с. Корито - под Таул, плитка почва, кар., 1600 m, 28.6.2005, 20.6.1999 • с. Волче - под Таул, кар. камењар, 1550 m, 17.7.2005.

Lophochloa cristata (L.) Nyl. (Vill.) Pers. • с. Луковица - р. Треска, каменливо место, кар., 380 m, 30.5.1999.

Trisetum flavescens (L.) Beauv. • с. Корито, 1400 m, 20.6.1999 • с. Куново - над селото, 1050 m, 23.6.2005 • Пеклиште, 1400 m, 5.6.1999.

Се среќава скоро во сите делови, на суви тревести и каменливи места, ливади и сл., до 1400 m.

T. tenuiforme Jonsell • с. Ларце - Станика, планинско пасиште, кар., 1500 m, 23.7.2005 [= Matevski & Teofilovski, in print].

Deschampsia flexuosa (L.) Trin. • Пеклиште, покрај ацидофилна букова шума, 1370 m, 16.7.2005.

Aira capillaris Host. • Габер, лозја, 550 m, 22.5.1998 • с. Куново - над селото, брдско пасиште, сил., 1050 m, 23.6.2005.

Anthoxanthum odoratum L. • Трница, 550 m, 20.4.1998 • Подиште, 1100 m, 24.5.1998 • с. Желино, 500 m, 15.5.1998.

Распространето и често растение во различни тревести и шумски заедници, до 1750 m.

Holcus lanatus L. • с. Луковица - над селото, на влажни ливади, 1030 m, 27.6.1906 • с. Ново Село - јужно, влажна ливада, 800 m, 13.6.1999 • с. Куново, тревесто место, сил., 1050 m, 23.6.2005.

Agrostis stolonifera L. • Расова, каменливо место покрај шумски пат, 400 m, 11.7.1999 • Карпа Беленица, каменливо пасиште, кар., 1250 m, 18.8.1998 • Пеклиште, влажно место покрај патот, сил., 1350 m, 21.8.1999.

A. castellana Boiss. & Reuter • Трница, тревести места, сил., 550 m, 1.7.1998 • Чука, чистинки во шума од цер и плоскач, сил., 600 m, 21.6.1998.

Calamagrostis arundinacea (L.) Roth • Пеклиште, покрај букова шума, 1350 m, 17.7.2005

C. varia (Schrader) Host • Станика, покрај група букови стебла, кар., 1550 m, 23.7.2005 • Пеклиште, околу патот, 1400 m, 17.7.2005.

Phleum pratense L. • с. Ларце - над патот, тревесто место, 550 m, 18.7.1999 • Пеклиште, покрај патот, сил., 1350 m, 21.8.1999.

Ph. phleoides (L.) Simk. var. **phleoides** • Љуги Кеч, тревесто место, кар., 1330 m, 28.6.2005 • Карпа Беленица, каменливо место, кар., 1250-1450 m, 24.6.1998 • ? Коњски Гроб, појас на дабова шума, 800-1080 m, 7.7.1998, 23.6.2005.

Материјал од локалитетот Коњски Гроб се приближува на var. *lobatum* Beck.

Ph. phleoides (L.) Simk. var. **blepharodes** Asch. & Graben. • Коњски Гроб, појас на дабова шума, 800-1080 m, 7.7.1998, 23.6.2005.

Ph. hirsutum Nonckeny • с. Корито - над патот, кар. камењар, 1300 m, 20.6.1999 • с. Волче - под Таул, каменливо пасиште, кар., 1500 m, 16.7.2005.

Материјалот од с. Корито се приближува на var. *subincrassatum* Grsb.

Ph. alpinum L. ssp. **alpinum** • Чам, каменливо пасиште, кар., 1670 m, 24.6.1998 • Пања, каменливо пасиште, кар., 1500 m, 24.6.2005 • Дупен Камен, длабока почва, кар., 1760 m, 5.6.1999 • с. Волче - над Крње, длабока почва, кар., 1650 m, 16.7.2005.

Alopecurus myosuroides Hudson • Габер, тревесто место, 550 m, 3.5.1998.

Примероците со релативно тесните листови отстапуваат од описот на видот.

A. rendlei Eig. • с. Мерово - Јабланица, влажна ливада, 1000 m, 10.5.1998.

Поради исушување на стаништето растението повеќе не се развива на локалитетот.

Milium vernale Vieb. • Трница, тревесто место, сил., 550 m, 22.5.1998 • с. Стенче - над селото, покрај патот, кар., 700 m, 14.5.2005 • с. Волковија - кон Дол, ретка шикара, кар., 650 m, 1.5.1998

Piptatherum virescens (Trin.) Boiss. • Расова, термофилна шикара, кар., 450 m, 30.5.1999 • с. Желино - над училиштето, грмушесто место, кар., 500 m, 15.5.1998

Stipa pennata L. s.l. • Самар, кар. камењар, 550 m, 30.5.1999 • Речиште, кар. карпи, 750 m, 7.6.1998 • Липа, кар. карпи, 1100 m, 21.6.1998 • Дол, кар. камењар, 650 m, 1.5.1998 • Јужарија, кар. карпи, 700-800 m, 12.4.1998.

S. capillata L. • Добарски Жеден, кар. камењар, 550 m, 18.7.1999 • Пеклиште, кар. камењар, 1100 m, 1.8.1999.

S. bromoides (L.) Dörfler • Самар, кар. камењар, 450 m, 11.7.1999 • Добарски Жеден, кар. камењар, 600 m, 18.7.1999 • Веља Пресло, кар. камењар, 900 m (опсерв.).

Acantherum calamagrostis (L.) Beauv. • Зајачец, кар. камењар, 1000 m, 3.7.1999.

Eragrostis minor Host • с. Г. Челопек - над Млака, тревесто место, сил., 600 m, 8.8.1999.

Cynodon dactylon (L.) Persl • с. Ново Село, 550 m, 14.6.1998.

Распространето главно на рудерални станишта.

Tragus racemosus (L.) All. • с. Г. Лешница - над училиштето, тревести места, 850 m (опсерв.) • с. Г. Челопек - над Млака, суво тревесто место, сил., 600 m, 8.8.1999.

Echinochloa crus - galli (L.) Beauv. • с. Г. Челопек - над Млака, запуштено место, сил., 620 m, 8.8.1999 • с. Ново Село - патот за с. Мерово, 750 m (опсерв.) • с. Г. Лешница, 850 m (опсерв.).

Setaria glauca (L.) Beauv. • с. Лопушник - покрај патот за с. Куново, сил., 650 m, 21.8.1999

S. viridis (L.) Beauv. • Голема Глава, каменливо место, кар., 400 m, 11.7.1999.

Chrysopogon gryllus (L.) Trin. • Габер, тревесто место, 550 m, 6.6.1998 • Лутоец, суво тревесто место, 1000 m (опсерв.) • с. Луковица - над селото, суви тревести места, 1100 m (опсерв.) • с. Г. Лешница, суви тревести места, 900 m (опсерв.) • с. Куново, суви тревести места, 1100 m (опсерв.).

Dichanthium ichaemum (L.) Roberty • Зајачец, 400 m, 11.7.1999 • с. Чергане, 550 m, 28.6.2005

Распространето и често растение на суви отворени места, до 1100 m.

ARACEAE

Arum orientale Bieb. • с. Блаце - над селото, мешана листопадна шума, 720 m, 14.5.2005.

A. maculatum L. • с. Седларево - над Казан, засечено грмушесто место, 1100 m, 26.4.2006.

CYPERACEAE

Scirpus sylvaticus L. • с. Мерово - во близина на патот, блатно место, 800 m, 13.6.1999.

Blasmus compressus (L.) Panzer ex Link • с. Беловиште - над селото, блатно место, 750 m, 4.5.2005, 3.6.2005.

Eriophorum latifolium Норре • с. Луковица - над селото, блатно место, 1020 m, 3.7.1999.

Eleocharis palustris L. Roemer & Schultes • с. Луковица, блатно место, 1000 m, 10.5.1998, 3.7.1999 • с. Мерово - во близина на патот, блатно место, 800 m, 14.6.1998 • с. Блаце, блатно место, 660 m, 14.5.2005 • с. Беловиште, блатно место, 680 m, 4.5.2005, 23.6.2005.

Cyperus fuscus L. • с. Ларце - под т. 790, блатно место, 550 m, 26.9.2005.

Carex distachya Desf. • с. Желино - кај школото, кар. камењар, 550 m, 15.5.1998.

***C. paniculata** L. • с. Луковица - над селото, блатно место, 1020 m, 3.7.1999 (стр. 33)

C. vulpina L. • с. Луковица - над селото, блатно место, 1020 m, 3.7.1999 • с. Мерово - околу патот, блатно место, 800 m, 10.5.1998, 14.6.1998 • с. Г. Челопек - над Млака, блатно место, 640 m, 4.5.1999.

C. divulsa Stokes • Габер, под дабови стебла, 600 m, 3.5.1998 • с. Корито, ливади, 1050 m, 28.6.1995 • Коњски Гроб, дабова шума, 800 m, 17.5.1998 • с. Волче - под Дупен Камен, букова шума, 1280 m, 17.7.2005.

C. praecox Schreber • Трница, грмушесто место, 550 m, 20.4.98, 1.7.1998.

C. remota L. • Пеклиште - покрај патот за с. Куново, 1390 m, 2.7.2005.

C. hirta L. • с. Луковица - над селото, блатно место, 1020 m, 3.7.1999 • с. Блаце - над селото, блатно место, 660 m, 14.5.2005 • Пеклиште, длабока почва, 1390 m, 5.6.1999.

C. sylvatica Hudson • с. Волче - југозападно од Крње, букова шума, 1300 m, 17.7.2005.

C. flacca Schreber ssp. **flaca** • с. Луковица - под Голина, влажно место, 900 m, 10.5.1998 • ? с. Г. Челопек - над селото, покрај дабова шума, 900 m, 22.5.1999 • ? с. Милетино - помеѓу Габер и Трница, меѓа, 600 m, 3.5.1998.

Кај материјалот од с. Г. Челопек и с. Милетино брактите се значително подолги од плодот, со што отстапува од описот на ssp. *flacca*.

C. flacca Schreber ssp. **serrulata** (Biv.) W. Greuter • с. Г. Лешница - над селото, покрај грмушки, 870 m, 4.6.2005 • с. Блаце - над селото, мешана листопадна шума, 720 m, 14.5.2005

***C. depauperata** Curtis ex With. • Коњски Гроб, дабова шума, сил., 800 m, 17.5.1998. (стр. 34)

C. distans L. • с. Мерово - во близина на патот, блатно место, 800 m, 14.6.1998.

C. hallerana Asso • с. Луковица - р. Треска, 500 m, 29.3.1998 • с. Желино - над училиштето, 550 m, 15.5.1998 • Јужарија, термофилни шикари, кар., 800 m, 12.4.1998.

Често растение на кар. камењари, во термофилни шикари и сл., до 1600 m.

C. digitata L. • с. Луковица, појас на букува шума, 800-900 m, 10.5.1998, 7.6.1998 • с. Волче - под Таул, појас на букува шума, 1550 m • [Чам (Ем, 1974)].

C. humilis Leysser • с. Луковица - р. Треска, 500 m, 29.3.1998 • Шкоза, 850 m, 10.4.2005 • [над потегот с. Стенче - с. Форино (Николовски, 1960)].

Скоро во сите делови на масивот на кар. камењари и карпи, шикари и сл., до 1700 m.

C. caryophyllea Lotour. • с. Трница, 550 m, 20.4.1998 • Локва, 1250 m, 24.5.1998 • с. Волковија, 650 m, 1.5.1998 • Пеклиште, 1390 m, 5.6.1999.

Распространето на каменливи, тревести и грмушести места, на кар. и сил., до 1500 m.

C. liparocarpos Gaudin • Зајачец, 370-1000 m, 1.5.1999 • с. Луковица, 700 m, 7.6.1998 • Карпа Беленица, 1300 m, 10.5.1998 • с. Желино, 550 m, 15.5.1998 • Шар, 1350 m, 5.6.1999.

Распространето на каменливи и тревести места, на кар., до 1600 m.

C. kitaibeliana Degen & Vecher. • Зајачец, кар. камењар, 400-700 m, 1.5.1990 • Станика, 1500-1600 m, 24.6.1998 • Дупен Камен, 1700-1850 m, 5.6.1999.

Често растение на кар. камењари и каменливи пасишта, (400) 1500-1850 m.

*? **C. acuta** L. (Syn.: *C. gracilis* Curtis) • с. Луковица - кај браната "Козјак", покрај грмушки, 370 m, 1.5.1999. (стр. 34)

ORCHIDACEAE

Epipactis palustris (Miller) Crantz • с. Луковица - над селото, блатно место, 1020 m [= Матевски & Теофиловски, 2004].

E. helleborine (L.) Crantz • Шкоза, 550 m, 18.7.1999 • с. Д. Лешница, 700 m, 8.7.2005 • Пеклиште, 1500 m, 1.8.1999.

Малубројни примероци се среќават расфрлано на повеќе локалитети на Сува Гора, во ретки шуми и грмушести места, до 1650 m.

***E. microphylla** (Ehrh.) Swartz • с. Седларево - над Беленица, букова шума, 1500 m, 27.6.1999 • Сува Гора: с. Лопушник - Коњски Гроб, покрај дабова шума, 1000 m, 23.6.2005. (стр. 34)

Cephalanthera damasonium (Miler) Druce • с. Г. Челопек - над Млака, покрај дабова шума, 850 m, 22.5.1999 • с. Трново - под Летуње, листопадна шума, 1250 m, 5.6.1999 • Пеклиште, шума од црн бор, кар., 1500 m, 2.7.2005.

C. longifolia (L.) Fritsch • Зајачец, грмушесто место, кар., 700 m, 1.5.1999 • с. Луковица - под т. 1267, дабова шума, кар., 1000 m, 10.5.1998.

C. rubra (L.) L. C. M. Richard • Голина, покрај букова шума, кар., 1300 m, 22.6.1998 • Љуги Кеч, шума од црн габер, кар., 1100 m • с. Лопушник - над селото, појас на букова шума, 900 m (опсерв.) • с. Волче - над Крње, шума од црн габер, кар., 1550 m (опсерв.) • Шар, грмушесто место, кар., 1350 m, 5.6.1999.

Limodorum abortivum (L.) Schwartz • Расова, термофилна шума, 700 m, 30.5.1999 • Габер, покрај дабова шума, 550 m, 22.5.1998 • с. Г. Лешница, грмушесто место, 870 m (опсерв.).

Neottia nidus-avis (L.) L. C. M. Richard • с. Седларево - кај природот, 1300 m, 28.6.1998 • Шар, 1350 m, 5.6.1999 • [Чам (Ем, 1974)].

Распространето во букови, елови шуми и шуми од црн бор, 1000-1700 m.

Spiranthes spiralis (L.) Chevall. • Чука, длабока почва, сил., 560 m, 5.9.1999.

Platanthera chlorantha (Custer) Reichenb. • Коњски Гроб, дабова шума и шумски чистинки, 800 m, 17.5.1998.

Gymnadenia conopsea (L.) R. Br. • с. Седларево - Беленица, папрадиште, 1320 m, 28.6.1998 • с. Ларце - потегот од Чам до Пања, планински пасишта, кар., 1550-1700 m, 24.6.1998 • с. Волче - над Крње, во појас на букова шума, 1330 m, 16.7.2005.

Dactylorhiza sambucina (L.) Soó • Карпа Беленица, грмушесто место, кар., 1220 m, 10.5.1998

? **D. incarnata** (L.) Soó • с. Луковица - над селото, блатно место, 1020 m, 3.7.1999 • с. Мерово - во близина на патот, влажно место, 800 m, 13.6.1999.

Orchis papilionacea L. • Трница, тревесто место, 570 m, 6.6.1998.

O. morio L. ssp. **picta** (Lois) Arcangeli • Трница, тревесто место, 550 m, 3.5.1998 • Коњски Гроб, тревесто место, 800 m, 17.5.1998.

O. coriophora L. ssp. **fragrans** (Pollini) Sudre • Расова, тревесто место, кар., 500 m, 30.5.1999 • с. Луковица - р. Треска, кар. камењар, 700 m, 7.6.1998.

***O. ustulata** L. • Станика, пасиште во појас на букова шума, кар., 1500 m, 24.6.1998. (стр. 34)

O. tridentata Scop. ssp. **commutata** (Tod.) Nym. Зајачец, кар. камењар, 800 m, 1.5.1999 • с. Мерово - во близина на патот, дабова шума, 810 m, 10.5.1998 • с. Блаце - над селото, грмушесто место, 850 m, 14.5.2005 • Коњски Гроб, тревесто место, 800 m, 17.5.1998.

O. simia Lam. • Ливада Куртешит, дабови шикари, кар., 1100 m, 1.5.1990 • с. Мерово - во близина на патот, дабова шума, 810 m, 10.5.1998 • с. Ново Село - југозападно, дабова шума, 620 m, 29.4.1990 • с. Г. Лешница, шумска чистинка, 850 m (опсерв.).

O. purpurea Hudson • с. Ново Село, 750 m, 26.4.1998.

Се среќава расфрлано во сите делови на Сува Гора, на шумски чистинки, во шикари, на тревести места, сечашта и сл., до 1150 m.

***O. spitzelii** Sauter ex Koch • Пања, шумска чистинка, кар., 1100 m, 22.5.1999. (стр. 34)

O. mascula (L.) L. ssp. **mascula** • с. Луковица - р. Треска, грмушесто место, кар., 700 m, 1.5.1999 • Чам, каменливо пасиште, кар., 1650 m, 24.6.1998, 27.6.1999 • Пања, чистинка во шума од црн габер, кар., 1200 m, 22.5.1999.

O. palens L. • с. Луковица - над селото, еродирано пасиште, 1040 m, 10.5.1998 • Пања, шумски чистинки, кар., 1500 m, 22.5.1999.

***O. provincialis** Balbis (s. str.) • Габер, длабока почва, 580 m, 3.5.1998. (стр. 35)

Himantoglossum hircinum (L.) Sprengel • Шкоза, борова култура, кар., 550 m, 18.7.1999 • с. Стенче - над селото, шумска чистинка, кар., 800 m, 8.7.1998 • с. Чегране - над селото, грмушесто место, кар., 850 m, 20.6.1999.

Anacamptis pyramidalis (L.) L. C. M. Richard • с. Луковица - р. Треска, грмушесто место, кар., 700 m, 7.6.1998 • с. Мерово - ливадите околу патот, 810 m • с. Г. Челопек - над Млака, грмушесто место, 870 m, 4.6.2005.

Ophris sphegodes Miller ssp. **mammosa** (Desf.) Soó • Зајачец, кар. камењар, 400-600 m, 1.5.1999 • Висока Чука, кар. камењар, 550 m (опсерв.).

O. scolopax Cav. ssp. **cornuta** (Steven) Camus • с. Г. Лешница - над селото, запуштена ливада, 850 m, 4.6.2005.

Corallorhiza trifida Chatel. • Чам, елова шума, кар., 1640 m, 27.6.1999 • [Чам (Ем, 1974)].

2.5. Флористички диверзитет на планината Сува Гора

Во текот на нашите истражувања на планината Сува Гора регистрирани се вкупно 1355 таксони. Во литературата за оваа планина се наведуваат вкупно 227 таксони од кои 223 се регистрирани и во текот на нашите истражувања, додека присуството на 4 таксони не успеавме да го потврдиме (*Lathyrus vernus*, *Cachrys alpina*, *Meum athamanticum* и *Bromus erectus*). Според тоа досега за флората на Сува Гора вкупно се познати 1359 таксони, од кои 1179 имаат статус на вид, 106 статус на подвид, 56 статус на вариетет и 14 статус на форма. Сите таксони се подредени во рамките на 1307 видови, 486 родови и 95 фамилии.

Некои од литературните податоци наведени од Николовски [1960] за појасот над линијата с. Стенче - с. Форино не се прифатливи бидејќи според нашите сознанија наодите не одговараат на вистинската состојба на локалитетот (*Sempervivum macedonicum*, *Galium mollugo*, *G. sylvaticum* и *Polygonatum multiflorum*) или пак се однесуваат на широко сватени видови кои според современите таксономски решенија опфаќаат повеќе таксони (*Ulmus campestris*, *Viola sylvestris* и *Achillea millefolium*). Податокот на Ем [1974] за присуството на *Campanula abietina* на локалитетот Чам според материјалот кој го собравме на истиот локалитет се однесува на *C. patula*.

Soška [1938] за областа Порече наведува 37 таксони кои не ги вклучивме во литературните податоци за Сува Гора бидејќи оваа област во испитуваното подрачје навлегува само со еден многу мал дел и најверојатно тие не се однесуваат на него. Од нив на планината Сува Гора не ги регистриравме следните 6 таксони: *H. hymettium* Boiss. & Heldr., *Erysimum sylvestre* (Crantz) Scop., *Draba elongata* Host. var. *balcanica* O. E. Schultz, *Saxifraga scardica* var. *pseudocoriophylla* Engl. & Irmsch., *Rhamnus pumila* Turra, *Micromeria cristata* (Hampe) Griseb. f. *canescens* Vand. и *Veronica rhodopaea* (Vel.) Hay. var. *macedonica* (Adamov.) Hay.

За соседниот огранок Осој (со локалитетот Матка), кој со планината Сува Гора формира една природна целина, во литературата се наведуваат 218 таксони, од кои 42 не ги регистриравме на планината Сува Гора. Тоа се следните таксони: *Thalictrum simplex* L., *Lunaria biennis* Monench. *Vupleurum glumaceum* Siphth. & Sm., *Ferulago galbanifera* (Miller) Koch, *Achillea depressa* Janka, *Hieracium brevifolium* Tausch., *Bromus cappadocicus* Boiss. & Balansa [ман. Св. Андреа (Георгиев, 1943)]; *Phyllitis scolopendrium* (L.) Newman (sub *Scolopendrium vulgare* Sm.), *Anemone pavonina* Lam. var. *puroureo-violacea* Boiss, *Ranunculus bulbosus* L., *Thalictrum simplex* L., *Armeria rumelica* Boiss., *Goniolimon collinum* (Griseb.) Boiss., *Viola elatior* Griseb. *Helianthemum ledifolium* (L.) Miller *Ecbalium elaterium* (L.) Rich. *Genista sessilifolia* DC., *Anthyllis spruneri* Boiss., *Astragalus gladius* Boiss., *Dorycnium hirsutum* (L.) Ser., *Cionura erecta* (L.) Griseb., *Galium rivale* (Sibth. & Sm.) Griseb., *Micromeria cristata* (Hampe) f. *canescens* Vand., *Verbascum eriophorum* Godron, *Euphrasia kernri* Wettst., *Lathraea squamaria* L., *Orobanche arenaria* Borkh., *Asphodeline taurica* (Pallas ex Bieb.) Kunth, *Ornithogalum pyrenaicum* L., *Ornithogalum refractum* Kit. & Schlecht., *Bromus erectus* Hudson [Осој (Матвејева, 1968)]; *Conringia austriaca* (Jacq.) Sweet [Осој (Мицевски & Матевски, 1992)]; *Phyllitis scolopendrium* (L.) Newman, *Fumaria thuretii* Boiss, *Viola hymettia* Boiss & Heldr., *Lathyrus setifolius* L., *Trifolium echinatum* Bieb., *Medicago glutinosa* Bieb. var. *glandulosa* Micevski, *Scndix stellata* Banks & Sol., *Linum nodiflorum* L., *Geranium macrorrhizum* L., *Polygala nicaeensis* Risso ssp. *mediterranea* Chodat, *Staphylea pinnata* L., *Lunaria annua* L. f. *dalmatica* Beck, *Saxifraga scardica* Gris. var. *pseudocoriophylla* Engl. & Irmsch., *Dorycnium hirsutum* (L.) Ser. [Матка (Мицевски, 1985-2005)]; *Anchusa italica* Retz. [Матка (Матевски, 2010)].

Бројот на таксони во флората на Сува Гора, кои ги утврдивме во текот на нашите истражувања, не го сметаме за дефинитивен бидејќи, и покрај систематскиот пристап во собирањето на материјалот, секако се направени и некои пропусти.

Од големите групи виши растенија со најголема разновидност се одликува *Angiospermae* на која отпаѓаат 1336 таксони, потоа следуваат *Filicinae* со 12, *Gymnospermae* со 8 и *Sphenopsida* со 3 таксони. Во рамките на *Angiospermae* најбројна е класата *Dicotyledonae* со 1114 додека на *Monocotyledonae* отпаѓаат 222 таксони. (Таб. 1)

Таб. 1. - Број на таксони на големите групи виши растенија
Tab. 1. - Number of taxa of the major groups of vascular plants

	<i>Sphenopsida</i>	<i>Filicinae</i>	<i>Gymnospermae</i>	<i>Angiospermae</i> = <i>Dicotyledonae</i> + <i>Monocotyledonae</i>		
Фамилии Families	1	6	3	82	71	9
Родови Genuses	1	9	4	496	403	93
Таксони Taxa	3	12	8	1336	1114	222
% таксони % taxa	0,22 %	0,88 %	0,59 %	98,31 %	81,97 %	16,34 %

Најполиморфна фамилија во флората на Сува Гора е *Asteraceae* со 163 таксони а потоа следуваат *Fabaceae* со 121, *Poaceae* со 100, *Lamiaceae* со 79, *Caryophyllaceae* со 78, *Rosaceae* со 67, *Scrophulariaceae* и *Brassicaceae* со по 61, *Apiaceae* со 59, *Liliaceae* со 43, *Ranunculaceae* и *Boraginaceae* со по 30 и *Orchidaceae* со 29 таксони (Таб. 2).

Најполиморфен род во флората на Сува Гора е *Trifolium* со 24 таксони, потоа следуваат родовите *Silene* со 23, *Carex* со 19, *Vicia* со 18, *Veronica* со 17, *Campanula* со 16, *Euphorbia* со 15, *Geranium* и *Hieracium* со по 14, *Viola* со 12 и *Verbascum* со 11 таксони (Таб. 3).

Таб. 2. - Број на таксони во најполиморфните фамилии
 Tab. 2. - Number of taxa in the most polymorphic families

<i>Asteraceae</i>	<i>Fabaceae</i>	<i>Poaceae</i>	<i>Lamiaceae</i>	<i>Caryophyllaceae</i>	<i>Rosaceae</i>	<i>Scrophulariaceae</i>	<i>Brassicaceae</i>
163	121	100	79	78	67	61	61
11,99 %	8,90 %	7,36 %	5,81 %	5,74 %	5,93 %	4,49 %	4,49 %

Таб. 3. - Број на таксони во најполиморфните родови
 Tab. 3. - Number of taxa in the most polymorphic genera

<i>Tifolium</i>	<i>Silene</i>	<i>Carex</i>	<i>Vicia</i>	<i>Veronica</i>	<i>Campanula</i>	<i>Euphorbia</i>	<i>Geranium</i>	<i>Hieracium</i>	<i>Viola</i>	<i>Verbascum</i>
24	23	19	18	17	16	15	14	14	12	11

Од презентираниите податоци се заклучува дека планината Сува Гора се одликува со голема флористичка разновидност која според нашите согледувања е условена од повеќе фактори, од кои како позначајни би ги издвоиле следните:

- Историските процеси кои во текот на изминатите геолошки периоди ги определувале главните правци на флорогенезата на поширокиот простор.
- Географската положба, која условува вкрстување на влијанија од континенталното и субмедитеранското климатско подрачје.
- Релативно големата висинска амплитуда од 1516 m (помеѓу 341 и 1857 m н.в.) што условува присуство на повеќе висински климатски зони.
- Хетерогениот геолошки состав во кој доминира карбонатната геолошка подлога, која овозможува создавање на поволни услови за развој на голем број калцифилни растенија како и растенија кои претпочитуваат или се поконкурентни на термофилни станишта.
- Разновидноста на стаништата: камењари, брдски пасишта, планински пасишта, тревести станишта, карпи, точила, разновидни термофилни шуми, шикари и шибјаци, мезофилни шумски станишта (базифилни и ацидофилни букови шуми, елови шуми), базифилни шуми од црн бор, помали водотеци и блатни површини, ливади, обработливи површини, рудерални станишта и т.н.
- Антропогените фактори, кои постојано доведуваат до промени на стаништата и флористичкиот состав на планината Сува Гора.

Во контекст на антропогените фактори би го споменале пред се обезшумувањето на платото на Сува Гора кое е претворено во пространи каменливи пасишта, на кои денес едвај се забележуваат остатоци од шумска вегетација. Врз рецентниот флористички состав исто така значителна улога има и создавањето рудерални станишта (населби, патишта, бачила, депонии, обработливи површини и сл.), што овозможува населување во прв ред на адвентивни видови како и видови со широко распространување, кои се одликуваат со голема инвазивност.

Најмаркантна антропогена промена од поново време е секако изградбата на хидроакумулацијата "Козјак" во 2003 година, при што беа потопени падините на Сува Гора во клисурата на р. Треска до околу 470 m надморска височина, со исклучок на делницата помеѓу браната "Козјак" и Турчин. Во иднина оваа акумулација веројатно ќе има и индиректно влијание на флористичкиот состав во оваа клисура, преку влијанието на изменетите микроклиматски услови.

2.6. Биолошки спектар на планината Сува Гора

Според застапеноста на животните форми, флората на ова подрачје е со терофитско-хемикриптофитски карактер (Таб. 4).

Речиси половина од таксоните односно 45,77 % се хемикриптофити што е последица на доминантниот континентален карактер на климата во испитуваното подрачје и поврзаноста на флората на оваа планина со флората на планините од опкружувањето - Челоица, Буковиќ и Шар Планина, чија клима е со поизразена континенталност.

Таб. 4. - Биолошки спектар на планината Сува Гора
Tab. 4. - Biological spectrum of the Suva Gora mountain

	Фанерофити Phanerophytes	Хамефити Chamaephytes	Хемикриптофити Hemicryptophytes	Геофити Geophytes	Терофити Therophytes
Број на таксони Number of taxa	138	85	622	160	354
Процент Percent	10.12 %	6.26 %	45.77 %	11.77 %	26.05 %

Терофитите се застапени со 26,05 % што претставува еден релативно висок процент кој може да се објасни со високиот степен на аридност на поголемиот дел од стаништата на Сува Гора, на кои најдобро се адаптирани токму терофитските растенија. Ваквиот карактер на поголемиот дел од стаништата на оваа планина треба да се поврзе пред се со влијанието на субмедитеранската клима, кое навлегува преку долината на р. Вардар и клисурата на р. Треска. Тие коридори веројатно се користени и при доселувањето на претставниците на медитеранскиот и субмедитеранскиот флорен елемент, помеѓу кои преовладуваат терофитите. Покрај климатските фактори, за претежно аридниот карактер на стаништата придонесува и доминацијата на карбонатната геолошка подлога, која се одликува со висок степен на водопропустливост што придонесува за нејзино силно загревање.

Останатите животни форми се застапени со помал процент: геофитите со 11,77 %, фанерофитите со 10,12 % и хамефитите со 6,26 %.

2.7. Фитогеографски карактеристики на планината Сува Гора

Според картата на Glavač за фитогеографската поделба на Југоисточна Европа [1972, in Horvat & al.], базирана на поделбата на Meusel & al. [1965] планината Сува Гора и припаѓа на скардо-пиндската провинција која е подредена во рамките на балканскиот подрегион и средноевропскиот регион.

Според биогеографската карта на Европа на Rivas-Martinez & Rivas-Saenz (1996-2009) поголемиот дел од територијата на Сува Гора (сливното подрачје на реката Вардар) им припаѓа на пиндскиот и бугарскиот сектор, во рамките на апенинско-балканската провинција на европскиот регион. Останатиот дел од територијата (сливното подрачје на реката Треска) и припаѓа на грчко-егејската провинција, во рамките на егејскиот сектор на медитеранскиот регион.

При фитогеографската анализа на планината Сува Гора определувањето на флорниот елемент на таксоните и нивното групирање е вршено според Pignatti [2005] со одредени дополнувања, главно за балканските флорни елементи, според Gajić [1980], Vangjeli [2003], Horvat & al. [1974] и други автори.

Спектарот на флорни елементи (фитогеографски спектар) на планината Сува Гора, добиен од податоците за 1359 таксони, е претставен на Таб. 5. Од неговата анализа се воочува забележително фитогеографско разнообразие, но како главни едификатори на

фитогеографските карактеристики на подрачјето можат да се издвојат следните три групи флорни елементи:

- евроазиски флорни елементи (со орофилно европски) со 598 таксони (43,00 %)
- медитерански флорни елементи со 333 (24,50 %)
- балкански и суббалкански флорни елементи, со 234 таксони (17,22 %)

Во флората на Сува Гора преовладуваат евроазиските флорни елементи (вклучително и орофилно европски), кои се претставени со 598 таксони (43,90 %), што е разбирливо со оглед на припадноста на ова подрачје кон средноевропскиот фитогеографски регион. Овие флорни елементи ги населуваат сите типови станишта во испитуваното подрачје.

Групата медитерански флорни елементи (стеномедитерански, еуримедитерански и медитеранско-планински) не се доминантна група но и даваат силен субмедитерански печат на флората на Сува Гора. Претставена е со 333 таксони (24,25 %) кои се најмногу застапени на термо-ксерофилни станишта додека во мезофилните шумски заедници и на блатните станишта овие флорни елементи скоро сосема отсуствуваат.

Групата на балкански и суббалкански флорни елементи е застапена со 234 таксони (17,22 %) од кои поголемиот дел претставуваат балкански ендемити меѓу кои преовладуваат еволутивно млади таксони, настанати во текот на специфичната балканска флорогенеза, додека еден помал дел претставуваат реликтни ендемити (*Dianthus kapinaensis*, *Viola kosaninii*, *Ramonda nathaliae* и др.).

Таб. 5. - Спектар на флорни елементи на планината Сува Гора
Tab. 5. - Chorotype spectrum of Suva Gora mountain

Флорни елементи Chorotype	Број на таксони Number of taxa	%
Балкански и суббалкански Balkan and subbalkan	234	17,22
Стеномедитерански Stenomediterranean	65	4,78
Еуримедитерански Eurimediterranean	207	15,23
Медитеранско-планински Mediterranean-mountain	61	4,49
Евроазиски Eurasian	556	40,91
Атлантски Atlantic	14	1,03
Орофилно-европски Orofilo-european	42	3,09
Бореални Boreal	86	6,33
Флорни елементи со широко распространување Chorotype with broad distributin	94	6,92

Во групата на балканските и суббалканските флорни елементи спаѓаат и македонските ендемити кои се претставени со следните 14 таксони (8 вида, 3 подвида и 3 вариетети): *Anthyllis aurea* var. *multifoliolata*, *Crategus sericeus*, *Dianthus kapinaensis*, *Festuca pallens* ssp.

trescana, *Genista januensis* var. *macedonica*, *Medicago prostrata* ssp. *vukovicii*, *Potentilla macedonica*, *Pulsatilla halleri* ssp. *macedonica*, *Thymus karadzicensis*, *T. skopjensis*, *Viola gostivariensis*, *V. herzogii*, *Verbascum herzogii* и *Veronica kindlii* var. *linearis*.

Кога се зборува за бројката на македонски ендемити треба да се има предвид дека ареалите на некои од нив се сеуште недоволно познати поради што не е исклучено нивното присуство и во соседните земји. Со најограничен ареал се *Dianthus kapinaensis*, *Potentilla macedonica* (клисурата на р. Треска), *Thymus karadzicensis* (планините Караџица и Сува Гора), *Festuca pallens* ssp. *treskana* (клисурата на р. Треска и југозападните делови на планината Сува Гора).

Бореалните флорни елементи се релативно малубројни, претставени со 86 таксони (6,33 %), што може да се објасни со релативно малата надморска височина на испитуваното подрачје и ограничената застапеност на ладни станишта.

Групата на флорни елементи со широко распространување се исто така релативно малубројна група, претставена со 94 таксони (6,92 %). Голем дел од претставниците на овие флорни елементи се со општо распространување во испитуваното подрачје и претставуваат главна компонента во флората на рудралните станишта.

Најмалубројна група на флорни елементи се атланските флорни елементи претставени со 14 таксони (1,03 %).

ЛИТЕРАТУРА / REFERENCES

- Ade, A., (1954): Ein Ausflug in die Rudoka-Planina bei Tetovo (Mazedonien) vom 3.6.1931 mit 5.6.1931. *Fragmenta Balcanica, Mus.Maced.Scient.Nat.*, Skopje, 1(4): 31-35.
- Authier, P. (1997): *Carex phyllostachys* C.A. Meyer, une rare et intéressante espèce de la flore de Grèce. *Lagascalia*, 19 (1-2): 927-936
- Behr, O., Behr, E. & Zahn, K.H. (1938): Beitrage zur Kenntnis der Hieracien der Balkanhalbinsel. *Glasn. Skopsk. Naučn. Društva, Odeljenje Prir. Nauka* 18 (6): 51-67.
- Bornmüller, J. (1924): *Polygonatum pruinatum* Boiss. und *Carex phyllostachys* C.A.M. in Europa., *Feddes Repert.*, 19: 321-326.
- Bornmüller, J. (1925): Beiträge zur flora Macedoniens. *Engl. Bot. Jahrb.*, 1. 59: 286-504
- Bornmüller, J. (1926): Beiträge zur flora Macedoniens. *Engl. Bot. Jahrb.*, 2. 60: 51-125
- Bornmüller, J. (1928): Beiträge zur flora Macedoniens. *Engl. Bot. Jahrb.*, 3. 61: 1-136
- Bornmüller, J. (1927): Bearbeitung der von H. Burgeff und Th. Herzog in den Kriegsjahren 1916-1918 in Mazedonien gesammelten Pflanzen. *Allgem. Botan. Zeitsch.*, 2. 23: 25-38
- Bornmüller, J. (1932): Bearbeitung der von H. Burgeff und Th. Herzog in den Kriegsjahren 1916-1918 in Mazedonien gesammelten Pflanzen., 3. *Feddes Repert.*, 30: 337-362.
- Bornmüller, J. (1937): Zur Flora Mazedonien. *Feddes Repert.*, 42: 126 - 142
- Bräutigam, S. & Greuter, W. (2007-2009): *Pilosella*. – In: Greuter, W. & Raab-Straube, E. von (eds.): *Compositae. Euro+Med Plantbase - the information resource for Euro-Mediterranean plant diversity.*
- Castroviejo, S., Aldasoro, J. J. & Alarcón, M.; with contributions from Hand, R. (2010): *Campanulaceae*. – In: *Euro+Med Plantbase - the information resource for Euro-Mediterranean plant diversity.*
- Циримотиќ, Ј. (1958): Прилог познавању флоре планине Дуба код Дојранског Језера. *Год. Шум. Инст. Скопје*, 3: 175-210
- Csiki, E., Javorca, A. & Kümmerle, E.B. (1926): *Additamenta ad floram Albaniae*. *Mag. tud. acad. Balkan*, 3, Budapest
- Čarni, A., Kostadinovski, M. & Matevski, V. (1997): Les associations des ourlets nitrophiles en Macédonie. *Colloques Phytosociologiques*, 27: 289-300
- Čarni, A., Kostadinovski, M. & Matevski, V. (2001): New ruderal associations of *Artemisetea vulgaris* in the Republic of Macedonia. *75 years Maced. Mus. Nat. Hist.*, Skopje, 225-235
- Čarni, A., Matevski, V. & Šilić, U. (2010): Morphological, chorological and ecological plasticity of *Cistus incanus* in the southern Balkans. *Plant Biosystems*, 144/3: 602-617
- Черњаवски, П. (1943): Прилог за флористичко познавање шире околине Охридског Језера. *Охридски Зборник*, 35 (2): 11-18
- Degen, A. (1893): Bemerkungen über einige orientalische Pflanzarten. *Österreichische botanische Zeitschrift. Wien*, 43: 53-55
- Degen, A., & Dörfler, I. (1897): Beitrag zur Flora Albanien und Mazedoniens. *DAWW*, 64:702-748.
- Demiri, M. (1983): Flora ekskursioniste e Shqipërisë, Tiranë
- Deyl, M. (1946): Study of the genus *Sesleria* - *Op. Bot. Čech.* 3, 147
- Deyl, M. (1980): *Sesleria* Scop. - In Tutin, T. G. & al. (ed.). *Flora Europaea*, 5: 173-177
- Diapoulis, K. A. (1948): *Elienike Khloris*. Athenai. 2, 528
- Dimitrov, D. (2007): Reports 41-58 - In Vladimirov, V., Dane, F., Matevski, V. & Tan, K. (eds.). *New floristic records in the Balkans*: 4, *Phytologia Balcanica, Sofia*, 13 (1): 113-114,
- Drenkovski, R. (1969/a): Beitrag zur Kenntnis der Flora der Westlichen Randgebirge des Kessels von Skopje. *ACTA mus. macedonici sc. naturalium, Skopje*, 11 (3): 41-59
- Дренковски, Р. (1969/б): Преглед на флората на Водненска Планина. *Год. Збор. ПМФ - биолог. Скопје*, 21: 163-184
- Drenkovski, R., (1971): Neue Beitrage zur Horologie einiger sippen der Flora Mazedoniens. *Fragmenta Balcanica*, 8, 15 (193), 129-133.
- Edmonds, J. M. & Chweya, J. A. (1997): Black nightshades: *Solanum nigrum* L. and related species. *IPGRI*, p. 113
- Ем, Х. (1961): Субалпска букова шума на Македонските планини. *Шумар. прег.*, Скопје, 5: 21-35
- Ем, Н. (1966): Notizen zur Flora Mazedoniens. *Fragmenta Balcanica, Skopje*, 5/24: 177-184
- Ем, Х. (1974): За шумите на ела во Македонија, *Fago-Abietetum meridionale* ass. n. *Год. Збор. Зем. Шум. Фак.*, Скопје, 26: 41-58
- Ем, Х. (1980): Родот *Ephedra* L. во Македонија. *Прил. Одд. Биол. Мед. Науки. МАНУ*, 1 (2): 5-19

- Em, H. (1982): O rodu *Daphne* L. u Makedoniji. Glasnik Republičkog zavoda za zaštitu prirode Prirodnaučnjačkog muzeja, Titograd, 15: 49-54
- Ем, Х. (1986): За две заедници на македонскиот даб (*Quercus trojana* Webb.) во Македонија. Год. зб. Шум. фак. Скопје, 31: 5-20
- Euro+Med (2006-): Euro+Med PlantBase - the information resource for Euro-Mediterranean-plantdiversity. Published on the Internet <http://ww2.bgbm.org/EuroPlusMed/> (accessed 10.1.2011).
- Focke, W. O. (1910): Spesies Ruborum. Bibliotheca botanica. 72: 1-498
- Gibbs, P.E. (1968): *Genista* L. - In Tutin, T.G. & al. (ed.). Flora Europaea, 2: 94-100
- Gajić, M. (1980): Pregled vrsta flore S.R. Srbije sa biljno-geografskim oznakama. Glasn. Šum. Fak., "A" "Šumarstvo", Beograd, 54: 111-140
- Gamal-Eldin, E. & Wagentiz, G. (1991): *Centaurea* L. - In Strid, A. & Kit, T., Mountain Flora of Greece. Copenhagen & Edinburgh, 2: 488-524
- Greuter, W. (1997): *Silene* L. in Strid, A. & Tan, Kit (eds.), Flora Hellenica. Koeltz, Königstein. 1: 239-323
- Greuter, W. (2006-2009): *Compositae* (pro parte majore). - In: Greuter, W. & Raab-Straube, E. von (ed.): Compositae. Euro+Med Plantbase - the information resource for Euro-Mediterranean plant diversity.
- Grecesku, D. (1907): Plante macedonicae. Acad.Rom.Bukuresti, 29.
- Grisebach, A. (1844): Spicilegium florum Rumelicae et Bithynicae. Braunsvigiae
- Gustavsson, L.-Å (1991): *Sesleria* Scop. - In Strid, A. & Kit, T., Mountain Flora of Greece. Copenhagen & Edinburgh, 2: 777-783
- Групче, Љ. (1958): Врз растителноста на Скопска Црна Гора. Филозоф. фак. Природ. матем. одд., Посебни изд., 9: 1-80
- Halácsy, E. (1906): Aufzählung der von Herrn Prof. Dr. L. Adamovic im Jahre 1905 auf der Balkanhalbinsel gesammelten Pflanzen. Öst. Bot. Zeit. 56: 205-212
- Halácsy, E. (1900): Conspectus florum Graecae. Lipsiae. 1, p. 825
- Hartvig, P. (1991): *Campanula* L. - In Strid, A. & Kit, T., Mountain Flora of Greece. Copenhagen & Edinburgh, 2: 369-387
- Hayek A. (1924): Zweiter Beitrag zur Kenntnis der Flora von Albanien. Denkschrift der Akademie der Wissenschaft e, Mathematisch-Naturwissenschaftliche Klasse, Wien 99: 101-224.
- Hayek A. (1925): Planta novae orientalis. Repert. Spec. Nov. Regni Veg. 21: 260
- Hayek, A. (1924-1933): Prodrum florum peninsulae Balcanicae. I-III. Dahlem bei Berlin
- Haziri, A., Millaku, F. & Krasniqi, E. (2008): Genus *Galinsoga* Ruiz & Pavon (*Asteraceae*) in Macedonian flora. SEEU Review, Tetovo, 4/1: 85-91
- Herzog, T. (1922): Botanische Studien eines Frontsoldaten in Mazedonien. ABZ, 24-25: 8-23.
- Holub, J. (1995): *Rubus* L. - In Slavik, B. (ed.), Květena České Republiky. Academia, Praha, 4: 54-206
- Horvat, I., (1935): Istraživanja vegetacije planina Vardarske banovine. Ljet.Jug.Akad.,Zagreb, 47: 142-160
- Horvat, I., (1938): Istraživanja vegetacije planina Vardarske banovine, 4. Ljet.Jug.Akad.,Zagreb, 50: 136-142
- Horvat, I., Glavač, V. & Ellenberg, H. (1974): Vegetation Südosteuropas, Stuttgart
- Јанчевски, Ј. & Попвасилев, В. (1984): Основна геолошка карта на СФР Југославија - лист Скопје, Белград
- Јовановић, А. (1904): Грађа за флору оклине Битолља. Београд
- Јовановић, Б. (1972): *Malaceae* Lois. - Deslongch. - In Јосифовић, М. (ed.). Флора СР Србије. САНУ, Београд, 4: 127-207
- Jovanović, R., Ganchev, S. & Bondev, I. (1975): Hochgebirgsvegetation (Subalpine und Alpine) in Ostjugoslawien und Bulgarien. - In: Jordanov, D. & al. (eds), Probl. of Balkan Fl. and Veg. Pp. 321-324. Publishing House Bulg. Acad. Sci., Sofia.
- Јуришић, Ж. (1923): Прилиг флори Јужне Србије. Споменик СКА, 60: 1-45.
- Kamari, G. (1997): *Minuartia* L. - In Strid, T. & Kit, T. (eds.), Flora Hellenica. Königstein, 1: 170-191
- Китанов, Б.П. (1948а): Принос кон изучување флората на Источна Албанија. Годишен зборник, Филозовски факултет на универзитетот - Скопје, 1: 176-213
- Китанов, Б.П. (1948б): Флористички материјали од Македонија и Бугарија. Годишен зборник, Филозовски факултет на универзитетот - Скопје, 1: 215-222
- Kitanov, B. & Drenkovski, R. (1975): Über die Taxonomie einiger Sippen der Gattung *Crocus* L. auf der Balkanhalbinsel. - Problem of Balkan Flora and Vegetation, Bulgar. Acad. Sc., Sofia, 212-215
- Klásterský, I. (1968): *Rosa* L. - In Tutin, T. G. & al. (ed.). Flora Europaea, 1: 25-33
- Костадиновски, М. (1999): Некои мезофилни таксони од родот *Festuca* (Poaceae) во флората на Република Македонија. Год. збор. ПМФ, Биол., Скопје, 49: 73-78
- Костадиновски, М. (1999): Таксономија и хорологија на родот *Festuca* L. (Poaceae) во флората на Република Македонија. (manuscript) Доктор. дисерт., Унив. Св. Кирил и Методиј, Скопје

- Kostadinovski, M. (2002-2003): *Festuca micevskiana* Kostadinovski, (*Festuca* gr. *Halleri*, Poaceae) a new species from Republic of Macedonia. *God. zb. Biol, Skopje*, 55/56: 11-19
- Костадиновски, М. (2010): *Heliotropium* L. - In Матевски, В., Флора на Република Македонија, МАНУ, Скопје, 2 (1): 78-82
- Костадиновски, М. (2010): *Lapulla* L. - In Матевски, В., Флора на Република Македонија, МАНУ, Скопје, 2 (1): 164-167
- Кошанин, Н. (1911): Вегетација планине Јакупице у Македонији. *Глас СКА*, 85: 184-242
- Крпач, В. (2000): Таксономија и хорологија на родот *Veronica* L. (*Scrophulariaceae*) во Скопската котлина, (manuscript) Магистерска работа, Унив. Кирил и Методиј, Скопје
- Kurto, A., Lampinen, R. & Junikka, L. (eds). (2004): *Atlas Florae Europaeae. Distribution of vascular plants in Europe. Vol. 13. Rosaceae (Spiraea to Fragaria, excl. Rubus)*. The Committee for Mapping the Flora of Europe & Societas Biologica Fennica Vanam, Helsinki.
- Kurto, A. (2009): *Rosaceae* (pro parte majore). In: Euro+Med Plantbase - the information resource for Euro-Mediterranean plant diversity.
- Kurto, A. & Weber, H. E. (2009): *Rubus*. - In: Kurto, A. (ed.): *Rosaceae*. Euro+Med Plantbase - the information resource for Euro-Mediterranean plant diversity.
- Kušan, F. (1953): Prilog poznavanju flore crnogorsko-albanskih i makedonskih planina. *Glas. Biol. sekc., Hrvatsko prirodoslovno društvo., Zagreb*, II - 4/6: 178-190
- Кузманов, Б. (1976): *Chamaecytisus* Link. - In Ђорданов, Д., (ed.). Флора на НР Бугарија, Софија, 6: 74-119
- Кузманов, Б. (1976): *Chamaecytisus* Link. - In Ђорданов, Д., (ed.). Флора на НР Бугарија, Софија, 6: 36-61
- Lack, H.W. & Kilian, N. (1991): *Lactuca* L. - In Strid, A. & Kit, T., *Mountain Flora of Greece*, Copenhagen & Edinburgh, 2: 537-540
- Leute, G. H. (1978): Ergebnisse einer botanischen Sammelreise drch das südliche Jugoslawien im Jahre 1969. *Ann. Naturhistor. Mus. Wien*, 81: 75-105
- Lindtner, V. (1937): Notizen zur Flora von Südserbien. *BSS Sk.*, 18: 125-129
- Манџуковски, Д. (2009): Прилог за познавање на дендрофлората на Р. Македонија. Шум. пр. Шум. фак-Скопје, год. 42: 147-154
- Malý, K. (1931-1932): Carices der Balkanhalbinsel, *Glasn. VZBU, Beograd*, 2: 59-66
- Markgraf-Dannenber, I. (1978): New taxa and names in European *Festuca* (*Graminae*), in Heywood, V.H. (ed.), *Notulae systematicae ad Floram Europaeam spectantes*, no. 20, *Bot. Jour.Lin.Soc.*, 76 (4): 322-328
- Маркова, М. (1973): *Rubus* L. - In Ђорданов, Д., (ed.). Флора на НР Бугарија, Софија, 5: 32-114
- Матевски, В. (1995): Флората на планинскиот масив Добра Вода. ПМФ, Унив. Св. Кирил и Методиј, Скопје
- Матевски, В. (2000-2001): Нови податоци за флората на Македонија. Год. зб., Биол. ПМФ, Скопје, 53-54: 39-43
- Матевски, В. (2005): *Acer* L. - In Мицевски, К., Флора на Република Македонија, МАНУ, Скопје, 1 (6): 1450-1462
- Матевски, В. (2005): *Aegopodium* L. - In Мицевски, К., Флора на Република Македонија, МАНУ, Скопје, 1 (6): 1568-1569
- Матевски, В. (2005): *Peucedanum* L. - In Мицевски, К., Флора на Република Македонија, МАНУ, Скопје, 1 (6): 1627-1635
- Матевски, В. (2010): Флора на Република Македонија, МАНУ, Скопје, 2(1): 1-187
- Matevski, V., Čarni, A., Kostadinovski, K., Košir, P., Šilc, U. & Zelnik, I. (2008): Flora and vegetation of the Macedonian steppe. *ZRC SAZU, Ljubljana*
- Матевски, В. & Костадиновски, М., (1990): *Galinsoga ciliata* (Rafin.) Blake нов вид за адвентивната флора на Македонија. Год. зб., Биол. 41-42: 191-195, Скопје.
- Матевски, В., Лозановски, Р. & Костадиновски, М. (2007): *Sileno-Thymetum ciliatopuscentis* ass. nova во вегетацијата на брдските пасишта на Република Македонија. Зборник на трудови посветен на Академик Кирил Мицевски. МАНУ, Скопје, 223-234
- Матевски, В. & Меловски, Љ. (2010): *Myosotis* L. - In Матевски, В., Флора на Република Македонија, МАНУ, Скопје, 2 (1): 141-163
- Матевски, В., Сековски, Ж. & Костадиновски, М. (1993): Ретки и слабо познати растенија во флората на Македонија. Год. зб., Биол. ПМФ, Скопје, 46: 115-118
- Матевски, В., Сековски, Ж. & Костадиновски, М. (1994): Прилог за флората на Република Македонија. Год. зб., Биол. ПМФ, Скопје, 47: 81-89

- Матевски, В. & Теофиловски, А. (2003): Нови прилози за флората на Република Македонија. Книга на абстракти, II конгрес на еколозите на Македонија со меѓународно учество, 144-145.
- Матевски, В. & Теофиловски, А. (2004): Нови прилози за флората на Република Македонија. Зборник на трудови, II Конгрес на еколозите на Македонија со меѓународно учество, Охрид. Скопје, 384-389
- Matevski, V., Čarni, A., Kostadinovski, M., Marinšek, A., Mucina, L., Paušič, A., Šilič, U. (2010): Notes on phytosociology of *Juniperus excelsa* in Macedonia (southern Balkan Peninsula). *Насquetia*. 9/1: 161-165
- Matevski, V. & Teofilovski, A.: New species in the flora of the Republic of Macedonia. (in print)
- Матевски, В. & Wraber, T. (2010): *Gentiana* L. - In Матевски, В., Флора на Република Македонија, МАНУ, Скопје, 2 (1): 31-40
- Матвејева, Ј. (1965): Прилог за познавање на флората на планината Жеден. - АСТА Mus. Maced. Sc. Natur., Скопје 10 (2): 27- 65.
- Матвеева, Ј. (1968): Флористичка карактеристика на Осој. *Fragm. Balc.*, Скопје, 6: 141-148
- Матвејева, Ј. (1970): Придонес кон познавањето на флората на Македонија I. *Fragm. Balc.*, Скопје, 7: 177-182
- Mayer, E. (1963): Pregled pteridofitov Jugoslavije. *Razprave 4. razreda SAZU* 7, 45-73.
- Mayer, E. (1968): Notulae ad floram Jugoslaviae II. *Conspectus generis Melampyrum* L. - *Bull. Inst. Jard. Bot. Univ. Belgrade*, 3: 239-254
- Mayer, E. (1970): Notulae ad floram Jugoslaviae II. *Conspectus generis Rhinanthus* L. - *Bull. Inst. Jard. Bot. Univ. Belgrade*, 25: 225-238
- Меловски, Љ., Матевски, В., Костадиновски М., Караделев, М., Ангелковска, Н. & Радфорд, Е. А. (2010): Значајни растителни подрачја во Република Македонија. Пос. изд. Мак. Екол. Друш., Скопје, Кн. 9, 128 стр.
- Мицев, К. (1952): Флората на Таорската клисура. Год. зб. Филозоф. фак. - Природ. матем. одд., Скопје, 5: 1-54
- Мицевски, К. (1966): Блатната и ливадска вегетација на Полошката Котлина. Год. зб. ПМФ - Биол., Скопје, 16: 43-52
- Мицевски, К. (1970): Прилог за запознавање на флората на Македонија V. Год. зб. ПМФ - Биол., Скопје, 22: 167-178
- Мицевски, К. (1975): Прилог кон познавањето на некои таксони од sect. *Acrocentron* Cass. (Gen. *Centaurea*) во флората на Македонија. Год. зб. ПМФ - Биол., Скопје, 27-28: 175-185
- Мицевски, К. (1978): Ретки и непознати видови за флората на Македонија. Год. зб. - Биол., Скопје, 31: 151-165
- Мицевски, К. (1983): Прилог за запознавање на флората на Македонија VII. Год. зб. - Биол. Скопје, 36: 127-134
- Мицевски, К. (1985): Флора на СР Македонија. МАНУ, Скопје, 1 (1): 1-152
- Мицевски, К. (1993): Флора на Република Македонија. МАНУ, Скопје, 1 (2): 153-391
- Мицевски, К. (1994): Планинската вегетација на планината Бистра. Бистра, III. МАНУ, посебно издание, 1-91
- Мицевски, К. (1995): Флора на Република Македонија. МАНУ, Скопје, 1 (3): 398-778
- Мицевски, К. (1995): Прилог за запознавање на флората на Република Македонија. X. Прилози, Одд. биол. мед. науки, МАНУ, Скопје, 17 (1-2): 57-62
- Мицевски, К. (1998): Флора на Република Македонија. МАНУ, Скопје, 1 (4): 781-1113
- Мицевски, К. (1998): Нови и непознати таксони во флората на Република Македонија II, Прилози, Одд. биол. мед. науки, МАНУ, Скопје, 19 (1-2): 5-15
- Мицевски, К. (2001): Флора на Република Македонија. МАНУ, Скопје, 1 (5): 1121-1430
- Мицевски, К. (2005): Флора на Република Македонија. МАНУ, Скопје, 1 (6): 1433-1715
- Мицевски, К. & Матевски, В. (1987): Ретки и малку познати видови во флората на Македонија. II. Год. зб. ПМФ - Биол., Скопје, 39-40: 203-208
- Мицевски, К. & Матевски, В. (1995): *Rubus* L. - In Мицевски, К., Флора на Република Македонија. 1 (4): 889-903
- Мицевски, К. & Матевски, В. (2001): *Anthyllis* L. - In Мицевски, К., Флора на Република Македонија, МАНУ, Скопје, 1 (5): 1357-1362
- Мицевски, К. & Матевски, В. (2001): *Ononis* L. - In Мицевски, К., Флора на Република Македонија, МАНУ, Скопје, 1 (5): 1256-1262
- Micevski, K. & Mayer, E. (1970): Zur Kenntnis der *Saxifraga grisebachii* Degen et Döerfler. *Feddes Repertorium*, Berlin, 8(7-8): 599-598

- Николовски, Т. (1960): Шумско-типолошки односи на деградираниите ниски шуми и шикари по дел од западните падини на Сува Гора, тетовско, и смерници за нивната мелиорација и конверзија. Шумарски преглед, Скопје, 8 (1): 42-68
- Николов, З. (2005): Таксономија и хорологија на родот *Campanula* L. (*Campanulaceae*) во Скопската Котлина. (manuscript) Магистерска работа, Унив. Кирил и Методиј, Скопје
- Nillson, Ö. (1972): *Rosa* L. - In Davis, P. H., (ed.). Flora of Turkey, Edinburgh University Press, 4: 106-128
- Петковски, П. & Поповски, С. (1982): Основна геолошка карта на СФР Југославија - лист Гостивар, Белград
- Петровић, Ј. (1913): Прилог флори планине Даутице и околине манастира Трескавца. Изд. Муз. Срп. Земље, 11
- Petroviћ, J. (1941): Prilog flori skopske kotline. Glasnik SND, 22 (8): 79-89
- Pignatti, S. (2005): Valori di bioindicazione delle piante vascolari della flora d'Italia. Braun-Blanq., 39: 1-98
- Randelović, N., Sekovski, Ž. & Dimevska, G. (2007): Systematic, horological and genetic researches of the genus *Crocus* L. in Macedonia. Зборник на трудови посветен на Академик Кирил Мицевски. МАНУ, Скопје, 97-131
- Rechinger, K.H. fil. (1939): Zur Flora von Albanien und Macedonien. Feddes Rep., Naturhistorischen Hofmuseums, 47: 165-179
- Rivas-Martinez, S. & Rivas-Saenz, S. (1996-2009): Worldwide Bioclimatic Classification System, Phytosociological Research Center, Spain. (<http://www.globalbioclimatics.org>, accessed 10.1.2011)
- Rizovski, R. (1977): Beitrag zur Kenntnis die Vorbereitung von *Dioscorea balcanica* Koš., Glas. Republ. Zavoda Zašt. Prirode - Prirodnjačkog muzeja Titograd, 10: 101-104
- Ризовски, Р. (1984): Нови наоѓалишта на ретки растенија во Македонија. Културно наследство, Скопје, 19: 159-168
- Ризовски, Р. & Цветковиќ, Д. (1974): Родот *Rubus* L. - капини во Македонија. Год. Збор. Зем. Шум. Фак., Скопје, пос. издание, 21-26
- Ризовски, Р. & Ризовска-Атанасовска, Ј. (1999): Заедница на македонскиот даб (*Quercus trojana* Webb.) во долината на реката Раец. Зборник на трудови на I-от конгрес на еколозите на Македонија, 90-99
- Ризовски, Р. & Џеков, С. (1990): Шумската вегетација на планината Бистра. Бистра II, МАНУ, стр. 72
- Rohlena, J. (1935): Zehnter Beitrag zur Flora von Montenegro (und Mazedonien). Vestnik Král. Spol. Nauk., 2: 1-19. Praha.
- Rohlena, J. (1937): Beitrag zur Flora des Gebirges Šar Planina (Šar Dagh). Vestnik Kral. Češ. Spol. nauk., 1-12
- Ryde, U. (2005-): Krypbjörnbär i Sverige (http://www.teokem.lu.se/~ulf/Rubus_html/index.html, accessed 10.1.2011)
- Рудски, И. (1943): Прилог за познавање флоре околине Струмице. Охридски збор., 35 (2): 205-238
- Schropp, K. (2007): *Sempervivum thompsonianum* and the mystery of Stogovo planina. http://stalikez.info/fsm/sempr/site/stogo_gb.php?clc=., accessed 20.11.2010)
- Šmarda, J. (1968): Výsledky cest do Jugoslávie v letech 1964-1967., Československá akademie věd Geografický ústav. Brno
- Soó, R. (1927-1928): Systematische Monographie der Gattung Melampyrum, III, Systematischer Teil., Feddes Repert., 24: 127-193
- Soška, T. (1933): Beitrag zur Marmorflora der Umgebung von Prilep (Südserbien). Bull. Inst. et Jard. Bot. Univ. Beograd, 2 (3): 176-182.
- Soška, T. (1938): Beitrag zur Schluchtenflore von Südserbien I, Glasn. Skopsk. Naučn. Društva, Odeljenje Prir. Nauka, 18 (6): 223-238
- Soška, T. (1939a): Beitrag zur Schluchtenflore von Südserbien II, Glasn. Skopsk. Naučn. Društva, Odeljenje Prir. Nauka, 20 (7): 35-58.
- Soška, T. (1939b): Beitrag zur Schluchtenflore von Südserbien III, Glasn. Skopsk. Naučn. Društva, Odeljenje Prir. Nauka, 20 (7): 167-191.
- Stearn, W.T. (1978): European species of *Allium* and allied genera of *Alliaceae*: a synonymic enumeration. Ann. Mus Goulandris 4: 83-198.
- Stevanović V., Niketić M. & Lacušić, D. (1991-1992): Distribution of the vascular plants in Yugoslavia (Serbia, Montenegro) and Macedonia. I. Glas. Inst. Bot. Bašte Univ. u Beogradu. 24-25: 33-54
- Стояновъ, Н. (1921): Флористични материали отъ Беласица. Годиш. СУ (ФМФ), 15/16: 1-133
- Stojanoff, N. & Achtaroff, B. (1935): Studien über Centaureen Bulgariens, Bulg. Acad. Wiss.
- Strid, A. (1987): *Genista* L. - In Strid, A., (ed.). Mountain Flora of Greece. Copenhagen & Edinburgh, 1: 452-459

- Strid, A. (1987): *Dianthus* L. - In Strid, A. & Tan, K. (eds.), Flora Hellenica. Koenigsten. 1: 343-372
- Шопова, М. & Сековски, Ж. (1982): Хромозомски атлас на некои ангиосперми од Македонија. МАНУ, Скопје, 1-41
- Sudre, H. (1908-1913). Rubi Europae. Paris.
- Татић, Б. (1972): *Rubus* L. - In Јосифовић, М. (ed.). Флора СР Србије. САНУ, Београд, 4: 16-29
- Теофиловски, А. (1990): Ново наоѓалиште на *Phillyrea media* L. во СР Македонија. Шумарски преглед, Скопје, 1-12: 87-89
- Теофиловски, А. (2007): Флористичко-фитогеографски карактеристики на планината Сува Гора. (manuscript) Магистерска работа, Унив. Кирил и Методиј, Скопје, стр. 206
- Тодоровски, А. (1983): Можни елементи за заштита на флората на подрачјето на југозападна Македонија. II прилог. Зборник на трудови, Завод за зашт. на прир., Битола 2-3: 3-11
- Тодоровски, А.Ѓ. (1960): Флората на брдото Тумбе Кафе - Битола. Прилози, Битола, 1: 51-70
- Тодоровски, А.Ѓ. (1963): Прилог за познавање на противверозиската флора на битолска околија. Прилози, Битола, 4: 89-93
- Тодоровски, А.Ѓ. (1969a): Хранителна и (вклуч.) витаминозната флора на подрачјето на општините Битола, Прилеп, Крушево и Демир Хисар. Прилози, Битола, 11: 1-26
- Тодоровски, А.Ѓ. (1969b): Прилог за познавање на флората на Македонија II. Прилози, Битола, 12: 29-30
- Тодоровски, А.Ѓ. (1970): Декоративната флора на подрачјето на општините Битола, Прилеп, Крушево и Демир Хисар. Прилози, Битола, 14: 1-36
- Тодоровски, А.Ѓ. (1972): Пелистер и неговиот растителен свет (краток осврт). Национален парк "Пелистер", Битола, 1-17
- Тодоровски, А.Ѓ. (1973): Критички осврт врз хорологијата на некои ратенија во Македонија. Битола. 1-6
- Tutin, T.G. (1964): *Dianthus* L. - In Tutin, T.G. & al. (eds.), Flora Europaea, 1: 188-204, Cambridge
- Tutin T.G. & Walters S.M. (1993): *Dianthus* L. - In Tutin & al. (eds.). Flora Europaea, second edition. *Psilotaceae – Platanaceae*. Cambridge University Press. 1: 227-246
- Урумов□, Ив. К., (1923): Принос□за флората на Беломорската Траки□Спис. ВАН, 28 (13): 1-107.
- Valdés, B. & Scholz, H.; with contributions from Raab-Straube, E. von & Parolly, G. (2009): *Poaceae* (pro parte majore). Euro+Med Plantbase - the information resource for Euro-Mediterranean plant diversity.
- Vandas, C. (1909): Reliquae Formanekianae. Brunae.
- Vangjeli, J. (2005): Ydhëhëqs fushor i Florës së Shqipërisë. Tiranë
- Velenovský, J.(1922): Reliquiae Mrkvičkanae. Pragae.
- Wale, R. S. (1940): Semperviva of the Balkan Peninsula. Quarterly Bulletin of the Alpine Garden Society 8(3), 41: 200-218
- Weber, F. (1951): Botanická vycházka do pohori Galičica. Zbornik Klubu prirodovedeckeho v Brne, 29
- Weber, H.E. (1995): *Rubus* L. - In Weber, H.E. (ed.), Gustav Hegi, Illustrierte Flora von Mitteleuropa. Ed. 3, 4/2A: 284–595, Blackwell Wissenschafts-Verlag, Berlin, Oxford etc.
- Wettstein, R. (1892): Beitrag zur Flora Albaniens. Bibl. Bot., Cassel.
- Zahn, K.H. 1921-23. *Compositae (Hieracium)*. – In: Engler, A. (ed.), Das Pflanzenreich. Regni Vegetabilis Conspectus. IV. 280. Wilhelm Engelmann, Leipzig.
- Zieliński, J., (1986): *Rosa* L. - In Strid, A. (ed.), Mountain Flora of Greece, Cambridge, 1: 387-399
- Zieliński, J., Tan, K. & Tomaszewski, D. (2004): Notes on taxonomy of *Genista januensis* and *G. lydia* (*Fabaceae*). Ann. Bot. Fennici 41: 453-457

SUMMARY

CONTRIBUTIONS TO THE FLORA OF THE REPUBLIC OF MACEDONIA

In this paper are presented the results of our surveys on the flora of the Republic of Macedonia which include following mountains: Suva Gora, Šar Planina, Žeden, serpentine area northwest of Skopje, Osoj, Jakupica, Kitka, mountain near Kičevo, Nidze, Galičica, Kožuf, Plačkovica, and also some settlements with their surroundings. These results are presented by two chapters:

1. **New, rare and insufficiently known plants in the flora of Republic of Macedonia** (p. 8 - 35)
2. **Flora of the Suva Gora Mountain** (p. 36 - 104)

1. **New, rare and insufficiently known plants in the flora of Republic of Macedonia**

In this chapter are presented data about 1 new species in the flora of the Balkan Peninsula, 14 new and 104 rare or insufficient known taxa in the flora of the Republic of Macedonia. Distribution of these taxa in Macedonia, based on our field research and literature data, is presented.

For 117 taxa is also provided a distribution map, with basic squares 10 x 10 km (Contribution I, p. 113-120: fig. 2-118).

For some taxa are presented original photographs of whole plant or details, taken on fresh or dried plants (Contribution II, p. 121-139: fig. 119-185)

A new species in the flora of the Balkan Peninsula is *Rubus wahlbergii*.

These 7 species are new in the flora of the Republic of Macedonia: *Anchusa thessala*, *Rhinanthus mediterraneus*, *Campanula oreadum*, *Jacobaea othonnae*, *Lactuca intricata*, *Hieracium jurassicum* and *Elymus panormitanus*.

These 4 subspecies are new in the flora of the Republic of Macedonia: *Rapistrum rugosum* ssp. *linnaeana*, ? *Sorbus umbellata* ssp. *banatica*, *Epilobium roseum* ssp. *roseum* and *Solanum nigrum* ssp. *schultesii*.

These 2 varieties are new in the flora of the Republic of Macedonia: *Trifolium arvense* var. *strictius* and *Crepis paludosa* var. *glabra*.

A new form in the flora of the Republic of Macedonia is *Scabiosa ochroleuca* f. *scopolii*.

These 23 taxa were previously known only from 1 finding site on the territory of Republic of Macedonia: *Gymnocarpium robertianum*, *Rumex obtusifolius* ssp. *transiens*, *Minuartia mediterranea*, *Silene fabarioides*, *Viola dacica*, *Rosa heckeliana*, *Sempervivum thompsonianum*, *Genista januensis* ssp. *macedonica*, *Medicago carstiensis*, *Vicia pisiformis*, *Linum elegans*, *Cyanus pindicola*, *Centaurea scabiosa* ssp. *spinulosa*, *Scorzoneroides montana* ssp. *breviscapa*, *Lactuca aurea*, *Crepis nicaeensis*, *Hieracium umbrosum*, *H. tommasinianum*, *H. macrodontoides*, *Crocus vernus*, *C. x hybridus*, *Bromopsis inermis*, and *Carex lepidocarpa*.

These 16 taxa were previously known from 2 finding sites on the territory of Republic of Macedonia: *Ranunculus fontanus*, *Amaranthus blitoides*, *Chenopodium hybridum*, *Minuartia doerfleri*, *Ptilotrichum cyclocarpum* ssp. *cyclocarpum*, *Genista tinctoria* var. *pubescens*, *G. januensis* ssp. *januensis*, *Astragalus depressus* var. *hirsutus*, *Polygala alpestris* ssp. *croatica*, *Plantago media* ssp. *pindica*, *Galinsoga quadriradiata*, *Juncus tenuis*, *Vulpia unilateralis*, *Carex phyllostachys*, *C. paniculata*, *C. melanostachya*, and *Epipactis microphylla*.

These 20 taxa were previously known from 3 finding sites on the territory of Republic of Macedonia: *Asplenium cuneifolium*, *Ranunculus flammula*, *Polygonum rurivagum*, *Rumex nebroides*, *R. nepalensis*, *Viola gostivarensis*, *Euphorbia barrelieri* ssp. *hercegovina*, *Astragalus lacteus*, *Epilobium tetragonum* ssp. *lamyi*, *Solanum luteum* ssp. *alatum*, *Rhinanthus wagneri*, *R. melampyroides*, *Campanula macrostachya*, *Centaurea affinis*, *Cyanus triumfetti* ssp. *axillaris*, *Stipa tirsia*, *Danthonia alpina*, *Carex depauperata*, and *Orchis provincialis*.

Other 45 taxa were previously known from 4 or more finding sites on the territory of Republic of Macedonia: *Phyllitis scolopendrium*, *Paeonia mascula*, *Sempervivum zebeborii*, *Veronica spicata*, *Melampyrum cristatum*, *Erythronium dens - canis*, *Allium bornmulleri*, *Crocus pallidus*, *Festuca arundinacea* ssp. *orientalis*, *Sesleria tenerrima*, *Orchis ustulata*, etc.

The range boundary of some species are pushed eastward (*Saxifraga grisebachii*), southward (*Rubus wahlbergii*, *Pilosella echioides* ssp. *proceriformis*), and northward (*Sempervivum thompsonianum*, *Genista januensis* var. *macedonica*, *Campanula oreadum*, *Lactuca intricata*).

2. Flora of the Suva Gora Mountain

The Suva Gora Mountain (1857 m), which is located in the northwestern part of Republic of Macedonia (p. 37: fig. 1), floristically and phytogeographically is not known enough. In this chapter are presented floristic and phytogeographical characteristics of this predominantly calcareous mountain.

According to data in the literature and the results of our investigations Suva Gora Mountain flora is represented by 1359 taxa, of which 1179 species, 16 subspecies, 56 varieties and 14 forms. All species are included in 1307 species, 486 genera and 95 families.

In the literature there are data for 227 taxa of which we have confirmed the presence of 243 taxa, while the presence of 4 taxa we have not confirmed (*Lathyrus vernus*, *Cachrys alpina*, *Meum athamanticum*, and *Bromus erectus*).

The most polymorphic families are *Asteraceae* - 163 taxa (11,99 %), *Fabaceae* - 121 taxa (8,90 %), *Poaceae* - 100 taxa (7,36 %), *Lamiaceae* - 79 taxa (5,81 %), *Caryophyllaceae* - 78 taxa (5,74 %), *Rosaceae* - 67 taxa (5,93 %), *Scrophulariaceae* - 61 taxa (4,49 %), and *Brassicaceae* - 61 taxa (4,49 %).

The most polymorphic genera are *Trifolium* - 24 taxa, *Silene* - 23 taxa, *Carex* - 19 taxa, *Veronica* - 18 taxa, *Vicia* - 18 taxa, *Campanula* - 16 taxa, *Euphorbia* - 15 taxa, *Geranium* - 15 taxa, and *Hieracium* - 15 taxa.

According to the biological spectrum, the most represented groups are hemicryptophytes - 45,77 % (indicate the dominant character of continental climate) and therophytes - 26,05 % (indicate the influence of submediterranean climate). Geophytes are represented by the 11,77%, phanerophytes by the 10,12 %, chamaephytes by the 6,26 %.

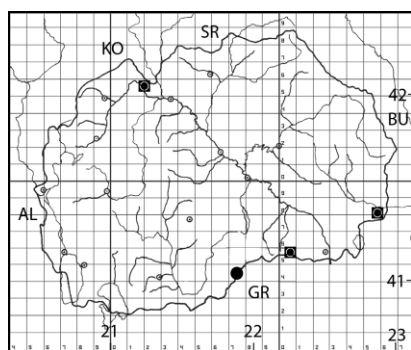
Most represented chorotypes are Eurasian groups (including orophylos-European) - 598 taxa (43,00 %), a group of Mediterranean chorotypes - 333 taxa (24,50 %), and a group of Balkan chorotypes - 234 taxa (17,22 %).

ПРИЛОГ I / CONTRIBUTION I :

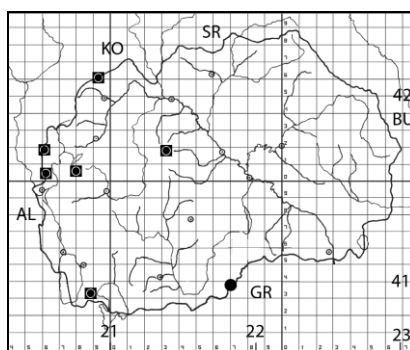
КАРТИ НА РАСПРОСТРАНУВАЊЕ НА НОВИ, РЕТКИ И НЕДОВОЛНО ПОЗНАТИ РАСТЕНИЈА ВО ФЛОРАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
(Сл. 2-118)

MAPS OF DISTRIBUTION OF THE NEW, RARE AND INSUFFICIENTLY KNOWN PLANTS IN THE FLORA OF REPUBLIC OF MACEDONIA
(Fig. 2-118)

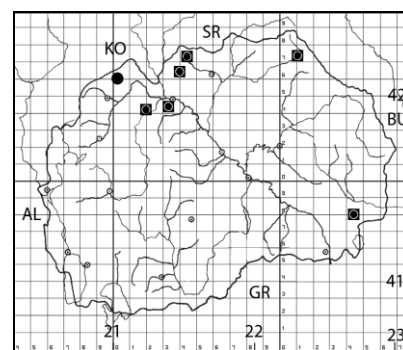
● - нови наоѓалишта / new finding sites ◻ - литературни податоци / data from literature

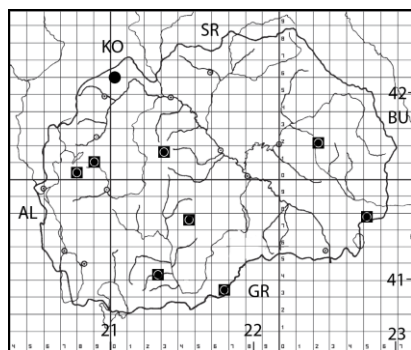
2. *Asplenium cuneifolium*

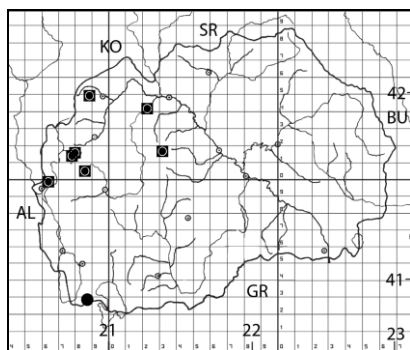
3. *Asplenium fissum*

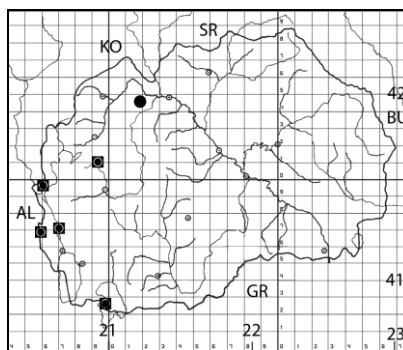
4. *Phyllitis scolopendrium*

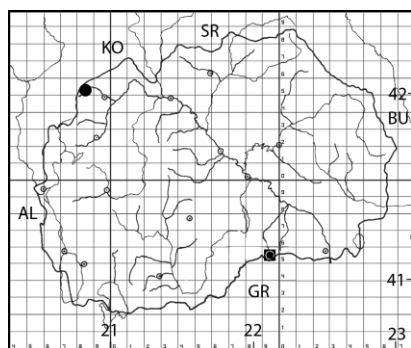
5. *Polystichum setiferum*

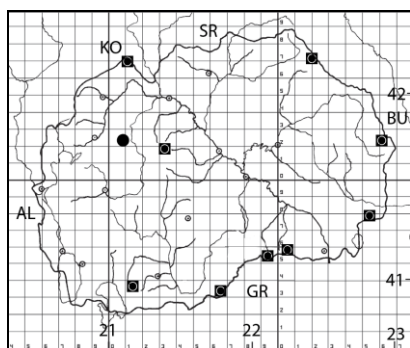
6. *Dryopteris villarii*

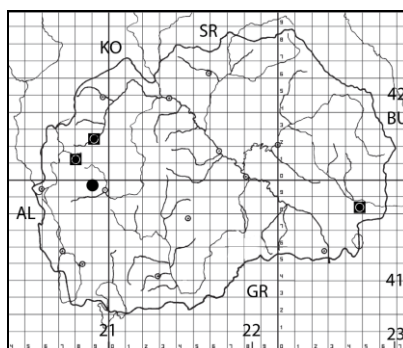
7. *Dryopteris pallida*

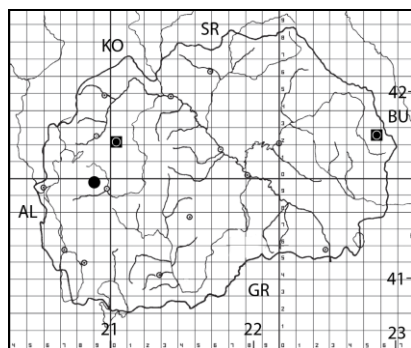
8. *Gymnocarpium robertianum*

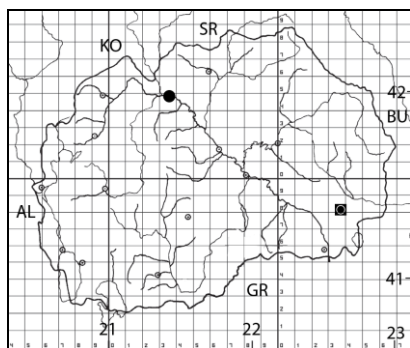
9. *Blechnum spicant*

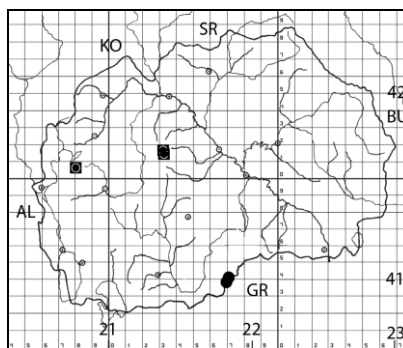
10. *Ranunculus flammula*

11. *Ranunculus fontanus*

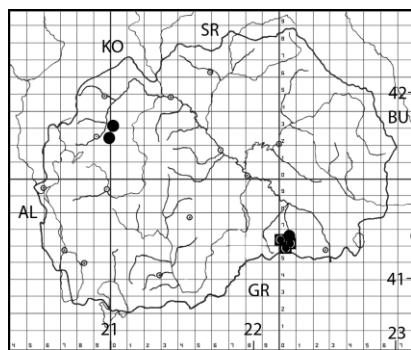

12. *Minuartia mediterranea*

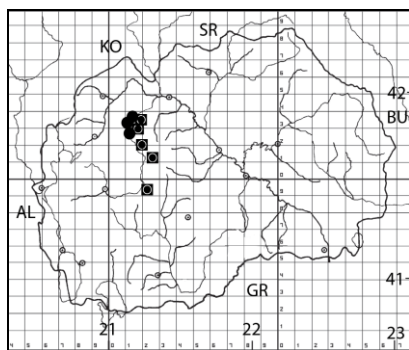

13. *Minuartia doerfleri*

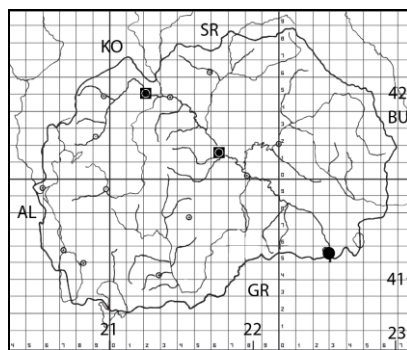
● - нови наоѓалишта / new finding sites ◼ - литературни податоци / data from literature

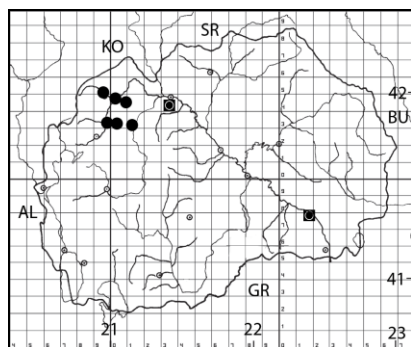
14. *Silene fabarioides*

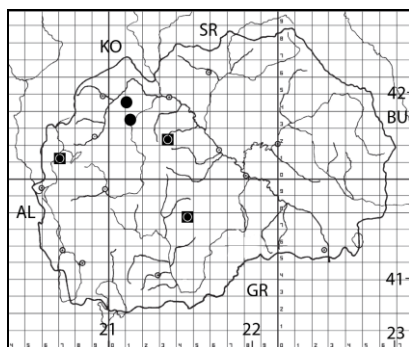
15. *Dianthus kapinaensis*

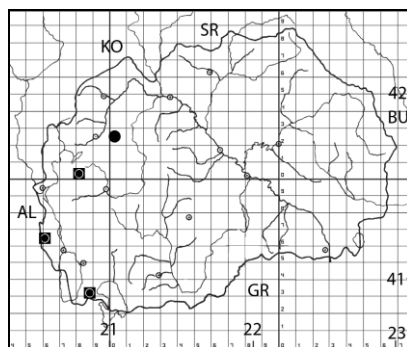
16. *Amaranthus blitoides*

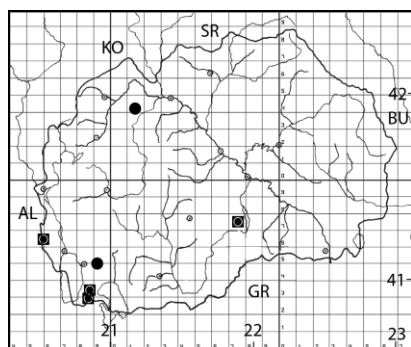
17. *Chenopodium hybridum*

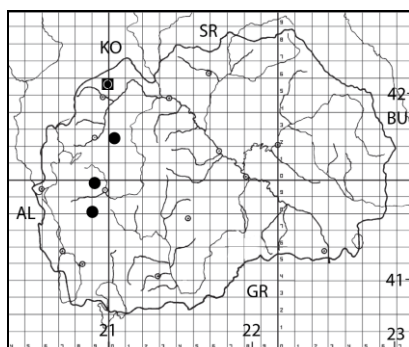
18. *Polygonum aviculare ssp. rurivagum*

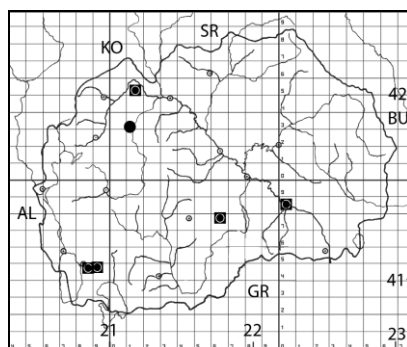
19. *Rumex nebroides*

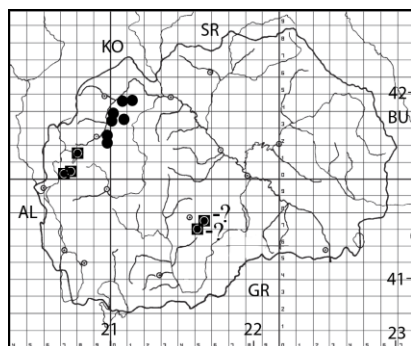
20. *Rumex nepalensis*

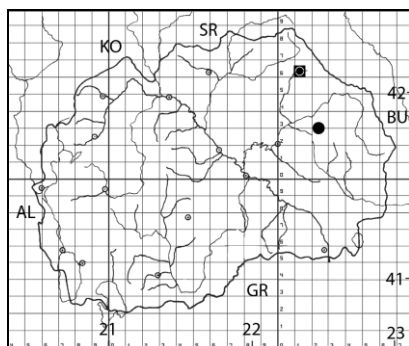
21. *Rumex obtusifolius ssp. transiens*

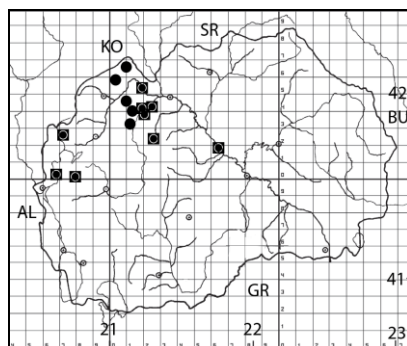
22. *Paeonia mascula*

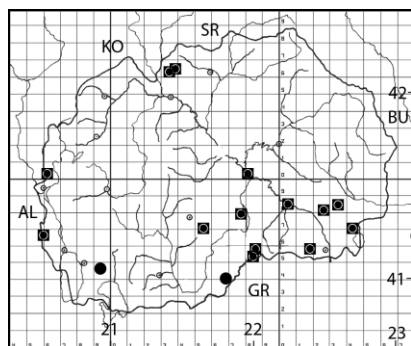
23. *Viola gostivarensis*

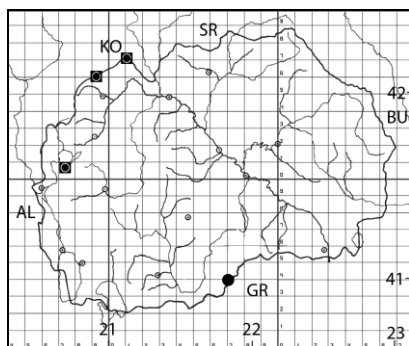
24. *Viola dacica*

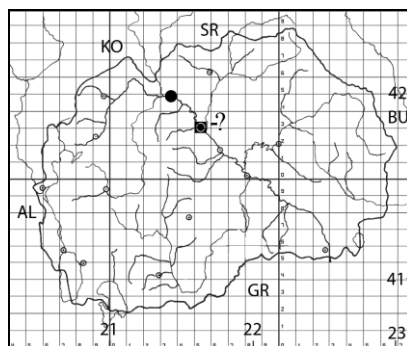
25. *Peltaria alliacea*

26. *Alysoides uterculata*

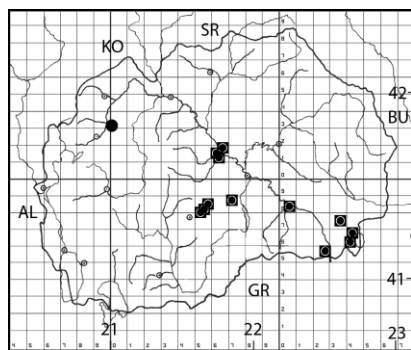

27. *Ptilotrichum cyclocarpum ssp. cycl.*

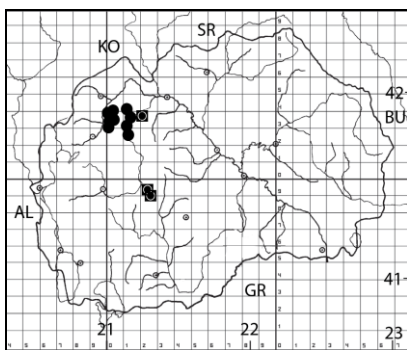

28. *Rapistrum rugosum ssp. linnaeana*

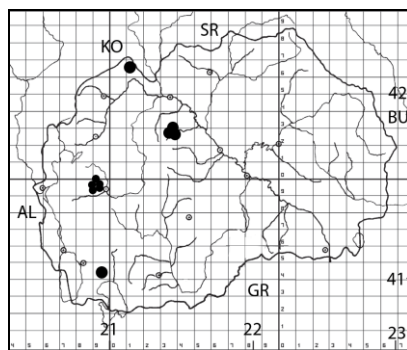
● - нови наоѓалишта / new finding sites ◼ - литературни податоци / data from literature

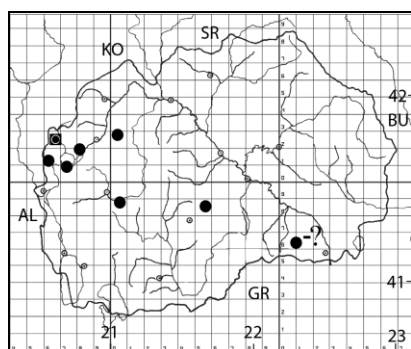
29. *Asterolinon linum-stellatum*

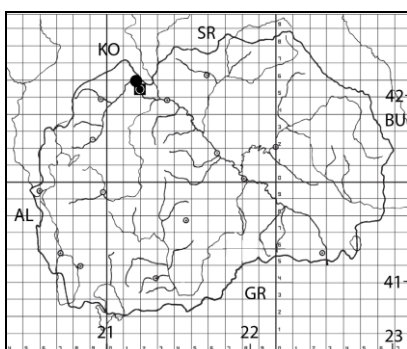
30. *Euphorbia barrelieri* ssp. *hercegovina*

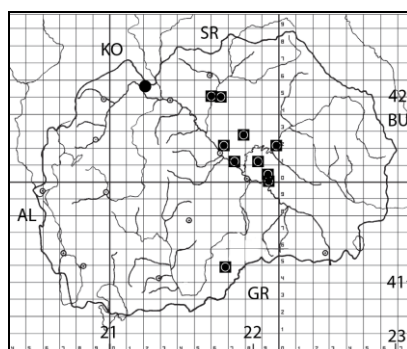
31. *Rubus wahlbergii*

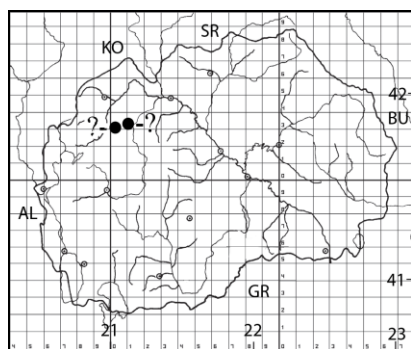
32. *Rosa heckeliana*

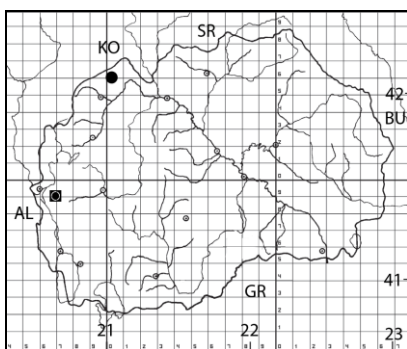
33. *Potentilla vistanii*

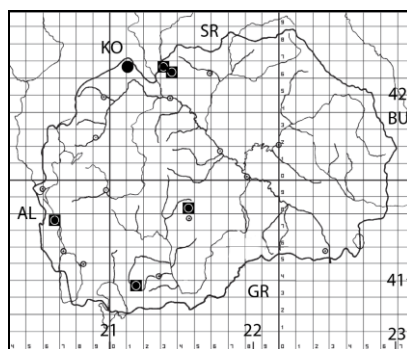
34. *Potentilla tridentula*

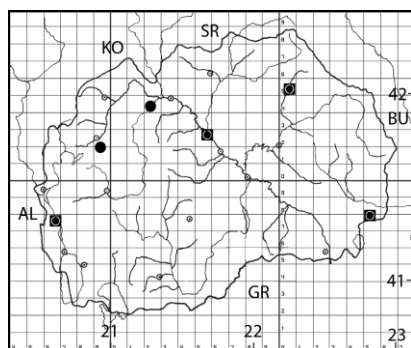
35. *Sorbus umbelata* ssp. *banatica*

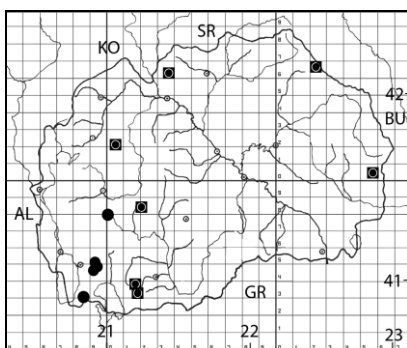
36. *Sempervivum thompsonianum*

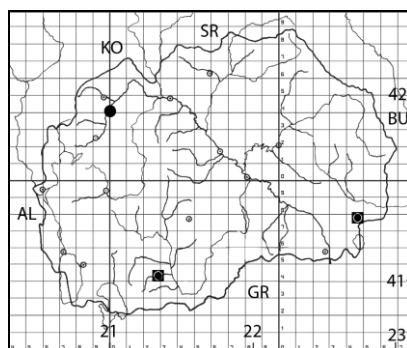
37. *Sempervivum zeleborii*

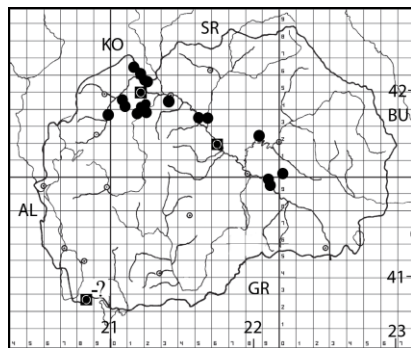
38. *Sedum tuberiferum*

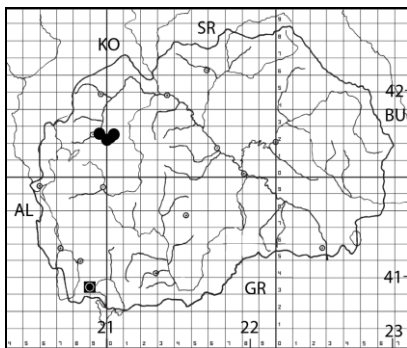
39. *Chamaecytisus absinthioides* ssp. *rh.*

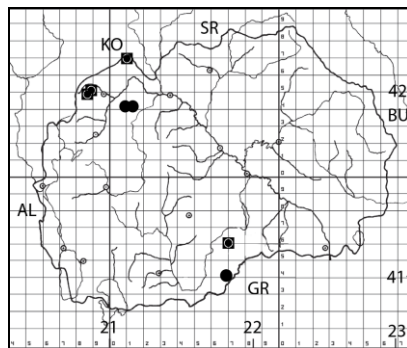
40. *Genista tinctoria* var. *pubescens*

41. *Genista januensis* var. *januensis*

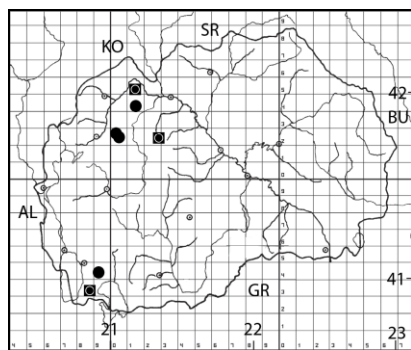

42. *Genista januensis* var. *macedonica*

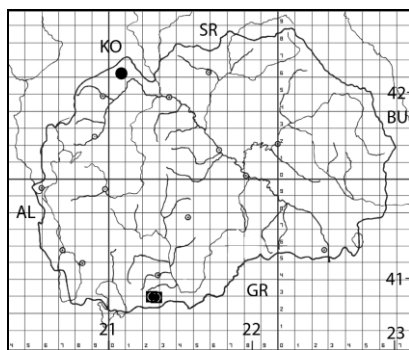

43. *Astragalus depressus* var. *hirsutus*

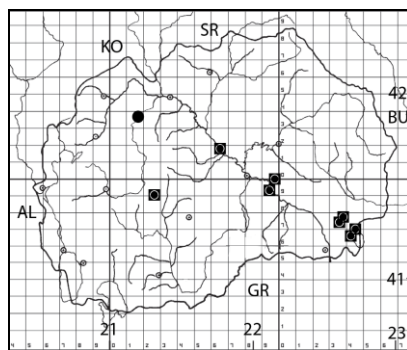
● - нови наоѓалишта / new finding sites ◼ - литературни податоци / data from literature

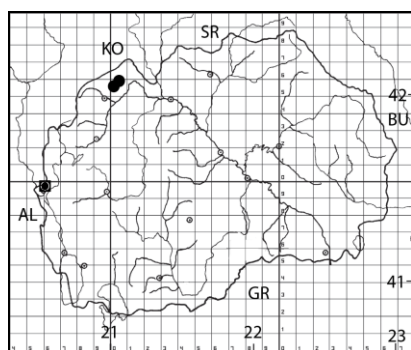
44. *Astragalus lacteus*

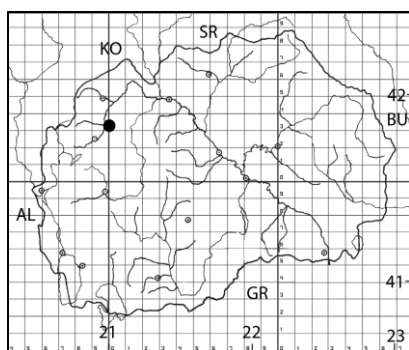
45. *Vicia pisiformis*

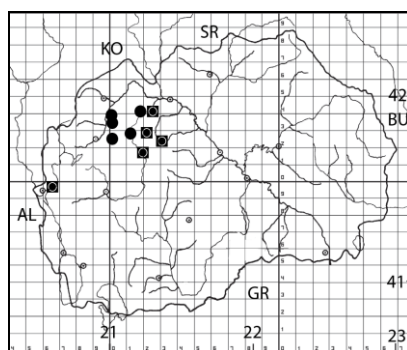
46. *Ononis reclinata*

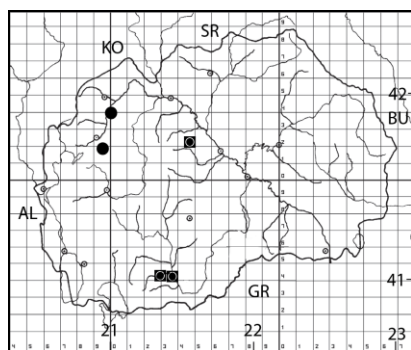
47. *Medicago carstiensis*

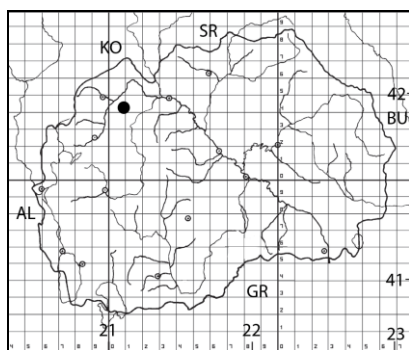
48. *Trifolium arvense* var. *strictius*

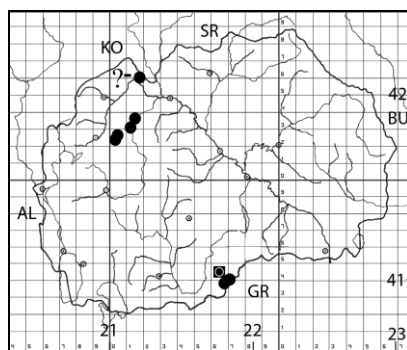
49. *Coronilla coronata*

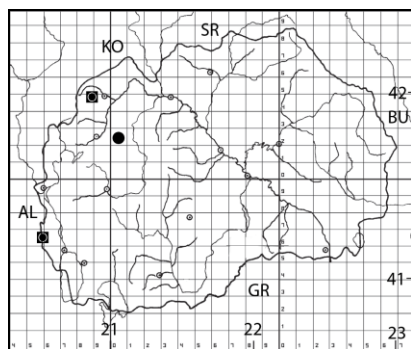
50. *Epilobium tetragonum* ssp. *lamyi*

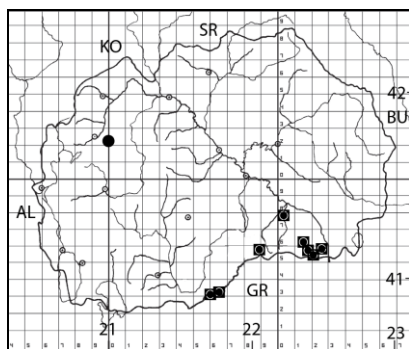
51. *Epilobium roseum* ssp. *roseum*

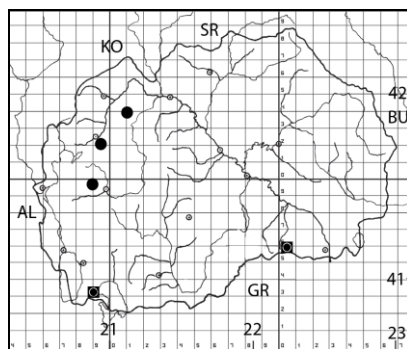
52. *Linum elegans*

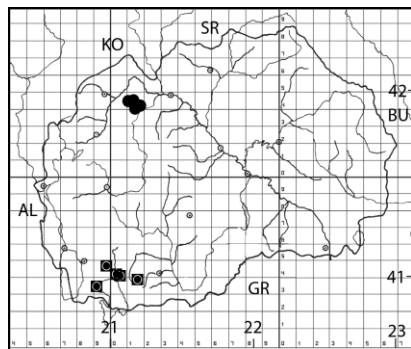
53. *Polygala alpestris* ssp. *croatica*

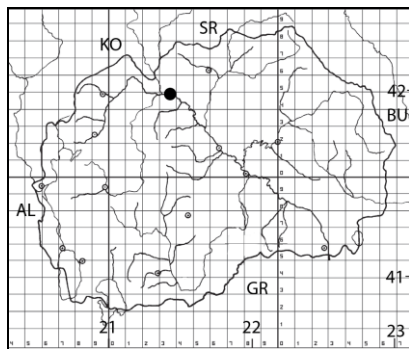
54. *Peucedanum arenarium* ssp. *neum.*

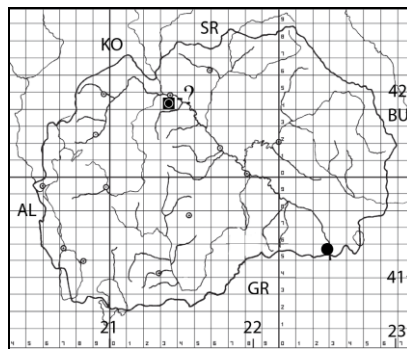
55. *Epipactis microphylla*

56. *Cuscuta epithimum* ssp. *kotschyi*

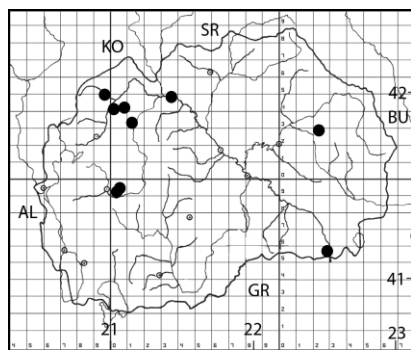

57. *Anchusa thessala*

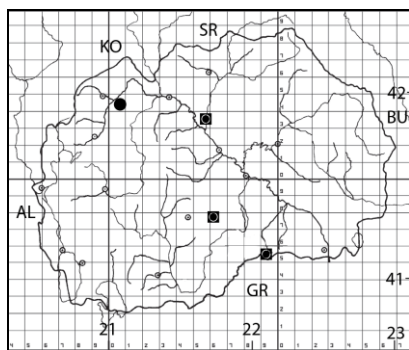

58. *Solanum nigrum* ssp. *nigrum*

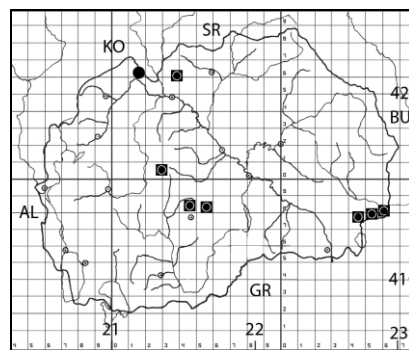
● - нови наоѓалишта / new finding sites ◻ - литературни податоци / data from literature

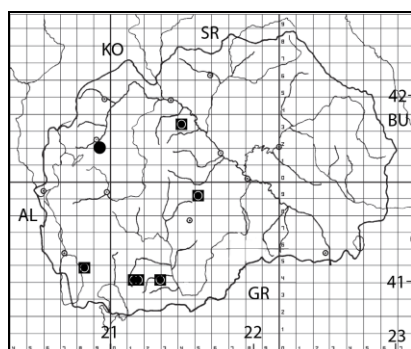
59. *Solanum nigrum* ssp. *schultesii*

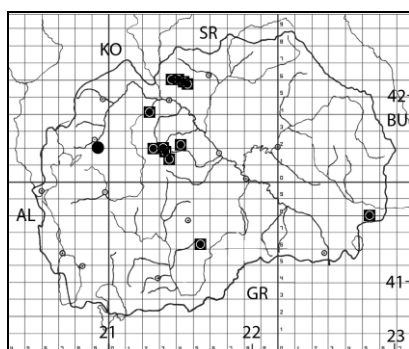
60. *Solanum luteum* ssp. *alatum*

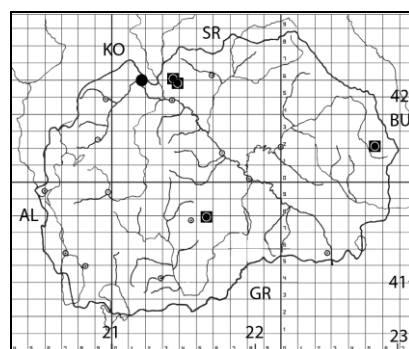
61. *Veronica spicata*

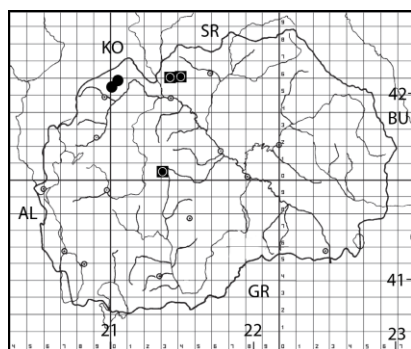
62. *Veronica acinifolia*

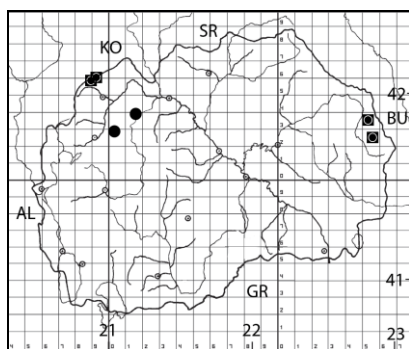
63. *Veronica dillenii*

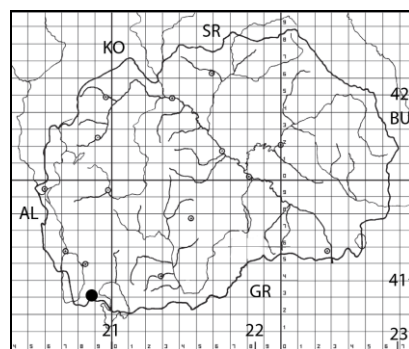
64. *Melampyrum cristatum*

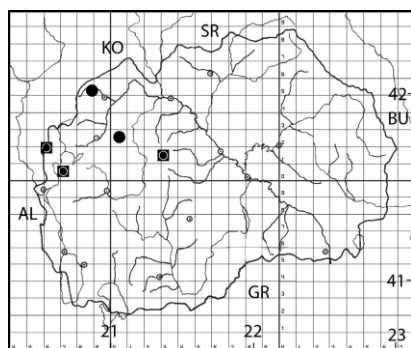
65. *Euphrasia rostkoviana*

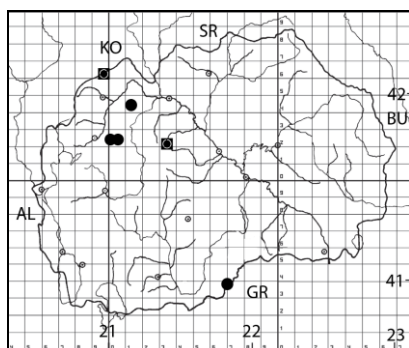
66. *Rhinanthus wagneri*

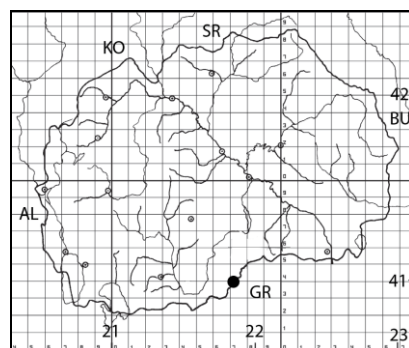
67. *Rhinanthus mediterraneus*

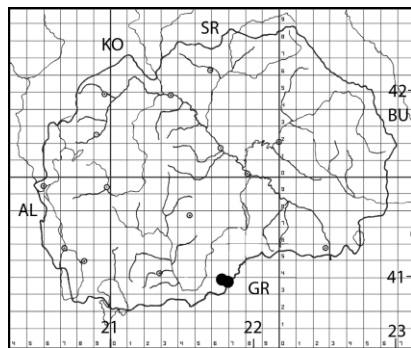
68. *Rhinanthus melampyroides*

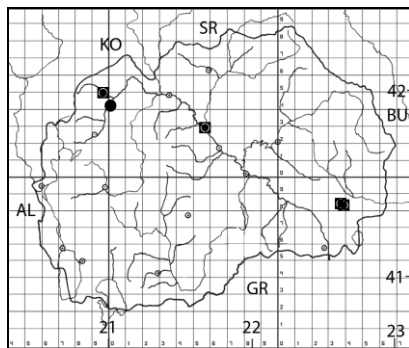
69. *Plantago media* ssp. *pindica*

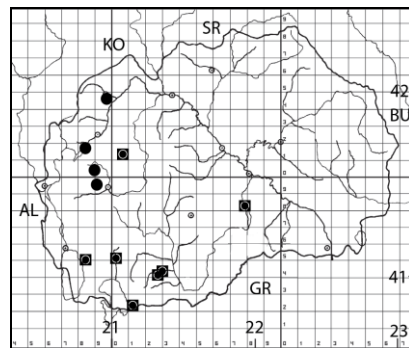
70. *Scabiosa ochroleuca* f. *scopolii*

71. *Campanula oreadum*

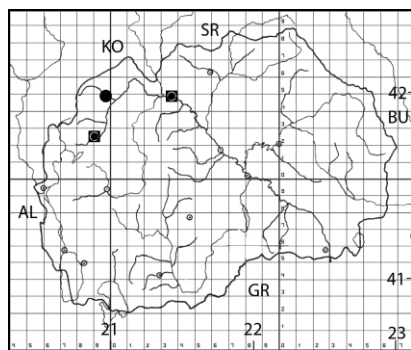

72. *Campanula macrostachya*

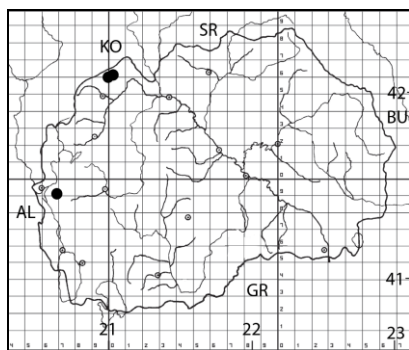

73. *Gnaphalium uliginosum*

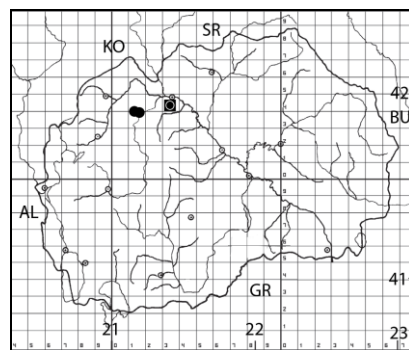
● - нови наоѓалишта / new finding sites ◼ - литературни податоци / data from literature

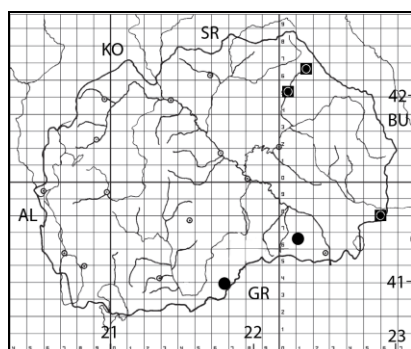
74. *Galinsoga quadriradiata*

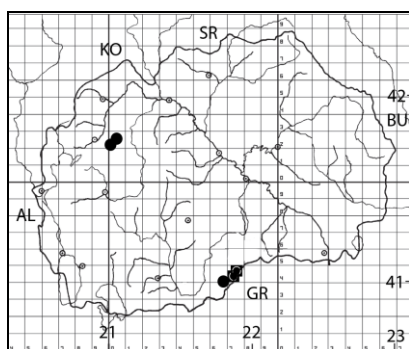
75. *Jacobaea othonnae*

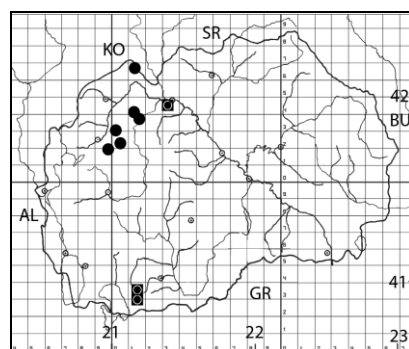
76. *Centaurea scabiosa* ssp. *spinulosa*

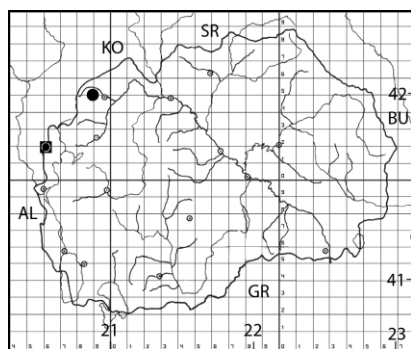
77. *Centaurea affinis*

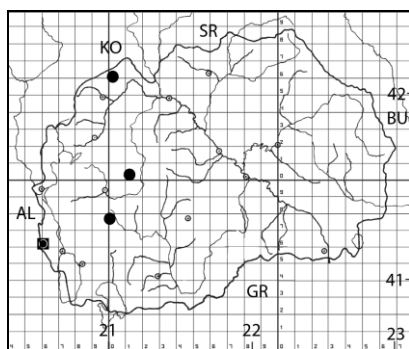
78. *Cyanus pindicola*

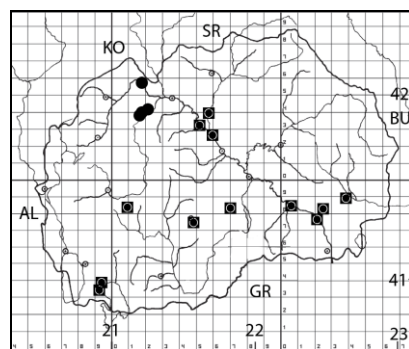
79. *Cyanus triumffeti* ssp. *axillaris*

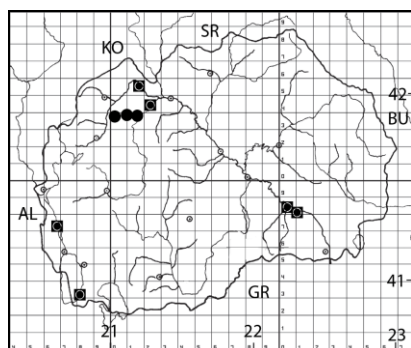
80. *Scorzoneroides montana* ssp. *brev.*

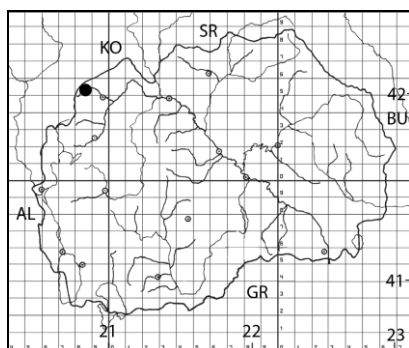
81. *Lactuca aurea*

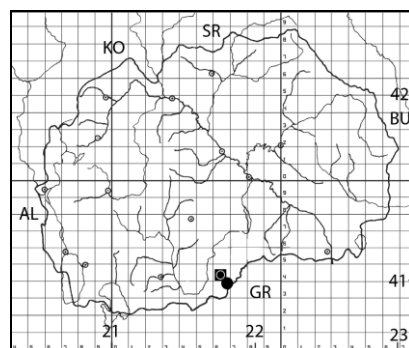
82. *Lactuca tuberosa*

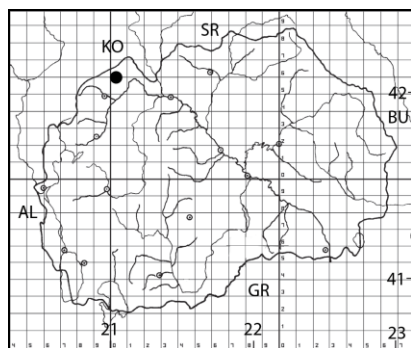
83. *Lactuca hispida*

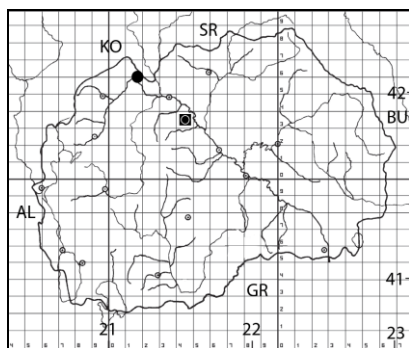
84. *Lactuca intricata*

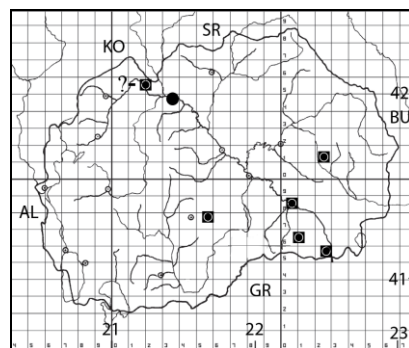
85. *Chondrilla urumoffii*

86. *Crepis paludosa* var. *glabra*

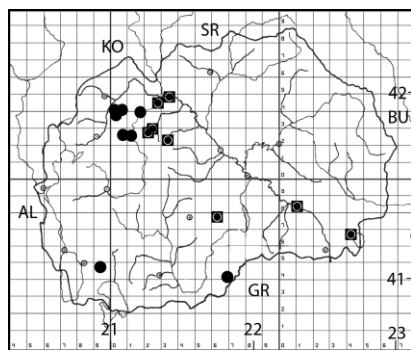

87. *Crepis nicaeensis*

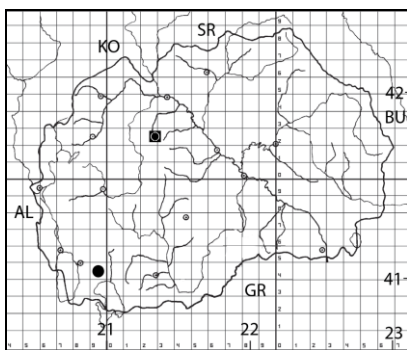

88. *Crepis capillaris*

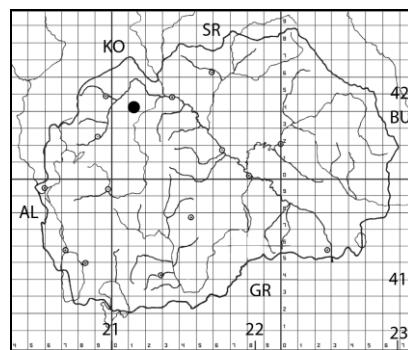
● - нови наоѓалишта / new finding sites ◻ - литературни податоци / data from literature

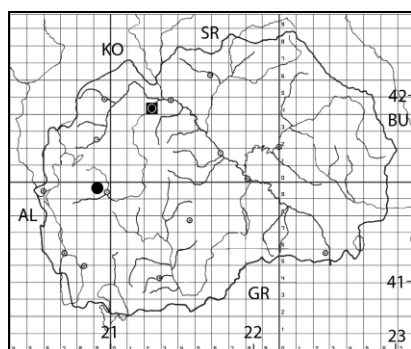
89. *Pilosella echioides* ssp. *proceriforme*

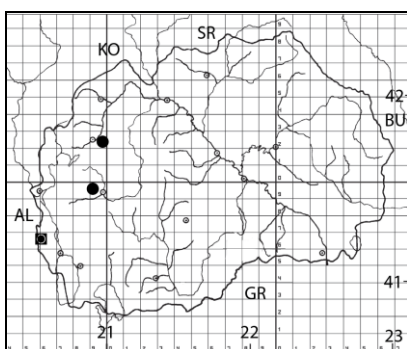
90. *Hieracium umbrosus*

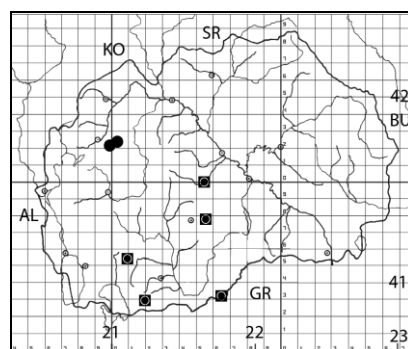
91. *Hieracium jurassicum*

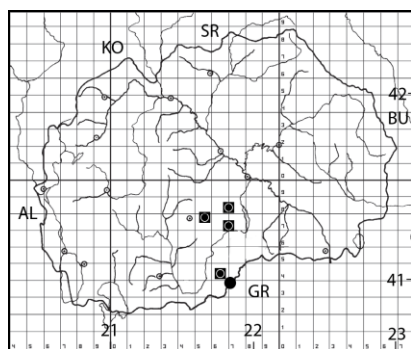
92. *Hieracium tommasinianum*

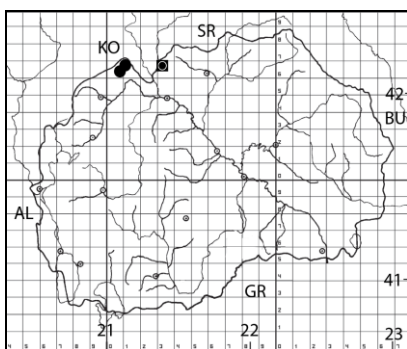
93. *Hieracium macrodontoides*

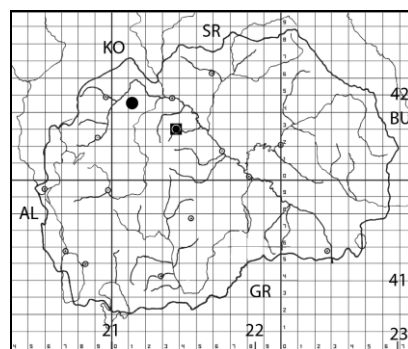
94. *Erythronium dens-canis*

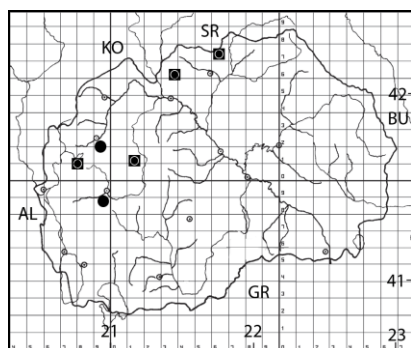
95. *Allium bornmulleri*

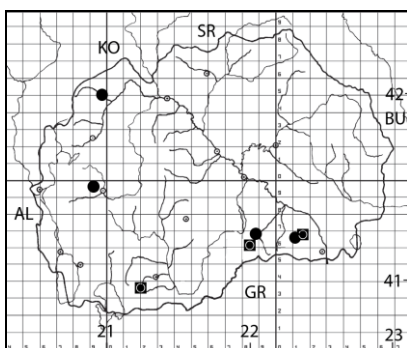
96. *Crocus vernus*

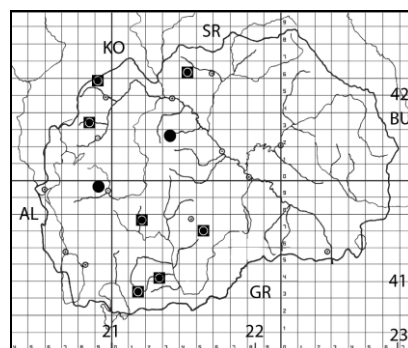
97. *Crocus x hybridus*

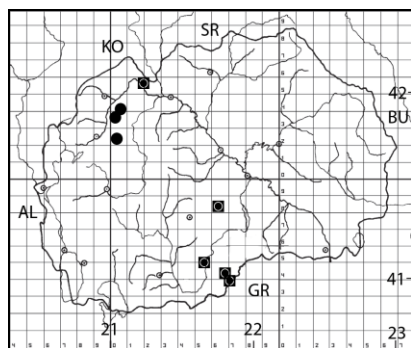
98. *Crocus pallidus*

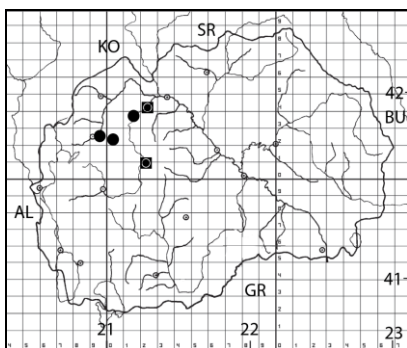
99. *Juncus tenuis*

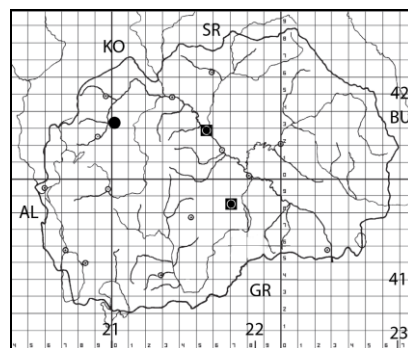
100. *Juncus thomasi*

101. *Festuca arundinacea* ssp. *orientalis*

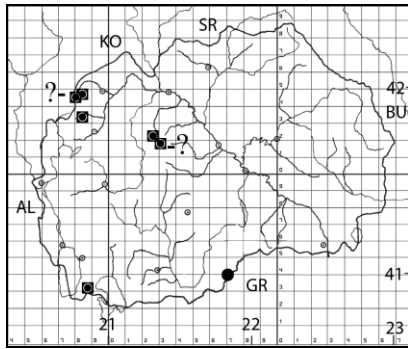

102. *Festuca pallens* ssp. *treskana*

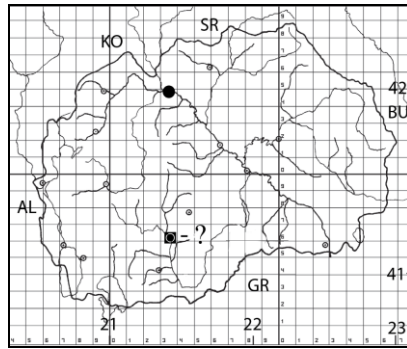

103. *Vulpia unilateralis*

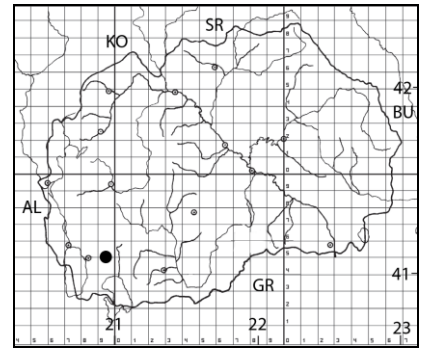
● - нови наоѓалишта / new finding sites ◼ - литературни податоци / data from literature

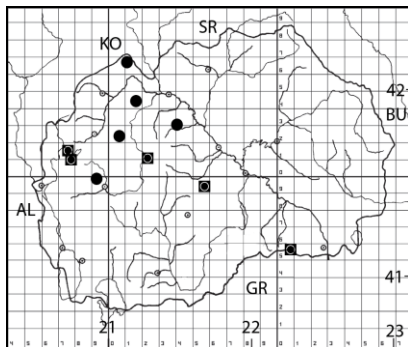
104. *Sesleria tenerrima*

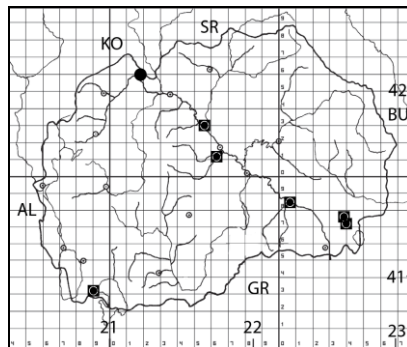
105. *Bromopsis inermis*

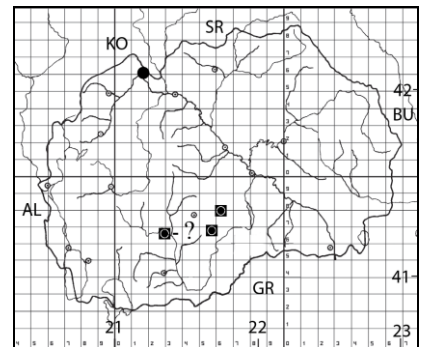
106. *Elymus panormitanus*

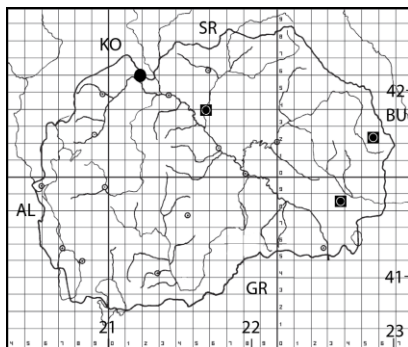
107. *Elymus caninus*

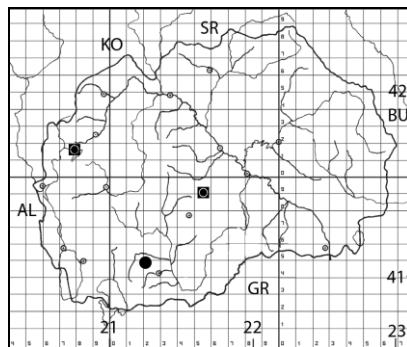
108. *Pipatherum holciforme*

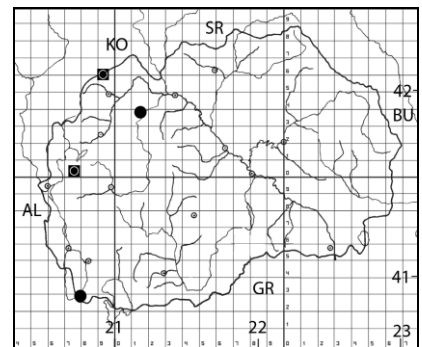
109. *Stipa tirsia*

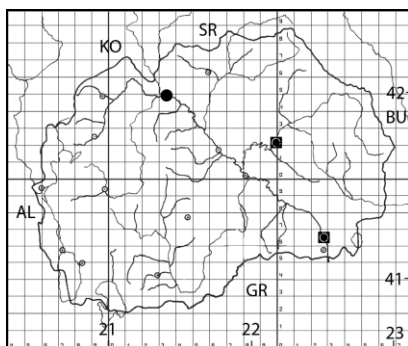
110. *Danthonia alpina*

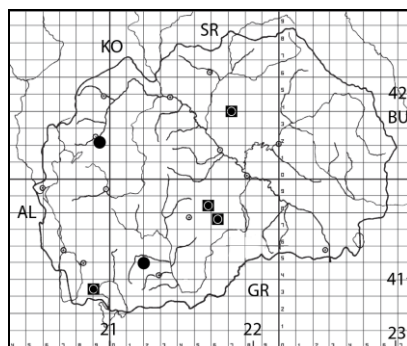
111. *Carex phyllostachys*

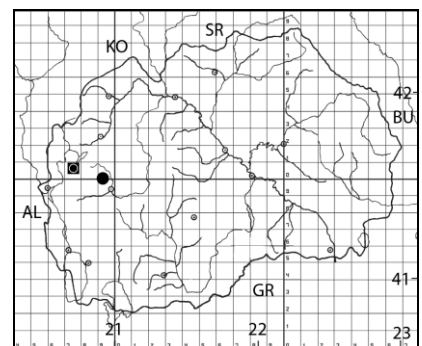
112. *Carex paniculata*

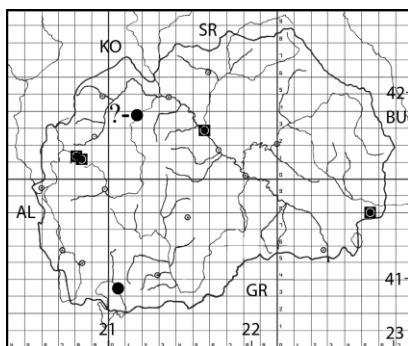
113. *Carex melanostachya*

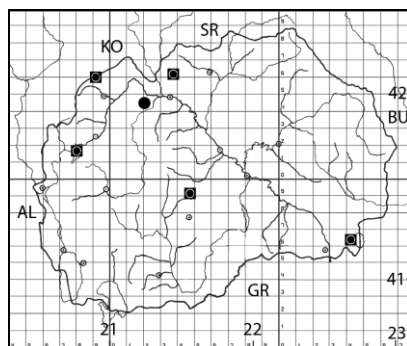
114. *Carex depauperata*

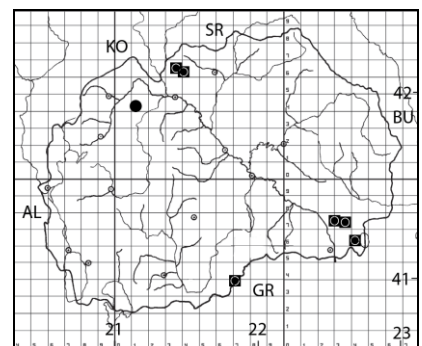
115. *Carex viridula* ssp. *brachyrhyncha*

116. *Carex acuta*

117. *Orchis ustulata*

118. *Orchis spitzelii*

ПРИЛОГ II / CONTRIBUTION II : ФОТОГРАФИИ / PHOTOS (Сл. / Fig. 119-185)

Сл. / Fig. 119-121 *Rubus wahlbergii* (с. Мала Река / v. Mala Reka) Сл. / Fig. 122 *Rubus wahlbergii* (Китка / Kitka)

Сл. / Fig. 123-124 *Rubus wahlbergii* (с. Јаворец, 800 m / v. Javores, 800 m) [Сл. / Fig. 124 - детал од опачина од лист на стерилно стебло / detail from dorsal leaf surface of sterile offshoot]

Сл. / Fig. 125 *Campanula oreadum* (Нице / Nidze)

Сл. / Fig. 126 *Jacobaea othonnae* (Шар Пл. / Šar Pl.)

Сл. / Fig. 127-131 *Rubus wahlbergii* (Галичица / Galicića) [Сл. / Fig. 129 - детал од опачина на лист од стерилно стебло / detail from dorsal leaf surface on sterile offshoot]

Сл. / Fig. 132 -133 *Anchusa thessala* (Скопје - Гази Баба / Skopje - Gazi Baba)

Сл. / Fig. 134-135 *Lactuca intricata* (Шар Планина - Долна Лешница / Šar Planina - Dolna Lešnica)

Сл. / Fig. 136-137 *Hieracium jurassicum* (Сува Гора - Чам / Suva Gora - Čam)

Сл. / Fig. 138-139 *Rhinanthus mediterraneus* (Галичица / Galičica)

Сл. / Fig. 140 *Rhinanthus melampyroides* (Сува Гора / Suva Gora)

Сл. / Fig. 141 *Elymus panormitanus* (Галичица / Galičica)

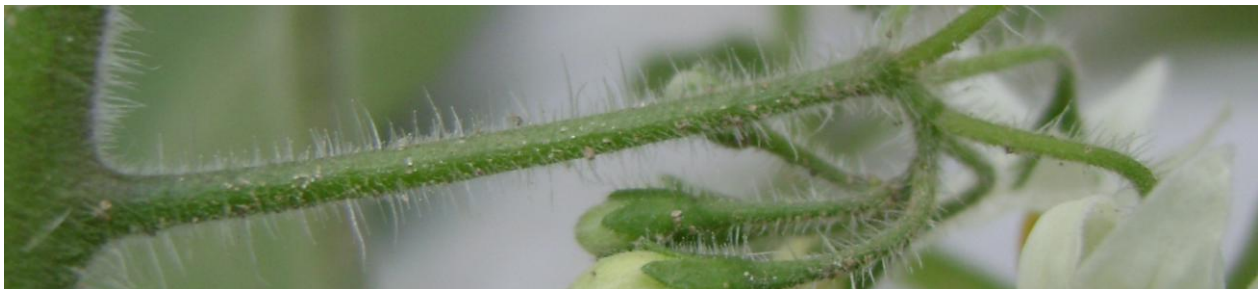
Сл. / Fig. 142 *Crepis paludosa* var. *glabra*
(Шар Планина / Šar Planina)

Сл. / Fig. 143 ? *Sorbus umbelata* ssp. *banatica*
(Сува Гора - Микарија / Suva Gora - Mikarija)

Сл. / Fig. 144-145 ? *Sorbus umbelata* ssp. *banatica* (Сува Гора - Љуги Кеч / Сува Гора - Ljugi Keč)

Сл. / Fig. 146 *Solanum nigrum* ssp. *schultesii* (Плачковица / Плаčkovica)

Сл. / Fig. 147 *Sempervivum zeleborii* (Шар Пл. / Šar Pl.) Сл. / Fig. 148 *Rosa heckeliana* (Сува Гора / Suva Gora)

Сл. / Fig. 149 *Trifolium arvense* var. *strictius* (Сува Гора / Suva Gora)

Сл. / Fig. 150 *Viola dacica* (Плачковица / Плачковица)

Сл. / Fig. 151 *Minuartia mediterranea* (Скопје / Skopje)

Сл. / Fig. 152 *Carex paniculata* (Sv. Naum / Sv. Naum)

Сл. / Fig. 153 *Vicia pisiformis* (Шар Планина / Šar Planina)

Сл. / Fig. 154 *Lactuca aurea* (с. Прострање / v. Prostranje)

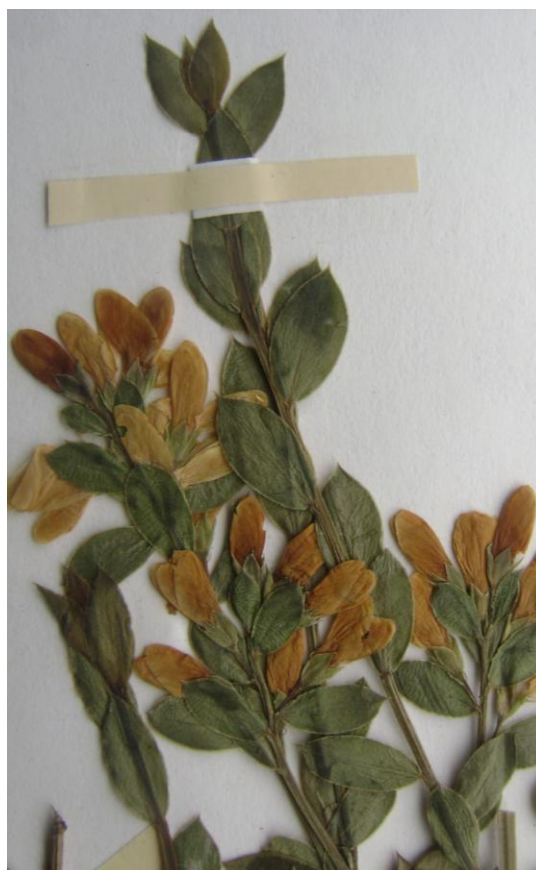
Сл. / Fig. 155 *Melampyrum cristatum* (с. Орашје / v. Orašje)

Сл. / Fig. 156 *Carex viridula* ssp. *brachyrhyncha* (Кичево - с. Јаворец / Кичево - v. Javorec)

Сл. / Fig. 157 *Rumex nepalensis* (Галичица / Galičica) Сл. / Fig. 158 *Linum elegans* (с. Луковица / v. Lukovica)

Сл. / Fig. 159 *Bromopsis inermis*
(Скопје / Skopje)

Сл. / Fig. 160 *Genista januensis* var. *macedonica*
(Сува Гора-с. Чајле / Suva Gora - v. Čajle)

Сл. / Fig. 161 *Carex acuta*
(Претор / Pretor)

Сл. / Fig. 162 *Allium bornmulleri* (Ниџе / Nidze)

Сл. / Fig. 163 *Chamaecytisus absinth.* ssp. *rhodop.* (Галичица / Galičica)

Сл. / Fig. 164 *Hieracium umbrosum* (Галичица / Galičica) Сл. / Fig. 165 *Minuartia doerfleri* (Нице / Nidze)

Сл. / Fig. 166-167 *Hieracium macrodontoides* (Кичево - с. Јаворец / Kičevo - v. Javorec)

Сл. / Fig. 168-169 *Hieracium tommasianum* (Кичево - с. Јаворец / Kičevo - v. Javorec)

Сл. / Fig. 170-171 *Crepis nicaeensis* (Скопје / Skopje)

Сл. / Fig. 172 *Astragalus lacteus* (Галичица / Galičica)

Сл. / Fig. 173 *Cyanus pindicola* (Нице / Nidze)

Сл. / Fig. 174 *Carex phyllostachys* (с. Г. Српци / v. G. Srpci)

Сл. / Fig. 175 *Carex depauperata* (с. Г. Српци / v. G. Srpci)

Сл. / Fig. 176 *Danthonia alpina* (с. Орашје / v. Orašje)

Сл. / Fig. 177 *Euphrasia rostkoviana* (с. Брезно / v. Brezno)

Сл. / Fig. 178 *Ranunculus fontanus* (Кичево / Kičevo)

Сл. / Fig. 179-180 *Centaurea scabiosa* ssp. sp. (С. Гора / S. Gora) Сл. / Fig. 181-182 *Ranunculus flammula* (Кичево / Kičevo)

Сл. / Fig. 183 *Lactuca tuberosa* (с. Орашје / v. Orašje) Сл. / Fig. 184 *Genista januensis* var. *jan.* (с. Рогачево / v. Rogachevo)

Сл. / Fig. 185 *Sesleria tenerrima* (Ниџе / Nidze)

ПРИЛОГ III / CONTRIBUTION III :

ЛАТИНИЧНА ТРАНСКРИПЦИЈА НА ТОПОНИМИТЕ

LATIN TRANSCRIPTION OF THE TOPONYMS

Баба - Baba ¹	Јужарија - Južarija ⁶	Пелистер - Pelister ⁵
Балин Дол - Balin Dol ³	Кадина Река - Kadina Reka ⁴	Пепелак - Pepelak ¹
Барбарас - Barbaras ¹	Карпа Беленица - Karpa Belenica ⁶	Песјак - Pesjak ¹
Бела Река - Bela Reka ⁴	Китка - Kitka ¹	Пехчево - Pehčevo ²
Беласица - Belasica ¹	Кнежино - Knežino ³	Плачковица - Plačkoviča ¹
Беловиште - Belovište ³	Кобилица - Kobilica ⁵	Попова Шапка - Popova Šapka ⁶
Бело Гротло - Belo Grotlo ⁶	Кожа- Кожа ¹	Порече - Poreče ⁶
Бигла - Bigla ¹	Кожуф - Kožuf ¹	Прилеп - Prilep ²
Битола - Bitola ²	Конско - Konsko ³	Прострање - Prostranje ³
Бистра - Bistra ¹	Коњски Гроб - Konjski Grob ⁶	Пчиња - Pčinja ⁴
Бистрица - Bistrica ⁴	Копачин Дол - Kopačin Dol ³	Раец - Raec ⁴
Блаце - Blace ³	Копилча - Kopiljača ¹	Расова - Rasova ⁶
Болно - Bolno ³	Костурино - Kosturino ³	Рапче - Rašče ³
Буковиќ - Buković ¹	Кораб - Korab ¹	Речиште - Rečište ⁴
Бучало - Bučalo ⁶	Кофелница - Kofelnica ⁶	Рогачево - Rogačevo ³
Валандово - Valandovo ²	Кратово - Kratovo ²	Рудока - Rudoka ¹
Велес - Veles ²	Крива Паланка - Kriva Palanka ²	Руен - Ruen ⁵
Веља Пресло - Velja Preslo ⁶	Крње - Krnje ⁶	Руна - Rupa ⁶
Висока Чука - Visoka Čuka ⁶	Крчин - Krčin ¹	Седларево - Sedlarevo ³
Влак - Vlak ⁶	Куново - Kunovo ³	Скопје - Skopje ²
Водица - Vodica ⁶	Кушевица - Kuševica ⁶	Ск. Цр. Гора - Skopska Crna Gora ¹
Водно - Vodno ¹	Лакавичка Река - Lakavička Reka ⁴	Скрол - Skrol ⁶
Волковија - Volkovija ³	Ларце - Larce ³	Сокол - Sokol ⁶
Волче - Volče ³	Летуње - Letunje ⁶	Ставанк. Бука - Stavankina Buka ⁶
Вратница - Vratnica ³	Ливада Куртеш. - Livada Kurtešit ⁶	Ставрин - Stavrin ⁶
Вратничка Река - Vratnička Reka ⁴	Лиша - Lipa ⁶	Станика - Stanika ⁶
Дебар - Debar ²	Лока - Loka ⁶	Старо Село - Staro Selo ³
Демир Капија - Demir Kapija ³	Локва - Lokva ⁶	Стенче - Stenče ³
Дешат - Dešat ¹	Лопушник - Lopusnik ³	Стење - Stenje ³
Добарски Жеден - Dobarski Žeden ⁶	Луковица - Lukovica ³	Стогово - Stogovo ¹
Доброец - Dobroeц ³	Луково - Lukovo ³	Стримница - Strimnica ³
Добро Поле - Dobro Pole ⁶	Лутоец - Lutoeц ⁶	Струмица - Strumica ²
Дол - Dol ⁶	Љуботен - Ljuboten ⁵	Суви Дол - Suvi Dol ⁶
Долна Лешница - Dolna Lešnica ^{3,6}	Љуги Кеч - Ljugi Keč ⁶	Табахон - Tabahon ⁵
Две Уши - Dve Uši ⁵	Мавров. Поле - Mavrovsko Pole ⁶	Таор. Клисура - Taorska Klisura ⁶
Дупен Камен - Dupen Kamen ⁵	Маѓоа Ливада - Magjoa Livada ⁶	Таул - Taul ⁵
Дудица - Dudica ⁵	Макед. Брод - Makedonski Brod ²	Тепено - Tepeno ⁶
Евла - Evla ³	Мала Река - Mala Reka ³	Тетово - Tetovo ²
Габер - Gaber ⁶	Малина Река - Malina Reka	Треска - Treska ⁴
Гази Баба - Gazi Baba ⁶	Мариово - Mariovo ⁶	Три Воде - Tri Vode ⁶
Галичица - Galičica ¹	Матка - Matka ⁶	Трница - Trnica ⁶
Голешница - Golešnica ¹	Мерово - Merovo ³	Трново - Trnovo ³
Голина - Golina ⁶	Метаризине - Metarizine ⁶	Тројаци - Trojaci ³
Гостивар - Gostivar ²	Микарија - Mikarija ⁶	Црвена Вода - Crvena Voda ³
Горна Лешница - Gorna Lešnica ³	Милетино - Miletino ³	Црн Дрим - Crn Drim ⁴
Горни Челопек - Gorni Čelopek ³	Нице - Nidze ¹	Чажле - Čajle ³
Гургурница - Gurgurnica ³	Нова Брезница - Nova Breznica ³	Чам - Čam ⁶
Зајачец - Zajačec ⁶	Ново Село - Novo Selo ³	Чаушица - Čaušica ⁴
Здуње - Zduње ³	Овче Поле - Ovče Pole ⁶	Чегране - Čegrane ³
Зелениково - Zelenikovo ³	Осој - Osoj ¹	Шар - Šar ⁶
Источка Река - Istočka Reka ⁴	Осогово - Osogovo ¹	Шар Планина - Šar Planina ¹
Јабланица - Jablanica ¹	Охрид - Ohrid ²	Шкоза - Škoza ⁶
Јаворец - Javorec ³	Пања - Panja ⁶	
Јакупица - Jakupica ¹	Пеклишта - Peklišta ⁶	

¹планина / mountain; ²град / town; ³село / village; ⁴река / river; ⁵врв / peak; ⁶место / place;

ИНДЕКС на фамилиите / INDEX of families

- Acanthaceae - 80
Aceraceae - 64
Amaranthaceae - 12, 46
Amaryllidaceae - 92
Anacardiaceae - 64
Apiaceae - 22
Aprocynaceae - 70
Araceae - 97
Araliaceae - 66
Aristolochiaceae - 39
Asclepidaceae - 70
Aspidiaceae - 9, 39
Aspleniaceae - 9, 38
Asteraceae - 26, 83
Athyriaceae - 39
Betulaceae - 43
Blechnaceae - 10
Boraginaceae - 23, 72
Brassicaceae - 14, 49
Buxaceae - 53
Campanulaceae - 25, 82
Cannabaceae - 42
Caprifoliaceae - 81
Caryophyllaceae - 11, 43
Celastraceae - 68
Chenopodiaceae - 12, 46
Cistaceae - 49
Convolvulaceae - 22
Cornaceae - 66
Crassulaceae - 17, 57
Cucurbitaceae - 49
Cupressaceae - 39
Cyperaceae - 33, 97
Dioscoreaceae - 92
Dipsacaceae - 25, 81
Ephedraceae - 39
Equisetaceae - 38
Ericaceae - 52
Euphorbiaceae - 15, 53
Fabaceae - 18, 58
Fagaceae - 42
Fumariaceae - 41
Gentianaceae - 70
Geraniaceae - 65
Gesneriaceae - 80
Globulariaceae - 80
Hypericaceae - 48
Hypolepidaceae - 38
Iridaceae - 30, 92
Juncaceae - 31
Lamiaceae - 73
Liliaceae - 30, 90
Linaceae - 22, 64
Lythraceae - 63
Malvaceae - 53
Monotropaceae - 52
Moraceae - 42
Oleaceae - 69
Onagraceae - 21, 63
Orchidaceae - 34, 98
Orobanchaceae - 80
Oxalidaceae - 65
Paeoniaceae - 13, 48
Papaveraceae - 41
Pinaceae - 39
Pirolaceae - 52
Plantaginaceae - 25, 80
Plumbaginaceae - 48
Poaceae - 31, 93
Polygalaceae - 22, 66
Polygonaceae - 12, 47
Polypodiaceae - 39
Portulacaceae - 47
Primulaceae - 15, 52
Ranunculaceae - 11, 40
Resedaceae - 52
Rhamnaceae - 69
Rosaceae - 16, 54
Rubiaceae - 70
Rutaceae - 64
Salicaceae - 52
Santalaceae - 69
Saxifragaceae - 18, 58
Scrophulariaceae - 24, 77
Sinopteridaceae - 38
Solanaceae - 23, 77
Thymelaeaceae - 54
Tiliaceae - 53
Ulmaceae - 42
Urticaceae - 42
Valerianaceae - 81
Verbenaceae - 73
Violaceae - 13
Vitaceae - 48, 69
Zygophyllaceae - 65